

Ernst Rosser

Virizino versus Madia 1321/1322

Protokoll der Zeugenaussagen in einem Streitfall um
Weiderechte in den Auenwäldern der Maggia

Inhaltsverzeichnis

Introductio	5
Aufgabe	5
Die Quellen	5
Transkription	10
Struktur des Textes	11
Streitpunkt	12
Literatur.....	15
Interpretation (separat).....	17
Dank.....	17
Testes de Virizino (Fasciculus A).....	19
Zeugenliste / Inhaltsverzeichnis	21
Testes de Madia (Fasciculus B).....	141
Zeugenliste / Inhaltsverzeichnis	143
Persone	271
Fasciculus A.....	272
Fasciculus B.....	276
Loci	279
Fasciculus A.....	280
Fasciculus B.....	282
Abbreviature	283
Abbreviature generales	285
Terminationes	287
Verba	288
Numeri	301
Pecunia	302
Dies et Menses	303
Nomina	305
Littere	306

Ernst Rosser

Madia versus Virizinum 1321/1322

Protokoll der Zeugenaussagen in einem Streitfall um
Weiderechte in den Auenwäldern der Maggia

Introductio

Introductio

Aufgabe

2009 wurde das Staatsarchiv des Kantons Tessin (Servizioarchivi locali) in Bellinzona durch das Patriziat von Aurigeno beauftragt, dessen Archiv zu sichten und zu reorganisieren. Dabei wurden auch die neu aufgetauchten hier transkribierten zwei Papier-Bündel (Faszikel) geordnet, nummeriert und fotografiert. Die Fotos wurden mir übergeben für eine Transkriptions-Übung im Fach „Historische Basistechniken“ (an der Universität Zürich auch „Historische Hilfswissenschaften“ genannt).

Im Kanton Tessin bewahrt im Prinzip jede Gemeinde, meist die Bürgergemeinde, d.h. das Patriziat, seine alten Dokumente selbst auf. Die Originale zu dieser Transkriptio liegen heute wieder in Aurigeno und sind da im Archivio del Patriziato unter dem Signum „Causa Tra Aurigeno e Maggia per il Saleggio“ zu finden.

Die Quellen

Causa tra Aurigeno e Maggia per il Saleggio,

Fasciculus A Zeugen aus Virizino (Aurigeno)

Papierfaszikel: fol. 1-31 + Fragment eines weiteren fol. am Anfang (nummeriert als 0). Moderne Nummerierung der fol. auf der Vorderseite (ein Blatt ohne Nummer zwischen fol. 19 und 20, in der Transkription als 19bis bezeichnet).

Der Faszikel besteht aus 16 gefalteten Blättern (1 Blatt = 2 fol.), welche in der Mitte mit kleinen Pergamentstreifen verbunden sind. Als Verstärkung der Bindung sind aussen und zwischen fol. 15 u. fol. 16 vier rechteckige, unbeschriebene Pergamentstücke angebracht: ca. 35 x 500 mm.

Auf fol. 0v ist nur noch das Ende der Zeile 1 lesbar: „*et predicti*“.

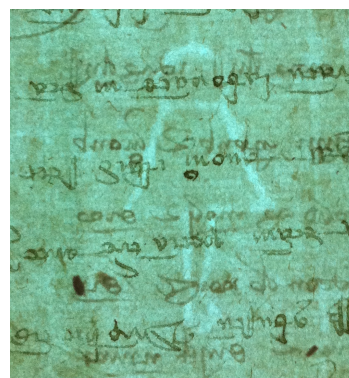
Der Text endet auf fol. 29r; fol. 29v ist leer.

Masse: Ca. 320mm x 235mm pro Seite (= pro Blatt: 320mm x 470mm).

Erhaltungszustand: Gut (abgesehen vom bruchstückhaft erhaltenen fol. 0).

Papier/Wasserzeichen: Glocke, ca. 60 x 32 mm,
Distanz zwischen den Kettfäden: 52 mm fol. 3, 7, 8, 9,
13, 14, 15, 19, 19bis, 20, 24, 25, 26, 28 und 29.

Das Papier lässt sich (noch) nicht bestimmen, weil kein Vergleichsmuster vorhanden ist. Diese einfache Glocke ist nirgends verzeichnet. Vor 1321 kennt Briquet¹ nur gerade 3 Glocken, die mit der hier angetroffenen keine Ähnlichkeit aufweisen. Auch bei Piccard beginnen die Wasserzeichen kaum vor unserem Manuskript: Dies ist also eines der ersten Wasserzeichen überhaupt.

fasc A fol. 5

Im 2. Faszikel findet sich auch ein Wasserzeichen in Form einer Glocke, ähnlich einem Beispiel aus Siena 1321. Bei einem so verwandten Zeichen aus einer Zeit, in der es noch nicht viel Papiermacher gab, zu finden in der gleichen Kanzlei, lässt sich auch eine Verwandtschaft des Papiers ableiten, den Beweis muss ich allerdings dem Spezialisten überlassen.

Causa tra Aurigeno e Maggia per il Saleggio,

Fasciculus B Zeugen aus Madia (Maggia)

Papierfaszikel: fol. 1-31, teilweise noch gebunden. Moderne Nummerierung der fol. auf der Vorderseite.

Aktuelle Zusammensetzung:

Lose Blätter:

- fol. 1 (+ kleines Fragment eines weiteren fol. am Ende des Faszikels),
- fol. 2 (+ kleines Fragment eines weiteren fol. am Ende des Faszikels),
- fol. 3 (+ kleines Fragment eines weiteren fol. am Ende des Faszikels),
- fol. 4 (+ kleines Fragment eines weiteren fol. am Ende des Faszikels),
- fol. 5 (+ kleines Fragment eines weiteren fol. am Ende des Faszikels)

Gebundene Blätter: fol. 6-31.

- Fehlende fol. am Anfang: ≥ 1 fol.
- Fehlende fol. am Ende: 5 (= die den fol. 1-5 entsprechenden Fragmente) + ≥ 1 fol.

¹ http://www.ksbm.oeaw.ac.at/_scripts/php/BR.php?IDtypes=38

Der Faszikel bestand ursprünglich aus einer unbestimmten Anzahl gefalteter Blätter (1 Blatt = 2 fol.), welche in der Mitte mit kleinen Pergamentstreifen gebunden waren; nur die fol. 6-31 sind immer noch gebunden (=13 Blätter). Als Verstärkung der Bindung sind zwischen fol. 18 und 19 zwei rechteckige Pergamentstücke angebracht: ca. 30 x 80 bzw. 38 x 80 mm. Die beiden Pergamentstücke weisen Fragmente eines Personen-Verzeichnisses auf (notarielle Schrift vom Ende 12. / Anfang 13. Jh.).

Masse: Ca. 320 x 235 pro Seite (= pro Blatt: 320 x 470).

Erhaltungszustand: Fragmentarisch (s. oben), Abreibungen auf fol. 31v; Risse bei allen losen fol. + fol. 6.

Verschiedene Stellen weisen Flecken auf durch Nässe und andere braune Flecken (ev. Fett).

Spätere Anmerkungen auf fol. 6r:

Anmerkung vom Richter Giovanni Antonio Vanoni 1845:

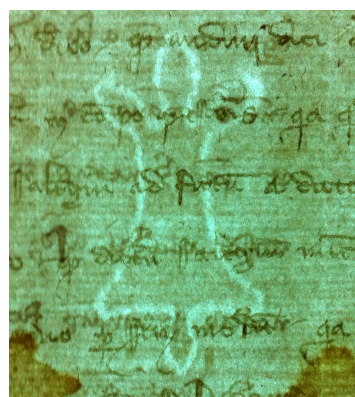
Processo testimoniale costruito per causa d'una peza in falcio tra la Comune di Maggia e Verigeno, i quali testimoni dicono che il territorio di Maggia confina al Riale della Valle Nosera ossia della Colletta e fino al buchio di detta Valle; letto da me Giovanni Antonio Vanoni di Verigeno li 2 Gennaio 1845 e Giudice di 1° istanza di Vallemaggia.

Alte Signatur (19. / 20. Jh.): **B.**

Zusätzliche Anmerkung aus dem 19./20. Jh. unten auf der Seite: **Maggia.**

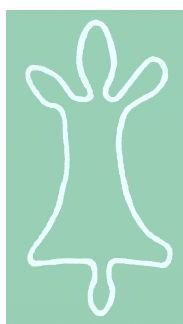
Papier/Wasserzeichen (Glocke, ca. 55x27 mm, Distanz zwischen den Kettfäden: 50 mm): fol. 3, 5, 6, 10, 11, 12, 15, 16, 19, 20, 23, 24, 28, 29 und 30.

Dieses Zeichen entspricht ziemlich genau dem, das Briquet unter der Nummer 3913 einer Papier-Manufaktur in Siena von 1321 zuordnet. Ein weiteres recht ähnliches Vergleichsmuster (Briquet 3915) stammt aus dem Jahr 1324 aus einer weiteren mittelitalienischen Stadt Fabriano. Das würde allerdings bedeuten, dass das Protokoll

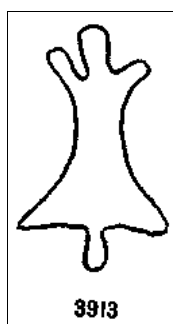

fasc B fol. 19bis

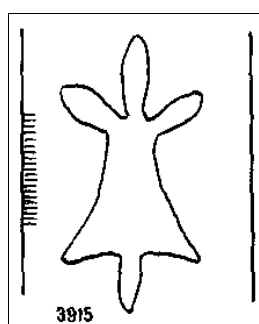
3-4 Jahre nach der Vernehmung nochmals abgeschrieben worden wäre – nicht unwahrscheinlich, wenn beide Kontrahenten eine Kopie verlangt haben, aber eher zu verwerfen, liegt doch das ältere Wasserzeichen näher beim Muster aus unserer Quelle.

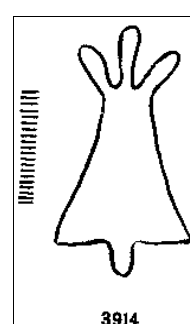
Locarno 1321

Siena 1321

Fabriano 1324

Innsbruck 1321

Eine deutliche Verwandtschaft zeigt auch ein Wasserzeichen aus dem gleichen Jahr, das in Innsbruck hergestellt worden ist.

Da die üblichen Angaben einer Notariats-Urkunde – insbesondere Zeit und Ort der Niederschrift sowie Schreiber nicht erhalten sind - ist auch nirgends ersichtlich, wie lange es gedauert hat zwischen der Befragung und der Ausfertigung der überlieferten Dokumente.

Beachtung verdient die Tatsache aber schon, dass die beiden Vernehmungsprotokolle zur gleichen Causa auf unterschiedliches Papier geschrieben wurden. Ob das auf eine zeitliche Distanz der Niederschrift zurückzuführen ist oder auf ein kleines Papierlager, lässt sich heute nicht mehr feststellen.

Tinte: Braune Tinte.

Schrift: Notarielle Schrift aus der ersten Hälfte des 14. Jh.

Es handelt sich um eine recht regelmässige, geübte Kanzleischrift auf geraden Linien mit recht gleichmässigem Abstand – ohne erkennbare Linierung auf dem Papier selbst. *(Die wellenförmigen Zeilen auf einzelnen Blättern sind eher dem offensichtlich teilweise welligen Papier und der Fototechnik geschuldet.)* Die Schrift ist gespickt mit sehr vielen Kürzeln, die allerdings – wie zu der damaligen Zeit üblich – nicht konsequent angewendet werden.

Da kein Signum vorhanden ist – eher verloren, als vergessen – kann der Schreiber nicht identifiziert werden. Es ist ein Notar des Gerichts in Locarno zu vermuten.

Der Text ist offensichtlich in einem Guss von der gleichen Hand geschrieben worden. Da die Aussagen immer auch von der Umgangssprache in die damals übliche Schriftsprache Latein übersetzt werden musste, wird eine Art Gesprächsnotiz existiert haben, die allerdings nicht erhalten ist.

Transkription

Für die Transkription wurden die fotografierten Seiten des Originals je auf einer A4-Seite abgebildet. Im Interesse eines möglichst grossen Darstellungs-Massstabes wurde nur der beschriebene Teil der Seiten - unter Wahrung des Seitenverhältnisses – dargestellt. Das Bild ist nur leicht vergrössert, es entspricht praktisch der Originalgrösse.

Die Farben – ein oft leicht grau-grünlicher Farbton, zum Teil mit braunen Flecken - sind auch im Farb-Ausdruck nicht original erhalten: Im Interesse der Lesbarkeit wurden die Farben gedämpft und der Kontrast erhöht. Die Farben entsprechen dem Original am ehesten in den Bildern der Wasserzeichen oben.

Die Zeilen des Originals wurden nummeriert und je auf gleicher Höhe auf der gegenüberliegenden A4-Seite transkribiert.

Es wurden die üblichen Transkriptionsregeln beachtet – soweit wenigstens wie in diesem Fall anwendbar:

- Abkürzungen werden kommentarlos aufgelöst. (Einige Beispiele werden in einem separaten Kapitel aufgelistet.)
- Die Textwiedergabe erfolgt ausserhalb der Abkürzungen buchstabengetreu – auch u und v.
- Ausser Satzanfängen und Eigennamen (Orts-, Flur-, Gewässer- und Personennamen) werden alle Worte kleingeschrieben.
- Römische Zahlen werden mit Grossbuchstaben zwischen Punkten wiedergegeben.
- Worttrennungen werden beibehalten, auch und besonders am Zeilenende.
- Die Interpunktion wird den modernen Regeln angeglichen. Sie wird nur zum besseren Textverständnis eingesetzt und daher sparsam verwendet.
- Nicht lesbare Stellen werden durch ... gekennzeichnet, sofern sie nicht aus dem Zusammenhang eindeutig rekonstruiert werden können. Unsichere Lesungen werden mit eckigen Klammern kenntlich gemacht.
Dank der Bearbeitung am Computer können einzelne Stellen beliebig vergrössert werden. Oft hilft auch eine Veränderung der Farben und des Kontrastes zur Identifikation von einzelnen Textstellen.
- Vom Schreiber selbst korrigierte Fehler werden übergangen. Offensichtliche Fehler wie Verschreiber, Buchstabenverwechslung, Doppelschreibungen von Silben und Wörtern werden kommentarlos verbessert. Text-Streichungen in den Anmerkungen.
- Wenn es zur Verständlichkeit des Textes dient, werden fehlende Worte in eckigen Klammern kommentarlos in den Text eingefügt.
- Eindeutig verschiedene Schreiberhände werden in den Anmerkungen vermerkt.
- Die Anmerkungen zum Text sind mit einem Buchstabenindex versehen.

Struktur des Textes

Beide Faszikel sind stringent durchorganisiert:

Faszikel A (Virizino) enthält 20 Zeugenaussagen, Faszikel B (Madia) 19 Befragungen.

Jede Zeugenaussage wird eingeleitet durch ein deutlich abgesetztes Datum mit Wochentag, Tag des Monats (Nummer), römischen Monatsnamen und in einem Fall der Jahreszahl als reine Zahl in römischen Ziffern.

(Diese eine Jahreszahl auf der Seite 6r des Originals hat dazu geführt, dass der Richter Giovanni Antonio Vanoni, der den Text um 1845 „gelesen“ und klassiert hat, diese Seite als vermeintliches Titelblatt mit einem Kommentar und einer ersten Signatur (B) versehen hat.)

Jeder Zeuge wird in der Regel mit einem Paragraphenzeichen am Rand markiert und mit Vornamen, Namen und Wohnort bezeichnet. Gelegentlich wird auch ein (verstorbenen) Vater erwähnt, vermutlich um Verwechslungsmöglichkeiten bei Namensgleichheit auszuschliessen. Bei jedem Zeuge wird erwähnt, dass er vereidigt worden ist, die Wahrheit zu sagen (*iuratus de veritate dicenda*) und dass ihm die Fragen vorgelesen wurden.

Den Zeugen von **Virizino** wurden je 4 Fragen vorgelegt, die als „capitulum“ bezeichnet werden. Diese 4 Fragen werden bis auf einen Fall strikte bei jedem Zeugen aufgeführt, selbst wenn der Zeuge nichts (zweckdienliches) dazu zu sagen weiss, (*nihil dixit quod pertineat ad questionem*). Eine zusätzliche Frage (*spezialibus*) kommt – wohl im Stil eines Varia bei 15 Zeugen vor, auch wenn sie oft keine Aussage enthält.

Jede Frage wird in der Regel eingeleitet durch ein besonders vergrössertes „Super„ (*Super quarto capitulo ...*), „capitulum primo“ wird meist ohne Absatz an die Einführung zum Zeugen angeschlossen.

Gegen Ende des Protokolls wird dessen Struktur etwas „larger“ gehandhabt: In 6 Fällen sind die Antworten zu Frage 1 besonders ausführlich und die Frage 2, 3 und 4 werden dafür zusammen behandelt, weil der Zeuge schon alles ausgesagt habe, was er weiss (*dixit hic testis: dixi superius hoc quod scio*).

Die 5 Fälle, in denen die Spezialfrage nicht angesprochen wird, stehen auch gegen Ende des Protokolls (ab Zeuge 12) und schliesslich fehlt beim 17. Zeugen – ein besonders kurzer Eintrag von gerade mal 11 Zeilen sogar die Beantwortung der Frage 4.

Solche Zeichen eines ermüdeten Bemühens um Struktur und System – so erstaunlich ausgeprägt es für diese Zeit ist, besonders, wenn man es mit Texten aus dem Norden der Alpen vergleicht - belegt die Vermutung, dass das Protokoll im Nachhinein wohl auf

der Basis einer Imbreviatur in einem Zug geschrieben worden ist.

Die Zeugen aus **Madia** mussten 6 Fragen beantworten. Dieses Protokoll – es ist vermutlich leicht jünger, wie man aus der Form des komplexeren Wasserzeichens schliessen könnte – hält sich noch strikter an das Fragesystem und die Darstellungsform: Die 6 Fragen sind einschliesslich der Frage nach weiteren Bemerkungen bei allen Zeugen durchgehalten – wenigstens bei den 18 Aussagen, die vollständig erhalten sind.

Dieses Protokoll hinterlässt vielmehr den Eindruck, dass es nach einer fixen Vorlage erstellt worden ist, als das mit den Zeugen aus Virizino.

Streitpunkt

Zur Gemeinde Aurigeno gehörte bis zu ihrer Auflösung 2002 immer noch Land auf der östlichen Seite des Flusses. Ein schmaler Streifen, ein Teil des heutigen Ronchini sogar bis zum Berggipfel des Moronzolo auf eine Höhe von 1000 Meter.

Topographischer Atlas der Schweiz (Siegfried-Karte) Foglio 514 "Valle Maggia" 1:50'000 1895

Der Streit zwischen Virizino und Madia dreht sich um die Auenwälder auf der östlichen Seite des Flusses. Die Saleggio oder Allmend nahe dem Bach „Riale della Folla“ im Bereich des "Campo Pastoris" und der Durchgangsstrasse.

Der Streit konnte vor allem entstehen, weil die Maggia im 14. Jahrhundert ihren Lauf von Jahr zu Jahr veränderte und die davon abhängigen Grenzen unsicher waren. Offensichtlich konnten die Leute von Aurigeno (Virizino) in manchen Jahren ihre Weiden am andern, östlichen Ufer des Flusses wegen Hochwasser nicht benutzen, was die Bauern aus Maggia (Madia) veranlasste, diese selbst zu beanspruchen.

Das Dorf Aurigeno, das frühere **Virizino**, liegt am Fusse einer steilen Bergflanke am westlichen Rand des Maggitalts, das hier ca. 1,5 km breit ist. Flussaufwärts schliesst sich Moghegno und Maggia, das frühere **Madia** an, talabwärts Gordevio und Avegno.

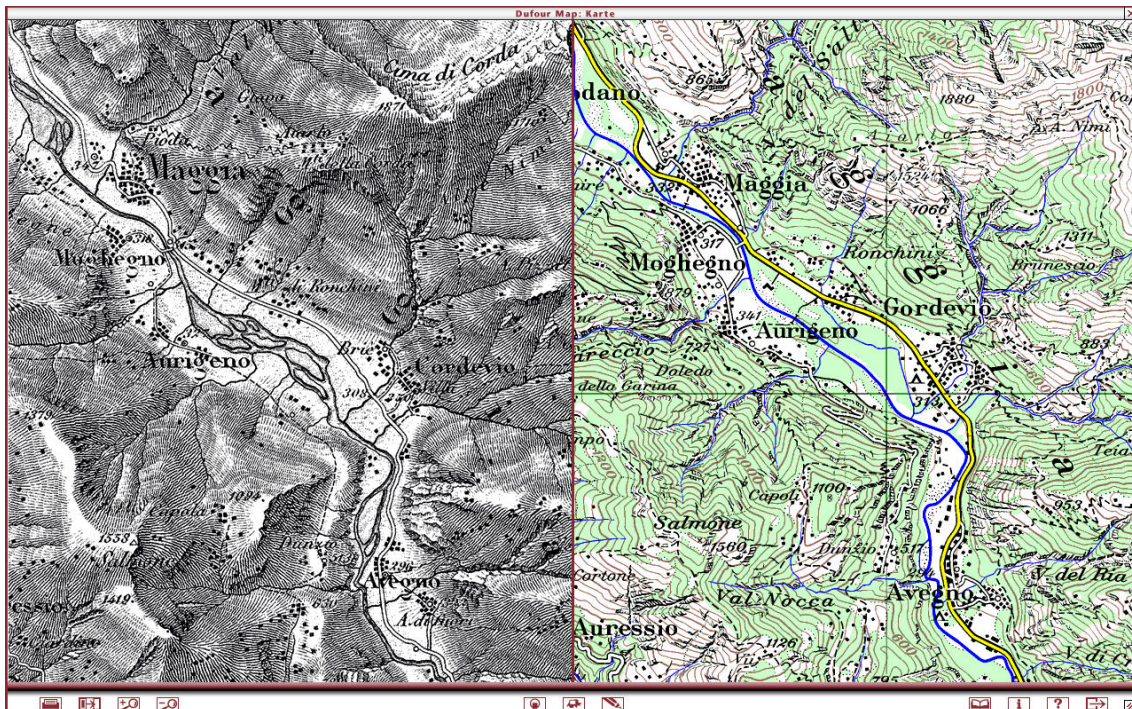

Google

Aurigeno liegt in der vorletzten Geländekammer des Maggitalts, bevor der Fluss vor Ponte Brolla das Tal verlässt, um die Melezza aus dem Centovalli aufzunehmen und das Mündungsdelta zwischen Locarno und Ascona vor dem Lago Maggiore zu formen. Diese beiden bekannten Zentren sind lediglich etwas mehr als 10 km von Aurigeno, resp. Virizino entfernt. Aurigeno hat heute neben dem eigentlichen Dorfkern am westli-

chen Rand des Tals einen Ortsteil am östlichen Berghang, der in diesem Streit offensichtlich nicht generell in Frage gestellt wird. Einige Bewohner hatten sich da sogar ein Winterquartier am Sonnenhang gebaut, das Dorf selbst erhält im Winter wenig bis gar keine Sonne.

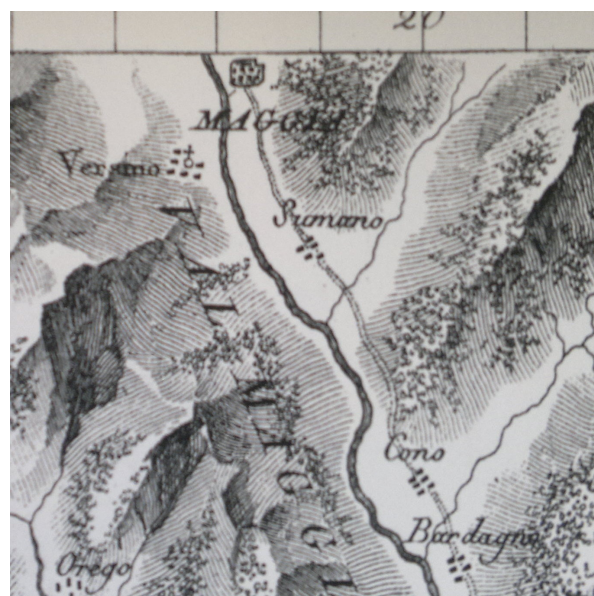
Im Laufe des 20. Jahrhunderts hat sich die Flusslandschaft bei Aurigeno stark verändert – vermutlich mehr als in der Zeit vom 14. bis zu Beginn des 20. Jahrhunderts:

Dufour-Karte 1885

Landeskarte 2002

Die früheste verfügbare Karte aus diesem Gebiet ist der „Atlas Suisse“ von ca. 1800. Die recht summarische Zeichnung von J.H. Weiss liefert leider keine Erkenntnisse über den genauen Verlauf des Flusses in dieser Zeit. Das heutige Aurigeno ist auf dem Blatt für die „Kantone Bellinzona und Lugano“ allerdings noch als „Versino“ eingetragen!

Atlas Suisse gezeichnet von J.H.Weiss/J.E.Müller
Blatt 15 ca. 1:120'000 ca. 1800

Literatur

Abkürzungen

- Cappelli Adriano: Dizionario di abbreviature latine et italiane, 6. ed, Milano 1990, restampa 2008, Ausgabe 1928: Internet 4.5.2012:
http://inkunabeln.ub.uni-koeln.de/vdibProduction/handapparat/nachs_w/cappelli/cappelli.html)
- Frenz Thomas: Abkürzungen. Die Abbreviaturen der lateinischen Schrift von der Antike bis zur Gegenwart, Stuttgart 2010
- Frenz Thomas: Tutorium: Die geheime Nachricht, Internet 4.5.2012:
<http://www.phil.uni-passau.de/histhw/TutKrypto/tutorien/Abkuerzungen.htm>
- Grun Paul Arnold: Schlüssel zu alten und neuen Abkürzungen, Wörterbuch lateinischer und deutscher Abkürzungen des späten Mittelalters und der Neuzeit, Limburg/Lahn 1966
- Koblischke Heinz: Großes Abkürzungswörterbuch, Leipzig, 1978
- Jürgen Römer: Geschichte der Kürzungen; Abbreviaturen in deutschsprachigen Texten des Mittelalters und der frühen Neuzeit, (Göpplinger Arbeiten zur Germanistik 645), Göttingen 1997
- Traube, Ludwig: Nomina Sacra; Versuch einer Geschichte der christlichen Kürzung, Darmstadt 1967
- Franz Steffens: Paléographie latine, Paris 1910, Internet 4.Mai 2012:
<http://www.archivi.beniculturali.it/Biblioteca/indexSteffens.html>,
- deutsche Version: Internet 29.5.2012:
http://www.paleography.unifr.ch/steffens/tafeln_frm.htm?17&b

Paläographie allgemein

- Bischoff Bernhard: Paläographie des römischen Altertums und des abendländischen Mittelalters, Berlin 2009
- Foerster Hans: Abriss der lateinischen Paläographie, Stuttgart 2004
- Schneider Karin: Paläographie und Handschriftenkunde für Germanisten, Tübingen 1999

Handschriften

- Löffler Karl, Milde Wolfgang: Einführung in die Handschriftenkunde, Stuttgart 1929/1997
- Marzal Otto: Lehrbuch der Handschriftenkunde, Wiesbaden 1986

Topographie

- Repertorio toponomastico Ticinese, Maggia, hg.v. Stefano Vassere, Aurelio Tomasi e Eliana Canella Martinelli, Bellinzona 2000
- Dufour G.H.: Topographische Karte der Schweiz 1:100 000 (Dufour-Karte 1833-1863), Genève 1845-1864 / Wabern 1988.
- Weiss J.H., Müller Eugen: Atlas Suisse, Aarau 1796-1802
- Bundesamt für Landestopografie swisstopo, Geodaten: digitale Informationen über die Schweiz, Internet 29.5.2012: <http://map.geo.admin.ch>

Übersetzung

- Bosshard Hans: Saggio di un glossario dell'antico lombardo, (Bibliotheca dell'Archivum Romanicum, Serie 2, Vol 23), Firenze 1938
- Du Cange, Glossarium mediæ et infimæ latinitatis, Éditio L. Favre, Niort 1883-87, Internet 29.5.2012: <http://ducange.enc.sorbonne.fr> oder <http://www.uni-mannheim.de/mateo/camenaref/ducange.html>
- Georges Karl Ernst, Heinrich: Ausführliches lateinisch-deutsches Handwörterbuch, 11. Auflage, Basel 1962-67. Internet 29.5.2012: <http://www.zeno.org/Kategorien/T/Georges-1913>

Interpretation

Eine Übersetzung und Besprechung der vorliegenden Zeugenaussagen folgt in einem separaten Band.

CD

Diesem Buch liegt eine CD bei mit folgendem Inhalt:

- Vollständiges Buch als PDF
- Auszug des Kapitels Abreviature mit Literaturliste
- Original-Aufnahmen der Quelle (jpg)
- Optimierte Aufnahmen (wie im Buch) der Quelle (jpg)

Dank

Mein spezieller Dank gilt Herrn Professor PD Dr. Paolo Ostinelli vom Staatsarchiv des Kantons Tessin in Bellinzona. Ohne ihn wäre diese Arbeit nicht möglich gewesen: Oft genug kamen meine Transkriptions-Versuche „ein bisschen rot“ zurück: Mit bewundernswerter Geduld und Ausdauer hat er – oft auf seinen Zugfahrten nach Zürich – meine Bemühungen korrigiert.

Danke auch an Herrn Thomas Germann von der Abteilung für Karten und Panoramen der Zentralbibliothek Zürich für seine Suche nach alten Karten von Aurigeno/Virizino und an Frau Marlis Stähli von der Handschriftenabteilung der Zentralbibliothek für ihre Unterstützung bei der Identifikation der Wasserzeichen.

Ernst Rosser
Giminenstr. 3
6301 Zug
++41 (0)78 609 3402
ernst.rosser@uzh.ch
ernst.rosser@gmail.com

Ernst Rosser

Virizino versus Madia 1321/1322

Protokoll der Zeugenaussagen in einem Streitfall um
Weiderechte in den Auenwäldern der Maggia

Testes de Virizino

(Fasciculus A)

Facsimile et Transcriptio

Dies et Testes

0r	Die martis ·XXVI· ianuarii ·[MCCCXXII]	
2r1	Suprascripto die martis ·XXVI· ianuarii	Anricus Zugni de Virizino
3r15	Die mercurii ·XXVII· ianuarii anno predicto	Martinus filius condam Jacobi de Virizino
5v4	Eodem die mercurii ·XXVII· ianuarii	Jacominus de Camanis de Virizino
7v1	Die iovis ·XXVIII· ianuarii anno predicto	Guilielmus de Gueldis de Virizino
9r17	Suprascripto die iovis ·XXVIII· ianuarii	Guilielmus Gisle de Virizino
11r18	Die veneris ·XXVIII· ianuarii anno predicto	Guilielmus de Virizino
13v1	Suprascripto die veneris ·XXVIII· ianuarii	Martinus Rubeus de Virizino
15v11	Die veneris ·V· februarii eodem anno	Martinus de Aninente de loco Mogeno
17v1	Suprascripto die veneris ·V· februarii	Lafrancus filius condam Guidonis Muti de Mogeno
18r11	Die sabati sexto februarii eodem anno	Jacobinus de Sizanico de Pedemonte
18v20	Die lune ·VIII· februarii eodem anno	Martinus Zugni de Varcino de Virizino
20r12	Suprascripto die lune ·VIII· februarii	Adam Lafranci de Virizino
22r13	Suprascripto die lune ·VIII· februarii	Martinus Belonus de Varcino de Virizino
24r1	Suprascripto die lune ·VIII· februarii	Mafeus Alcherii de Virizino
25v1	Suprascripto die lune ·VIII· februarii	Adam de Pasquario de Gordavio
26v6	Die lune quinto aprilis eodem anno	Zaninus de Pasquario de Contono
27r8	Die mercurii ·VII· aprilis eodem anno	Jacobus Monacus de Gordavio
27v1	Die mercurii suprascripto ·VII· aprilis	Ardizonus Monacus de Lodino
28r12	Die iovis ·XXII· aprilis eodem anno	Guilielmus Pizalus de Mogeno

1 et sunt dicti coris. Respondit non. Et hinc ultimo coris singulos
 2 pascentauer cu besoyo dictam terram. Item interrogat si dictu coris
 3 tenuit et possedit dictam terram colligendo salicos et buscandos in
 4 tra ut singulos psona dicti coris. Respondit q dictu coris sola
 5 et solutu est tenface et fabulare dicta terram et p tpra ipis
 6 coris pcomittit dicta terram et licetiat hoies dicti coris ad colligen
 7 salicos et buscandu in ipsa tra. Et quadoq dictu coris dedit ad
 8 ficutu domi salicoru psonis singulis dicti loci de Virizino q
 9 buscauer et salicos colligen in dicta tra. Item interrogat hinc ho
 10 gbus dedit dom coris ad ficutu terram pccam. Respondit ego recordor
 11 q ego in fin consul ipius coris et dedit terram terram ad ficutu alioho
 12 iuge de Virizino. et ipse alioho dedit postea ipam tra ad
 13 ficutu illis de Madia. Item interrogat quatu est q ipse fin
 14 consul et q ipse inuestiuit terram terram. Respondit q sunt in
 15 septu m^o octo p pti. Item dicit dicto q m^o ptes qntes
 16 dicti coris inuestire ptes dicti loci et aliunde. Hinc recordor
 17 de nobz ipoz consulu nec inuestiuit de dicta tra. Interrogat
 18 hinc ho quatu est ad p^o q m^o inuestiuit terram terram p
 19 dictos qntes. Respondit q sunt viginti am ut^{id} tra. Et
 20 recordor q tra tra fin inuestita p consule et coris
 21 Virizino semel quidam q uocabat Jacobus fil^o qtra dicit.

1 et sint dicti comunis, respondit non, sed homines illius comunis singulares
2 pasculaverunt cum bestiis dictam terram. Item interrogatus si dictum comune
3 tenuit et possedit dictam terram colligendo salices et buscando in dicta
4 terra vel singulares persone dicti comunis, respondit quod dictum comune solet
5 et solitum est tensare et fabulare dictam terram et per tempora ipsum
6 comune scomittit dictam terram et licentiat homines dicti comunis ad cquo in lligendum
7 salices et buscandum in ipsa terra. Et quandoque dictum comune dedit ad
8 fictum dictum salegium personis singularibus dicti loci de Virizino que
9 buscaverunt et salices colligerunt in dicta terra. Item interrogatus hic testis
10 quibus dedit dictum comune ad fictum terram predictam, respondit: ego recordor
11 quod ego iam fui consul ipsius comunis et dedi dictam terram ad fictum Alcherio
12 Zugni de Virizino. Et ipse Alcherius dedit postea ipsam terram ad
13 fictum illis de Madia. Item interrogatus quantum est quod ipse fuit
14 consul et quod ipse investivit dictam terram, respondit quod sunt anni
15 septem vel octo proxime preteriti. Item dixit: dico quod vidi plures consules
16 dicti comunis investire plures dicti loci et aliunde sed non recordor
17 de nominibus ipsorum consulum nec investorum de dicta terra. Interrogatus
18 hic testis quantum est ad plus quod vidit investiri dictam terram per
19 dictos consules, respondit quod sunt viginti anni vel id circa. Et
20 recordor quod dicta terra fuit investita per consulem et comune de
21 Virizino semel cuidam qui vocabatur Jacobinus filius condam Bini de

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22

Voco. Item dixi dico qd dicta terra est a Biala de folia in fimo usque
 Svirizini, quem Bialam audimus semp dici de amaru int dicitur
 ad hunc de Madia & tractum ad hunc de Svirizino.
 Item dixi hic tis, dico qd pnti tpr, pda coc & hores de Svirizo
 sunt & possone dicte terre. qd nullus uetat qd pascentur &
 suscipiant in dicta terra. s; hoc ano no potuer ipam terram posside
 qd no potuer suscipere fluvio madie cu est minus magnum
 Et audim qd illi de Madia inuestuer quenda de dea terra
 sup scdo capto genete. Item qd dicta coc & hores de Svirizino
 pascentur in pda satagio pda tpre, & tato tpr. cui genay no
 existat memoria sine gteaductioe alius psona & tatu plus ut
 nuy quatu testes dice uolunt. Dixi hic tis. Dixi supms
 hoc quod ego scio.
 sup tto capto sibi lecto qd ordnie Dixi hic tis, uerq e quod i
 dicto capto genet. Interogat quatu & quom aliud scit. Respondit
 ego scio, qd semp audim dici a meis maioribz & scio p ea q dixi
 supms sup dicto pmo capto
 sup quarto capto genete. Item qd de pda tpe e pu uox & forma
 Dixi hic tis, Dico qd semp audim qd a pda Biala infra usque
 Svirizini semp fuit & est ad hunc ad hunc de Svirizino.
 Dixi pntibz & qstionibz mayis qustionibz interrogato nichil
 respondit quod pnterat ad qustionem

1 Vegno. Item dixit: dico quod dicta terra est a riali de Folla inferius versus
2 Virizinum, quem riale audiui semper dici esse terminum inter territorium
3 comunis et hominum de Madia et territorium comunis et hominum de Virizino.
4 Item dixit hic testis: dico quod presenti tempore predicti comune et homines de Virizino
5 sunt in possessione dicte terre, quia nullus vetat quin pasculent et
6 buschent in dicta terra. Sed hoc anno non potuerunt ipsam terram possidere
7 quia non potuerunt transire flumen Madie cum esset nivus magnum
8 Et audiui quod illi de Madia investiverunt quendam de dicta terra.
9 Super secundo capitulo continente item quod dictum comune et homines de Virizino
10 pasculaverunt in predicto salegio predicto tempore et tanto tempore cuius contrarii non
11 exstat memoria sine contradictione alicuius persone et tantum plus vel
12 minus quantum testes dicere voluerunt dixit hic testis: dixi superius
13 hoc quod ego scio.
14 Super tertio capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: verum est quod in
15 dicto capitulo continentur. Interrogatus qualiter et quomodo illud scit, respondit:
16 ego scio quia semper audiui dici a meis maioribus et scio per ea que dixi
17 superius super dicto primo capitulo.
18 Super quarto capitulo continente item quod de predictis omnibus est publica vox et fama
19 dixit hic testis: dico quod semper audiui quod a predicto riali infra versus
20 Verizinum semper fuit et est dictorum comunis et hominum de Virizino.
21 Super specialibus et consuetudinariis questionibus interrogatus nichil
22 respondit quod pertineat ad questionem.

Ho die mar. xxij. Jan.

Amicus iudi de Virizino. Ho unat de uitate uicena latis et
 Ho titulo et capitis. Sup pmo capto gmette. In pmo q
 coe et hoies de Virizino sunt et possone et pcedi et ea possone
 ipi et antecessores eor p. d. p. xx. xxx. et xl. anos et plus
 pasculandi gmette cu bestis suis in dicto salogio de Virizino
 ubi dicit in capto pascuis. et tatum plus et minus quatu tes die
 uolunt. Dico hic ho dico qd faw dom salogiu et uacet ubi
 dicit in capto pascuis dicit de Virizino. Et dico qd recorder
 by tertia amo et postq recorder no in di qd uerunt p dco
 coe et hoies de Virizino qd pascularet cu bestis in dco salogio.
 Et uer locto sibi dicto capto. Sup hic ho. Sup hoc quod pao.
 Bty recorder qd par meus et mar. mea in duper qd una aha
 uice ubi qd madia uoluer face fortia coe et hoies de Virizino qd
 dicto salogio. et qd ipe par meus dix qd onouerit illuc cu alijs
 de Virizino et taltuare gobia duos bonum illor qd madia
 qd erat in dicto salogio. Indecognat hic ho. quot amoz est
 Rndit. sum amoz. xl. ut ca.

Sup pmo capto gmette. Item qd dictu coe et hoies de Virizino
 pasculauer in p dco salogio p dco tpr. et tano tpr cu gtracy
 non exstat memoria sine gtradone alicui psona et tano plus
 et minus quatu tes die uolunt. Dico hic ho. dico qd temp

1 Suprascripto die martis ·XXVI· ianuarii.

2 § Anricus Zugni de Virizino testis iuratus de veritate dicenda lectis ei

3 suprascriptis titulo et capitulis. Super primo capitulo continente in primis quod

4 comune et homines de Virizino sunt in possessione et steterunt in ea possessione

5 ipsi et antecessores eorum per ·V·, ·X·, ·XX·, ·XXX· et ·XL· annos et plus

6 pasculandi continue cum bestiis suis in dicto salegio de Virizino

7 ubi dicitur in Campo pastoris et tantum plus et minus quantum testis dicere

8 voluerunt dixit hic testis: dico quod scio dictum salegium et iacet ubi

9 dicitur in Campo pastoris territorii de Virizino. Et dico quod recordor

10 bene triginta annis et postquam recordor non vidi quod vetaretur predictis

11 comuni et hominibus de Virizino quin pascularent cum bestiis in dicto salegio.

12 Et iterum lecto sibi dicto capitulo, dixit hic testis: dixi hoc quod scio.

13 Sed tamen recordor, quod pater meus et mater mea mihi dixerunt quod una alia

14 vice illi de Madia voluerunt facere fortiam comuni et hominibus de Virizino de

15 dicto salegio et quod ipse pater meus dixit quod cucurrit illuc cum aliis

16 de Virizino et talliavit konzobiam duorum bovium illorum de Madia

17 qui erant in dicto salegio. Interrogatus hic testis quot annorum est,

18 respondit: sum annorum ·XL· vel circa.

19 Super sero capitulo continente item quod dictum comune et homines de Virizino

20 pasculaverunt in predicto salegio predicto tempore et tanto tempore cuius contrarii

21 non exstat memoria sine contradictione alicuius persone et tantum plus

22 et minus quantum testes dicere voluerunt, dixit hic testis: dico quod semper

1 audim dicit postq̄ recordor q̄ p̄da cōe & hōies de Virizino pascula
 2 uen̄ cum bestijs in dicto salugio & n̄q̄ audim q̄ ip̄s uetaret
 3 q̄ pascularet in dicto salugio. Et hoc audim a q̄dam Lugino
 4 patre meo & a q̄dam Gualtero Belono & p̄ter alijs & q̄bus
 5 non recordor.
 6 **S**up̄ t̄rio cap̄to ḡm̄ate. Item q̄ dictū salugiu ubi dicit̄ in cap̄o
 7 pasculis ubi dicit̄ q̄ ignis fuit p̄itus est & spectat ad p̄dū
 8 cōe & hōies de Virizino. & fuit & factū & ad possē p̄ dicto
 9 t̄p̄e & ap̄tō t̄p̄e ut usq̄ nūc sine gradōe alēu p̄ sone sup̄
 10 hōies dicit̄ q̄ postq̄ recordor cōe & hōies de Virizino tenet
 11 et possidet dictū salugiu ubi dicit̄ in cap̄o pasculis ubi dicit̄ q̄
 12 ignis fuit p̄itus pasculando cū bestijs in ip̄o salugio. Indicoq̄
 13 hōies quom̄ & quātū s̄c̄ p̄da. Respondit ego s̄c̄ q̄ ubi
 14 ego t̄is cū cū bestijs ad pasculandū & pasculandū in dicto
 15 salugio multos hōies de Virizino pascularet cū bestijs
 16 dicto salugio & n̄q̄ uidi q̄ gradōe q̄ pascularet. Et uidi
 17 p̄ dictū t̄p̄e quo recordor q̄ dicti cōe & hōies de Virizino
 18 pascularet dictū salugiu. Indicoq̄ hōies si bestijs
 19 quas uidi p̄ dicta t̄p̄a pascularet in dicto salugio erat cōis
 20 de Virizino ut singulū p̄p̄ de Virizino & quo uice pasculat
 21 in dicto salugio. Respondit dicit̄ q̄ dicit̄ bestijs quas uidi

1 audivi dici postquam recordor quod predicti comune et homines de Virizino pascula-
2 verunt cum bestiis in dicto salegio et nunquam audivi quod ipsis vetaretur
3 quin pascularent in dicto salegio. Et hoc audivi a condam Zugnio
4 patre meo et a condam Gulielmo Belono et pluribus alis de quibus
5 non recordor.
6 Super tertio capitulo continente item quod dictum salegium ubi dicitur in Campo
7 pastoris ubi dicitur quod ignis fuit positus est et spectat ad predictum
8 comune et homines de Virizino, et sunt et steterunt in eius possessione predicto
9 tempore et a predicto tempore citra usque nunc sine contradictione alicuius persone, dixit
10 hic testis: dico quod postquam recordor comune et homines de Virizino tenuerunt
11 et possiderunt dictum salegium ubi dicitur in Campo pastoris ubi dicitur quod
12 ignis fuit positus pasculando cum bestiis in ipso salegio. Interrogatus
13 hic testis quomodo et qualiter scit predicta, respondit: ego scio quia vidi
14 ego testis eundo cum bestiis ad pasculandum et pasculando in dicto
15 salegio multotiens homines de Virizino pascolare cum bestiis
16 in dicto salegio et nunquam vidi quod contradiceretur quin pascularent. Et vidi
17 per dictum tempus quo recordor quod dicti comune et homines de Virizino
18 pasculaverunt dictum salegium. Interrogatus hic testis si bestie
19 quas vidit per dicta tempora pascolare in dicto salegio erant comunis
20 de Virizino vel singularum personarum de Virizino et quo iure pascebatur
21 in dicto salegio, respondit: dico quod dicte bestie quas vidi

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

pascentia in dicto feodato per dicta tempora cum singulis personis de
 Virizino et quod ibi pascebant quia factum patet est et sicut semper
 dictorum coram hominibus de Virizino postquam recordor quia non audimus
 unquam quod ipse contradicatur. Et dico quod dictum coram et homines de Virizino
 sunt nunc ad presentem in possessione predicti feodati pascentia cum bestias
 in dicto feodato. quia in veritate ipse quod pascentia in dicta terra.
 Item interrogat hinc quatuor est ad presentem quod videtur dictis bestias
 pascentia in dicto feodato. Respondit sicut in terra ante per presentem.
Super quarto capitulo continetur. Item quod de presentibus est publica vox
 et fama dicitur hoc non est intelligitur quod sit dictum. tamen
 semper audimus quod dicti coram et homines de Virizino tenent et possident
 dictum feodatum

Super specialibus questionibus interrogat. nichil dicitur hic testis
 quod pertinet ad questionem

 Die martii .xxvii. Jan. anno .mccc.

Martinus filius germani Jacobi testis de Virizino et in arch. de
 univ. dicebat licet et suis tunc et capitulo. Super primo
 capitulo continetur. In primis quod coram et homines de Virizino sunt
 in possessione et tenent in ea possessione ipsi et antecessores eorum
 per .v. .x. .xx. .xxx. et xl. annos et plus pascentia gerunt

1 pascolare in dicto salegio per dicta tempora erant singularum personarum de
2 Virizino et quod ibi pascebant quia dictum salegium est et stetit semper
3 dictorum comunis et hominum de Virizino postquam recordor quia non audivi
4 unquam quod ipsis contradiceretur. Et dico quod dictum comune et homines de Virizino
5 sunt nunc ad presens in possessione predicti salegii pasculando cum bestiis
6 in dicto salegio quia non vetatur ipsis quin pasculent in dicta terra.
7 Item interrogatus hic testis quantum est ad plus quod vidit dictas bestias
8 pascolare in dicto salegio, respondit: sunt bene triginta anni proxime preteriti.
9 Super quarto capitulo continente item quod de predictis est publica vox
10 et fama dixit hoc non bene intelligo quid sit dictu tamen
11 semper audivi quod dicti comune et homines de Virizino tenuerunt et possiderunt
12 dictum salegium.
13 Super specialibus questionibus interrogatus nichil dixit hic testis
14 quod pertineat ad questionem.
15 Die mercurii ·XXVII· ianuarii anno predicto.
16 § Martinus filius condam Jacobi Teste de Virizino testis iuratus de
17 veritate dicenda lectis ei suprascriptis titulo et capitulis. Super primo
18 capitulo continente in primis quod comune et homines de Virizino sunt
19 in possessione et steterunt in ea possessione ipsi et antecessores eorum
20 per ·V·, ·X·, ·XX·, ·XXX· et ·XL· annos et plus pasculandi continue

1 cum bestijs suis in dicto salogio de Virizino ubi dicit in capto
 2 pastore et tunc plus et minus quatuor testes dicit volumus.
 3 Dixit hinc tunc dicit quod per se facit dictum salogium videlicet salogium
 4 in cuius claudenda et feno debuit esse portus ignis et racet in
 5 Aratorio de Virizino ubi dicit in campo pastore. Et scio quod
 6 dicti coe et heredes de Virizino tenent et possident dictum salogium
 7 ubi dicit in campo pastore pascentando cum bestijs in ipso salogio
 8 postquam ego recordor. Et nunquam mihi non audimus quod ipse coe et heredes
 9 ueniret quod pascentaret in dicto salogio. Interrogat quomodo et
 10 quare sic p[ro]cedat. Respondit ego scio quia postquam ego sum nec
 11 ad custodiam bestias ego in matutinis ad pascentandum cum bestijs
 12 in ipso salogio et mihi illis de Virizino pascentare cum bestijs
 13 in dicto salogio semper quando uoluerit et nunquam mihi quod ipse ueniret
 14 pascentare dicti salogii. Et dicit quod dicti coe et heredes de Virizino
 15 dederunt ad factum ad matutinis dictum salogium anno p[ro]p[ri]o p[ro] de
 16 mense in die non recordor videlicet alchano iugis consil
 17 coe et heredes de Virizino suo nomine et nomine coe et heredes de
 18 Virizino Emittone de Rizzio de Canarigo qui stat Virizino et
 19 post octo de facto ipso anno. Et scio quia sum p[ro]fessus ubi
 20 sum datus p[ro] Emittone videlicet in platea de Virizino in p[ro]p[ri]a
 21 suanaria more solito quocumque. Interrogat hinc tunc quod que

1 cum bestiis suis in dicto salegio de Virizino ubi dicitur in Campo
2 pastoris et tantum plus et minus quantum testes dicere voluerunt
3 dixit hic testis: dico quod bene scio dictum salegium videlicet salegium
4 in cuius claudenda et feno debuit esse positus ignis et iacet in
5 territorio de Virizino ubi dicitur in Campo pastoris. Et scio quod
6 dicti comune et homines de Virizino tenuerunt in possiderunt dictum salegium
7 ubi dicitur in Campo pastoris pasculando cum bestiis in ipso salegio
8 postquam ego recordor. Et numquam vidi nec audivi quod ipsis comuni et hominibus
9 vetaretur quin pascularent in dicto salegio. Interrogatus quomodo et
10 qualiter scit predicta, respondit: ego scio quia postquam ego scivi ire
11 ad custodiendum bestias ego ivi multotiens ad pasculandum cum bestiis
12 in ipso salegio et vidi illos de Virizino pascolare cum bestiis
13 in dicto salegio semper quando voluerunt et nunquam vidi quod ipsis vetaretur
14 pasculum dicti salegii. Et dico quod dictum comune et homines de Virizino
15 dederunt ad fictum ad incantum dictum salegium anno proxime preterito de
16 mense nec die non recordor, videlicet Alcherius Zugni consul
17 comunis et hominum de Virizino suo nomine et nomine comunis et hominum de
18 Virizino, Guilielmono de Rizerio de Cavargno qui stat Virizini pro
19 solidis octo de ficto ipso anno, et hoc scio quia fui presens ubi
20 fuit datum suprascripto Guilielmono videlicet in platea de Virizino in publica
21 viciniantia more solito convocata. Interrogatus hic testis per que

1 tpra ⁊ quo unce ipe tis ⁊ alij pascutauer in dicto Salagio 4
 2 Rendir dico q postq recordor ego tis postq in ad custodien
 3 bestias in semp ad pascutandu in ipe Salagio ⁊ in d hoco
 4 de Virizino nec cum bestis in dicto Salagio semp si plimex
 5 madie non fuit ita magum q possz tuisse. ⁊ si defaeno fuer.
 6 in abpibus. ⁊ h ideo q dictu Salagiu est ⁊ fuit postq
 7 recordor scors cors ⁊ homin de Virizino. Indrogat si bestie
 8 quas vidit pascutare p dca tpra in dco Salagio erat dco cors
 9 ut singul psonaz pmo cors. Rendir q erat singulim
 10 psonaz dco dca de Virizino. Item dco dico q modo suo
 11 am duodeca ut vredeca q ego tis fuit pssens. ubi lafraco
 12 de Bno q mortuus e q tuo erat q sub cors ⁊ hom de Virizino
 13 dedit ad fictu notu Salagiu. suo noie ⁊ noie dco cors ⁊
 14 homin qdam anomo quos de Mogeno q tuc stabat Virizini
 15 p tm quatuor noie de ficto rano. Indrogat hie tis dicit
 16 ego suo q dictu Salagiu est dco cors ⁊ homin de Virizino
 17 ranoibz quas supius duxi. Indrogat hie tis quo mte
 18 et quo de ⁊ gous plentibz ⁊ quo dco vidit dco Salagiu
 19 dani ad fictu pto qdam anomo p tm qdam lafraco dco
 20 cors ⁊ hom de Virizino. Rendir de de y moue non

1 tempora et quo iure ipse testis et alii pasculaverunt in dicto salegio,
2 respondit: dico quod postquam recordor ego testis postquam ivi ad custodiendum
3 bestias ivi semper ad pasculandum in ipso salegio et vidi homines
4 de Virizino ire cum bestiis in dicto salegio semper si flumen
5 Madie non fuit ita magnum quin posset transiri. Et si bestie non fuerunt
6 in alpibus. Et hoc ideo quia dictum salegium est et fuit postquam
7 recordor dictorum comunis et hominum de Virizino. Interrogatus si bestie
8 quas vidit pascolare per dicta tempora in dicto salegio erant dicti comunis
9 vel singularum personarum ipsius comunis, respondit quod erant singularum
10 personarum dicti loci de Virizino. Item dixit: dico quod modo sunt
11 anni duodecim vel tredecim quod ego testis fui presens ubi Lafrancus
12 de Breno qui mortuus est quod tunc erat consul comunis et hominum de Virizino
13 dedit ad fictum dictum salegium suo nomine et nomine dictorum comunis et
14 hominum condam Antonio Muti de Mogeno qui tunc stabat Virizini
15 per libras quatuor novorum de ficto in anno. Interrogatus hic testis dixit:
16 ego scio quod dictum salegium est dictorum comunis et hominum de Virizino
17 rationibus quas superius dixi. Interrogatus hic testis quo mense
18 et quo die et quibus presentibus et quo loco vidit dictum salegium
19 dari ad fictum suprascripto condam Antonio per suprascriptum condam Lafrancum consulem
20 comunis et hominum de Virizino, respondit: de die nec mense non

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21

recordor nec nota illis q fueri pntes. Sciam fuit in loco Virizino
 in publica incinacia ipsius loci. Et in die qd uxor dicti qdam
 antony dedit pignus dco latraco cosula et noua dei cois
 guancaronum uniu p dicto facto. Item dicit dco qd uniu est uniu
 prius qd dicit prius de tafolla ino tractum de madia et
 tractum cois et hom de Virizino et dictu saltem ubi dicit
 in capto pastois et a dicto prius infra usus Virizino. Et
 temp postq ego recordor audiu qd dictus ualis est dnuq
 ino tractum cois et hom de Virizino et dnuum cois et
 hom de madia. Item dicit dco qd audiu qdam zugum de
 varcino dnuum qd una uox illi de madia uoluen laberare
 dnuum tram et qd ipse zugus habito qfido cu dnuis suis
 uno ad dictu saltem cum dnuis suis et catant ipse cozodias
 duoz dnuum ipoz de madia quos ibi inuenit. Sed non recordor
 de ipr nec ubi hoc dicit. Item dicit dco qd dnu cois et
 hoies de Virizino fuit ino ad pssens in possessione dco saltem
 uidelicet qd hoies de Virizino pasentat cu betis et dco
 saltem omni die pntat et buscant in ipso saltem. Et
 non in die nec pzo qd gradicar eis. Et in dco saltem
 in die his diebz et uno isto ptoz dnuo pasentat et buscant
 p dictos hoies de Virizino. Et ego eis pntat isto anno ptoz

1 recordor nec nomina illorum qui fuerunt presentes sed tamen fuit in loco Virizino
2 in publica viciniantia ipsius loci. Et vidi quod uxor dicti condam
3 Antonii dedit pignus dicto Lafranco consuli et nomine dicti comunis
4 guarnazonum unum pro dicto ficto. Item dixit: dico quod est unus
5 rialis qui dicitur rialis de Lafolla inter territorium de Madia et
6 territorium comunis et hominum de Virizino / et dictum salegium ubi dicitur
7 in Campo pastoris est a dicto riali infra versus Virizinum. Et
8 semper postquam ego recordor audivi quod dictus rialis est terminus
9 inter territorium comunis et hominum de Virizino et territorium comunis et
10 hominum de Madia. Item dixit: dico quod audivi condam Zugnium de
11 Varcino dicentem quod una vice illi de Madia voluerunt laborare
12 dictam terram et quod ipse Zugnius habito consilio cum vicinis suis
13 ivit ad dictum salegium cum vicinis suis et taliavit ipse conzobias
14 duorum bovium ipsorum de Madia quos ibi invenit sed non recordor
15 de tempore nec ubi hoc diceret. Item dixit: dico quod dictum comune et
16 homines de Virizino sunt nunc ad presens in possessione dicti salegii
17 videlicet quod homines de Virizino pasculant cum bestiis in dicto
18 salegio omni die si volunt et buscant in ipso salegio. Et
19 non vidi nec scio quod contradicatur eis, et in dicto salegio
20 vidi his diebus in anno isto pluribus diebus pasculari et buscari
21 per dictos homines de Virizino. Et ego testis similiter isto anno pluribus

1 Diebus ^{in die} pascentium & buscau p dictos hoies de Virizino. Et ego no
 2 sumtu isto ano ptebis diebz pascentium in dicto ptegio qd dicitur
 3 ptegiu est dicto cois & hoium de Virizino. Interrogat hie
 4 tis quatu recordat. Respondit amo tertia. Interrogat hie
 5 tis quot mos sit. Respondit. Quadraginta.

6 **S**up po capto gannere. Item qd dicitur cois & hoies de Virizino
 7 pascentium in dicto ptegio p dco tpr & tate tpr cui non existat
 8 memoria sine conditione alicui p dco & tanta plus ut mag
 9 quatu testes dco uolunt. Dixit hie tis bz pascentium bz
 10 ut supius dixi. Et hie pto rationibz quas sup dixi. Et audiui
 11 qd semp pascentium dictum ptegiu dicit de Virizino ameo
 12 recordari recto. Et dicitur cois soler & soler est fabulace
 13 dicitur ptegiu. Et hie pto quia fin plus ubi fuit famolaru
 14 p dictu cois. Bz non recordor de tpre. tam fin plus ubi fuit
 15 famolaru p cosules & dianos de Virizino. Interrogat
 16 hie tis quatu est ad plus. qd fuit ubi foret famolaru
 17 tpe ptegiu. Respondit qd sunt amo. x. xv. ut dca.

18 **S**up tto capto sibi lecto p ordine Dixit. Dico hoc sup
 19 isto capto quod dixi supius.

20 **S**up quarto capto de uoce & fama. Dixit hie tpe

1 diebus vidi pascolari et buscari per dictos homines de Virizino. Et ego testis
2 similiter isto anno pluribus diebus pasculavi in dicto salegio quia dictum
3 salegium est ditorum comunis et hominum de Virizino. Interrogatus hic
4 testis quantum recordatur, respondit: annis triginta. Interrogatus hic
5 testis quot annos habet respondit quadraginta.
6 Super sero capitulo continente item quod dictum comune et homines de Virizino
7 pasculaverunt in dicto salegio predicto tempore et tanto tempore cuius non exstat
8 memoria sine contradictione alicuius persone et tantum plus vel minus
9 quantum testes dicere voluerunt dixit hic testis: bene pasculaverunt
10 ut superius dixi et hoc scio rationibus quas supra dixi. Et audivi
11 quod semper pasculaverunt dictum salegium dicti de Virizino a meo
12 recordari retro. Et dictum comune solet et solitum est fabulare
13 dictum salegium. Et hoc scio quia fui presens ubi fuit favolatum
14 per dictum comune, sed non recordor de tempore tamen fui pluries ubi fuit
15 favolatum per consules et vicinos de Virizino. Interrogatus
16 hic testis quantum est ad plus quod fuit ubi foret favolatum
17 dictum salegium, respondit quod sunt anni ·XXV· vel circa.
18 Super tertio capitulo sibi lecto per ordinem, dixit: dico hoc super
19 isto capitulo quod dixi superius.
20 Super quarto capitulo de voce et fama dixit hic testis:

1 nefas qd fit dictu publica uox & fama.
 2 Dup specialit' interrogatorib' interrogat' nichil dixit
 3 quod ptineat ad questionem
 4 Eodem die moim .xxvii. Jan.
 5 Jacomus de Camais de Virizino t'is unat' de iudate dioc'ca.
 6 loco sibi pmo capto g'neris In p'mo q' coe & hoies de
 7 Virizino sunt in possessioe & p'eter i' ea possessioe ipi et
 8 antecessores eor' p. v. x. xx. xxx. & xl. annos & plus
 9 pasculandi g'neris cu' bestijs suis in dicto salogio de Virizo
 10 ubi dicit' i' campo pascois & t'atu plus & minus' quatu' bestios
 11 dicit' uolunt' Dixit h'c t'is Dico q' fac' dom' salogiu
 12 et uacet in t'atone de Virizino ubi dicit' in campo pascois.
 13 Et dico q' post' recordor p'eter coe & hoies de Virizino p'eter
 14 in possessioe de dicto salogio uidelicet pasculando cu' bestijs
 15 suis in dicto salogio & buscando in ipso salogio & famolando
 16 ipm salogiu. Interrogat' h'c t'is quom' & quatu' scit q'
 17 coe & hoies de Virizino p'edunt in possessioe dei salogii
 18 pasculando buscando & famolando ut sup' dicit' q' p'ndit
 19 ego fac' q' dicta t'is est ipoz' eor' & hom' de Virizino &

1 nescio quid sit dictu publica vox et fama.

2 Super specialibus interrogationibus interrogatus nichil dixit

3 quod pertineat ad questionem.

4 Eodem die mercurii ·XXVII· ianuarii.

5 § Jacominus de Camanis de Virizino testis iuratus de veritate dicenda

6 lecto sibi primo capitulo continente in primis quod comune et homines de

7 Virizino sunt in possessione et steterunt in ea possessione ipsi et

8 antecessores eorum per ·V·, ·X·, ·XX·, ·XXX· et ·XL· annos et plus

9 pasculandi continue cum bestiis suis in dicto salegio de Virizino

10 ubi dicitur in Campo pastoris et tantum plus et minus quantum testes

11 dicere voluerint. Dixit hic testis: dico quod scio dictum salegium

12 et iacet in territorio de Virizino ubi dicitur in Campo pastoris.

13 Et dico quod postquam recordor predicti comune et homines de Virizino steterunt

14 in possessione de dicto salegio videlicet pasculando cum bestiis

15 suis in dicto salegio et buscando in ipso salegio et favolando

16 ipsum salegium. Interrogatus hic testis quomodo et qualiter scit quod

17 comune et homines de Virizino steterint in possessione dicti salegii

18 pasculando buscando et favolando ut supra dixit, respondit:

19 ego scio quia dicta terra est ipsorum comunis et hominum de Virizino et

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19

est affectata & tunc hōibz ad factu p̄ p̄dictos oēs & hōies Joann
 dicit dicit qd est infirmo qd dicit dicit & lafolia & qd fuit
 una folia que fuit tunc p̄ illos de Virizino ut audim
 & audim qd dicit dicit est tunc me dicit dicit cōs &
 hōim qd Virizino & dicit dicit cōs & hōim de Madia. Et
 dicit dicit de capō pascuis est a dicit dicit infra
 utro Virizino. Joann dicit dicit qd sunt dicit cōs & hōies
 de Virizino nō ad p̄sent in possessōe dicit dicit. Indicat
 quom̄ & quātū illud p̄t. dicit ego scio qd multo
 uetat dicit possessōem. Indicat dicit hōis ut specificat qd
 data fuit & affectata dicit p̄ cōs & hōies de Virizino & p̄
 quos fuit affectata. dicit qd dicit dicit de Virizino tunc
 confut dicit cōs & hōim nō dicit cōs inest dicit dicit
 dicit de Virizino p̄ dicit dicit de Virizino dicit dicit
 in publica dicit dicit de dicit dicit. Indicat ut
 specificat qd dicit dicit in dicit & dicit dicit dicit dicit
 inest dicit p̄ dicit dicit dicit dicit & nō dicit dicit
 dicit dicit nō dicit dicit dicit dicit dicit dicit dicit
 p̄ dicit dicit dicit p̄ dicit. Joann dicit dicit qd dicit dicit dicit

1 est affictata et data hominibus ad fictum per predictos comune et homines. Item
2 dixit: dico quod est unus rialis qui dicitur rialis de Lafolla in qua fuit
3 una folla que fuit tenta per illos de Virizino ut audivi
4 et audivi quod dictus rialis est terminus inter territorium comunis et
5 hominum de Virizino et territorium comunis et hominum de Madia. Et
6 dictum salegium de Campo pastoris est a dicto riali infra
7 versus Virizinum. Item dixit: dico quod sunt dictum comune et homines
8 de Virizino nunc ad presens in possessione dicti salegii. Interrogatus
9 quomodo et qualiter illud scit, respondit: ego scio quia nullus
10 vetat dictam possessionem. Interrogatus hic testis ut specificet quibus
11 data fuit et affictata dicta terra per comune et homines de Virizino et per
12 quos fuit affictata, respondit quod Guliemus de Virizino tunc
13 consul dictorum comunis et hominum nomine dicti comunis investivit Alcherius
14 Zugni de Virizino parabola vicinorum de Virizino ibi existentium
15 in publica vicinantia de dicto salegio. Interrogatus ut
16 specificet quibus anno mense et die predictus Alcherius fuit
17 investitus per dictum Guiliemum consulem et nomine dicti comunis,
18 respondit nescirem specificare annum mensem nec diem sed sunt
19 plures sex annis proxime preteritis. Item dixit: dico quod anno proximo praeterito

1 De mense nec die non recordor, alibi dicitur de
 2 Virizino - non ipse coris pabola suorum ipse coris
 3 existit ibi i publica vicinaria i placca d' Virizino
 4 more solito quocumque me teste p'sente investit Gualterus
 5 Rex de Virizino de dicto felegio.

6 **S**up' p'o capitulo gualterus Item q' dictu' coris et h'ores de Virizino
 7 pasculaver' in dicto felegio p'dictis t'p' et t'p'o t'p'o - und'
 8 gualterus non existat memoria sine gualterus aliquid p'sone et
 9 t'p'o p'his et m'ij' quatu' testes d'co nolunt - D'co h'io
 10 h'io d'co q' postq' recordor dicti coris et h'ores pasculaver'
 11 dictum felegium cu' bestijs suis absq' eo q' foret eis
 12 gualterus - Indecogit quom' et quatu' illud fac' d'ndu'
 13 ego fac' - ga ego h'io p'his in ad pasculam cu' bestijs meis
 14 et m'ij' alios de Virizino pasculaver' in dicto felegio
 15 cu' suis bestijs postq' recordor - Indecogit quo nunc ipse
 16 testis et alij de Virizino ibano et m'ij' p' d'ca t'p'a ad pasculam
 17 in dicto felegio - d'ndu' q' pasculaver' - ga est tra coris
 18 et h'orum de Virizino - et scmittit p' t'p'a p' d'cos coris et
 19 h'ores - Indecogit quom' scit q' dicta tra sit coris et
 20 h'orum de Virizino et scmittat p' ipm' coris - d'ndu'

1 de mense nec die non recordor Alcherius Zugni consul de
2 Virizino nomine ipsius comunis parabola vicinorum ipsius comunis
3 existentium ibi in publica vicinantia in platea de Virizino
4 more solito convocata me teste presente investivit Guilielmum
5 Rizerii de Virizino de dicto salegio.
6 Super sero capitulo continente item quod dictum comune et homines de Virizino
7 pasculaverunt in dicto salegio predicto tempore et tanto tempore cuius
8 contrarii non exstat memoria sine contradictione alicuius persone et
9 tantum plus et minus quantum testes dicere voluerunt dixit hic
10 testis: dico quod postquam recordor dicti comune et homines pasculaverunt
11 dictum salegium cum bestiis suis absque eo quod foret eis
12 contradictum. Interrogatus quomodo et qualiter illud scit, respondit:
13 ego scio quia ego testis pluries ivi ad pasculandum cum bestiis meis
14 et vidi alios de Virizino pascolare in ipso salegio
15 cum suis bestiis postquam recordor. Interrogatus quo iure ipse
16 testis et alii de Virizino ibant et iverunt per dicta tempora ad pasculandum
17 in dicto salegio, respondit quod pasculaverunt quia est terra comunis
18 et hominum de Virizino et scomittitur per tempora per dictos comune et
19 homines. Interrogatus quomodo scit quod dicta terra sit comunis et
20 hominum de Virizino et scomittant per ipsum comune, respondit:

1 ego scio qd semper andiam qd e ipso cois et scometur p ipm
 2 coe et nung andiam qd alijs de gradia mouet questionem
 3 de dicto fatigio qd dictu coe. Interrogat quos annos
 4 recordat. Respondit recordor annos trigintaq ut usq
 5 ad tertia. Interrogat quos annos hie. Respondit ego habeo
 6 annos .xxxv. ut dca.

7 **S**up tunc capitulo gomete. Item qd dictu fatigiu ubi dicit
 8 in capto pistoris ubi dicit qd regno fuit positus est et
 9 spectat ad pccos ois et hoies de virgino et fuit et pccen
 10 in eius possessione pccato tpe et a pccato tpe cu usq nunc
 11 sine contradictione atenu pccone. Dns hie ho uer est
 12 qd dictu coe et hoies de virgino fuit et pccen et possor
 13 dictu fatigiu semp usq hodie et nunc fuit. At hie pcc
 14 rationibz quas sup dicit.

15 **S**up quarto capitulo de uoce et fama. Dns hie testis
 16 nescio qd sit publica uox et fama.

17 **S**up specialibz questionibz interrogatus mobil
 18 dicit quod ponat ad questionem

- 1 ego scio quia semper audivi quod est ipsius comunis et scomittitur per ipsum
- 2 comune et numquam audivi quod aliquis de Madia moveret questionem
- 3 de dicto salegio contra dictum comune. Interrogatus quot annis
- 4 recordatur, respondit: recordor annis vigintiquinque vel usque
- 5 ad triginta. Interrogatus quot annos habet, respondit: habeo
- 6 annos ·XXXV· vel circa.
- 7 Super tertio capitulo continente item quod dictum salegium ubi dicitur
- 8 in Campo pastoris ubi dicitur quod ignis fuit positus est et
- 9 spectat ad predictos comune et homines de Virizino et sunt et steterunt
- 10 in eius possessione predicto tempore et a predicto tempore citra usque nunc
- 11 sine contradictione alicuius persone dixit hic testis: verum est
- 12 quod dicti comune et homines de Virizino sunt et steterunt in possessione
- 13 dicti salegii semper usque hodie et nunc sunt. Et hoc scio
- 14 racionibus quas supra dixi.
- 15 Super quarto capitulo de voce et fama dixit hic testis:
- 16 nescio quid sit publica vox et fama.
- 17 Super specialibus questionibus interrogatus nichil
- 18 dixit quod pertineat ad questionem.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21

Die iouis .xxviii. Junij anno p[re]dicti .
 Cunctis de Cunctis de Virizino t[er]ra unat[ur] de unitate dicenda
 locus a p[re]dicto t[er]ra cap[itu]lo. Sup[er] p[ri]mo cap[itu]lo genere
 In p[ri]mo q[uo]d coe[ter] p[re]dicto de Virizino sunt i[n] possessio[n]e p[re]dicti
 i[n] ea possessio[n]e ip[s]i t[er]ra antecessores eor[um] p[er] .v. .x. .xx. .xxx. .xl.
 annos t[er]ra pascenda p[er]tinuit cu[m] bestias suis i[n] dicto
 pascu[n]do de Virizino ubi dicit i[n] cap[itu]lo pascu[n]do t[er]ra t[er]ra p[re]dicti
 et minus quatuor testes t[er]ra no[n] t[er]ra. Dup[er] h[ic] t[er]ra t[er]ra
 p[re]dicto t[er]ra pascu[n]do t[er]ra i[n] t[er]ra de Virizino ubi dicit
 i[n] cap[itu]lo pascu[n]do. Et dico q[uo]d recordor t[er]ra sig[na]t[ur] q[uo]d
 et postq[ua]m recordor ego i[n] d[omi]no q[uo]d coe[ter] t[er]ra de Virizino
 pascu[n]do t[er]ra cu[m] bestias suis t[er]ra t[er]ra t[er]ra q[uo]d
 pascu[n]do t[er]ra pascu[n]do t[er]ra t[er]ra t[er]ra q[uo]d p[er] ip[s]i fuer[un]t ip[s]o
 pascu[n]do sine gradatione alio[n]d p[er] ip[s]i postq[ua]m ego recordor.
 Et dico q[uo]d q[ua]dam gradus de Cunctis p[er] ip[s]i meo d[omi]no i[n]
 ip[s]o i[n]venit q[uo]d fuit de Madia q[uo]d q[ua]dam p[er] ip[s]i d[omi]no d[omi]no
 et q[uo]d d[omi]no i[n] d[omi]no de Madia t[er]ra illos de Virizino
 est p[er] ip[s]i de t[er]ra t[er]ra. Videlicet q[uo]d arat[ur] i[n] fuisim
 est illos de Madia t[er]ra arat[ur] infra est illos de Virizino.
 Et dictu[m] pascu[n]do est arat[ur] ip[s]i infra. Inrogat[ur] h[ic]
 t[er]ra p[er] ip[s]i coe[ter] de Virizino h[ic] p[er] dicta t[er]ra bestias

1 Die iovis ·XXVIII· ianuarii anno predicto.

2 § Guilielmus de Gueldis de Virizino testis iuratus de veritate dicenda

3 lectis ei suprascriptis titulo et capitulis. Super primo capitulo continente

4 in primis quod comune et homines de Virizino sunt in possessione et steterunt

5 in ea possessione ipsi et antecessores eorum per ·V·, ·X·, ·XX·, ·XXX· et ·XL·

6 annos et plus pasculandi continue cum bestiis suis in dicto

7 salegio de Virizino ubi dicitur in Campo pastoris et tantum plus

8 et minus quantum testes dicere voluerint dixit hic testis: bene

9 scio dictum salegium et iacet in territorio de Virizino ubi dicitur

10 in Campo pastoris. Et dico quod recordor circa viginti quinque annos

11 et postquam recordor ego vidi quod comune et homines de Virizino

12 pasculaverunt cum bestiis suis dictum salegium et vidi quod

13 favolaverunt et defavolaverunt dictum salegium et quod usi fuerunt ipso

14 salegio sine contradictione alicuius persone postquam ego recordor.

15 Et dico quod condam Madius de Gueldis pater meus dixit mihi

16 ipso vivente qui fuit de Madia quod condam pater eius dixerat

17 ei quod difinentia inter illos de Madia et illos de Virizino

18 est rialis de Lafolla. Videlicet quod a riali in sursum

19 est illorum de Madia et a riali infra est illorum de Virizino

20 et dictum salegium est a riali predicto infra. Interrogatus hic

21 testis si dictum comune de Virizino habuit per dicta tempora bestias

1 ou q' dno pasentaret dictu salogiu. Respondit q' hoco
 2 singulos de Sanguino habebat bestias & ou ipso pasentaret
 3 dictu salogiu & non dictu coe q' coe no tenet bestias
 4 s' sunt bestie q' tenet & ipse hoco sunt coe. ^{Ita} Indrogat
 5 si dictu coe ut singulos p'one ipso cois famolauer et
 6 desfamolauer dictu salogiu. Respondit q' coe dicti loci famolant
 7 desfamolant & famolant quado nolunt & no singulos p'.
 8 Indrogat hic ^{per que modum} si ~~h~~ famolant & desfamolant dom coe dom
 9 salogiu. Respondit famolant p' non modum. videlicet
 10 q' a latro man' usq' ad sanota exanctiu tenent dictum
 11 salogiu & nulla p'ona infra dictu tps audeat pasentare
 12 in dicto salogio. Et ponunt campam q' tenent dom salogiu
 13 p' dictu coe de p'abla sui dicitur. Et elapsa sanota exanctiu
 14 desfamolat p' dictu coe sine scemotio dom salogiu. na q'
 15 tuo quolibet p'ona de Sanguino potest ire & vadit ad
 16 pasentandu in dicto salogio. Et p'dicta facta q' ego h'c
 17 in d' hoc f'ice p'tes & p'tes i publica memoria quocumq'
 18 more solus in loco Sanguino p' consules ipso loci. It' dico
 19 q' in d' affectari dictu salogiu p' consules dicti loci non de
 20 coe. videlicet p' Sanguinu & Sanguino tuo q' p'uley

1 cum quibus pascularet dictum salegium, respondit quod homines
2 singulares de Virizino habebant bestias et cum ipsis pasculaverunt
3 dictum salegium et non dictum comune quia comunia non tenent bestias
4 sed sunt homines qui tenent et ipsi homines sunt comune. Item interrogatus
5 si dictum comune vel singulares persone ipsius comunis favolaverunt et
6 defavolavit dictum salegium, respondit quod comune dicti loci
7 defavolavit et favolavit quando voluit et non singulares persone.
8 Interrogatus hic testis per quem modum favolavit et defavolavit dictum comune dictum
9 salegium, respondit: favolavit per istum modum videlicet
10 quod a kallendis maii usque ad santum Mauricium tensatur dictum
11 salegium et nulla persona infra dictum tempus audet pascolare
12 in dicto salegio. Et ponuntur camparii qui tensant dictum salegium
13 per dictum comune de parabola domini vicarii. Et elapso sancto Mauricio
14 defavolatur per dictum comune sive scomittitur dictum salegium ita quod
15 tunc quelibet persona de Virizino potest ire et vadit ad
16 pasculandum in dicto salegio. Et predicta scio quia ego testis
17 vidi hoc fieri pluries et pluries in publica vicinancia convocata
18 more solito in loco Virizino per consules ipsius loci. Item dico
19 quod vidi affictari dictum salegium per consules dicti loci nomine dicti
20 comunis videlicet per Guiliemum de Virizino tunc consulem

1 ipius dicit quem uidei q̄ in publica uicinia t̄a loca more
 2 solito quocata in platea ipius loca de pabola uicinoz ipius
 3 loca affectant ipm̄ saltem a t̄ho Zuari de Virizino - B
 4 nescio q̄ quato facto nec scio by specificatione in t̄m nec
 5 dem quo fuit affectatu - B sunt t̄a octo annos q̄ hoc
 6 fuit affectatu ut sup̄ - Item dicit q̄ modo sunt duodecim
 7 anni ut dicit q̄ mei et p̄sens eram - q̄ q̄dam lafratio
 8 de dno t̄o confu de Virizino innotuit q̄dam autem
 9 opus deयोगeno q̄ stabat Virizini de dicto saltem et p̄dicta
 10 publica uicinia more solito quocata in p̄a platea ipius
 11 loca q̄ facto t̄a Quatuor noz in anno - B non recordor
 12 a die q̄ mense. Indogatur h̄o t̄o q̄ que modi d̄a cōe et
 13 hoies de Virizino ut fuer̄ dicto saltem Respondit q̄
 14 ut fuer̄ pascendo cum bestis et colligendo salices et
 15 discendo in dicto saltem p̄ dicta t̄pra - It̄o indogatur
 16 si d̄o t̄o ut singulos p̄sona d̄a cōe colliger̄ salices
 17 et discant in dicto saltem p̄ dicta t̄pra - Respondit q̄ hoies
 18 de Virizino n̄d̄o cōe ad colligendu salices et discendu
 19 in dicto saltem - quod est diffinis latu - et h̄o t̄o
 20 si dictu saltem non est affectatu - Indogatur h̄o
 21 t̄o quot annos h̄o Respondit habeo - t̄a triginta annos.

1 ipsius comunis quem vidi quod in publica vicinancia dicti loci more
2 solito convocata in platea ipsius loci de parabola vicinorum ipsius
3 loci affictavit ipsum salegium Alcherio Zugni de Virizino sed
4 nescio pro quanto ficto nec scio bene specificare mensem nec
5 diem quo fuit affictatum sed sunt circa octo annos quod hoc
6 fuit affictatum ut supra. Item dico quod modo sunt duodecim
7 anni vel circa quod vidi et presens eram quod condam Lafrancus
8 de Breno tunc consul de Virizino investivit condam Antonium
9 Muti de Mogeno quod stabat Virizini de dicto salegio in predicta
10 publica vicinancia more solito convocata in suprascripta platea ipsius
11 loci pro ficto librarum quatuor novorum in anno sed non recordor
12 de die nec mense. Interrogatus hic testis per quem modum dicti comune et
13 homines de Virizino usi fuerunt dicto salegio, respondit quod
14 usi fuerunt pasculando cum bestiis et colligendo salices et
15 buscando in dicto salegio per dicta tempora. Item interrogatus
16 si dictum comune vel singulares persone dicti comunis colligerunt salices
17 et buscaverunt in dicto salegio per dicta tempora, respondit quod homines
18 de Virizino vadunt comuniter ad colligendum salices et buscandum
19 in dicto salegio quando est desfavolatum. Et hoc faciunt
20 si dictum salegium non est affictatum. Interrogatus hic
21 testis quot annos habet, respondit: habeo circa triginta quinque annos.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

Supra primo capitulo sibi lecto p ordine. Dux hic testis
super supra primo capitulo hoc quod dicitur dicit supra isto

Supra tertio capitulo genero. Item q dicitur pategum ubi dicitur
campo pascuis ubi dicitur q iste fuit patus est et
spectat ad p dcos ecc et heredes de Virizino et pater et pater
in eius possessione p dco tpr et ap dco tpr cum usq nunc
sine contradictione ab aliis psonis. Dux hic no est e uesp
q dicitur pategum est dcoz ecc et homin de Virizino et
fuerit in possessione ipius pategum postq recorder. et nunc
fuit in ipa possessione. et d. p. qd m d. pascuis et
buscane et colligi pategos et famulaci dom pategum ut supra
Duxi supra dco primo capitulo

Supra quarto capitulo genero. Item q de p dco est publica
uox et fama. Dux hic no intelligo dicitur ista uerba

Supra p dco libz interrogatoribz interrogat mobil dux
quod p tuncat ad questionem

Ho die Jouis . xxvij . Jan .

Emittit dicitur de Virizino. et uirat de uitate dicitur de
lectis et p dco uerbo capitulo. Dux primo capitulo
genero. Item primo q dicitur p dco de Virizino pater et posses

1 Super sero capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis:
2 dixi super primo capitulo hoc quod scio dicere super isto.
3 Super tertio capitulo continente item quod dictum salegium ubi dicitur in
4 Campo pastoris ubi dicitur quod ignis fuit positus est et
5 spectat ad predictos comune et homines de Virizino et sunt et steterunt
6 in eius possessione predicto tempore et a predicto tempore citra usque nunc
7 sine contradictione alicuius persone dixit hic testis: bene est verum
8 quod dictum salegium est dictorum comunis et hominum de Virizino et
9 steterunt in possessione ipsius salegii postquam recordor. Et nunc
10 sunt in ipsa possessione. Et hoc scio quia vidi pasculari et
11 buscari et colligi salices et favolari dictum salegium ut superius
12 dixi super dicto primo capitulo.
13 Super quarto capitulo continente item quod de predictis est publica
14 vox et fama dixit hic testis: non intelligo bene illa verba.
15 Super specialibus interrogationibus interrogatus nichil dixit
16 quod pertineat ad questionem.
17 Suprascripto die iovis ·XXVIII· ianuarii.
18 § Guillelmus Gisle de Virizino testis iuratus de veritate dicenda
19 lectis ei suprascriptis titulo et capitulis. Super primo capitulo
20 continente in primis quod comune et homines de Virizino sunt in possessione

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

et staten in ea possione ipsi et antecessores eorū p. d. x. xx.
 xxx. et xl. años et plus pascuanda gromu cu bestias
 suis in dicto pategio de Virizino ubi dicit in campo pascuis
 et tatum plus et minus quatuor dies non tunc. Dicit hic
 nos dicit qd scio by dictu pategiu et iacet et dicitio d
 Virizino ubi dicit in campo pascuis. Et dicit qd by
 uerq qd pater eorū et heres de Virizino staten semp
 possione dicti pategii postq ego recordor videlicet a. xx.
 años cu qbus ego recordor. Interrogat hic tunc quom et
 quatuor scio qd pater eorū et heres staten et possione dicti
 pategii qd dicta supra Respondit ego scio qd consules d
 Virizino famolauer et defamolauer dom pategiu. Interrogat
 hic tunc p que modu famolauer et defamolauer dom pategiu
 dicti consules et eorū de Virizino Respondit qd famolauer
 et defamolauer p modum videlicet qd dicit pategiu e
 iporū eorū et hominū de Virizino et semp tamen p suo.
 Interrogat hic tunc quom scio qd dictu pategiu sic dicit
 eorū et hominū de Virizino et qd ipm semp tamen p suo.
 Respondit ego scio qd famolauer et defamolauer ut
 dicitur super dom pategiu uno graduo atcaud pnone.

1 et steterunt in ea possessione ipsi et antecessores eorum per ·V·, ·X·, ·XX·,
2 ·XXX· et ·XL· annos et plus pasculandi continue cum bestiis
3 suis in dicto salegio de Virizino ubi dicitur in Campo pastoris
4 et tantum plus et minus quantum testis dicere voluerunt dixit hic
5 testis: dico quod scio bene dictum salegium et iacet in territorio de
6 Virizino ubi dicitur in Campo pastoris. Et dico quod est bene
7 verum quod predicti comune et homines de Virizino steterunt semper in
8 possessione dicti salegii postquam ego recordor. Videlicet a ·XX·
9 annis citra quibus ego recordor. Interrogatus hic testis, quomodo et
10 qualiter scit quod predicti comune et homines steterint in possessione dicti
11 salegii per dicta tempora, respondit: ego scio quia consules et comune de
12 Virizino favolaverunt et defavolaverunt dictum salegium. Interrogatus
13 hic testis per quem modum favolaverunt et defavolaverunt dictum salegium
14 dicti consules et comune de Virizino, respondit quod favolaverunt
15 et defavolaverunt per modum videlicet quia dictum salegium est
16 ipsorum comunis et hominum de Virizino et semper tenuerunt pro suo.
17 Interrogatus hic testis quomodo scit quod dictum salegium sit dictorum
18 comunis et hominum de Virizino et quod ipsum semper tenuerunt pro suo,
19 respondit: ego scio quia favolaverunt es defavolaverunt ut
20 supra dixi dictum salegium sine contradictione alicuius persone

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21

Et ego nō fui p̄sens ubi fano lauer̄ & affano lauer̄ dom̄
 p̄legū p̄ tres m̄ces

Sup̄ p̄o cap̄to ḡmeto. Item q̄ dicit̄ cōc & hōies de virizino
 pascutauer̄ in p̄dicto p̄legio p̄ dca t̄p̄r & t̄ro t̄p̄r cū ḡm̄
 nōy exstat memoria sine ḡdicatione aliorū p̄ponere et ceterū
 q̄bus nō m̄y quatu testēs dicit̄ nō l̄m̄. Dicit̄ h̄c t̄r̄
 b̄y est uerū q̄ p̄dca cōc & hōies de virizino pascutauer̄
 in dicto p̄legio postq̄ ego recordor̄ cū bestijs & ameo
 recordari n̄t̄o andm̄ q̄ semp̄ pascutauer̄ dom̄ p̄legū
 Indegat̄ h̄c t̄r̄ quom̄ & quatu testēs q̄ dca cōc & hōies
 pascutauer̄ in dicto p̄legio cū bestijs postq̄ ip̄o recordat̄.
 Respondit̄ ego dca q̄a ego t̄r̄ pascutaū multos t̄r̄ et
 totos quosdā uolū cum bestijs meis in dicto p̄legio &
 m̄di alios vicinos meos de virizino pascutare in ip̄o
 p̄legio cū bestijs suis. Indegat̄ h̄c t̄r̄ quo iure
 ip̄o t̄r̄ & alij sui vicini pascutabat̄ & pascutauer̄ cū
 bestijs in dicto p̄legio. Respondit̄ pascutabat̄ & pascutauer̄
 q̄a dicit̄ p̄legū erat commissum p̄ dca cōc & hōies de
 virizino t̄r̄ ego t̄r̄ & alij vicini ibam̄ & pascutabam̄
 cū bestijs in dicto p̄legio de p̄dca & ḡordia ad p̄ cōc
 & hōiem. Indegat̄ h̄c t̄r̄ a q̄b̄ andm̄ q̄ dca cōc

1 et ego testis fui presens ubi favolaverunt et defavolaverunt dictum
2 salegium per tres vices.
3 Super sero capitulo continente item quod dictum comune et homines de Virizino
4 pasculaverunt in predicto salegio predicto tempore et tanto tempore cuius contrarii
5 non exstat memoria sine contradictione alicuius persone et tantum
6 plus vel minus quantum testes dicere voluerunt dixit hic testis:
7 bene est verum quod predicti comune et homines de Virizino pasculaverunt
8 in dicto salegio postquam ego recordor cum bestiis et a meo
9 recordari retro audivi quod semper pasculaverunt dictum salegium.
10 Interrogatus hic testis quomodo et qualiter scit quod dicti comune et homines
11 pasculaverunt in dicto salegio cum bestiis postquam ipse recordatur,
12 respondit: ego scio quia ego testis pasculavi multotiens et
13 totiens quotiens volui cum bestiis meis in dicto salegio et
14 vidi alios vicinos meos de Virizino pascolare in ipso
15 salegio cum bestiis suis. Interrogatus hic testis quo iure
16 ipse testis et alii sui vicini pasculabant et pasculaverunt cum
17 bestiis in dicto salegio, respondit: pasculabant et pasculaverunt
18 quia quando dictum salegium erat scomissum per dictos comune et homines de
19 Virizino, tunc ego testis et alii vicini ibamus et pasculabamus
20 cum bestiis in dicto salegio de parabola et concordia dictorum comunis
21 et hominum. Interrogatus hic testis a quibus audivit quod dicti comune

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21

et hores pascatant cum bestis in dicto pascio a suo recordari
reco. Respondit qd auditur ab antiquioribus ipso loco. Interrogat
hic tunc quos annos habet. Respondit ego habeo tota viginti quatuor
ut circa annos.

In primo capitulo genote. Item qd dicta pascia ubi dicitur in
campo pastoris ubi dicitur qd ignis fuit pascia est et
spectat ad pascia eorum et hores de Virizino et sunt et
stetunt in eius possessione pascia eorum et a pascia eorum est usque in
sine gradatione alicuius persone. Dicitur hic tunc qd est uerum
qd dicitur pascia est dicta eorum de Virizino et qd sunt in
possessione et stetunt in eorum hores de Virizino postq ego recordari
videlicet qd dicitur pascia est fauolata et defaolata et
affictata p dicitur eorum. Interrogat hic tunc quomodo scit qd dicitur
pascia. Sic affictata p dicitur eorum. Respondit ego scio qd
in dicitur affictata p ipso eorum. Interrogat hic tunc p que modi
et p quos et quibus modis affictata dicitur pascia. Respondit
hic tunc sunt modus annis decem ut dicitur de deo in
mente non recordor qd in dicitur qd dicitur lafructus qd dicitur
tunc consilium eorum et hores de Virizino in publica vicinaria
de Virizino quocumque more solito in placita de Virizino
me teste ubi p dicitur affictant de pascia et uoluntate ipso

1 et homines pasculaverunt cum bestiis in dicto salegio a suo recordari
2 retro, respondit quod audivit ab antiquioribus ipsius loci. Interrogatus
3 hic testis quot annos habet, respondit: ego habeo circa vigintiquinque
4 vel triginta annos.
5 Super tertio capitulo continente item quod dictum salegium ubi dicitur in
6 Campo pastoris ubi dicitur quod ignis fuit positus est et
7 spectat ad predictos comune et homines de Virizino et sunt et
8 steterunt in eius possessione predicto tempore et a predicto tempore citra usque nunc
9 sine contradictione alicuius persone dixit hic testis: bene est verum
10 quod dictum salegium est dicti comunis de Virizino et quod sunt in
11 possessione et steterunt ipsi comune et homines de Virizino postquam ego recordor
12 videlicet quod dictum salegium est favolatum et defavolatum et
13 affictatum per dictum comune. Interrogatus hic testis quomodo scit quod dictum
14 salegium sit affictatum per dictum comune, respondit: ego scio quia
15 vidi affictari per ipsum comune. Interrogatus hic testis per quem modum
16 et per quos et quibus vidit affictari dictum salegium, respondit
17 hic testis: sunt modo anni decem vel duodecim de die nec
18 mense non recordor quod vidi quod condam Lafrancus de Breno
19 tunc consul comunis et hominum de Virizino in publica vicinancia
20 de Virizino convocata more solito in platea de Virizino
21 me teste ibi presente affictavit de parabola et voluntate ipsius

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21

vicinacie non pms eod qm amonm qm d' yogeno d'
 virizino de dicto ptegio p' an' Quatuor noz i' ano. Et n'
 sunt octo am ut' eoa q' n' p'la vicinacia quocara i' p'la
 platea mdr q' d'ntom' cosul d' virizino nois de eod
 n' dicta vicinacia m'ntim' alchum' de d'arimo de dicto
 ptegio - B' non recordor p' quato ficto. Et ano p' p' p'ro
 de m' se augu ut' septem de de non recordor mdr q'
 n' p'la vicinacia - alchum' zugi tuc cosul d' d'ca loci de viriz
 nois d'ca eod z de p'abla vicinac' p' p'no eod existim'
 n' platea d' virizino n' dicta vicinacia m'ntim' d'ntom'
 d'z'ey de virizino de dicto ptegio p' p'ab octo i' ano
 de d'ca q' quado atq' d' affectat p' eod - affectat n' vicinacia
 p' p'ntem de p'abla vicinac' loci d' virizino
 Sup' quarto capite d' uocid' z fama d'z'et h'is nois - nescio
 qd' sit publica vox z fama
 Sup' p'p'atib' m'rogatorib' m'rogat' h'is nois nichil d'z'et
 quod p'tineat ad questioem
 Dies uenit - xxviii. Jan' annu' p' d'ca.
 d'nto de virizino h'is m'ar' de uicaco d'ca d'ca
 et p'la vicinac' z capite - Sup' p'no capite d'nto
 In p'no q' eod z h'is de virizino sunt i' possessio z

1 vicinantie nomine ipsius comunis condam Antonium Muti de Mogeno de
2 Virizino de dicto salegio pro libris quatuor novorum in anno. Et modo
3 sunt octo anni vel circa quod in suprascripta vicinancia convocata in suprascripta
4 platea vidi quod Guiliemus consul de Virizino nomine dicti comunis
5 in dicta vicinancia investivit Alcherium de Varcino de dicto
6 salegio sed non recordor pro quanto ficto. Et anno proxime preterito
7 de mense augusti vel septembris de die non recordor vidi quod
8 in suprascripta vicinancia Alcherius Zugni tunc consul dicti loci de Virizino
9 nomine dicti comunis et de parabola vicinorum ipsius comunis existentium
10 in platea de Virizino in dicta vicinancia investivit Guilielmonum
11 Rizerii de Virizino de dicto salegio pro solidis octo in anno.
12 Et dico quod quando aliquid affictatur per comune affictatur in vicinancia
13 per consulem de parabola vicinorum loci de Virizino.
14 Super quarto capitulo de voce et fama dixit hic testis: nescio
15 quid sit publica vox et fama.
16 Super specialibus interrogationibus interrogatus hic testis nichil dixit
17 quod pertineat ad questionem.
18 Die veneris ·XXVIII· ianuarii anno predicto.
19 § Guilielmus de Virizino testis iuratus de veritate dicenda lectis
20 ei suprascriptis titulo et capitulis. Super primo capitulo continente
21 in primis quod comune et homines de Virizino sunt in possessione et

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

et scire in ea possone ipi et antecessores eorū p̄ d. 7. xx.
 xxx. et xl. annos et p̄ntis pascendi gromie cu beysis suis
 in dicto p̄legio de virizino ubi dicit in capo pastoris et
 tantum p̄ntis et n̄m̄ quatu testes dice notum. Dux h̄c
 tis - scio dictum p̄legium et uacet in p̄legio de virizino ubi
 dicit in capo pastoris. Et dico q̄ ego h̄c f̄m̄ natus de
 madia et stans in madia b̄n̄ pascuntam cu beysis meis
 in dicto p̄legio et n̄m̄ f̄m̄ p̄gnerat p̄ntis de virizino.
 Et dico q̄ postea n̄m̄ f̄m̄ b̄n̄ ann quadraginta ut t̄ca ego
 accipi uxorem una de virizino et in statu cu ea in
 virizino et ibi stari postea p̄ dicta t̄pra xl. annos h̄m̄ntis.
 Et dico q̄ d̄cis t̄p̄re n̄m̄ d̄cis dictu p̄legium f̄m̄ fauolatu
 et defauolatu p̄ cor et h̄m̄os de virizino. Et uacet l̄cto d̄
 dicto cap̄to - Dux h̄c h̄c d̄cis d̄cis h̄c quod uolo
 dice sup̄ h̄c iudicari h̄c h̄c p̄ que motu f̄m̄
 fauolatu et defauolatu dictu p̄legium p̄ dictos cor et h̄m̄os
 de virizino. Et d̄cis h̄c h̄c f̄m̄ fauolatu et
 defauolatu ipm̄ p̄legium p̄ ipm̄ cor et h̄m̄os de virizino
 q̄ ipm̄ p̄legium est f̄m̄ et est affutatu p̄ eos. Iudicari
 h̄c h̄c - quom̄ et quatu scio q̄ dictu p̄legium p̄

1 et steterunt in ea possessione ipsi et antecessores eorum per ·V·, ·X·, ·XX·,
2 ·XXX· et ·XL· annos et plus pasculandi continue cum bestiis suis
3 in dicto salegio de Virizino ubi dicitur in Campo pastoris et
4 tantum plus et minus quantum testes dicere voluerunt, dicit hic
5 testis, scio dictum salegium et iacet in salegio de Virizino ubi
6 dicitur in Campo pastoris, Et dico quod ego testis fui natus de
7 Madia et stando in Madia bene pasculavi cum bestiis meis
8 in dicto salegio et numquam fui pigneratus per illos de Virizino.
9 Et dico quod postea nunc sunt bene anni quadraginta vel circa ego
10 accepi uxorem unam de Virizino et ivi statum cum ea in
11 Virizino et ibi steti postea per dicta tempora ·XL· annorum hucusque.
12 Et dico quod dictis temporibus vidi quod dictum salegium fuit favolatum
13 et defavolatum per comune et homines de Virizino. Et iterum lecto sibi
14 dicto capitulo dixit hic testis: dixi superius hoc quod volo
15 dicere super hoc. Interrogatus hic testis per quem modum fuit
16 favolatum et defavolatum dictum salegium per dictos comune et homines
17 de Virizino, respondit hic testis: fuit favolatum et
18 defavolatum ipsum salegium per ipsum comune et homines de Virizino
19 quia ipsum salegium est suum et est affictatum per eos. Interrogatus
20 hic testis quomodo et qualiter scit quod dictum salegium sit

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

affictatu p eos. Respondit ego scio ga fin p'tens ubi fuit
 affictatu p cosules de Virizino nota eis de Virizino de
 parola Vicinorum de Virizino. Inducogant de eis in
 p'prietate nota illorum cosula q' affictauerunt dom' Salogum - 2
 nota illorum q'bus affictauerunt dom' Salogum. Respondit non
 s' recordor nota cosula q' affictauerunt nec nota illorum q'bus
 fuit affictatu nec supra q'bus fuit affictatu. Et p'nc
 ego fin p'tens p'tres m'ces ubi fuit affictatu i publica
 Vicinaria in platea de Virizino more solito quocumq'
 Sidelicet una m'ce p' ficos sol' .xxx. nos' in fine
 Sep' ann' ut' dca p' q'dam lafractu de bno tuo cosulatu
 dicti cos' nota ipius cos' q'dam antonio Vicinaria Vicinaria
 q' stabat Vicinaria. De alijs duabz m'abz nescio q'bus
 fuit affictatu nec p' quos cosules nec quatu' sic. Sicut
 tam' q' fuit affictatu una m'ce ex dictis duabz m'abz - videlicet
 ante q' foret affictatu p' dom' lafractu p' gradum de
 Vicinaria tuo q' fuit de Virizino nota ipius cos' i dca
 platea de Virizino in dca Vicinaria - me teste p'tere
 et existere ad dicta Vicinaria - tam' nescio quo anno
 nec quatu' sic

1 affictatum per eos, respondit: ego scio quia fui presens ubi fuit
2 affictatum per consules de Virizino nomine comunis de Virizino de
3 parabola vicinorum de Virizino. Interrogatus hic testis ut
4 specificet nomina illorum consulum qui affictaverunt dictum salegium et
5 nomina illorum quibus affictaverunt ^adictum salegium^a, respondit: non
6 bene recordor nomina consulum qui affictaverunt nec nomina illorum quibus
7 fuerit affictatum nec tempora quibus fuerit affictatum. Sed pur
8 ego fui presens per tres vices ubi fuit affictatum in publica
9 vicinancia in platea de Virizino more solito convocata
10 videlicet una vice pro ficto solidorum ·XXX· novorum modo sunt
11 sex anni vel circa per condam Lafrancum de Breno tunc consulem
12 dicti comunis nomine ipsius comunis condam Antonio Muti de Mogeno
13 qui stabat Virizini. De aliis duabus vicibus nescio quibus
14 fuerit affictatum nec per quos consules nec quantum sit salvo
15 tamen quod fuit affictatum una vice ex dictis duabus vicibus videlicet
16 ante quam foret affictatum per dictum Lafrancum per Madium de
17 Gueldis tunc consulem de Virizino nomine ipsius comunis in dicta
18 platea de Virizino in dicta vicinancia me teste presente
19 et existente ad dictam vicinanciam tamen nescio quo anno
20 nec quantum sit.

a *gestrichen*

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

Sup fo capto genere. Item q dicitur ois et hoies de uniz
 pasentamen in p doto salegio p doto tpr et tano tpr cum
 gtracy non existat memoria sine g dicatione alicud p sone
 et tano p doto et inq quatu tes dce notum. Dno hie
 tis et est usq q coe et hoies de unizmo pasentamen
 in p doto salegio anno quadragua qbz ego tano unizim
 sine gtraditione alicud p sone. Interogat hie testis
 quom et quatu p doto q dicit coe et hoies pasentamen in
 doto salegio quadragua anno sine gtradico alicud p.
 Respondit ego p doto ga habeo unu aneta ibi p doto dicitur
 salegio et g ditor ibi g tunc et egomet tis pasentam
 cu meis bestis in doto salegio sine gtradico alicud p.
 Sup tno capto genere. Item q dicitur salegio ubi dicit
 in campo pasentis ubi dicit q g gms sine potus est
 et spectat ad p doto ois et hoies de unizmo et sunt et
 p doto in eius possessione p doto tpr et a p doto tpr at usq no
 sine gtraditione alicud p sone. Dno hie tis ego tis
 andim et est usq q semp p doto in possessione doto
 salegio p doto coe et hoies de unizmo. Et itez doto
 sub doto capto. Dno hie tis est ultra sicut dno

1 Super sero capitulo continente item quod dictum comune et homines de Virizino
2 pasculaverunt in predicto salegio predicto tempore et tanto tempore cuius
3 contrarii non exstat memoria sine contradictione alicuius persone
4 et tantum plus et minus quantum testes dicere voluerunt dixit hic
5 testis bene est verum quod comune et homines de Virizino pasculaverunt
6 in predicto salegio annis quadraginta quibus ego steti Virizini
7 sine contradictione alicuius persone. Interrogatus hic testis
8 quomodo et qualiter scit quod dicti comune et homines pasculaverunt in
9 dicto salegio quadraginta annis sine contradictione alicuius persone
10 respondit: ego scio quia habeo unum curtum ibi prope dictum
11 salegium et conversor ibi continue et egomet testis pasculavi
12 cum meis bestiis in dicto salegio sine contradictione alicuius persone.
13 Super tertio capitulo continente item quod dictum salegium ubi dicitur
14 in Campo pastoris ubi dicitur quod ignis fuit positus est
15 et spectat ad predictos comune et homines de Virizino et sunt et
16 steterunt in eius possessione predicto tempore et a predicto tempore citra usque nunc
17 sine contradictione alicuius persone dixit hic testis: ego testis
18 audivi et est verum quod semper steterunt in possessione dicti
19 salegii predicti comune et homines de Virizino. Et iterum lecto
20 sibi dicto capitulo, dixit hic testis: est veritas sicut dixi

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21

sup ipso tuo capite. Interrogat hic tunc quomodo et qualiter
sit quod sit uisus quod tempore fuerit in possessione tua saltem
per te eos et heredes de Virizino et agibus hoc audire.
Respondit ego sic quia ego tunc perdam per memoriam
quadraginta annis quibus tunc in Virizino. Interrogat
hic tunc per quem modum perdam ipse tunc hoc Respondit
ego perdam quia ego tunc pastorem in meis bestis et dabo
saltem et ducam in ipso saltem quado uolui sine alio
gravato.

Interrogat hic tunc Sup dicto primo capite quomodo
et qualiter sit quod dicit saltem sit dicit eos et
bonum de Virizino Respondit ego sic quia non dicit eis
aliquid gravatum. nec est dicit. Et si dicit fuisse eis
gravatum de hoc ego tunc permissum per mea pro sicut
nunc tenio quod dicit.

Sup quarto capite gravato Item quod de patris est publica uox
et fama. Dup hic tunc nescio quod sit hoc dicit.
Interrogat hic tunc quot annis recordat ipse tunc Respondit
recordor tunc annis quinquaginta. et hoc tunc annos sexaginta.
Sup specialiter interrogat hic tunc nichil dicit quod
pertinet ad questionem

1 super ipso tertio capitulo. Interrogatus hic testis quomodo et qualiter
2 scit quod sit verum quod semper steterunt in possessione dicti salegii
3 predicti comune et homines de Virizino et a quibus hoc audivit,
4 respondit: ego scio quia ego testis probavi per memet ipsum
5 quadraginta annis quibus steti in Virizino. Interrogatus
6 hic testis per quem modum probavit ipse testis hoc, respondit:
7 ego probavi quia ego testis pasculavi cum meis bestiis in dicto
8 salegio et buscavi in ipso salegio quando volui sine aliquo
9 contrario.

10 Interrogatus hic testis super dicto primo capitulo quomodo
11 et qualiter scit quod dictum salegium sit dictorum comunis et
12 hominum de Virizino, respondit: ego scio quia non datur eis
13 aliquod contrarium nec est datum. Et si datum fuisset eis
14 contrarium de hoc ego bene sensissem pro mea parte sicut
15 nunc sentio quod datur.

16 Super quarto capitulo continente item quod de predictis est publica vox
17 et fama, dixit hic testis: nescio quid sit hoc dictu.

18 Interrogatus hic testis quot annis recordatur ipse testis, respondit:
19 recordor bene annis quinquaginta et habeo bene annos sexaginta.

20 Super specialibus interrogatus hic testis nichil dixit quod
21 pertineat ad questionem.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

Ho die uenis .xxiij. Jan.
 Martinus Dubens de Virizino tunc iuratus de uitate dicenda
 Locis et suis uicibus et capitulis. Supra primo capitulo generatim
 In primo quod cum et heredes de Virizino sunt et possunt et steterunt
 in ea possessione ipsi et antecessores eorum p. d. p. xx. xxx. et xl.
 annos et plus pasculandi gremium cum bestiis suis in dicto
 salagio de Virizino ubi dicitur in capitulo pastoris et tunc plus
 et minus quatuordecim dies non lauit. Dicitur hic tunc - dico
 quod tunc scio dictum salagium quod dicitur in capitulo pastoris et iacet
 in salagio de Virizino. Et dico quod sunt tunc tertia annus quod
 dictum salagium fuit famolatum p. eorum et heredes de Virizino. et
 stetit famolatum .xiiij. annis gremium et plus. Et dico quod
 ipsum salagium fuit affectatum in tunc tunc sunt annus viginti p.
 gradum de uicibus tunc g. futen eorum et hominum de Virizino
 nomine ipsorum eorum et hominum fidelium et publica vicinaria
 congregata more solito in platea de Virizino. Et de misse
 nec die non recordor. Et tunc p. facto sol. xxx. i. anno.
 Et tunc unum annus. Et uerum lecto et tunc capitulo. Dicitur
 hic tunc tunc dicitur supra hoc quod est. Investigate hic
 tunc quomodo et quatuordecim scit quod non sunt tertia annus quod dicitur

1 Suprascripto die veneris ·XXVIII· ianuarii.

2 § Martinus Rubeus de Virizino testis iuratus de veritate dicenda

3 lectis ei suprascriptis titulo et capitulis. Super primo capitulo continente

4 in primis quod comune et homines de Virizino sunt in possessione et steterunt

5 in ea possessione ipsi et antecessores eorum per ·V·, ·X·, ·XX·, ·XXX· et ·XL·

6 annos et plus pasculandi continue cum bestiis suis in dicto

7 salegio de Virizino ubi dicitur in Campo pastoris et tantum plus

8 et minus quantum testes dicere voluerunt dixit hic testis: dico

9 quod bene scio dictum salegium quod dicitur in Campo pastoris et iacet

10 in salegio de Virizino. Et dico quod sunt bene triginta anni quod

11 dictum salegium fuit favolatum per comune et homines de Virizino. Et

12 stetit favolatum ·XIII· annis continuis et plus. Et dico quod

13 ipsum salegium fuit affictatum mihi testi modo sunt anni viginti per

14 Madium de Gueldis tunc consulem comunis et hominum de Virizino

15 nomine ipsorum comunis et hominum videlicet in publica viciniantia

16 congregata more solito in platea de Virizino, sed de mense

17 nec die non recordor, sed habui pro ficto solidorum ·XXX· in anno.

18 Et tenui unum annum. Et iterum lecto sibi dicto capitulo, dixit

19 hic testis: bene dixi superius hoc quod est. Interrogatus hic

20 testis quomodo et qualiter scit quod modo sunt triginta anni quod dictum

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

saltem fuit famolaru p dictos coe & heros de virizino &
 qd scetur famolaru .xij. annis gomo & plus - & p que
 modu fuit & scetur famolaru. Respondit ego scio qa ego
 noy audebam nec ad buscandum in dco salegio dco tpr. n
 alie psona - & siqua psona ibat gdepnabat p capanos de
 coe - & ego no fui gdepnatus ptico. qa fca buscum i
 dco salegio dco tpr. & fui gdepnat de tpr .xij.
 quater meo - s nescio p quos capanos nec p quos meos
 nec qdis anno - m sly nec diebz fmy gdepnat. & p cato
 modum scetur famolaru

¶ In po capto gomete. Item qd dictu coe & heros de virizino
 pasculaver in dco salegio p dco tpr. & cato tpr au gomete no
 exstat memoria sine gradicione alieul psona et tati plus
 ut miy. quatu tes dice uolunt. Dap hie no bz est
 uesp - q postq ego recordor coe & heros de virizino
 pasculaver in dco salegio sine gradictoe alieul psona.
 Et scio qa ego no pasculam cu meis bestys i ipso
 salegio & nisi pasculam in ipso salegio - & unde qd
 ipm coe pasculant p dca tpra i dco salegio & hodie pasculat
 p ipm coe sine gradicione alieul psona. Indeeqz hie

1 salegium fuit favolatum per dictos comune et homines de Virizino et
2 quod stetit favolatum ·XIII· annis continue et plus et per quem
3 modum fuit et stetit favolatum, respondit: ego scio quia ego
4 testis non audebam ire ad buscandum in dicto salegio dicto tempore nec
5 alie persone et si qua persona ibat condempnabatur per camparios dicti
6 comunis et ego testis fui condempnatus pluries quia feci buscum in
7 dicto salegio dictis temporibus et fui condempnatus de imperialibus ·XII·
8 qualibet vice. Sed nescio per quos camparios nec per quot vices
9 nec quibus annis mensibus nec diebus fueram condempnatus. Et per talem
10 modum stetit favolatum.
11 Super sero capitulo continente item quod dictum comune et homines de Virizino
12 pasculaverunt in dicto salegio predicto tempore et tanto tempore cuius contrarii non
13 exstat memoria sine contradictione alicuius persone et tantum plus
14 vel minus quantum testes dicere voluerunt dixit hic testis: bene est
15 verum quod postquam ego recordor comune et homines de Virizino
16 pasculaverunt in predicto salegio sine contradictione alicuius persone.
17 Et hoc scio quia ego testis pasculavi cum meis bestiis in ipso
18 salegio et misi pasculatum in ipso salegio et vidi quod
19 ipsum comune pasculavit per dicta tempora in dicto salegio et hodie pasculatur
20 per ipsum comune sine contrario alicuius persone. Interrogatus hic

1 no si dicam ois p dicta tpra hinc bestias q fuerunt & sunt
 2 ipius ois. Respondit non, s singulos psonas de Virizino
 3 fuerunt bestias cum gibus pascuntur domi pascunt. Et
 4 mendi q hinc de Virizino sunt ois. Et pates hinc
 5 unde pascuntur cu bestias & ego no pascuntur i dicto
 6 pascunt pates mille mabz & semp postq ego recordor.
 7 Indrogat quo iure ipse no & alij pascuntur domi
 8 pascunt. Respondit nos pascuntur in gauderem de
 9 illo iure vicinore sicut gauderem de alijs iuris vicinoribz
 10 et Virizino
 11 **S**up isto capto gaudere. Item q dictu pascunt unde dicit
 12 in capto pascunt unde dicit q iuris sunt pascunt est &
 13 spectat ad pates ois & hinc de Virizino. Et sunt
 14 et scaten in eius possessione pascunt tpra & apertu tpra at
 15 usqz iure sine gradatione alioru psona. Dico sic
 16 no ego no lo dico & dico q dictu pascunt sunt iure
 17 affectata modo sunt an. xy. ut. xij. p pascunt de
 18 Sino iure assulem cas de Virizino noie ipius ois qdum
 19 antomo quia de Virizino q pascunt Virizino p ois
 20 Virizino noie in iure. Et sic pascunt qd ego noie exant
 21 pscunt quado affectant. Sicut hinc pascunt de Virizino

1 testis si dictum comune per dicta tempora habuit bestias que fuerint et sint
2 ipsius comunis, respondit non, sed singulares persone de Virizino
3 habuerunt bestias cum quibus pasculaverunt dictum salegium. Et
4 intendo quod homines de Virizino sint comune. Et predictos homines
5 vidi pascolare cum bestiis et ego testis pasculavi in dicto
6 salegio pluries mille vicibus et semper postquam ego recordor.
7 Interrogatus quo iure ipse testis et alii pasculaverunt dictum
8 salegium, respondit: nos pasculavimus ut gauderemus de
9 illo nostro vicinore sicut gaudemus de aliis nostris vicinoribus
10 et viganis.
11 Super tertio capitulo continente item quod dictum salegium ubi dicitur
12 in Campo pastoris ubi dicitur quod ignis fuit positus est et
13 spectat ad predictos comune et homines de Virizino. Et sunt
14 et steterunt in eius possessione predicto tempore et a predicto tempore citra
15 usque nunc sine contradictione alicuius persone dixit hic
16 testis: ego volo dicere et dico quod dictum salegium fuit iterum
17 afflictatum modo sunt anni ·XII· vel ·XIII· per Lafrancum de
18 Breno tunc consulem comunis de Virizino nomine ipsius comunis condam
19 Antonio Muti de Mogeno qui stabat Virizini pro solidis
20 sexaginta novorum in anno. Et hoc scio quia ego testis eram
21 presens quando afflictavit videlicet in platea de Virizino

1 in publica vicinaria more solito quocumque. In qua vicinaria
 2 affectant tunc cōs que affectant p ipm cōe. Et nunc lecto
 3 sibi dicto capto dicitur hic nō volo iugē qd amo p pto
 4 de mte augi a lēnis quōi tūc q̄nt dicta cōs de virizino
 5 nōre ipm cōs. Videlicet in dicta vicinaria more solito quocumque
 6 in platea de virizino de q̄ntu vicinorū ipm vicinaria
 7 affectant dōm patrem Gualtero Rizeri de virizino p pot
 8 dicto nōre. Et p̄da. Nō qd p̄sens eā i dca vicinaria
 9 et p̄da mē z andūm fuerit tam de ac nō recordor
 10 Item dicitur hic nō. dico qd modo sunt am q̄nta de mte
 11 nec de nō recordor qd ego fui ad p̄tendi i dicto
 12 patre uxoris sine ligna que flūm Madie duxit i ipm
 13 patrem ma cū aliis meis vicinis mō quos erant
 14 q̄dam madis de Suctis. Matens de virizino. Manens
 15 Beloy z alij vicinij de virizino cōs. B nō b̄ recordor
 16 nōra nō q̄ntu dicta ligna z ego habij mea p̄tem.
 17 Et dō. qd m̄ sunt am dca ut dca qd dca uxoris dca
 18 patrem fuerit affectari a lēno de Langana z Adamo q̄nto
 19 ambobz de madia i p̄ce z i p̄ce Gualtero Rizeri de Cordano
 20 p̄ dca cōe de virizino videlicet in dca publica vicinaria

1 in publica vicinancia more solito convocata in qua vicinancia
2 affictantur terre comunis que affictantur per ipsum comune. Et iterum lecto
3 sibi dicto capitulo, dixit hic testis: volo iungere quod anno proxime preterito
4 de mense augusti Alcherius Zugni tunc consul dicti comunis de Virizino
5 nomine ipsius comunis videlicet in dicta vicinancia more solito convocata
6 in platea de Virizino de consensu vicinorum ipsius vicinantie
7 affictavit dictum salegium Guilielmo Rizerii de Virizino pro solidis
8 octo novorum. Et predicta scio quia presens eram in dicta vicinancia
9 et predicta vidi et audivi fieri tamen de die non recordor.
10 Item dixit hic testis: dico quo modo sunt anni quindecim de mense
11 nec die non recordor quod ego fui ad partiendum in dicto
12 salegio cuxollos sive ligna que flumen Madie duxerat in ipsum
13 salegium una cum aliis meis vicinis inter quos erant
14 condam Madius de Gueldis, Mafeus de Virizino, Martinus
15 Belonus et alii vicini de Virizino comuniter, sed non bene recordor
16 nomina et compartivimus dicta ligna et ego habui meam partem.
17 Et dico quod modo sunt anni decem vel circa quod cuxolli dicti
18 salegii fuerunt affictati Alcherio de Lavigana et Adamo Grosso
19 ambobus de Madia in parte et in parte Gulielmo Prevedi de Gordavio
20 per dictum comune de Virizino videlicet in dicta publica vicinancia

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

quocata more solito in predicta platea. Et sic facta ga mudi
 pferens enim. tam non recordor q fuerit tunc consul eius
 de Virizino nec p quato fieri afficeret.

Sup quarto capite de uoce et fama sup hic no nescio
 aliud dico in quod supius dixi.

Interrogat hic no quot annis recordat. Respondit recordor
 plus tota quinquaginta annis. Interrogat hic no quot annis sit
 Respondit ego habeo hunc annos quadraginta quatuor.

Sup specialiter interrogatoribus interrogat. nichil sup
 quod pertinet ad questionem.

Die uenit. v. febr. eode anno.

Martinus de amate de loco uogeno tunc iurat de uitate
 dicenda lectis et his tunc et capitibus. Sup primo capite
 sibi lecto p ordine. Dixit hic no in suo dicto pategium
 et uoce ubi dicit in campo pastois in pategio de Virizino.
 Et dicit q eos et hunc de Virizino famolauer et famolau. q
 uolunt dictu pategium. Et ponit camparios q gesserunt illos
 q uadit ad colligere pastois in dicto pategio. Et inuenerunt
 sine dederit ad factu dictu pategium. Et uox lecto sibi deo
 capite. Dixit in. Interrogat hic no quatuor et

1 convocata more solito in predicta platea. Et hoc scio quia vidi et
2 presens eram. Tamen non recordor qui foret tunc consul comunis
3 de Virizino nec pro quanto ficto affictaretur.
4 Super quarto capitulo de voce et fama dixit hic testis: nescio
5 aliud dicere nisi quod superius dixi.
6 Interrogatus hic testis quot annis recordatur, respondit: recordor
7 pluribus triginta quinque annis. Interrogatus hic testis quot annos habet,
8 respondit: ego habeo bene annos quadragintaquinque.
9 Super specialibus interrogationibus interrogatus nichil dixit
10 quod pertineat ad questionem.

11 Die veneris ·V· februarii eodem anno.

12 § Martinus de Aninente de loco Mogeno testis iuratus de veritate
13 dicenda lectis ei suprascriptis titulo et capitulis. Super primo capitulo
14 sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: bene scio dictum salegium
15 et iacet ubi dicitur in Campo pastoris in salegio de Virizino.
16 Et dico quod comune et homines de Virizino favolaverunt et favolant quando
17 volunt dictum salegium. Et ponunt camparios qui condemnant illos
18 qui vadunt ad colligendum salices in dicto salegio. Et investiverunt
19 sive dederunt ad fictum dictum salegium. Et iterum lecto sibi dicto
20 capitulo, dixit ut supra. Interrogatus hic testis qualiter et

1 quomodo scit quod dictum est de hominibus de Virizino famolarum et famolarum
 2 dictum patet quod dictum est de hominibus de Virizino famolarum et famolarum
 3 illis quod vadit ad colligendum patentes in dicto patetio. Respondit
 4 Respondit ego scio quod dictum est de hominibus de Virizino famolarum et famolarum. Indico
 5 hinc et per que modum videtur famolarum de dicto patetio. per deos
 6 et deos de Virizino. Respondit ego vidi quod accati
 7 fuerunt illi qui fecerunt patentes in dicto patetio per comparios deos
 8 eos et hominum et per hunc modum videtur famolarum. Indico
 9 hinc et ut specificet nomina illorum quos videtur accati occasione
 10 ista et nomina comparios qui accati. Respondit ego nescio
 11 aliquos qui foret accati dicta occasione nec vidi aliquos
 12 comparios dictorum eos et hominum in antonem Romezy quod
 13 de Gregorio qui mortuus est qui habet Virizino. Indico
 14 quomodo scit quod dictum est de hominibus de Virizino famolarum et famolarum
 15 eos et hominum. Respondit ego scio quod modum primo
 16 annis tres vel quatuor de mense et de non recordor. vidi
 17 quod dictum est de hominibus de Virizino famolarum et famolarum
 18 alios de quibus non recordor ut non debent nec in
 19 dictum patetio ad faciendum eorum quia ipse erat compario.

1 quomodo scit quod dictum comune et homines de Virizino favolaverunt et favolant
2 dictum salegium quando volunt et quod ponunt camparios qui condemnant
3 illos qui vadunt ad colligendum salices in dicto salegio,
4 respondit: ego scio quia vidi favolari et vidi camparios. Interrogatus
5 hic testis per quem modum vidit favolari dictum salegium per dictos
6 comune et homines de Virizino, respondit: ego vidi quod accusati
7 fuerunt illi qui fecerunt salices in dicto salegio per camparios dictorum
8 comunis et hominum et per hunc modum vidi favolari. Interrogatus
9 hic testis ut specificet nomina illorum quos vidit accusari occasione
10 predicta et nomina campariorum qui accusaverunt, respondit: ego nescio
11 aliquem qui foret accusatus dicta occasione nec vidi aliquos
12 camparios dictorum comunis et hominum nisi Antonium Romezii Muti
13 de Mogeno qui mortuus est qui stabat Virizini. Interrogatus
14 quomodo scit quod dictus condam Antonius foret camparius
15 dictorum comunis et hominum, respondit: ego scio quia modo sunt
16 anni tres vel quatuor de mense nec die non recordor, vidi
17 quod dictus condam Antonius venit Mogenum et dixit mihi et pluribus
18 aliis de quibus non recordor ut non deberemus ire in
19 dictum salegium ad faciendum dampnum quia ipse erat camparius.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21

Et dicitur qd datus gram antonius mortuus est nunc primo duo
 an. Indogant hie hie - quom pait qd dicitur qd hie de
 vuzimo inuestimio sine dedent ad factu dicitur salogum
 et gbus dedent ad factum - et quatu dedent ad factu -
 quatum est qd dedent ad factu - et ubi et gbus pferentibz
 dedent ad factu. Respondit ego scio - ga audim dicit pda.
 Et audim qd talos et talos sunt gsepate.
 Sup po capite sibi lecto p ordine. Dyon hie hie - nup est
 qd dicitur qd hie de vuzimo pascuntur dom salogum postq
 ego recordor. Indogant hie hie - quom et quatu pait pda.
 Respondit ego scio - ga audim et nra qd pascuntur cu bestis
 in daco salogio videlicet a lino de la folla infra - que nimum
 audim et dimum in illos de vuzimo et illos de madia -
 Indogant hie hie de vuzimo habebat bestias cu gbus
 pascit dom salogum - Respondit cora non tenet bestias s
 singlas psonas de vuzimo tenebat - et cu ipis pascebat dom
 salogum. Et hodie tenet bestias cu gbus pascuntur dom salogum.
 pda de vuzimo. Et hie scio - ga nra omi spri q uolunt
 ad pascenda. Indogant p que opia m die pascuntur dco
 de vuzimo cu bestis in daco salogio. Respondit ego nra
 pascuntur p omia opia am. Et hie nra emido ad laborandam

1 Et dixit quod dictus condam Antonius mortuus est nunc sunt duo
2 anni. Interrogatus hic testis quomodo scit quod dicti comune et homines de
3 Virizino investiverint sive dederint ad fictum dictum salegium
4 et quibus dederunt ad fictum et qualiter dederunt ad fictum et
5 quantum est quod dederunt ad fictum et ubi et quibus presentibus
6 dederunt ad fictum, respondit: ego scio quia audivi dici predicta,
7 et audivi quod tales et tales sunt condempnati.
8 Super sero capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: verum est
9 quod dicti comune et homines de Virizino pasculaverunt dictum salegium postquam
10 ego recordor. Interrogatus hic testis quomodo et qualiter scit predicta,
11 respondit: ego scio quia audivi et vidi quod pasculaverunt cum bestiis
12 in dicto salegio videlicet a rivo de Lafolla infra quem rivum
13 audivi esse terminum inter illos de Virizino et illos de Madia.
14 Interrogatus si comune de Virizino habebat bestias cum quibus
15 pasceret dictum salegium, respondit: comunia non tenent bestias, sed
16 singulares persone de Virizino tenebant et cum ipsis pascebant dictum
17 salegium. Et hodie tenent bestias cum quibus pasculant dictum salegium
18 predicti de Virizino. Et hoc scio quia vadunt omni tempore quo volunt
19 ad pasendum. Interrogatus per que tempora vidit pasculari dictos
20 de Virizino cum bestiis in dicto salegio, respondit: ego vidi
21 pasculari per omnia tempora anni. Et hoc vidi eundo ad laborandum

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21

et uicando Roodan ga pro ppe^{am} Pategum^{am} eoa unu mediu
 militanc. et etiam est ibi una strata p quam u^o z redit.
 Indrogar^o hic no quo unro pascebant dicit de Virizino
 dom Pategum z quom^o scit qd eant ibi de Virizino q
 pascent ibi cum bestijs. Respondit ego scio ga cognosco
 omes de Virizino z scire noui omes p nom. Et pascentur
 pascebant z pascentur in dicto Pategio eo unro ga sumus
 est dom Pategum. Et scio qd est sum ga semp audim^{us}
 qd est sum.

Sup^o dno capto sibi lecto p ordine plico. Dno hic no
 ego unro qd a dno de lafolia infra pascentur et
 posseder^o dom Pategum. Et dno qd dom Pategum ubi dicit^{ur}
 in capto pascentis est magis. Sup^o dno de Virizino qd sup^o
 dno de Madia. ut dedit. tam unq^o traxi p infanciam
 cum aliquo leguob.

Indrogar^o hic no quot anno recordat. Respondit ego recordat
 quadraginta annis. Indrogar^o quot anno hic respondit ego
 habeo annos sexaginta ut dca

Sup^o capto de uoc^o z forma dno hic no p dicitur cu gibus
 meo.

Sup^o ppetib^{us} indrogar^o nichil dno qd ppetat ad quocunq^{ue}.

1 et veniendo Locarnum quia sto prope dictum salegium circa unum medium
2 miliare et etiam est ibi una strata per quam itur et reditur.
3 Interrogatus hic testis quo iure pascebant dicti de Virizino
4 dictum salegium et quomodo scit quod essent illi de Virizino qui
5 pascerent ibi cum bestiis, respondit: ego scio quia cognosco
6 omnes de Virizino et scirem nominari omnes per nomen. Et
7 pascebant et pasculaverunt in dicto salegio eo iure quia suum
8 est dictum salegium. Et scio quod est suum quia semper audivi
9 quod est suum.
10 Super tertio capitulo sibi lecto per ordinem, pluries, dixit hic testis:
11 ego vidi quod a rivo de Lafolla infra pasculaverunt et
12 possederunt dictum salegium. Et dico quod dictum salegium ubi dicitur
13 in Campo pastoris est magis super territorio de Virizino quam super
14 territorio de Madia uti credo. Tamen numquam traxi nec mensuravi
15 cum aliquo lignolo.
16 Interrogatus hic testis quot annis recordatur, respondit: ego recordor
17 quadraginta annis. Interrogatus quot annos habet, respondit: ego
18 habeo annos sexaginta vel circa.
19 Super capitulo de voce et fama dixit hic testis: probent cum quibus
20 volunt.
21 Super specialibus interrogatus nichil dixit quod pertineat ad questionem.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22

pro die veneris .s. Petri

Lafrancus filius quam condonavit quia de Mogeno. tis unare
 de ditate dianda. Lectis a pto curato & capto

Sup pmo capto sibi lecto p ordine. Dicitur hie tis de pto domi
 ptegeni & uacit. ptegeni de virizino ubi dicit in capto ptegeni.
 et dicit qd recordor eam terta annos. et amco recordari cu mda
 qd dicit de virizino pascuntur omni bestis domi ptegeni &
 famolantur ipm ptegeni. et ego tis iam mi ad colligendu ptegeni
 in dicit ptegeni de ptegeni ^{ipm} de virizino. et alio no
 andem nec ad colligendum ptegeni in ipm ptegeni. Inducant
 hie tis si bestis quas mda pascuntur p dicit ipm erat cois
 de virizino. Respondit non. sed erat singula psonaz de virizo.
 et pto qd cognosce illos de virizino et mda ipos pascuntur
 ut sup. Indelic. ante me teste p dicit ptegeni ad mda mda
 curatu et mda locu ad mda p ipm ptegeni. quod ptegeni
 est p ptegeni loco Mogeno eam mda mda mda. mda p dicitos
 pascuntur temp ut sup dicit sinoy fuit famolatu domi ptegeni
 p am coe. Inducant hie tis quom et quat ptegeni qd de de
 virizino famolantur dicit ptegeni. Respondit ego pto qd
 andem dicit et qd dedit ad ficutu domi ptegeni cu alio suo
 ptegeni. Inducant hie tis quom et quat ptegeni qd affiantur
 sine dedit ad ficutu. domi ptegeni. Respondit ego pto qd

1 Suprascripto die veneris ·V· februarii.

2 § Lafrancus filius condam Guidonis Muti de Mogeno testis iuratus

3 de veritate dicenda lectis ei suprascriptis titulo et capitulis.

4 Super primo capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: bene scio dictum

5 salegium et iacet in salegiis de Virizino ubi dicitur in Campo pastoris.

6 Et dico quod recordor circa triginta annos et a meo recordari citra vidi

7 quod dicti de Virizino pasculaverunt cum bestiis dictum salegium et

8 favolaverunt ipsum salegium. Et ego testis iam ivi ad colligendum salices

9 in dicto salegio de parabola ipsorum de Virizino et aliter non

10 auderem ire ad colligendum salices in ipso salegio. Interrogatus

11 hic testis si bestie quas vidit pascolare per dicta tempora erant comunis

12 de Virizino, respondit: non, sed erant singularium personarum de Virizino.

13 Et hoc scio quia cognosco illos de Virizino et vidi ipsos pasculantes

14 ut supra videlicet eunte me teste per dictum salegium ad unum meum

15 curtum et veniendo Locarnum ad mercatum per ipsum salegium quod salegium

16 est propinquum loco Mogeno circa medium miliare vidi predictos

17 pascolare semper ut supra dixi si non fuit favolatum dictum salegium

18 per dictum comune. Interrogatus hic testis quomodo et qualiter scit quod dicti de

19 Virizino favolaverunt dictum salegium, respondit: ego scio quia

20 audivi dici et quia dederunt ad fictum dictum salegium cum alio suo

21 salegio. Interrogatus hic testis quomodo et qualiter scit quod affitaverint

22 sive dederint ad fictum dictum salegium, respondit: ego scio quia

1 andim. dicit ab illis quibus dicitur fuit ad ficuti domi paterium
 2 et a vicinis de Virizino. videlicet ego andim a germano antonio
 3 quia d' angelo qui tunc stabat Virizino quod dicitur fuerat
 4 sibi ad ficuti dicitur paterium

5 Interrogat hic homo quot annos hic. Respondit ego habeo
 6 annos quadraginta et plures.

7 **S**up hoc tunc et quarto capitulo sibi lectis per ordinem dicitur hic
 8 homo. Dicitur dicitur hoc quod scio

9 **S**up specialiter interrogat michi dicitur quod pertinet ad
 10 questionem.

11 Die sabbati proximo febr. eodem anno.

12 **J**acobus de Sganico de pedemonte tunc inquit et inquit dicitur
 13 lectis a fuis tunc et capitulo. **S**up primo capitulo sibi lecto
 14 per ordinem. Dicitur hic homo. Dico quod scio domi paterium
 15 ubi dicitur in campo pastoris. quia ibi fuit iam et pastura. Et dicitur
 16 quod in fuit anno. xv. ut. xvij. ut dicitur quod accipi una meore
 17 Virizino et ibi stetit quatuor annis ut dicitur. Et scilicet ibi
 18 ipse specialiter andim dicit ab angelo ipse loca de Virizino quod
 19 a fimo de lafolia infra et a fimo de pagesia infra erat
 20 vicinum ~~anno~~ dicitur dicitur et hominum de Virizino. Et dicitur
 21 paterium ubi dicitur in campo pastoris et est a dicitur fimo de
 22 lafolia infra. Et dicitur quod stetit ibi in dicitur loco in plures

1 audivi dici ab illis quibus datum fuit ad fictum dictum salegium
2 et a vicinis de Virizino videlicet ego audivi a condam Antonio
3 Muti de Mogeno qui tunc stabat Virizini quod datum fuerat
4 sibi ad fictum dictum salegium.

5 Interrogatus hic testis quot annos habet, respondit: ego habeo
6 annos quadraginta et plures.

7 Super sero, tertio et quarto capitulis sibi lectis per ordinem, dixit hic
8 testis: dixi superius hoc quod scio.

9 Super specialibus interrogatus nichil dixit quod pertineat ad
10 questionem.

11 Die sabati sexto februarii eodem anno.

12 § Jacobinus de Sizanico de Pedemonte testis iuratus de veritate dicenda

13 lectis ei suprascriptis titulo et capitulis. Super primo capitulo sibi lecto

14 per ordinem, dixit hic testis: dico quod bene scio dictum salegium

15 ubi dicitur in Campo pastoris, quia ibi fui iam in pastura. Et dico

16 quod modo sunt anni ·XV· vel ·XVIII· vel circa quod accepi unam uxorem

17 Virizini et ibi steti quatuor annis vel circa. Et stando ibi

18 ipsis temporibus audivi dici ab antiquioribus ipsius loci de Virizino quod

19 a rivo de Lafolla infra et a froa de Lagesia infra erat

20 territorium dictorum comunis et hominum de Virizino. Et dictum

21 salegium ubi dicitur in Campo pastoris bene est a dicto rivo de

22 Lafolla infra. Et dico quod stando ibi in dicto loco ivi pluries

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21

ad pascendum cum bestis in dicto salagio capi pastores cu alijs .
 de Virizino et nunc fuit gradicatu in n alijs ut videtur . Et
 dico qd dicitis tpeibz An potius capimus p dco hunc de
 Virizino . Et qd nri in dicitur qd debent gubnare factores
 dapm a dicto lmo de lasolla et a dicta fra de lagostia
 infra . Et dico qd ipse tpeibz in d rpo de Virizino collige
 salicos in dco salagio et non videtur qd gradicatu eis et nro
 lico sibi dco capto . Dicitur hic tpe nescio aliud iunge
 nec dicit de p dco . Interrogat hic tpe si stando capimus
 dco eis gubnare aliquo in dco salagio sine accoant
 Respondit non . Interrogat hic tpe si tpe et hunc de Virizino
 colligat sibi tpe salicos in dco salagio p dco . Respondit no
 s erat singulis p sone ipius dco q colligebat . Interrogat
 si bestie quas videtur pascitari in dco salagio erat dco de Virizino
 Respondit non s erat singula psonaz de Virizino
 Dicitur sicut et quarto capitulo sibi lico p ordine Dicitur
 hic tpe dicitur supius hoc quod lico q p dco
 Dicitur sicut interrogatoribus interrogat hic tpe nichil
 dicit quod pincat ad questionem
 Die lune . viij . febr eodem anno .
 Et Marcellus Guoz de sacris de Virizino ad unum dicitur

1 ad pascendum cum bestiis in dicto salegio Campi pastoris cum aliis
2 de Virizino et numquam fuit contradictum mihi nec alii ut viderem. Et
3 dico quod dictis temporibus fui positus camparius per dictos homines de
4 Virizino. Et quod ipsi mihi dixerunt quod deberem condemnare facientes
5 dampnum a dicto rivo de Lafolla et a dicta froa de Lagesia
6 infra. Et dico quod ipsis temporibus vidi ipsos de Virizino colligere
7 salices in dicto salegio et non vidi quod contradiceretur eis. Et iterum
8 lecto sibi dicto capitulo, dixit hic testis: nescio aliud iungere
9 nec dicere de predictis. Interrogatus hic testis, si stando camparius
10 dicti comunis condemnavit aliquem in dicto salegio sive accusavit,
11 respondit: non. Interrogatus hic testis si comune et homines de Virizino
12 colligerunt suprascripto tempore salices in dicto salegio per comune, respondit: non,
13 sed erant singulares persone ipsius comunis qui colligebant. Interrogatus
14 si bestie quas vidit pascolari in dicto salegio erant comunis des Virizino,
15 respondit: non, sed erant singularum personarum de Virizino.
16 Super sero, tertio et quarto capitulis sibi lectis per ordinem, dixit
17 hic testis: dixi superius hoc quod scio de predictis.
18 Super specialibus interrogationibus interrogatus hic testis nichil
19 dixit quod pertineat ad questionem.
20 Die lune ·VIII· februarii eodem anno.
21 § Martinus Zugni de Varcino de Virizino testis iuratus de veritate

1 dicanda licio a suo uolo & capto. Sup. pmo capto a lico
 2 p ordine. Dup. hic no. Et sic actu pategu & rorer. i. de
 3 de Virizino in pategu de Virizino ubi dicitur in campo
 4 pastoio. Et sic qd. recordor. Quinquaginta annis & ipse
 5 quinquaginta annis nos de Virizino tenuimus & possedimus domum
 6 pategu gannit sine qd. dione aliam psona. Inducogap. hic no.
 7 p que modum & qd. faceret. tamen ipse de Virizino domum pategu
 8 deo tprati. Respondit. qd. sic & pates de Virizino tamen &
 9 possider domum pategu p dea tpra sicut alius dicitur &
 10 Virizino fideliter pascuatis cu bestis & famulatis & gazati
 11 ipse pategu & colligendo pates in ipse pategu. Inducogap.
 12 hic no. quom. & quatuor pates qd. actu coe & pates de Virizino
 13 tenuimus & possedimus actu pategu p dea tpra pascuatis cu
 14 bestis & famulatis domum pategu & colligendo pates in ipse pategu
 15 Respondit. ego sic qd. pascuatis domum pategu cu bestis. qd.
 16 ego sic pascuatis cu meis bestis & in di. alios dicitur de Virizino
 17 pascuatis cum bestis in dicto pategu & inq. fuit gradatus
 18 nobis de Virizino actu pategu. Satis. qd. ma. nos
 19 mo. sunt dea. annos. & l. qd. am. noie. Barog. & Madia
 20 noluit occupare possessionem ipse pategu. nobis de Virizino.
 21 p qd. am. huius de Baroano pat. meus & Gualt. Boloy
 22 de Baroano men. rhuo. & tamen. qd. oblas. domum qd.

1 dicenda lectis ei suprascriptis titulo et capitulis. Super primo capitulo sibi lecto
2 per ordinem, dixit hic testis: bene scio dictum salegium et iacet in territorium
3 de Virizino in salegiis de Virizino ubi dicitur in Campo
4 pastoris. Et dico quod bene recordor quinquaginta annis et ipsis
5 quinquaginta annis nos de Virizino tenuimus et possedimus dictum
6 salegium continue sine contradictione alicuius persone. Interrogatus hic testis
7 per quem modum et quid faciendo tenuerunt ipsi de Virizino dictum salegium
8 dictis temporibus, respondit quod comune et homines de Virizino tenuerunt et
9 possiderunt dictum salegium per dicta tempora sicut aliud vicinore de
10 Virizino videlicet pasculando cum bestiis et favolando et ingazando
11 ipsum salegium et colligendo salices in ipso salegio. Interrogatus
12 hic testis quomodo et qualiter scit quod dicti comune et homines de Virizino
13 tenuerint et possederint dictum salegium per dicta tempora pasculando cum
14 bestiis et favolando dictum salegium et colligendo salices in ipso salegio,
15 respondit: ego scio quod pasculaverunt dictum salegium cum bestiis quia
16 ego testis pasculavi cum meis bestiis et vidi alios vicinos de Virizino
17 pascolare cum bestiis in dicto salegio et numquam fuit contradictum
18 nobis de Virizino dictum salegium. Salvo quod una vice
19 nunc sunt circa annos ·XL· condam nomine Barogius de Madia
20 voluit occupare possessionem ipsius salegii nobis de Virizino.
21 Sed condam Zugnius de Varcino pater meus et Guilielmus Belonus
22 de Varcino iverunt illuc et taliaverunt konzobias bovium quos

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22

illuc duxat ad laborandu pccos Barogius. Et scio qd domi cor &
 heros de virizino fauolauer dictu salogiu qd ego tunc fui ptes
 et ptes in vicinaria de virizino. ubi vicinij de virizino
 geordie fauolauer domi salogiu & alias coartias dicti cor. Et
 fauolat p hunc modu fidelis qd tpr fauola pot ordinar
 in vicinaria qd nullus uadat ad pasculandu in domi salogium
 domi besac uelimo de abpibz. & figs uadit dno tprictz qd ppat
 p dictu cor & consunt ipius cor. & ego tunc fui ptes ubi ptes
 ex meis vicinis de qbz non tunc recordor qd pasculauer existo
 fauolato dicto salogio. & ego tunc iam solui similes qd pmatones
 ea de ca meo cor. Et qd besac uener de abpibz de vicin
 de virizino sunt uerz similit. vicinaria & ordinar qd qbz
 uadat ad pasculandu cu besoy suis in dictu salogiu. & in
 alias coartias de cor. Et p hunc modu uidi postq ego
 recordor fecit or ano fauolauer & defauolauer & uidi vicinos
 meos pasculare cu besoy eoz in dicto salogio & ego tunc pasculam
 similit in ipso salogio sicut vicini pasculant viriana & vicinia
 cor. Et scio qd colliger salices dicti cor & heros de virizino
 qd ego tunc postq ego recordor in ad colligendu & uidi alios
 meos vicinos nec & collige salices in domi salogiu fecit omi
 ano in hunc modum fidelis qd fui ptes ubi in vicinaria
 de virizino more solito quocata in placata de virizino ptes

1 illuc duxerat ad laborandum predictus Barogius. Et scio quod dictum comune et
2 homines de Virizino favolaverunt dictum salegium quia ego testis fui pluries
3 et pluries in viciniantia de Virizino ubi vicini de Virizino
4 concorditer favolaverunt dictum salegium et alias comunantias dicti comunis. Et
5 favolatur per hunc modum videlicet quod tempore sancti Petri ordinatur
6 in viciniantia quod nullus vadat ad pasculandum in dictum salegium
7 donec bestie venerint de alpibus et si quis vadit dictis temporibus condempnatur
8 per dictum comune et consulem ipsius comunis. Et ego testis fui presens ubi fuerunt
condempnati plures
9 ex meis vicinis de quibus non bene recordor quia pasculaverunt existente
10 favolato dicto salegio et ego testis iam solvi similes condempnationes
11 ea de causa meo comuni. Et quando bestie venerunt de alpibus dicti vicini
12 de Virizino sunt iterum simul in viciniantia et ordinant quod quilibet
13 vadat ad pasculandum cum bestiis suis in dictum salegium et in
14 alias comunantias dicti comunis. Et per hunc modum vidi postquam ego
15 recordor fere omni anno favolari et defavolari et vidi vicinos
16 meos pascolare cum bestiis eorum in dicto salegio et ego testis pasculavi
17 similiter in ipso salegio sicut vicini pasculaverunt vigana et territoria
18 comunia. Et scio quod colligerunt salices dicti comune et homines de Virizino
19 quia ego testis postquam ego recordor ivi ad colligendum et vidi alios
20 meos vicinos ire et colligere salices in dictum salegium fere omni
21 anno in hunc modum videlicet quod fui presens ubi in viciniantia
22 de Virizino more solito convocata in platea de Virizino predicti

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21

Unam et ego cum eis ordinamus qd omnes vicarii de Virizino
 vadant uno die de p. coe ad colligendum salicos fructus in
 dicto pategio et po. de coe quolibet anno qd habet q. m. l. b.
 ex dictis vicariis vadit et colligit sua p. t. et p. catem
 modum colligi in dictis salicos. et p. ca. m. di. fieri. qd
 quando d. m. pategio p. t. affictati atq. p. s. m. p. d. m.
 coe. Item d. m. dico qd in p. m. am. p. m. ut d. ca. de m. l. b.
 mady de die non recordor, ego t. s. fin. p. s. m. i. vicinaria
 de Virizino i. p. l. ca. de Virizino more solito quocumq. ubi
 ego t. s. cu. alijs vicariis sicut est q. s. u. d. nobis affictati
 mas. vicinias affictamus d. m. pategio. B. m. de Virizino.
 et ipse B. m. tenet ad fictu. ipm. pategio a d. co. ad d.
 m. l. b. mady usq. ad sanctu. g. m. m. p. p. sequere. t. m.
 nescio p. quato facto qd non recordor. Item fin. p. s. m.
 modo sunt am. diodeci ut d. ca. de m. l. b. mady ut d. m. de
 die non recordor ubi sunt affictati p. s. m. m. d. m. i. p. l. ca. vicinaria
 ipm. pategio. Martino Belono de Virizino et Cassano Jacobi
 quatuor de g. g. m. p. s. m. et tenent ipm. pategio a d. co.
 ipr. quo sunt affictati usq. ad sanctu. g. m. m. p. p. sequere.
 B. nescio p. quato facto. Item fin. p. s. m. m. sunt am. x. i.
 ut. x. in p. l. ca. vicinaria ubi sunt affictati d. m. pategio

1 vicini et ego cum eis ordinavimus quod omnes vicini de Virizino
2 vadant uno certo die per comune ad colligendum salices si volunt in
3 dicto salegio. Et ipso die certo quolibet anno quilibet qui vult
4 ex dictis vicinis vadit et colligit suam partem et per talem
5 modum colligi vidi dictas salices. Et predicta vidi fieri nisi
6 quando dictum salegium stetit affictatum aliquibus personis per dictum
7 comune. Item dixit: dico quod modo sunt anni ·XVIII· vel circa de mense
8 madii de die non recordor ego testis fui presens in viciniantia
9 de Virizino in platea de Virizino more solito convocata ubi
10 ego testis cum aliis vicinis sicut est consuetudo nobis affictandi
11 nostras comunantias affictavimus dictum salegium Bineto de Vegnio.
12 Et ipse Binetus tenuit ad fictum ipsum salegium a dicto comuni a dicto
13 mense madii usque ad sanctum Mauritium proxime sequentem tamen
14 nescio pro quanto ficto quia non recordor. Item fui presens
15 modo sunt anni duodecim vel circa de mense madii vel iunii de
16 die non recordor ubi fuit affictatum per suprascriptum modum in suprascripta viciniantia
17 suprascriptum salegium Martino Belono de Virizino et Lafranco Jacobi
18 Muti de Mogeno de Varcino et tenuerunt ipsum salegium a dicto
19 tempore quo fuit affictatum usque ad sanctum Mauritium proxime sequentem,
20 sed nescio pro quanto ficto. Item fui presens nunc sunt anni ·XI·
21 vel ·X· in suprascripta viciniantia ubi fuit affictatum dictum salegium

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

qdam antonio qui de Gregorio de epi. mady ut Juny tenent
 a dicto epi usqz ad sanctu. Gauriciu p factu ten. un. noz .
 Item sui p. p. in fine un. p. ut g. ubi fuit ^{fuit} affectari
 p. modo in p. Sicinaria alio Zugay de Sarcomio . B
 nescio p. quate facto . Item sui p. anno p. p. de m. f.
 Int ut augi de de noy recordor ubi fuit affectari p.
 Salegum p. p. Sicinaria alio Zugay de Virizino et Gultorio
 Rizey . Et tenent a de quo fuit ^{causa} affectari eo ad factu usqz
 ad sanctu. Gauriciu p. p. sequente p. pot. un. noz de facto .
 Et p. sui p. Item dico . q. undiqz dici a q. p. p. mee
 meo q. dictu Salegum dicit in capto pastoris q. q. d. n. noz
 Gultio pastor tenent ipm Salegum ad factu a dicto cor de
 Virizino . Item dico dico q. dictu Salegum n. tenent
 possidet . p. nos de Virizino p. p. modu . q. p. p. t. a. n. s.
 et alia f. a. n. s. in sup. sup. in d. Salegum si volumus .
 Sup. p. capto sibi lecto p. ordmen . Dico ut sup. pmo
 Sup. p. capto sibi lecto p. ordme . Dico ut sup. pmo
 Sup. p. capto de voce et fama . Dico dico q. p. pot
 p. p. q. u. a. e. s. u. z . Et noz lecto sibi d. capto d. p.
 pot p. p. p. f. o. r. o. s . de Languera et alios de Battomadia .

1 condam Antonio Muti de Mogeno de tempore madii vel iunii et tenuit
2 a dicto tempore usque ad sanctum Mauritium pro ficto librarum ·IIII· novorum.
3 Item fui presens modo sunt anni ·sex· vel quinque ubi similiter fuit affictatum
4 suprascripto modo in suprascripta vicinantia Alcherio Zugnii de Varcino. Sed
5 nescio pro quanto ficto. Item fui presens anno proxime preterito de mense
6 iulii vel augusti de die non recordor ubi fuit affictatum suprascriptum
7 salegium per suprascriptam vicinantiam Alcherio Zugni de Virizino et Guilliemono
8 Rizerii. Et tenuerunt a die quo datum fuit eis ad fictum usque
9 ad sanctum Mauritium proxime sequentem pro solidis ·VIII· novorum de ficto.
10 Et predictis fui presens. Item dico quod audivi dici a condam patre
11 meo quod dictum salegium dicitur in Campo pastoris quia condam nomine
12 Guilielmus Pastor tenuit ipsum salegium ad fictum a dicto comuni de
13 Virizino. Item dixit: dico quod dictum salegium nunc tenetur et
14 possidetur per nos de Virizino per suprascriptum modum quia pasculamus
15 et alia facimus ut supra dixi in dicto salegio si volumus.
16 Super sero capitulo sibi lecto per ordinem, dixit ut dixit super primo.
17 Super tertio capitulo sibi lecto per ordinem, dixit ut super primo.
18 Super quarto capitulo de voce et fama, dixit: dico quod bene potest
19 probari quod ita est verum. Et iterum lecto sibi dicto capitulo dixit
20 potest probari per homines de Lavizera et alios de valle Madia

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

qui uadunt & uenire p[er] scripta

Indeogatur hic t[er]o qua p[er]em uelle debere obtine[re] Renda
 meo h[ab]itum & no[]n alio

Indeogatur si hic t[er]o est doctus ut rogat dice[re] hoc
 testimoniu[m] Renda non

Item indeogatur si hic t[er]o h[ab]et ut habere m[er]cedem p[er]ficiam
 ut sup[er]ius q[uo]d uelut m[er]cedem m[er]catu[m] Renda habeo illud
 p[er]ficiam & illud sup[er]ius quod h[ab]eo alij m[er]cedem p[er] rata
 p[er]ce. Et m[er]cedem uelut t[er]o q[uo]d meo obtine[re]

Item indeogatur hic testis quot annos habet Renda
 ego habeo p[er]tes Quinquaginta annos

Ho[mo] die h[ab]uit .viij. febr.

Radon[us] Rastri de Virizino & Virizino t[er]o m[er]catu[m] & iudice
 docenda lectis et s[er]uato & ap[er]tulis

Sup[er] p[ri]mo capitulo sibi lecto p[er] ordine d[omi]ni hic testis
 t[er]o d[omi]ni Rastri ubi dicit in cap[itu]lo p[ri]mo & iudice
 in Rastri de Virizino. Et dicit q[uo]d recordat[ur] t[er]o annos
 Quinquaginta on habet t[er]o p[er]tes annos Sexaginta. Et
 dicit q[uo]d a meo recordat[ur] t[er]o dicit t[er]o & h[ab]et de Virizino
 tenet & possidet & meo tenet & possidet d[omi]ni Rastri

1 qui vadunt et veniunt per stratam.
2 Interrogatus hic testis quam partem vellet debere obtinere, respondit:
3 ius habentem et non aliter.
4 Interrogatus si hic testis est doctus vel rogatus dicere hoc
5 testimonium, respondit: non.
6 Item interrogatus si hic testis habet vel habere intendit proficuum
7 vel dampnum et quis velit vincere vincat, respondit: habeo illud
8 proficuum et illud dampnum quod habent alii mei vicini pro rata
9 parte. Sed nichilominus vellem tantum quod ius obtineret.
10 Item interrogatus hic testis quot annos habet, respondit:
11 ego habeo plures quinquaginta annis.

12 Suprascripto die lune ·VIII· februarii.

13 § Adam Lafranci de Virizino testis iuratus de veritate
14 dicenda lectis ei suprascriptis titulo et capitulis.
15 Super primo capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis:
16 bene scio dictum salegium ubi dicitur in Campo pastoris et iacet
17 in salegiis de Virizino. Et dico quod recordor bene annis
18 quinquaginta cum habeam bene pluribus annis sexaginta et
19 dico quod a meo recordari citra dicti comune et homines de Virizino
20 tenuerunt et possiderunt et nunc tenent et possident dictum salegium

1 videlicet qd pascuntur cu bestijs suis dictu pascunt & famolantur
 2 et defamolantur dom pascunt & affictantur dom pascunt & aptantur
 3 prava de pcepto Regum contat p^{ro} loco & oone usq
 4 ad diatem de lasolla & a diate de lasolla infra p^{ro} ditione de
 5 Virizino. & dictum pascuntur est infra dom diatem. Inducatur
 6 hic no - si dictu ooe tenet bestias p^{ro} dicta tpra bestias cu g^{ro}no
 7 pascuntur dom pascuntur & p^{ro} ditione non s^{ed} singulos p^{ro} ditione de
 8 Virizino pascuntur p^{ro} ipa tpra cu suis bestijs in d^o pascuntur
 9 sicut d^o pascuntur suas oantias & d^o ditione ois fin.
 10 Inducatur hic no - quom & quatuor d^o pascuntur pascuntur
 11 dom pascuntur p^{ro} dicta tpra. Et qd d^o ooe & d^o ditione famolantur &
 12 defamolantur dom pascuntur & p^{ro} quo modu & qd affictantur
 13 dom pascuntur & quibz & p^{ro} que tpra & p^{ro} ditione ego fac p^{ro} ditione
 14 ga ego no in ad pascuntur & indu alios meos d^o ditione
 15 pascuntur cu bestijs suis in d^o pascuntur. Semp p^{ro} infra tpra
 16 tpra poss^{et} ego recordor videlicet qd de tpra famolantur p^{ro}
 17 quado bestie vadunt ad Alpes d^o ditione de Virizino sunt simul
 18 in d^o ditione in platea de Virizino more solito quocumq. Et
 19 t^ono ordinar qd multas vadunt ad pascuntur in segada herba
 20 in d^o pascuntur dom bestie vadunt de alpe videlicet ad p^{ro} ditione
 21 d^o ditione p^{ro} sequere quado bestie vadunt de alpe. Et

1 videlicet quod pasculaverunt cum bestiis suis dictum salegium et favolaverunt
2 et defavolaverunt dictum salegium et affictaverunt dictum salegium et aptaverunt
3 stratam de precepto regiminis comunitatis plebis Locarni et Scone usque
4 ad riale de Lafolla et a riali de Lafolla infra per territorium de
5 Virizino et dictum salegium est infra dictum riale. Interrogatus
6 hic testis, si dictum comune tenuit per dicta tempora bestias cum quibus
7 pascularet dictum salegium, respondit: non, sed singulares persone de
8 Virizino pasculaverunt per ipsa tempora cum suis bestiis in dicto salegio
9 sicut vicini pasculant suas comunantias in et vicinore comunis sui.
10 Interrogatus hic testis quomodo et qualiter scit quod dicti vicini pasculaverunt
11 dictum salegium per dicta tempora, et quod dicti comune et homines favolaverunt et
12 defavolaverunt dictum salegium et per quem modum et quod affictaverunt
13 dictum salegium et quibus et per que tempora, respondit: ego scio predicta
14 quia ego testis ivi ad pasculandum et vidi alios meos vicinos
15 pascolare cum bestiis suis in dicto salegio semper per infrascripta
16 tempora postquam ego recordor, videlicet quod de tempore sancti Petri
17 quando bestie vadunt ad alpes vicini de Virizino sunt simul
18 in vicinantia in platea de Virizino more solito convocata et
19 tunc ordinant quod nullus vadat ad pasendum nec segandum herbam
20 in dicto salegio donec bestie venerint de alpibus, videlicet ad sanctum
21 Mauritium proxime sequentem quando bestie veniunt de alpibus. Et

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

in dicta vicinaria affectati p[er] eos q[ui] ip[s]am vicinaria dictu
 pategum - adito somoto p[er]t[er]o usq[ue] ad sanotu manuum p[er]d[er]e .
 Et dicto t[em]p[or]e - nullus audeat nec ad pasentandu n[on] p[er]gredi
 in domo pategum - n[on] h[ab]eo ad dictu dictu pategum adito cor .
 Et quado bestie redimer de alioz - tunc p[er] vicin[ar]i sunt
 v[er]o simul in p[er] vicinaria - et ordinat tunc q[uo]d q[ui]libet
 vicin[ar]i de vicin[ar]i possit nec ad pasentandu cu bestis i
 dictu pategum - et aliud vicin[ar]i de vicin[ar]i si uoluerit .
 Et p[er] p[er]d[er]e modu m[er]i famolaru - et defamolaru domo pategum .
 et m[er]i pasentari p[er] vicin[ar]i meos p[er] dicta t[em]p[or]a . Et fuit
 p[er]fens in vicin[ar]i dicti d[omi]ni - ubi fuit famolaru et
 defamolaru - et affectatu - aliquado de duob[us] anno semel
 aliquado de octo[bus] anno semel aliquado quolib[et] anno . Et
 istum modu m[er]i teneri postq[uam] ego recordor . et ego t[em]p[or]e p[er]
 domo modu pasentari - ma cu aliis meis vicin[ar]i . Item
 p[er]o - q[uo]d affectatu domo pategum - q[uo]d ego t[em]p[or]e fuit p[er]fens in
 p[er] vicinaria de vicin[ar]i - ubi fuit affectatu p[er] me - et alios
 vicin[ar]i no[n] de d[omi]ni vicin[ar]i - ma meo fuit p[er]fens - et p[er]
 vicin[ar]i - n[on] fuit ann[us] sept[em] ut t[em]p[or]e - ubi fuit affectatum
 domo pategum anno q[ui]a d[omi]ni vicin[ar]i - et tenuit uno anno

1 in dicta vicinancia affictatur per comune et per ipsam vicinanciam dictum
2 salegium a dicto sancto Petro usque ad sanctum Mauritium¹ predictum.
3 Et dicto tempore nullus audet ire ad pasculandum nec segandum
4 in dictum salegium nisi habens ad fictum dictum salegium a dicto comuni.
5 Et quando bestie rediverunt de alpibus tunc suprascripti vicini sunt
6 iterum simul in suprascripta vicinancia et ordinant tunc quod quilibet
7 vicinus de Virizino possit ire ad pasculandum cum bestiis in
8 dictum salegium et in aliud vicinore de Virizino si volunt.
9 Et per predictum modum vidi favolari et defavolari dictum salegium.
10 Et vidi pasculari per vicinos meos per dicta tempora. Et fui
11 presens in vicinantiis dicti comunis ubi fuit favolatum et
12 defavolatum et affictatum aliquando de duobus annis semel
13 aliquando de tribus annis semel aliquando quolibet anno. Et
14 istum modum vidi teneri postquam ego recordor. Et ego testis per
15 dictum modum pasculavi una cum aliis meis vicinis. Item
16 scio quod affictaverunt dictum salegium quia ego testis fui presens in
17 suprascripta vicinancia de Virizino ubi fuit affictatum per me et alios
18 vicinos nomine dicti comunis videlicet una vice ^a

1 22. September

a *gestrichen* – Satz macht nur ohne diese Streichung Sinn: „fui presens in suprascripta / vicinancia modo sunt anni septem vel circa ubi fuit affictatum / dictum salegium Antonio Muti de Mogeno. Et tenuit uno anno“ (Sieht aus wie ein Fehler in der Abschrift: teilweise Wiederholung der unmittelbar davor stehenden Passage)

1 Bineo filio qdam bini de vigo - B no recordor quatu sit
 2 nec p quato fito. z una alia vice fui p'sens in Sta
 3 vicinaria - in fine anj septem ut ca ubi fuit affectatu
 4 dom salogiu antonio quia de mogeno - Et tenuit mo ano
 5 dachio - a sancto petro usq ad sanctu gauriam - B non
 6 recordor p quato fito. Et hoc ano affectatu fuit p p'm modi
 7 cunctio dizey de vuzino - B nescio p quato fito - ga non
 8 potui ee tuo quado fuit affectatu. Et est affectatu plus alijs
 9 de g'bus no recordor. Item m' d'ogant - dix hic no, ego no
 10 q aptauer serata coe z h'os de vuzino usq ad dictum
 11 bialem de laffolla - ga ego no una vice - quado d'alle duobus
 12 p battemadum - cu eum q'ul dicit coe - ut cred / fca aptauer
 13 dom serata de pcepto sup potestatis z regis locar. z
 14 una alia vice simit' fui ad aptadum dom seram usq
 15 ad dictu bialem. B tam non recordor quatu sit in noia
 16 rector q p'cepit ut aptauer. Item dix hic no dico q
 17 recordor in fine p'tes ig'ra ano q de p' Madia voluit
 18 una vice occupare possessum de salogiu nobis de vuzino
 19 et m'ner ad volendu laborare cu bombz. Et q' h'os de
 20 vuzino m'et z t'atuer q'obias domi sup p'miser laborat.

1 Bineto filio condam Bini de Vegnio. Sed non recordor quantum sit
2 nec pro quanto ficto. Et una alia vice fui presens in suprascripta
3 vicinancia modo sunt anni septem vel circa ubi fuit affictatum
4 dictum salegium Antonio Muti de Mogeno. Et tenuit uno anno
5 videlicet a sancto Petro usque ad sanctum Mauritium, sed non
6 recordor pro quanto ficto. Et hoc anno affictatum fuit per suprascriptum modum
7 Guilielmono Rizerii de Virizino, sed nescio pro quanto ficto quia non
8 potui esse tunc quando fuit affictatum. Et est affictatum pluribus aliis
9 de quibus non recordor. Item interrogatus dixit hic testis: ego scio
10 quod aptaverunt stratam comune et homines de Virizino usque ad dictum
11 riale de Lafolla quia ego testis una vice quando balle ducebantur
12 per vallem Madiam cum essem consul dicti comunis ut credo feci aptari
13 dictam stratam de precepto domini potestatis et regimini Locarni. Et
14 una alia vice similiter fui ad aptandum dictam stratam usque
15 ad dictum riale, sed tamen non recordor quantum sit nec nomina
16 rectorum qui preceperunt ut aptaretur. Item dixit hic testis: dico quod
17 recordor modo sunt plures triginta annis quod comune de Madia voluit
18 una vice occupare possessionem dicti salegii nobis de Virizino
19 et venerunt ad volendum laborare cum bovis. Et quod homines de
20 Virizino iverunt et taliaverunt conzobias bovis et non permiserunt laborare.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

Supra Bo. dno & quatuor capitulis sibi datus p ordine dicit
 hic no. dicit dicitur supius iurata sicut est
 Indogant si hic no. est datus ut rogatus dicit hoc testis
 Respondit non.
 Indogant quia ptem uellet obtinere in hac ca. Respondit
 uellem qd eos de Virizino daret si haberet rationem
 alio non
 Indogant si ipse tunc hie p fiam ut dicitur ut hie mcedat
 qd uellet mcedere uocat Respondit habent ^{dillid} capm &
 illud p fiam p mea pte quod haberent qd mens
 dicitur p sua. B pme uellem qd raro daret nobis si
 habent & alio non
 pto dicitur dno. pto.
 Ceterum Belonj de ducino de Virizino no. iurata de iurata
 dicenda lictis et pto tunc & capitulis
 Supra pmo capitulo sibi datus p ordine dicit hic no. dicit dno dno
 dationem nobi dicit in capto p dno qd est in pte dno de
 Virizino. Et dno qd est uera qd post ego recordare
 dno & dno de Virizino tenuerit & possidet dno dno dno
 pascuas cu bestias tunc temp sine gaudere aliam p dno

- 1 Super sero, tertio et quarto capitulis sibi lectis per ordinem dixit
2 hic testis: bene dixi superius veritatem sicut est.
- 3 Interrogatus si hic testis est doctus vel rogatus dicere hoc testimonium
4 respondit: non.
- 5 Interrogatus quam partem vellet obtinere in hac causa, respondit:
6 vellem quod comune de Virizino vinceret si haberet rationem
7 aliter non.
- 8 Interrogatus si ipse testis habet proficuum vel dampnum vel habere intendit
9 quis velit vincere vincat, respondit: haberem illud dampnum et
10 illud proficuum pro mea parte quod haberet quilibet meus
11 vicinus pro sua sed pur vellem quod ratio daretur nobis si
12 haberemus et aliter non.
- 13 Suprascripto die lune ·VIII· februarii.
- 14 § Martinus Belonus de Varcino de Virizino testis iuratus de veritate
15 dicenda lectis ei suprascriptis titulo et capitulis.
- 16 Super primo capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: bene scio dictum
17 salegium ubi dicitur in Campo pastoris quia est in salegio de
18 Virizino. Et dico quod bene est verum quod postquam ego recordor
19 comune et homines de Virizino tenuerunt et possiderunt dictum salegium
20 pasculando cum bestiis suis semper sine contradictione alicuius persone

1 et q̄ affictauer̄ dictum saltegiu. Interrogat̄ hic t̄s. si cōe de Virizino
 2 tenuit bestias p̄ cōe p̄ dicta t̄pra cū ḡbus pascubaret d̄m saltegiu,
 3 Respondit non s̄ sinḡl̄s p̄son̄e de Virizino tenuer̄ cū ḡbus
 4 pascubauer̄ d̄m saltegiu. sicut vicin̄ pascubar̄ cōm̄das et
 5 vicinore cōis sui. Interrogat̄ hic t̄s. quom̄ et quatū fact̄ q̄
 6 dicit d̄m pascubauer̄ d̄m saltegiu cū bestijs suis p̄ d̄a
 7 t̄pra et q̄ affictauer̄ ip̄m saltegiu. Respondit ego s̄o ga ego
 8 pascubar̄ et vidi at̄os meos vicinos pascubar̄ cū bestijs
 9 in dicto saltegio p̄ t̄pra p̄ que nō fecit affictatu d̄m saltegiu.
 10 Respondit - a sancto Gammario ut̄ cōa ultra quadd̄ bestie uener̄
 11 de alpijs. Et s̄o q̄ affictauer̄ d̄m saltegiu de cōe et h̄os - ga
 12 ego t̄s sui p̄sens p̄tes. ubi fuit affictatu. Respondit aliquando
 13 de duobz̄ annis semel. aliquando de tribz̄ annis semel. aliqua do
 14 quolibz̄ anno. Et ego t̄s una vice modo sunt̄ an̄ s̄ogit̄ ut̄
 15 cōa accipi a dicto cōe ad factu dictum saltegiu. Respondit - ego
 16 et Raffacius quicus p̄ Sarciano - q̄ mortuus est. et tenuit
 17 ip̄m a sancto petro ut̄ cōa usqz̄ ad sanctu Gammariu ut̄ cōa
 18 et s̄ogit̄ saltegiu et fecit̄ bustu et herbar̄ in d̄o saltegio
 19 sine ḡratione aliorū p̄son̄e. Et s̄o solum̄ factu consuli d̄a
 20 cōis de dicto saltegio. s̄ nō recordor̄ quatū factu n̄ nome
 21 consulis cui solum̄ - s̄ solum̄ nōre d̄a cōis. Et d̄o q̄ m̄d̄

1 et quod affictaverunt dictum salegium. Interrogatus hic testis si comune de Virizino
2 tenuit bestias per comune per dicta tempora cum quibus pascularet dictum salegium,
3 respondit: non, sed singulares persone de Virizino tenuerunt cum quibus
4 pasculaverunt dictum salegium sicut vicini pasculant comunantias et
5 vincinore comunis sui. Interrogatus hic testis quomodo et qualiter scit quod
6 dicti vicini pasculaverint dictum salegium cum bestiis suis per dicta
7 tempora et quod affictaverint ipsum salegium, respondit: ego scio quia ego
8 pasculavi et vidi alios meos vicinos pascolare cum bestiis
9 in dicto salegio per tempora per que non stetit affictatum dictum salegium
10 videlicet a sancto Mauritio vel circa ultra quando bestie venerunt
11 de alpibus. Et scio quod affictaverunt dictum salegium dicti comune et homines quia
12 ego testis fui presens pluries ubi fuit affictatum videlicet aliquando
13 de duobus annis semel et aliquando de tribus annis semel aliquando
14 quolibet anno. Et ego testis una vice modo sunt anni viginti vel
15 circa accepi a dicto comune ad fictum dictum salegium videlicet ego
16 et Lafrancus Mutus de Varcino qui mortus est. Et tenuimus
17 ipsum a sancto Petro vel circa usque ad sanctum Mauritium vel circa
18 et segavimus felegios et fecimus buschum et herbam in dicto salegio
19 sine contradictione alicuius persone. Et bene soluimus fictum consuli dicti
20 comunis de dicto salegio. Sed non recordor quantum fictum nec nomen
21 consulis cui soluimus nomine dicti comunis. Et dico quod vidi

1 afflictata p̄ infrascriptū mo cum q̄ sic fuit in 2 Refraco p̄ dco
 2 afflictatū. Undelic̄ q̄ dicto t̄p̄ sancta p̄t̄ ut c̄ca d̄icim̄ d̄
 3 Virizino. fuit simul ad d̄icinatā more solito quocūq̄ i placca
 4 de Virizino q̄ ibi d̄ant ad f̄ictū ad m̄catū suas cōmōias
 5 r̄tis q̄ notat p̄bas d̄are q̄ ibi m̄di q̄ fuit ad afflictatū
 6 dictū d̄icim̄ de capo p̄st̄o p̄ d̄os d̄icinos. fuit p̄ cōf̄itē
 7 q̄sentent̄is m̄cōis. nōre d̄icō cōis. Indecoḡat̄ d̄ic̄is q̄bus
 8 m̄di afflictatū q̄ quād̄ dictū d̄icim̄ p̄ s̄m̄ modū. R̄p̄ndit
 9 ego m̄di afflictatū p̄t̄is. B̄ nō recordor f̄or̄e d̄ oib̄. Tam̄
 10 fuit ubi fuit afflictatū p̄ s̄m̄ modū. amōias q̄ua d̄ cōḡens
 11 q̄ stabat Virizim̄ in fuit p̄t̄is quōda m̄is B̄ nō t̄ recordor
 12 p̄ quato f̄ictō. Et fuit ubi fuit simul afflictatū cūda nōre
 13 Jacob̄ d̄icōs B̄m̄ens filius q̄dam B̄m̄ q̄ stabat Virizim̄. B̄
 14 nōs̄is quātū sic. nec p̄ quato f̄ictō. q̄a nō t̄ recordor. Et
 15 fuit ubi simul fuit afflictatū. alch̄o d̄icim̄ d̄ Virizino. B̄
 16 nō recordor quātū sic. n̄ p̄ quato f̄ictō. Et t̄ t̄m̄er̄ ip̄i
 17 dictū d̄icim̄ a sancto p̄t̄o usq̄ ad sanctū d̄icim̄ ut c̄ca
 18 et aliquād̄ p̄t̄is r̄m̄y ad notit̄atō cōis p̄da. Et t̄ p̄o q̄a
 19 m̄di eos laborare p̄ḡado. faciendo d̄icim̄ i d̄o d̄icim̄ p̄
 20 dicta t̄p̄a. Item d̄ic̄is h̄ic̄is. d̄icō q̄ d̄a c̄ca r̄ d̄icō de
 21 Virizino fuit t̄m̄er̄ p̄t̄is recordor. Et d̄icim̄ d̄icim̄ d̄icim̄

1 affictari per infrascriptum motum [=modum] et sic fuit mihi et Lafranco predicto
2 affictatum, videlicet quod dicto tempore sancti Petri vel circa vicini de
3 Virizino sunt simul ad viciniam more solito convocatem in platea
4 de Virizino et ibi dant ad fictum ad incantum suas comunantias
5 illis qui volunt plus dare et ibi vidi et fui ad affictandum
6 dictum salegium de Campo pastoris per dictos vicinos sive per consulem
7 consentientibus vicinis nomine dicti comunis. Interrogatus hic testis quibus
8 vidit affictari et quando dictum salegium per suprascriptum modum, respondit:
9 ego vidi affictari pluribus sed non recordor forte de omnibus. Tamen
10 fui ubi fuit affictatum per suprascriptum modum Antoniatio Muti de Mogeno
11 qui stabat Vinzini modo sunt plures duodecim annis sed non bene recordor
12 pro quanto ficto. Et fui ubi fuit similiter affictatum cuidam nomine
13 Jacobus dictus Binetus filius condam Bini qui stabat Virizini, sed
14 nescio quantum sit nec pro quanto ficto quia non bene recordor. Et
15 fui ubi similiter fuit affictatum Alcherio Zugni de Virizino sed
16 non recordor quantum sit nec pro quanto ficto. Et bene tenuerunt ipsi
17 dictum salegium a sancto Petro usque ad sanctum Mauritium vel circa
18 et aliquando plus et minus ad voluntatem comunis predicti. Et bene scio quia
19 vidi eos laborare segando et faciendo buschum in dicto salegio per
20 dicta tempora. Item dixit hic testis: dico quod dicti comune et homines de
21 Virizino favolaverunt postquam recordor et defavolaverunt dictum salegium

aliquando de duobz annis semel aliquando de tribz aliquando de
 quatuor annis semel. Et scio quia fin p'tens ubi fuit
 famolaru → defamolaru et ubi famolaru et defamolaru. —
 Interrogat hic t'is p' que modu iudic. famolaru et defamolaru
 ego iudic. famolaru p' istum modu videlicet quod fin i' vicinacia
 de vicinacia in placca d' vicinacia more solito ad p'mu tabulo
 quocura p'tes ubi fuit ordinatu quod nullus vadat i' dictum
 p'tegiu ad pascendum nec ad segandum herbaru. Et si a p'te
 p'tes quado d' p'te vadat ad alpes usqz ad sanctu marianu
 ut dca quado vadat d' alpit. Et quado d' p'te vadat d'
 alpit. dca vicin. sunt itez simul in dca vicinacia et ordinat
 quod gl'ba vicin. de vicinacia possit nec ad pascendum cum
 bestis in dicto p'tegio. Et ita iudic. famolaru et defamolaru et
 ita iudic. pascenda p' dicta t'ra cu bestis in dco p'tegio p'
 vicin. de vicinacia. Et nullus vadat nec ad pascendum
 nec ad segandum quado stabat famolaru. —
 Sup p'te. et quarto capitulo sibi p' ordine l'ras. Dixit
 hic t'is. est uanes sicut supius dicit sup dco p'mo capitulo.
 Interrogat hic t'is. Dixit recorder quadraginta annos et habeo
 p'tes cinquaginta annos. —
 Sup p'te. interrogat hic t'is. interrogat hic t'is. mobil. dixit quod
 p'te ad questionem. —

1 aliquando de duobus annis semel aliquando de tribus aliquando de
2 quatuor annis semel. Et bene scio quia fui presens ubi fuit
3 favolatum et defavolatum et vidi favolari et defavolari.
4 Interrogatus hic testis per quem modum vidit favolari, respondit:
5 ego vidi favolari per istum modum videlicet quod fui in vicinania
6 de Virizino in platea de Virizino more solito ad sonum tabule
7 convocata pluries ubi fuit ordinatum quod nullus vadat in dictum
8 salegium ad pasculandum nec ad segandum herbam. Et hoc a sancto
9 Petro quando bestie vadunt ad alpes usque ad sanctum Mauritium
10 vel circa quando redeunt de alpibus. Et quando bestie redierunt de
11 alpibus dicti vicini sunt iterum simul in dicta vicinania et ordinant
12 quod quilibet vicinus de Virizino possit ire ad pasculandum cum
13 bestiis in dicto salegio. Et ita vidi favolari et defavolari et
14 ita vidi pasculari per dicta tempora cum bestiis in dicto salegio per
15 vicinos de Virizino. Et nullus audebat ire ad pasculandum
16 nec ad segandum quando stabat favolatum.
17 Super secundo, tertio et quarto capitulis sibi per ordinem lectis, dixit
18 hic testis: est ita verum sicut superius dixi super dicto primo capitulo.
19 Interrogatus hic testis, dixit recordor quadraginta annis et habeo
20 pluries quinquaginta annis.
21 Super specialibus interrogationibus interrogatus hic testis nichil dixit quod
22 pertineat ad questionem.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21

Pro die lune. viij. febr.

Magister alibi de Virizino ad unum p[ro]curatorem dicenda. Deo et
pro. iure et capite

Sup[er] p[ri]mo capite sic l[ic]et p[ro] ordinem. Dico h[ic] no[n] s[ed] p[ro] dictum
pategum ubi dicit in capite pascuis et racet in pategio de Virizino.
Et dico q[uo]d postq[ua]m recorder dicit eos et heredes de Virizino tenent
et possident et n[on] tenent et possident dictu[m] pategum ubi dicit in capite
pascuis. Respondit q[uo]d postq[ua]m recorder pascutauer[unt] cu[m] bestijs suis
dom[us] pategum et famulauer[unt] ip[s]um pategum et n[on] pascutau[er]unt si uoluer[unt].
Indagatur h[ic] h[ic] si dictu[m] eos tenent et tenent bestias cu[m] g[ra]tis
pascutauer[unt] et pascutau[er]unt dom[us] pategum. Respondit no[n]. B[ea]ta[m] p[ro]p[ri]etas
p[ro]p[ri]etas de Virizino tenent et tenent bestias cu[m] g[ra]tis pascutauer[unt]
et pascutau[er]unt dictu[m] pategum sicut pascutau[er]unt aliud vicinore de
Virizino. Indagatur h[ic] h[ic] quom[od]o et quatu[m] p[ro] q[uo]d d[icit]ur
vicinore pascutauer[unt] dom[us] pategum p[ro] d[icit]ur ip[s]a cu[m] bestijs suis
p[ro] d[icit]ur ip[s]a. Respondit ego p[ro] q[uo]d ga[n]da ip[s]os meos vicinos
pascutauer[unt] cu[m] suis bestijs et n[on] g[ra]ndiu[m] q[uo]d foret eis g[ra]t[um].
Indagatur h[ic] h[ic] quom[od]o et quatu[m] p[ro] q[uo]d d[icit]ur eos et heredes
famulauer[unt] dom[us] pategum et p[ro] que[m] modu[m] famulauer[unt]. Respondit ego
p[ro] q[uo]d ga[n]da sui ubi famulauer[unt] et p[ro] istu[m] modu[m] d[icit]ur q[uo]d
ip[s]i d[icit]ur ip[s]i ut t[er]ra quatu[m] bestie ducunt ad alpes nos d[icit]ur

1 Suprascripto die lune ·VIII· februarii.

2 § Mafeus Alcherii de Virizino testis iuratus de veritate dicenda lectis ei

3 suprascriptis titulo et capitulis.

4 Super primo capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: bene scio dictum

5 salegium ubi dicitur in Campo pastoris et iacet in salegio de Virizino.

6 Et dico quod postquam recordor dicti comune et homines de Virizino tenuerunt

7 et possiderunt et nunc tenent et possident dictum salegium ubi dicitur in Campo

8 pastoris videlicet quod postquam recordor pasculaverunt cum bestiis suis

9 dictum salegium et favolaverunt ipsum salegium et nunc pasculant si volunt.

10 Interrogatus hic testis si dictum comune tenuit bestias cum quibus

11 pascularet et pasculet dictum salegium, respondit: non, sed singulares

12 persone de Virizino tenuerunt et tenent bestias cum quibus pasculaverunt

13 et pasculant dictum salegium sicut pasculant aliud vicinore de

14 Virizino. Interrogatus hic testis quomodo et qualiter scit quod dicti

15 vicini pasculaverint dictum salegium cum bestiis suis

16 per dicta tempora, respondit: ego scio quia vidi ipsos meos vicinos

17 pascolare cum suis bestiis et numquam audivi quod foret eis contradictum.

18 Interrogatus hic testis quomodo et qualiter scit quod dicti comune et homines

19 favolaverunt dictum salegium et per quem modum favolaverunt, respondit: ego

20 scio quia fui ubi favolaverunt et per istum modum videlicet quod de

21 tempore sancti Petri vel circa quando bestie ducuntur ad alpes nos de

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

de Virizino facim[us] vicinaria ad sonu[m] tabule more solito i[n] placea
 de Virizino. et ibi ordinam[us] q[uo]d nullus accuset cu[m] bestijs d[omi]ni
 p[ar]te[m] nec aliud nisi vicinore. et istud ordinamentu[m] durat
 a dicto sancto petro usq[ue] ad sanctu[m] beltramem ut ead[em] p[ar]te[m]
 usq[ue] quo bestie rediunt de ab[ba]t[us]. Et tunc sing[ulis] v[er]o simul
 in d[omi]na vicinaria et p[ar]te[m] d[omi]ni p[ar]te[m] et aliud vicinore
 q[uo]d omnes possunt pascere cu[m] bestijs suis i[n] ip[s]o p[ar]te[m] et
 alio vicinore. Et istu[m] modu[m] i[n]de tenere fieri postq[ua]m ego
 recorder. Item d[omi]no q[uo]d i[n]de affectu[m] d[omi]ni p[ar]te[m] i[n] dicta
 vicinaria p[er] vicinos nove d[omi]ni d[omi]ni p[ar]te[m] p[ar]te[m] et
 p[ar]te[m] ip[s]o p[ar]te[m] p[ar]te[m] - Jacobino d[omi]no tunc d[omi]ni
 d[omi]ni d[omi]ni p[ar]te[m] p[ar]te[m] Virizini. B[ea]t[us] non recorder
 quatu[m] d[omi]ni - nec q[uo]d quatu[m] facto. B[ea]t[us] tunc d[omi]ni fuit a ad
 fuit a b[ea]t[us] i[n]t[er] ut i[n]t[er] ut d[omi]ni - usq[ue] ad b[ea]t[us] marci
 p[ro] sequit[ur]. Et i[n]de affectu[m] una a ha[m] i[n]t[er] q[uo]d d[omi]ni
 d[omi]ni d[omi]ni p[ar]te[m] p[ar]te[m] Virizini d[omi]ni p[ar]te[m] i[n]
 d[omi]na vicinaria nove ip[s]o d[omi]ni p[er] d[omi]ni vicinaria. B[ea]t[us] non
 recorder quatu[m] d[omi]ni. Et fuit d[omi]ni a p[er] tunc i[n]t[er] usq[ue]
 p[ar]te[m] a b[ea]t[us] i[n]t[er] ut i[n]t[er] ut d[omi]ni - usq[ue] ad b[ea]t[us] marci
 ut d[omi]ni - ut usq[ue] ad sanctu[m] g[er]manu[m] p[ro] sequit[ur]. Et una

1 de Virizino facimus vicinantiam ad sonum tabule more solito in platea
2 de Virizino et ibi ordinamus quod nullus atraset cum bestiis dictum
3 salegium nec aliud nostrum vicinore. Et istud ordinamentum durat
4 a dicto sancto Petro² usque ad santum Beltrameum³ vel circa videlicet
5 usque quo bestie reducuntur de alpibus. Et tunc sumus iterum simul
6 in dicta vicinantia et scomittimus dictum salegium et aliud vicinore
7 quod omnes possint pascolare cum bestiis suis in ipso salegio et
8 alio vicinore. Et istum modum vidi teneri fere postquam ego
9 recordor. Item dico quod vidi affictari dictum salegium in dicta
10 vicinantia per vicinos nomine dicti comunis videlicet herbam et
11 salices ipsius salegii videlicet Jacobino dicto Bineto de
12 Bino de Vegnio qui tunc stabat Virizini. Sed non recordor
13 quantum sit nec pro quanto ficto. Sed tamen datum fuit ei ad
14 fictum a kallendis iulii vel iunii vel circa usque ad kallendas martii
15 proxime sequentes. Et vidi affictari una alia vice condam Antonio
16 Muti de Mogeno qui tunc stabat Virizini dictum salegium in
17 dicta vicinantia nomine ipsius comunis per dictam vicinantiam, sed non
18 recordor quantum sit, et fuit datum ei pro libris ·IIII· novorum
19 videlicet a kallendis iulii vel iunii vel circa usque ad kallendas martii
20 vel circa vel usque ad sanctum Mauritium proxime sequentem. Et una

2 29. Juni

3 Wahrscheinlich Bartolomäus, 24. August

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

aba meo mudi qd fuit datu ad fictu in pta dionacia moe
ipmo ois dny delegu exortans bolno. B noster quatu
fir nec p quato ficto. Et una aba meo mudi qd fuit
datu ad fictu in pmo ay sep ut octo alio qndi d
Virizino. B noster p quato ficto. et tenuit a lttis jut
ut juy ut eca usq ad sanctu gannu ut dca. Et
mudi qd amo pto pto d mte jut ut augi de de no recedam
datu fuit ad fictu pto alio pty delegu in pta dionacia
p tot octo usq ad sanctu gannu tnc pto sequetur.
Et mudi affectari pty de gbus no tñ recordor

Sup pto rctio r quareo capto. Dup hic no. Dupi
Supus hoc quod pao. Et mgo tantu qd semp anduy dca
qd abiat d lictolla infra est dionomy ois d Virizino
Et anduy ab angorely d Virizino dndly ab october
d Virizino r pty alio

Indogap hic no. Dupi recordor d pulora
recordantia amo quadraginta. Et habeo d pty
amo cinquagita

Sup pto mdeogap nichil dco qd pmeat ad
questionem

1 alia vice vidi quod fuit datum ad fictum in suprascripta viciniantia nomine
2 ipsius comunis dictum salegium Martino Belono, sed nescio quantum
3 sit nec pro quantum ficto. Et una alia vice vidi quod fuit
4 datum ad fictum modo sunt anni septem vel octo Alcherio Zugni de
5 Virizino, sed nescio pro quantum ficto et tenuit a kallendis iulii
6 vel iunii vel circa usque ad sanctum Mauritium vel circa. Et
7 vidi quod anno proxime preterito de mense iulii vel augusti de die non recordor
8 datum fuit ad fictum suprascripto Alcherio suprascriptum salegium in suprascripta viciniantia
9 pro solidis octo usque ad sanctum Mauritium tunc proxime sequentem,
10 et vidi affictari pluribus de quibus non bene recordor.
11 Super secundo, tertio et quarto capitulis dixit hic testis: dixi
12 superius hoc quod scio. Et iungo tantum quod semper audivi dici
13 quod a riali de Lafolla infra est territorium comunis de Virizino.
14 Et bene audivi ab antiquioribus de Virizino videlicet ab Octubri
15 de Virizino et pluribus aliis.
16 Interrogatus hic testis dixit: recordor de pulcra
17 recordantia annis quadragintaquinque. Et habeo bene plures
18 annis quinquaginta.
19 Super specialibus interrogatus nichil dixit quod pertineat ad
20 questionem.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19

Iste die lune .viij. febr.
 Adam de Pasquano de Cordano. ad unum de unum dicenda
 licet ea p[ro]p[ri]a unum et capta
 Sup[er] p[ri]mo capite p[ro]p[ri]a licet et ordine. Dico h[ic] res[er]v[ati]o[n]e s[er]v[ati]o
 d[omi]ni p[ro]p[ri]et[ati] ubi dicit in capite p[ro]p[ri]et[ati]. Et dico q[uo]d post q[uo]d
 recordor. n[on]q[uam] audire q[uo]d p[ro]p[ri]et[ati] nec molestare in d[omi]no
 p[ro]p[ri]et[ati] ita de unum. Et dico q[uo]d multos. unde q[uo]d d[omi]ni
 p[ro]p[ri]et[ati] que est in d[omi]no p[ro]p[ri]et[ati] in d[omi]no p[ro]p[ri]et[ati] et redere
 faciendo mea m[er]cedaria in d[omi]no p[ro]p[ri]et[ati] p[ro]p[ri]et[ati] in
 d[omi]no p[ro]p[ri]et[ati] et bestis et estate et h[ic] h[ic] unum annis
 p[ro]p[ri]et[ati] et p[ro]p[ri]et[ati]. ga ego g[er]s[er]us s[er]v[ati]o multos meos p[ro]p[ri]et[ati]
 in d[omi]no p[ro]p[ri]et[ati] et in multos p[ro]p[ri]et[ati] d[omi]ni p[ro]p[ri]et[ati] que est in d[omi]no
 d[omi]ni p[ro]p[ri]et[ati] ab anno unum annis. Indecore d[omi]ni
 t[er]m[in]o quom[od]o et quatuor p[ro]p[ri]et[ati] q[uo]d e[st] ita d[omi]ni unum q[uo]d p[ro]p[ri]et[ati]
 in d[omi]no p[ro]p[ri]et[ati] p[ro]p[ri]et[ati] ego s[er]v[ati]o ga cognom[en] et cognosce
 eos ga multos meos t[er]m[in]o faciendo m[er]cedaria g[er]s[er]us p[ro]p[ri]et[ati]
 unum et alijs locis de d[omi]no p[ro]p[ri]et[ati] et cognosce eos.
 tam d[omi]ni non t[er]m[in]o recordor non res[er]v[ati]o quos bestias in d[omi]no
 p[ro]p[ri]et[ati]. B[er] p[ro]p[ri]et[ati] in d[omi]no bestias res[er]v[ati]o de unum p[ro]p[ri]et[ati]

1 Suprascripto die lune ·VIII· februarii.

2 § Adam de Pasquario de Gordavio testis iuratus de veritate dicenda

3 lectis ei suprascriptis titulo et capitulis.

4 Super primo capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: bene scio

5 dictum salegium ubi dicitur in Campo pastoris. Et dico quod postquam

6 recordor numquam audivi quod pigneraretur nec molestarentur in dicto

7 salegio illi de Virizino. Et dico quod multotiens eundo quod ibam

8 per stratam que est iuxta dictum salegium in vallem Madiam et redeundo

9 faciendo meam mercadantiam vidi suprascriptos de Virizino pascolare in

10 dicto salegio cum bestiis de estate et hieme quinquaginta annis

11 proxime preteritis et pluribus quia ego conversatus fui multotiens meis temporibus

12 in valle Madia et ivi multotiens per dictam stratam que est iuxta

13 dictum salegium ab annis quinquaginta citra. Interrogatus hic

14 testis quomodo et qualiter scit quod erunt illi de Virizino qui pasculabant

15 in dicto salegio, respondit: ego scio quia cognovi et cognoscebam

16 eos quia multotiens meo tempore faciendo mercadantiam conversatus sum

17 Virizini et in aliis locis de valle Madia et cognoscebam eos.

18 Tamen dixit: non bene recordor nomina illorum quorum bestias viderim

19 pascolare, sed pur vidi bestias illorum de Virizino pascolare

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19

ita a quibus annis pro parte ultra usque ad quinquaginta annos, et
 plus quibus finis quibus annis et redendo per dationem.
 Et a quibus annis cum non potuerit ultra illas pro ga sum
 tenes. Inducatur hic tunc quo nunc pascentur domus pastorem
 dei de virizino. Respondit pascentur ga domus pastorem
 est sum. Inducatur hic tunc quomodo per ga domus pastorem
 sit illorum de virizino. Respondit ego accedo quod sit sum
 et accedo ga andiam quod ita de madia noluerit tenet
 una alia nunc occupare possidemus domus pastorem capere pastorem
 et quod ita de virizino nunc tenet. Et andiam agendam sumo
 de virizino de virizino. Inducatur hic tunc si deo de parte
 quas nunc pascentur tunc tunc de virizino. Respondit non
 Et tunc sumo de virizino. Item dicit deo quod tunc
 quod ita de madia faciat populum illis de virizino si accipit
 per dictum pastorem. ga ego tunc tunc iam et loco madia plures
 tunc annis et nunc iam ad pascentur in domus pastorem in
 nunc quod deo tunc de madia nunc ad pascentur in domus pastorem.
 Supra deo tunc et supra quarto capitulo per tunc et adducit
 supra tunc supra supra primo capitulo hoc quod tunc

1 ibi a quinque annis proxime preteritis ultra usque ad quinquaginta annos et
2 plus quibus fui conversatus eundo et redeundo per vallem Madiam.
3 Sed a quinque annis citra non potui ire versus illas partes quia sum
4 senes. Interrogatus hic testis quo iure pasculabant dictum salegium
5 dicti de Virizino, respondit: pasculabant quia dictum salegium
6 est suum. Interrogatus hic testis quomodo scit quod dictum salegium
7 sit illorum de Virizino, respondit: ego credo quod sit suum,
8 et hoc credo quia audivi quod illi de Madia voluerunt semel
9 una alia vice occupare possessionem dicti salegii Campi pastoris
10 et quod illi de Virizino vetuerunt ris. Et hoc audivi a condam Zugnio
11 de Varcino de Virizino. Interrogatus hic testis si dicte bestie
12 quas vidit pascolare erant comunis de Virizino, respondit: non,
13 sed erant singularum personarum de Virizino. Item dixit: dico quod intendo
14 quod illi de Madia faciant sopergium illis de Virizino si accipiunt
15 sibi dictum salegium quia ego testis steti iam in loco Madia pluribus
16 viginti annis et numquam ivi ad pasculandum in dictum salegium nec
17 vidi quod bestie alicuius de Madia irent ad pasculandum in dictum salegium.
18 Super secundo, tertio et quarto capitulis sibi lectis per ordinem
19 dixit hic testis: dixi superius super dicto primo capitulo hoc quod scio

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21

Sup[er] scriptis interrogatorijs interrogatus hic testis - nichil
 dixit quod p[ro]nu[n]ciat ad questionem
 Interrogatus dixit - habeo octo annos Centu[m] & sum[us] g[ra]ssatus
 in madaria in valle madia p[ro]p[ter] annos h[ab]et. & recordor p[ro]p[ter]
 annos . lxxv
 Distinctio quatuor ap[osto]lis eodem anno.
 Et Zanny de Pasquino de Conono - his iuratur de iuramento diuina
 leuis et p[ro]p[ter] uerbo et capitulo
 Sup[er] p[ri]mo p[ri]mo capitulo sibi lecto p[er] ordinem - Dixit hic testis - ego p[ro]
 dictu[m] p[ro]p[ter] & iacet in p[ro]p[ter] de Virizino ubi dicit in capitulo p[ro]p[ter]
 ga emido in alpes iam sibi p[ro]p[ter] in dicto p[ro]p[ter] - Et dicit - q[uod] iuratus
 emido ad alpes & uenit de alpes in dicto p[ro]p[ter] alio h[ab]et
 pascunt in dicto p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] - Et ubi q[ui] erat metum
 dicebant in testa - pascunt hic ubi est dicitur cor de
 Virizino ne illi de madia p[ro]p[ter] nos si pascuntur
 sup[er] suo iuramento . Et pascuntur ubi p[ro]p[ter] g[ra]ssat de Virizino
 sunt ultra flumem madie & dictum p[ro]p[ter] est ubi p[ro]p[ter]
 flumem - ubi q[uod] no[n] potuit ubi p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] & iudice
 tunc nos sicut potuissent illi de madia si pascuntur
 sup[er] suo iuramento . Et dicit - q[uod] iuratus tunc in iuramento . Et
 ubi lecto sibi dicto capitulo . Dixit hic testis - nescio aliud dicit

1 Super specialibus interrogationibus interrogatus hic testis nichil
2 dixit quod pertineat ad questionem.
3 Interrogatus dixit: habeo circa annos centum et sum conversatus
4 in mercadantia in valle Madia pluribus annis ·LX· et recordor pluribus
5 annis ·LXXX·.

6 Die lune quinto aprilis eodem anno.

7 § Zaninus de Pasquario de Contono testis iuratus de veritate dicenda
8 lectis ei suprascriptis titulo et capitulis.

9 Super predicto primo capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: ego scio
10 dictum salegium et iacet in salegiis de Virizino ubi dicitur in Campo pastoris,
11 quia eundo in alpes iam fui pluries in dicto salegio. Et dico quod multotiens
12 eundo ad alpes et veniendo de alpiibus cum bestiis cum pluribus aliis hominibus
13 pasculavi in dicto salegio de Campo pastoris. Et illi qui erant mecum
14 dicebant mihi testi: pasclemus hic ubi est territorium comunis de
15 Virizino ne illi de Madia pignerent nos si pascularemus
16 super suo territorio. Et pasculabamus ibi secure quia illi de Virizino
17 sunt ultra flumen Madie et dictum salegium est citra ipsum
18 flumen ita quod non poterant ita de facili pignerare et videre
19 nos sicut potuissent illi de Madia si pasculavissemus
20 super suo territorio. Et dico quod numquam audivi tentationem nisi nunc. Et
21 iterum lecto sibi dicto capitulo, dixit hic testis: nescio aliud dicere

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21

et illud quod supius dixi. —
 Sup^o secundo capitulo sibi lecto per ordinem. Dixi hic tunc nescio quid
 nescimus dicere. et illud quod supius dixi. —
 Sup^o tertio capitulo sibi lecto per ordinem. Dixi hic tunc nescio aliud
 et quod supius dixi sup^o dicto primo capitulo. —
 Sup^o quarto capitulo de voce et fama. Dixi. nichil aliud scire
 et quod supius dixi. —
 Dixi inquit. et per litteras eodem anno.
 Jacobus monachus de Cordanis tunc unicus de illis dicebat litteris
 a seculo tunc et capitulo. —
 Sup^o primo capitulo sibi lecto per ordinem. Dixi hic tunc tunc scire patet
 de quo est scriptum in illis de virginis et illis de maria
 et nescio quomodo ibi dicitur. et dicitur per tunc audire dicitur quod aliter
 de tabella inferius est dicitur de virginis. et verum lecto sibi dicitur
 capitulo. Dixi hic tunc nescio aliud. —
 Sup^o secundo capitulo sibi lecto per ordinem. Dixi hic tunc tunc scire
 per litteras de virginis presentantur in dicitur patet tunc dicitur
 ab ipso quod sunt separati per litteras de maria. et tunc dicitur
 scire quia sic audire dicitur. —
 Sup^o tertio capitulo sibi lecto per ordinem et sup^o quarto de voce et fama
 Dixi hic tunc nichil aliud scire. et quod supius dixi —
 sup^o dicto primo capitulo. —

- 1 nisi illud quod superius dixi.
- 2 Super sero capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: nescio quid
- 3 velim dicere nisi illud quod superius dixi.
- 4 Super tertio capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: nescio aliud
- 5 nisi quod superius dixi super dicto primo capitulo.
- 6 Super quarto capitulo de voce et fama dixit nichil aliud scire
- 7 nisi quod superius dixit.
- 8 Die mercurii ·VII· aprilis eodem anno.
- 9 § Jacobus Monacus de Gordavio testis iuratus de veritate dicenda lectis
- 10 ei suprascriptis titulo et capitulis.
- 11 Super primo capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: bene scio salegium
- 12 de quo est contentio inter illos de Virizino et illos de Madia
- 13 sed nescio quomodo ibi dicatur. Et dico quod bene audivi dici quod a rivo
- 14 de Lafolla inferius est comunis de Virizino. Et iterum lecto sibi dicto
- 15 capitulo, dixit hic testis: nescio aliud.
- 16 Super sero capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: bene credo
- 17 quod illi de Virizino pasculaverint in dicto salegio cum bestiis
- 18 absque eo quod fuerint condempnati per illos de Madia. Et hoc dixit
- 19 credere quia sit audivit dici.
- 20 Super tertio capitulo sibi lecto per ordinem, et super quarto de voce et fama
- 21 dixit hic testis nichil aliud scire nisi quod superius dixit.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

Dni meum p[ro]p[ri]o . iij . aplis .

Andrzej monachus de Radno ad unat de ultate dicenda lectis
 a p[ro]p[ri]o titulo & capit[ulo]

Sup[er] p[ri]mo capite p[ro]dicto p[ro]cedit . Dico hic ad b[e]n[e]d[i]c[t]io[n]e[m] d[omi]ni
 p[ro]p[ri]etate[m] ubi dicit[ur] in capite p[ro]p[ri]o & rater in p[ro]p[ri]o quod dicit[ur]
 ita d[omi]no de p[ro]p[ri]o . Et dico q[uo]d temp[or]e meo recordatur audire
 d[omi]ni p[ro]p[ri]o de p[ro]p[ri]o q[uo]d no[n] fuer[unt] d[omi]ni d[omi]ni . xxx . q[uo]d p[ro]p[ri]o
 q[uo]d a d[omi]no de p[ro]p[ri]o m[er]ito est d[omi]no d[omi]ni de p[ro]p[ri]o
 h[ab]ere capite & talia a boca d[omi]ni usq[ue] ad froam ecc[lesi]e
 de p[ro]p[ri]o . Et dico q[uo]d in d[omi]no de p[ro]p[ri]o pascuntur cu[m]
 bestis in dicto p[ro]p[ri]o & capite p[ro]p[ri]o & uidi eos talia
 p[ro]p[ri]o existens in dicto p[ro]p[ri]o . Et ego ad ram p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o
 et p[ro]p[ri]o talia & d[omi]ni p[ro]p[ri]o in dicto p[ro]p[ri]o . Iudicet
 h[ab]ere si bestie quas uidi pascuntur in dicto p[ro]p[ri]o erat
 d[omi]no de p[ro]p[ri]o . Et dico non . B[er]ant singulos d[omi]ni .
 Iudicet si d[omi]ni eos talia p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o
 d[omi]no non . B[er]ant d[omi]ni h[ab]ere & p[ro]p[ri]o . Item dicit
 h[ab]ere . Dico me no[n] sum sup[er]nat[us] p[ro]p[ri]o q[uo]d b[e]n[e]d[i]c[t]io[n]e[m] uidi
 bestias illor[um] & p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o pascuntur in dicto p[ro]p[ri]o . Et
 inq[ui]s audire q[uo]d p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o illor[um] & p[ro]p[ri]o .

1 Die mercurii suprascripto ·VII· aprilis.
2 § Ardizonus Monachus de Lodino testis iuratus de veritate dicenda lectis
3 ei suprascriptis titulo et capitulis.
4 Super primo capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: bene scio dictum
5 salegium ubi dicitur in Campo pastoris et iacet in salegio quod dicunt
6 illi de Virizino esse suum. Et dico quod semper meo recordari audivi
7 dici per illos de Virizino qui non fuerunt vivi annis ·XXX· proxime preteritis
8 quod a rivo de Lafolla inferius est territorium comunis de Virizino
9 sicut capitur et taliatur a boca dicti rivi usque ad froam ecclesie
10 de Virizino. Et dico quod vidi homines de Virizino pasculari cum
11 bestiis in dicto salegio de Campo pastoris et vidi eos taliare
12 spinas existentes in dicto salegio. Et ego testis iam steti Virizini
13 et similiter taliavi de dictis spinis in dicto salegio. Interrogatus
14 hic testis si bestie quas vidit pasculari in dicto salegio erant
15 comunis de Virizino, respondit: non, sed erant singulorum de Virizino.
16 Interrogatus si dictum comune taliavit spinas in dicto salegio per comune,
17 respondit: non, sed sunt divisi homines et pauperes. Item dixit
18 hic testis: dico ut non sim dampnatus sacramento quod bene vidi
19 bestias illorum de Madia similiter pasculari in dicto salegio et
20 numquam audivi quod ipsi de Virizino pignerarent illos de Madia

1 nec illi de madia rltos de virizino in dco ptelegio. Et mag^{is}

2 doo qd nescio. acen dcou ptelegio. sic rltos de virizino in

3 rltos de madia. n ex audito. s. b. audiu ab illis de virizino

4 ut supdixi. Et qd dcois dms p dmy' m d rltos de madia

5 et rltos de virizino.

6 **S**up pto capto. Dixi hic tto nescio aliud. n rltud qd

7 supdixi.

8 **S**up oia capto. Dixi nescio aliud n rltud quod dixi sup.

9 dicto pmo capto.

10 **S**up capto de voce z fama. Dixi hic tto nescio qd sic pta

11 uox z fama.

12 Die Jomo xxv. supis eodem ano.

13 **S**ententia ptelegio de ptelegio. tto amato de iudice secunda lectio

14 et pto tculo z capto.

15 **S**up pmo capto. Dixi hic tto b. audiu qd pmo ptelegio

16 pta de virizino pta ptelegio. ubi dco in capto ptelegio. Et d

17 ma bestias pto de virizino ptelegio in dco ptelegio. ubi d

18 in capto ptelegio. Indogant hic tto. quatu est. qd iudice ptelegio

19 ptelegio de virizino ptelegio in dco ptelegio. ptelegio. ubi d

20 ptelegio postq recordor. Et audiu qd ptelegio ptelegio postq

1 nec illi de Madia illos de Virizino in dicto salegio. Et
2 dico quod nescio utrum dictum salegium sit illorum de Virizino an
3 illorum de Madia nisi ex auditu, sed bene audivi ab illis de Virizino
4 ut supra dixi et quod dictus rivus est terminus inter illos de Madia
5 et illos de Virizino.

6 Super secundo capitulo dixit hic testis: nescio aliud nisi illud quod
7 supra dixi.

8 Super tertio capitulo dixit: nescio aliud nisi illud quod dixi super
9 dicto primo capitulo.

10 Super capitulo de voce et fama dixit hic testis: nescio quid sit publica
11 vox et fama.

12 Die iovis ·XXII· aprilis eodem anno.

13 § Guilielmus Pizalus de Mogeno testis iuratus de veritate dicenda lectis
14 ei suprascriptis titulo et capitulis.

15 Super primo capitulo dixit hic testis: bene audivi quod sunt in possessione
16 predicti de Virizino predicti salegii ubi dicitur in Campo pastoris. Et bene
17 vidi bestias ipsorum de Virizino pasculari in dicto salegio ubi dicitur
18 in Campo pastoris. Interrogatus hic testis quantum est quod vidit bestias
19 predictorum de Virizino pasculari in dicto salegio, respondit: ego vidi
20 pasculari postquam recordor et audivi quod pasculati fuerunt postquam

1 Concordo. Et sic ego testis rdam ad faciendum salices in
 2 dicto seligio non timebam de illis de Madia. Et timeba
 3 illos de Virizino. Indecogart hic tunc si pater bestio
 4 quas in die pascentur et pater salicio erat pater eius de
 5 Virizino. Respondit non erat ipse eius. Et erat singula
 6 pater eius de Virizino. Indecogart quo tunc pater de Virizino
 7 pasculabat cum bestis eius in dicto seligio. Respondit pascula
 8 men. ga est sicut ipse salicio et incedit per sicut sicut ipse
 9 seligio. Indecogart hic tunc quomodo et quatuor sicut. et dictum
 10 seligio sicut sicut pater pater eius et hominum de Virizino
 11 Respondit ego sicut ga illud audimus dici. et ga in die eos
 12 pasculat ut sicut. Et ga in die pater de Virizino colligit
 13 salices in dicto seligio. Indecogart hic tunc si de de Virizino
 14 ut homo ipse eius pater colligit salices in ipso seligio
 15 Respondit eos non sicut pater colligit. et ego sicut. Et cum
 16 in die pater ipse eius colligit
 17 Indecogart hic tunc quot annis recordat Respondit annis. xxv
 18 Indecogart hic tunc quot annis est. Respondit sicut. annis
 19 tanta et sicut
 20 Supra hoc capitulo. Supra hoc tunc in die pasculat pater ego

1 recordor et si ego testis ibam ad faciendum salices in
2 dicto salegio non timebam de illis de Madia sed timebam
3 illos de Virizino. Interrogatus hic testis si predicte bestie
4 quas vidit pasculari in predicto salegio erant predicti comunis de
5 Virizino, respondit: non erant ipsius comunis sed erant singularum
6 personarum de Virizino. Interrogatus quo iure predicti de Virizino
7 pasculabant cum bestiis eorum in dicto salegio, respondit: pascula-
8 verunt quia est suum ipsum salegium et intendunt quod sit suum ipsum
9 salegium. Interrogatus hic testis quomodo et qualiter scit quod dictum
10 salegium sit suum scilicet predictorum comunis et hominum de Virizino,
11 respondit: ego scio quia illud audivi dicti et quia vidi eos
12 pasculari ut supra dixi. Et quia vidi plures de Virizino colligere
13 salices in dicto salegio. Interrogatus hic testis si comune de Virizino
14 vel homines ipsius comunis per comune colligerunt salices in ipso salegio,
15 respondit: comune nec homines per comune non colligerunt quod ego sciam, sed tamen
16 vidi plures ipsius comunis colligere.
17 Interrogatus hic testis quot annis recordatur, respondit: annis ·XXV·
18 Interrogatus hic testis quot annorum est, respondit: sum annorum
19 triginta et plures.
20 Super sero capitulo dixit hic testis: bene vidi pasculari postquam ego

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11

recordari ipos & sanguinis. 29
 Et unq audiu q foras defendis. Madimo ano cu ut oca
 Sup ito capto Dux hic tis ego audiu q a dno d lafella
 infra est cas ce bonum d sanguis. Et audiu q ipso dno
 de lafella est dnuq mad ipos de sanguis & illis d
 Madia. Et usq lecto sibi dicto capto - Dux - noster abud
 nisi quod supdusi
 Sup quarto capto - Dux hic tis, noster qe se publica
 usq & fama.
 Sup sextis mdecoratoribz snt mdecorat dicto resto
 Et mobil' duxit quod peneat ad quatuorcu

- 1 recordor ipsos de Virizino [...] [dixi] super dicto primo capitulo
- 2 et numquam audivi quod foret discordia nisi ab uno anno citra vel circa.
- 3 Super tertio capitulo dixit hic testis: ego audivi quod a rivo de Lafolla
- 4 infra est comunis et hominum de Virizino. Et audivi quod ipse rivus
- 5 de Lafolla est terminus inter ipsos de Virizino et illos de
- 6 Madia. Et iterum lecto sibi dicto capitulo, dixit: nescio aliud
- 7 nisi quod supra dixi.
- 8 Super quarto capitulo dixit hic testis: nescio quid sit publica
- 9 vox et fama.
- 10 Super specialibus interrogationibus fuit interrogatus dictus testis
- 11 sed nichil dixit quod pertineat ad questionem.

Ernst Rosser

Virizinum versus Madia 1321/1322

Protokoll der Zeugenaussagen in einem Streitfall um
Weiderechte in den Auenwäldern der Maggia

Testes de Madia

(Fasciculus B)

Facsimile et Transcriptio

Dies et Testes

0	[MCCCXXI] Die sabati ·XVIII· decembris	
2v7	Eodem die sabati ·XVIII· decembris	Adam Anrici de Madia
4r5	Die lune ·XXI· decembris eodem anno	Guilielmus de Cantono de Madia
5v1	Die lune predicto ·XXI· decembris	Guilielmus Minoli Pernigarii de Madia
6v16	Die martis ·XXIII· decembris eodem anno	Alcherius notarius de Lavigana de Madia
8v1	MCCCXXII · Die lune ·XVIII· januarii	Martinus de Muralto de Madia
10r15	Die veneris ·XII· februarii eodem anno	Jacobus Bianchinus de Madia
12r14	Suprascripto die veneris ·XII· februarii	Madius de Cantono de Madia
14r6	Die sabati ·XIII· februarii anno predicto	Martinus Belonus de Madia
16v1	Suprascripto die sabati ·XIII· februarii	Madius de Blenio de Madia
18v1	Suprascripto die sabati ·XIII· februarii	Laurentius Alberti Barogii de Madia
20r1	Die lune ·XV· februarii anno predicto	Jacobus Zani Grossi de Madia
21v1	Suprascripto die lune ·XV· februarii	Zaninus Jacobi de Lasilva de Madia
22v16	Suprascripto die lune ·XV· februarii	Lafrancus Maza de Madia
24r4	Die martis ·XVI· februarii anno predicto	Marchesius Vidolonus de Madia
26r9	Suprascripto die martis ·XVI· februarii	Vidolus Zani de Campillis de Madia
27r5	Die mercurii ·XVII· februarii anno predicto	Zanus Rubeus de Lasilva de Madia
28v16	Suprascripto die mercurii ·XVII· februarii	Morexius Martini Vallegie de Madia
30r1	Suprascripto die mercurii ·XVII· februarii	Burgus de Campilis de Madia
31r9	Die veneris ·XVIII· februarii eodem anno	Zaninus de Campillis de Madia

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18

Dixit hic tunc dicitur quod per se dicta peria tunc et dico quod ipsa peria
 tunc est dicitur tunc de madia. Inducatur hic tunc quatuor et tunc
 illud non tunc dicitur hic tunc ego dico quod dicta tunc est in
 madia et in rippa strate publice et per unum caput dicitur peria
 tunc est quodam tunc dicitur descendit a mote et dicitur tunc
 dicitur apte motis tunc dicitur de madia a dicitur de tunc
 ut tunc audiri a meis antecessoribus. Item quod tunc de madia
 tunc coacta est tunc strate que est per se dicta peria tunc
 mediate quodam tunc tunc in suo tunc per tunc dicitur
 tunc dicitur. Inducatur hic tunc quocumque tunc tunc strate
 per se dicta tunc de madia tunc dicitur hic tunc quod tunc tunc
 tunc strate per tunc tunc tunc. Et tunc dicitur hic tunc
 tunc tunc tunc tunc tunc tunc. Itaque tunc tunc
 tunc tunc quod tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc
 tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc
 tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc
 tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc
 tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc
 tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc
 tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc
 tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc

1 dixit hic testis: dico quod bene scio dictam petiam terre et dico quod ipsa petia
2 terre est dicti comunis de Madia. Interrogatus hic testis qualiter et quomodo
3 illud scit, respondit hic testis: ego scio quia dicta terra est in rippa
4 Madie et in rippa strate publice et per unum capud dicte petie
5 terre est quidam rialis qui descendit a monte et dictus rialis
6 difinit a parte montis territorium de Madia a territorio de Virizino
7 ut semper audivi a meis antecessoribus. Item quia comune de Madia
8 semper coactum est reficere stratam que est prope dictam petiam terre
9 mediante quodam riali tamquam in suo territorio per rectores dicte
10 comunitatis. Interrogatus hic testis quotiens vidit refici dictam stratam
11 per dictum comune de Madia, respondit hic testis quod vidit refici per dictum
12 comune dictam statam per tres vices vel circa. Et hoc dixit hic testis
13 vidisse a triginta annis vel ·XXV· citra. Item predicta dixit scire
14 ea ratione quia cum Madia decurrit inter dictam petiam terre et
15 territorium de Virizino et ducat cuxolos quod illi de Virizino
16 dimiserunt nobis de Madia colligere dictos cuxollos in rippa
17 dicte Madie que est inter dictam Madiam et dictam petiam terre.
18 Et hoc dixit vidisse postquam recordatur et conversatus est ibi.

1

Interrogat hic t[er]tis quot annor[um] est. Respondit credo ee .xl. annor[um]
et recordor b[er] .xxx. annis

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

Sup[er] s[ec]undo capitulo continere Item q[uo]d dicta petra t[er]re fuit et stetit d[omi]norum
cor[um] et ho[m]inu[m] de Madia p[er] annos .x. .xx. .xxx. .xl. sentatu plus
et mihi quatuor d[omi]ni nolunt testes. D[omi]ni hic t[er]tis Dico q[uo]d
dicta t[er]ra fuit et stetit d[omi]norum cor[um] et ho[m]inu[m] de Madia postq[ua]m recordor.

Interrogat quatuor et quom[od]o illud scit. Respondit ego scio rationib[us]
quas sup[er] d[omi]ni sup[er] dicto p[ri]mo capitulo. Et q[uo]ia ho[m]ines de Madia
pascuntur cu[m] bestias in dicta petra t[er]re postq[ua]m recordor.

Sup[er] t[er]cio capitulo continere Item q[uo]d dicta petra t[er]re fuit t[er]ra et possessa
p[er] p[re]d[omi]nos cor[um] et ho[m]ines de Madia p[er] annos .x. .xx. .xxx. .xl. sen-
tatu plus et mihi quatuor d[omi]ni nolunt testes. D[omi]ni hic t[er]tis
Dico q[uo]d dicta petra t[er]re fuit t[er]ra et possessa p[er] p[re]d[omi]nos cor[um] et
ho[m]ines de Madia postq[ua]m recordor. Scilicet pascendo dictam
petra t[er]re et strata reficiendo et reflecta tenendo et auxilios
colligendo in ripa diote t[er]re et Madie p[er] t[er]ra.

Interrogat hic t[er]tis si gradationem aliqua h[ab]uerit p[er] t[er]ra a d[omi]no
de Virizino in p[re]d[omi]nis faciendis. Respondit non q[uo]d scia
nec audierim.

1 Interrogatus hic testis, quot annorum est, respondit: credo esse ·XL· annorum
2 et recordor bene ·XXX· annis.

3 Super secundo capitulo continente item quod dicta petia terre fuit et stetit dictorum
4 comunis et hominum de Madia per annos ·X·, ·XX·, ·XXX·, ·XL· seu tantum plus
5 et minus quantum dicere voluerunt testes, dixit hic testis: dico quod
6 dicta terra fuit et stetit dictorum comunis et hominum de Madia postquam recordor.

7 Interrogatus qualiter et quomodo illud scit, respondit: ego scio rationibus
8 quas supra dixi super dicto primo capitulo. Et quia homines de Madia
9 pasculaverunt cum bestiis in dicta petia terre postquam recordor.

10 Super tertio capitulo continente item quod dicta petia terre fuit tenta et possessa
11 per predictos comune et homines de Madia per annos ·X·, ·XX·, ·XXX·, ·XL· seu
12 tantum plus et minus quantum dicere voluerunt testes, dixit hic testis:
13 dico quod dicta petia terre fuit tenta et possessa per predictos comune et
14 homines de Madia postquam recordor scilicet pascendo dictam
15 petiam terre et stratam reficiendo et reffectam tenendo et cuxollos
16 colligendo in rippa dicte terre et Madie per tempora.

17 Interrogatus hic testis si contradictionem aliquam habuerunt per tempora a dictis
18 de Virizino in predictis faciendis, respondit: non quod sciam
19 nec audiverim.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18

Supra quanto capto genere. Item qd dictus magnus consul suo
 nomine et nomine dictorum eorum et hominum de Madia investivit dictum
 Lafracu de dicta petra tunc. Dixit hinc. Dicitur et
 necesse qd dictus Consul suo nomine et nomine dictorum eorum et hominum
 de Madia investivit dictum Lafracu de dicta petra tunc. Interrogat
 quomodo et quatenus sic illud. Respondit ego scio qd era pfectus qd
 dictus Consul investivit dictum Lafracu. Interrogat quo loco et
 quo tempore fuit facta dicta investitura in dictum Lafracu. Respondit
 qd fuit facta in loco Madia in publica monasteria tunc tempore sancti

Jobis de medra estate ppe pta

Supra quanto capto genere. Item qd dictus Lafracu laboravit etiam
 petra tunc ante qd dictum fenum fuit subditum. Dixit hinc
 fuit qd dictus Lafracu post dictam investituram facta laboravit
 dicta petra tunc et clausit et monderavit dictam petra tunc.
 Et dixit scio qd vidit dictum Lafracu claudere dictam
 petra tunc et monderare strepando bozolos. Interrogat hinc
 testes quatenus verba poterat esse in dicta petra tunc ante qd
 rogaret. Respondit qd poterat esse dicta onera sicut ut dicta verba.

1 Super quarto capitulo continente item quod dictus Mazinus consul suo
2 nomine et nomine dictorum comunis et hominum de Madia investivit dictum
3 Lafrancum de dicta petia terre, dixit hic testis: dico bene esse
4 verum quod dictus consul suo nomine et nomine dictorum comunis et hominum
5 de Madia investivit dictum Lafrancum de dicta petia terre. Interrogatus
6 quomodo et qualiter scit illud, respondit: ego scio quia eram presens quando
7 dictus consul investivit dictum Lafrancum. Interrogatus quo loco et
8 quo tempore fuit facta dicta investitura in dictum Lafrancum, respondit
9 quod fuit facta in loco Madia in publica vicinancia circa tempus sancti
10 Johannis de media estate proxime preterita.

11 Super quinto capitulo continente item quod dictus Lafrancus laboravit dictam
12 petiam terre ante quam dictum fenum fuisset combustum, dixit hic
13 testis quod dictus Lafrancus post dictam investituram factam laboravit
14 dictam petiam terre et clausit et mondavit dictam petiam terre.

15 Et hoc dixit scire quia vidit dictum Lafrancum claudere dictam
16 petiam terre et mondare strepando bozolos. Interrogatus hic
17 testis quanta erba poterat esse in dicta petia terre ante quam
18 segaretur, respondit quod poterant esse circa onera sex vel circa erbe.

1 Et dicit scire quia in die ipsam credam.

2 **S**up Sexto capitulo genete: Item quod de peccatis omnibus et singulis est
3 publica vox et fama. Respondit se noscisse quod sit publica
4 vox et fama.

5 **D**e alijs spectatibz interrogatoribz fuit interrogatus dicit tunc
6 si nichil dicit quod pertinet ad questionem

7 Eodem die Sab. x. Junij. decobr.

8 **A**d am amorem de Madia. tunc iuravit de veritate dicta lectis et
9 peris titulo et capitulis. **S**up primo capitulo genete Insuper
10 quod dicta peccata tunc est dictorum coram et hominum de Madia. Dicit
11 hic tunc dico quod intendo quod dicta peccata tunc sit coram et hominum de
12 Madia. Interrogatus hic tunc ad quod intendo quod dicta peccata tunc sit
13 actu coram et hominum de Madia. Respondit ego intendo quia coram et
14 de Madia tenuit et possedit etiam peccata tunc postquam ego
15 recordor. Interrogatus quot annis recordatur. Respondit
16 recordor annis quadraginta. Interrogatus quot annos habet
17 Respondit ego habeo quinquaginta annos ut tunc. Interrogatus
18 hic tunc quod faciendo tenuit et possedit domum coram et etiam peccata

1 Et hoc dixit scire quia vidit ipsam erbam.
2 Super sexto capitulo continente item quod de predictis omnibus et singulis est
3 publica vox et fama, respondit se nescire quid sit publica
4 vox et fama.

5 § De aliis specialibus interrogationibus fuit interrogatus dictus testis
6 sed nichil dixit quod pertineat ad questionem.

7 Eodem die sabati ·XVIII· decembris.

8 § Adam Anrici de Madia testis iuratus de veritate dicenda, lectis ei
9 suprascriptis titulo et capitulis. Super primo capitulo continente in primis
10 quod dicta petia terre est dictorum comunis et hominum de Madia, dixit
11 hic testis: dico quod intendo quod dicta petia terre sit comunis et hominum de
12 Madia. Interrogatus hic testis ad quid intendit quod dicta petia terre sit
13 dicti comunis et hominum de Madia, respondit: ego intendo quia comune
14 de Madia tenuit et possedit dictam petiam terre postquam ego
15 recordor. Interrogatus quot annis recordatur, respondit:
16 recordor annis quadraginta. Interrogatus quot annos habet,
17 respondit: ego habeo quinquaginta annos vel circa. Interrogatus
18 hic testis quid faciendo tenuit et possedit dictum comune dictam petiam

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19

die Respondit faciendo strata publica que est in parte deam peria
die et colligendo ligna et salices in dicta peria die et pascedo
cum bestijs in dicta peria die. Interrogat hic tunc si peria de
dominio fuerit aliqua predictorum predicto coram de Madia ad faciendum
predictam peria peria die Respondit non postquam ego recordor.
Et dictum coram de Madia tenuit ipsam peria die pacifice et quiete.

Sup[er] dicto capitulo continetur Item quod dicta peria die fuit et statu
tunc coram et hominibus de Madia per annos .x. .xx. .xxx. et l. seu
tantum plus et minus quantum dicitur volumus testes Dicitur hic
tunc Dicitur quod necesse est quod dicta peria die fuit et statu dicitur
coram et hominibus de Madia postquam recordor. Interrogat hic tunc
quomodo et quatenus illud scit Respondit ego scio rationibus quod
sup[er] dicitur sup[er] dicto primo capitulo

Sup[er] dicto capitulo continetur Item quod dicta peria die fuit terra et
possessio per predictos coram et heredes de Madia per annos .x. .xx.
.xxx. et l. seu tantum plus et minus quantum volumus testes
Dicitur hic tunc Dicitur quod postquam recordor dicta peria die fuit
terra et possessio per dictos coram et heredes de Madia. Interrogat
quod faciendo Respondit faciendo eadem sup[er] dicto primo capitulo

1 terre, respondit: faciendo stratam publicam que est iuxta dictam petiam
2 terre et colligendo ligna et salices in dicta petia terre et pascendo
3 cum bestiis in dicta petia terre. Interrogatus hic testis si predicti de
4 Virizino fecerunt aliquam contradictionem predicto comuni de Madia ad faciendum
5 predicta in predicta petia terre respondit: non postquam ego recordor,
6 sed dictum comune de Madia tenuit ipsam petiam terre pacifice et quiete.

7 Super secundo capitulo continente item quod dicta petia terre fuit et stetit
8 dictorum comunis et hominum de Madia per annos ·X·, ·XX·, ·XXX·, ·XL· seu
9 tantum plus et minus quantum dicere voluerunt testes, dixit hic
10 testis: dico quod verum est quod dicta petia terre fuit et stetit dictorum
11 comunis et hominum de Madia postquam recordor. Interrogatus hic testis
12 quomodo et qualiter illud scit, respondit: ego scio rationibus quas
13 supra dixi super dicto primo capitulo.

14 Super tertio capitulo continente item quod dicta petia terre fuit tenta et
15 possessa per predictos comune et homines de Madia per annos ·X·, ·XX·,
16 ·XXX·, ·XL· seu tantum plus et minus quantum voluerunt dicere testes,
17 dixit hic testis: dico quod postquam recordor dicta petia terre fuit
18 tenta et possessa per dicto comune et homines de Madia. Interrogatus
19 quid faciendo, respondit: faciendo ea que supra dixi super dicto primo capitulo.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18

Sup quarto capitulo genete. Item q dicitur magis consut. suo noie
 et noie dictoꝝ coꝝ et hoꝝ q madia inuestunt dicta lafracu
 de dicta petra tice. Dixi hic tice. Dico q e uerq q dicitur
 consut. suo noie et noie coꝝ et hoꝝ q madia inuestunt
 dicta lafracu de dicta petra tice. Indegare hic tice quatu
 et quomꝝ illud scit. Respondit ego scio ga uidi dictam
 lafracu laborare in dicta petra tice

Sup quinto capitulo genete. Item q dicitur ^{lafraco} laborauit deam petram
 tice ante q dicta scem fuisse gubstia. Dixi hic tice. uerq e
 q dicitur lafraco laborauit deam petra tice ante q dictum
 scem fuisse gubstia. Indegat quomꝝ illud scit. Respondit
 ego scio ga uidi ipm lafracu laborate in dea petra tice.
 Indegat quo tpe uidi ipm lafracu laborate. Respondit q
 de m se ppeti q p pto uidi ipm lafracu laborate. Sed de
 negate et recolligere scem. Indegat quo tpe fuit gubstia
 dicta scem. Respondit nescio. B tpe uidi q erat gubstia
 uidi et emm ipm scem.

Sup sexto capitulo genete. Item q de pdis oimibz et singlis

- 1 Super quarto capitulo continente item quod dictus Mazinus consul suo nomine
2 et nomine ditorum comunis et hominum de Madia investivit dictum Lafrancum
3 de dicta petia terre, dixit hic testis: dico quod est verum quod dictus
4 consul suo nomine et nomine comunis et hominum de Madia investivit
5 dictum Lafracum de dicta petia terre. Interrogatus hic testis qualiter
6 et quomodo illud scit, respondit: ego scio quia vidi dictum
7 Lafrancum laborare in dicta petia terre.
- 8 Super quinto capitulo continente item quod dictus ^aLafrancus^a laboravit dictam petiam
9 terre ante quam dictum fenum fuisset combustum dixit hic testis: verum est
10 quod dictus Lafrancus laboravit dictam petiam terre ante quam dictum
11 fenum fuisset combustum. Interrogatus quomodo illud scit, respondit:
12 ego scio quia vidi ipsum Lafrancum laborante in dicta petia terre.
13 Interrogatus quo tempore vidit ipsum Lafrancum laborante, respondit quod
14 de mense septembris proxime preterito vidit ipsum Lafrancum laborante videlicet
15 segante et recoligente fenum. Interrogatus quo tempore fuit combustum
16 dictum fenum, respondit: nescio. Sed bene vidi quod erat combustum
17 videlicet cinerem ipsius feni.
- 18 Super sexto capitulo continente item quod de predictis omnibus et singulis

a über der Zeile nachträglich eingeflickt

est publica vox et fama. Dicitur nescio quid sit publica

vox et fama

Supra dictum fuit interrogat hie fies. Et nichil dicitur quod pertinet
ad questionem

Die hinc .xxi. deestur eodem anno.

Quintus de canone de madia. fies quod unum dicitur de canone licet
et fies tunc et capitulo. Dicitur primo capitulo continetur. In primo
quod dicta terra tunc est eorum eorum et hominum de madia. Dicitur hie
fies. Dico quod tunc solo dicta terram. et dico quod dicta terra est eorum
de madia. Interrogat quatuor et quomodo illud sit. Respondit ego
solo quia unum meos antecessores de madia terram terram eis investit
per dictam terram de madia acare et seminare et tenere et possidere.
Interrogat quos unum tenent et seminare et acare et possidere
dicta terram. Respondit ego unum terram terram tenere et possidere et
acare et seminare per quodam lafratu cosa de madia et per quodam
Barogum de pasquano de madia. Interrogat si uno tunc ut dictum
sunt quodam lafratu et Barogum tenent et possidere et acare
dictam terram. Respondit dictum tunc quia eorum terram investit
de anno in anno dicta terram. Item interrogat quomodo sit. quod

1 est publica vox et fama, dixit: nescio quid sit publica

2 vox et fama.

3 § Super specialibus fuit interrogatus hic testis, sed nichil dixit quod pertineat

4 ad questionem.

5 Die lune ·XXI· decembris eodem anno.

6 § Guilielmus de Cantono de Madia, testis qui iuravit de veritate dicenda lectis

7 ei suprascriptis titulo et capitulis. Super primo capitulo continente in primis

8 quod dicta petia terre est dictorum comunis et hominum de Madia, dixit hic

9 testis: dico quod bene scio dictam terram et dico quod dicta terra est comunis

10 de Madia. Interrogatus qualiter et quomodo illud scit, respondit: ego

11 scio quia vidi meos antecessores de Madia ipsam terram eis investitam

12 per dictum comune de Madia arare et seminare et tenere et possidere.

13 Interrogatus quos vidit tenere et seminare et arare et possidere

14 dictam terram, respondit: ego vidi ipsam terram teneri et possideri et

15 arari et seminari per condam Lafrancum Cozam de Madia et per condam

16 Barogium de Pasquario de Madia. Interrogatus si uno tempore vel diversis

17 dicti condam Lafrancus et Barogius tenuerunt et possiderunt et araverunt

18 dictam terram, respondit diversis temporibus quia comune predictum investiebat

19 de anno in annum dictam terram. Item interrogatus quomodo scit quod

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19

q̄ investiti fuer̄ p̄dicta cōe. Rēdit ego s̄cio q̄a m̄f̄m̄
 in vicinaria - quādo d̄m̄ cōe d̄bat d̄m̄ t̄ram̄ eis ad laborādu
 p̄ cōe factō. Indēgat̄ quādo m̄dit̄ p̄d̄ta fieri. Rēdit
 s̄m̄t̄ s̄m̄ ann̄. xx. ut c̄ca - q̄ d̄cta t̄ra nō s̄m̄t̄ laborata.
 Indēgat̄ quot annos recordat̄ ip̄e t̄is. Rēdit annos
 .lx. Indēgat̄ quot annos s̄t̄. Rēdit ego s̄m̄ maion
 annos .lxx.

S̄up̄ s̄c̄do cap̄itō ḡm̄ete. Itē q̄ d̄cta p̄ria t̄re s̄m̄t̄ et s̄t̄at̄
 d̄ictor̄ cōis et hōm̄ de madia q̄ annos .x. xx. xxx. xl. s̄m̄
 tantum p̄tis et m̄ȳ quatu t̄es d̄ic̄e uolūm̄. D̄ic̄e h̄ic̄ t̄is
 d̄ic̄e est q̄ d̄cta p̄ria t̄re s̄m̄t̄ et s̄t̄at̄ d̄ictor̄ cōis et hōm̄
 de madia postq̄ ego recordor̄. Et s̄ s̄cio r̄ationibz quas
 s̄up̄s̄crip̄i s̄up̄ d̄ictō s̄m̄o cap̄itō.

S̄up̄ t̄r̄o cap̄itō. D̄ic̄e h̄ic̄ t̄is illud quod d̄ic̄e s̄up̄ d̄ictō
 s̄m̄o et s̄c̄do cap̄itō.

S̄up̄ quarto cap̄itō ḡm̄ete. Itē q̄ d̄ct̄is maḡm̄ cōs̄ul̄ s̄uo nōie
 et nōie d̄ictor̄ cōis et hōm̄ de madia, investit̄ d̄m̄ l̄ast̄rac̄
 de d̄icta p̄ria t̄re. D̄ic̄e h̄ic̄ t̄is d̄ico, uer̄ q̄ d̄ct̄is
 maḡm̄ s̄uo nōie et nōie d̄ictor̄ cōis et hōm̄ investit̄

1 quod investiti fuerunt predicti per dictum comune, respondit: ego scio quia interfui
2 in vicinancia quando dictum comune dabat dictam terram eis ad laborandum
3 pro certo ficto. Interrogatus quando vidit predicta fieri, respondit:
4 sunt bene anni ·XX· vel circa quod dicta terra non fuit laborata.
5 Interrogatus quot annos recordatur ipse testis respondit: annos
6 ·LX·. Interrogatus quot annos habet, respondit: ego sum maior
7 annis ·LXX·.
8 Super secundo capitulo continente item quod dicta petia terre fuit et stetit
9 dictorum comunis et hominum de Madia per annos ·X·, ·XX·, ·XXX·, ·XL· seu
10 tantum plus et minus quantum testes dicere voluerunt, dixit hic testis:
11 verum est quod dicta petia terre fuit et stetit dictorum comunis et hominum
12 de Madia postquam ego recordor. Et hoc scio rationibus quas
13 supra dixi super dicto primo capitulo.
14 Super tertio capitulo dixit hic testis illud quod dixit super dictis
15 primo et secundo capitulis.
16 Super quarto capitulo continente item quod dictus Mazinus consul suo nomine
17 et nomine dictorum comunis et hominum de Madia investivit dictum Lafrancum
18 de dicta petia terre, dixit hic testis: dico verum esse quod dictus
19 Mazinus suo nomine et nomine dictorum comunis et homines investivit

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18

Dicitur Lafraco de dicta peria tice in loco Madia i publica
monasteria ipius loci. Et sic ga mudi r pffens exany.
Indeogate quo tpr. fuit inuestit ut sup dictus Lafraco
Rendu q fuit anno isto de mife mady.

Sup qnto capto gomete. Item q dictus Lafraco laboravit deam
peria tice ante q dictu fenu fuisse gduftum. Dns hie
tis uesp est q dictus Lafraco laboravit deam peria
tice ante q dictu fenu fuisse gduftu. Indeogate quom
quatu illud dicit. Rendu ego fero ga mudi ipm Lafraco
legato r motonate fenu ipius perie dno de anno isto d
mife augi r septimo. Et postea fuit gduftu ipm fenu
tca festu Sanoti Baramei quod e tca septimu die exente
mife augi r pdeo

Sup sexto capto gomete. Item q de pdeo omib r singlis
et publica uox r fama. Dns hie tis nescit qd sic
publica uox r fama.

Sup arto pualib indeogatorib indeogate hie tis
mohil dno quod pnuat ad quonem

1 dictum Lafrancum de dicta petia terre in loco Madia in publica
2 viciniantia ipsius loci. Et hoc scio quia vidi et presens eram.
3 Interrogatus quo tempore fuit investitus ut supra dictus Lafrancus.
4 respondit quod fuit anno isto de mense madii.
5 Super quinto capitulo continente item quod dictus Lafrancus laboravit dictam
6 petiam terre ante quam dictum fenum fuisset combustum, dixit hic
7 testis: verum est quod dictus Lafrancus laboravit dictam petiam
8 terre ante quam dictum fenum fuisset combustum. Interrogatus quomodo et
9 qualiter illud scit, respondit: ego scio quia vidi ipsum Lafrancum
10 segante et montonante fenum ipsius petie terre de anno isto de
11 mense augusti et septembris. Et postea fuit combustum ipsum fenum
12 circa festum sancti Bertramei quod est circa septimum diem exeunte
13 mense augusti pro predicto.
14 Super sexto capitulo continente item quod de predictis omnibus et singulis
15 est publica vox et fama, dixit hic testis nescire quid sit
16 publica vox et fama.
17 § Super aliis specialibus interrogationibus interrogatus hic testis
18 nichil dixit quod pertineat ad questionem.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

Die lune pdicto .xxi. decembris.

Quillo anno p[ro]m[er]it[ur] de Madia t[er]ra unat[ur] de unate dicenda
 lectis ex p[re]s[ent]i titulo & capitulo. **D**um p[ri]mo capitulo g[er]m[an]i.

In p[ri]mo q[uo]d dicta p[er]tia t[er]re est dictor[um] cor[um] & hom[in]u[m] de Madia
 Dixit h[ic] t[er]ra s[ed] p[ro] dicta p[er]tia t[er]re. Et dico q[uo]d dicta
 p[er]tia t[er]re est dictor[um] cor[um] & hom[in]u[m] de Madia. **I**ndegat[ur] quom[od]o
 et quatuor illud p[er]tinet. Respondit h[ic] t[er]ra ego p[ro] p[er]tia q[uo]d post q[uo]d
 recordor collegimus nos de Madia ligna & saligos q[uo]d c[on]t[ra] m[er]it[ur]
 dicta p[er]tia t[er]re. Et q[uo]d ap[er]t[ur] m[er]it[ur] & ap[er]t[ur] strata q[uo]d est iuxta
 dicta p[er]tia t[er]re & magis in ultra usq[ue] dicit q[uo]d d[omi]no.
 Et q[uo]d m[er]it[ur] d[omi]no t[er]ra acera & p[er]tinencia & m[er]it[ur] colligi
 ea p[er] d[omi]no Barogio de Madia & d[omi]no videlicet de capitulo
 de Madia q[uo]d dictum cor[um] de Madia dederat ad fictum
 dicta p[er]tia t[er]re. **I**ndegat[ur] quom[od]o p[er]tinet q[uo]d d[omi]no cor[um] de Madia
 daret ad fictu[m] p[er]tinet d[omi]no videlicet & Barogio d[omi]no p[er]tia
 t[er]re. Respondit ego p[ro] q[uo]d m[er]it[ur] in incunata quado data
 fuit p[er]tinet p[er]tia p[er]tia t[er]re. **I**ndegat[ur] si uno t[em]p[or]e ut
 d[omi]no p[er]tinet d[omi]no Barogio & videlicet laboraverit dictam
 p[er]tia t[er]re. Respondit ego m[er]it[ur] eos laboratos simul uno
 t[em]p[or]e d[omi]no t[er]ra. **I**ndegat[ur] quos ann[os] sunt q[uo]d m[er]it[ur]

1 Die lune predicto ·XXI· decembris.

2 § Guilielmus Minoli Pernigarii de Madia testis iuratus de veritate dicenda
3 lectis ei suprascriptis titulo et capitulis. Super primo capitulo continente
4 in primis quod dicta petia terre est dictorum comunis et hominum de Madia,
5 dixit hic testis: bene scio dictam petiam terre. Et dico quod dicta
6 petia terre est dictorum comunis et hominum de Madia. Interrogatus quomodo
7 et qualiter illud scit, respondit hic testis: ego scio quia postquam
8 recordor colligimus nos de Madia ligna et salices per comune in
9 dicta petia terre. Et quia aptavimus et aptamus stratam que est iuxta
10 dictam petiam terre et magis in ultra versus territorium de Virizino.
11 Et quia vidi dictam terram arari et seminari et milleum colligi in
12 ea per condam Barogium de Madia et condam Vidolum de Campillio
13 de Madia quibus dictum comune de Madia dederat ad fictum
14 dictam petiam terre. Interrogatus quomodo scit quod dictum comune de Madia
15 daret ad fictum predictis condam Vidolo et Barogio dictam petiam
16 terre, respondit: ego scio quia interfui in vicinancia quando data
17 fuit predictis predicta petia terre. Interrogatus si uno tempore vel
18 diversis predicti condam Barogius et Vidolus laboraverunt dictam
19 petiam terre, respondit: ego vidi eos laborantes simul uno
20 tempore dictam terram. Interrogatus quot anni sunt quod vidit

[Transkript des zusätzlichen Text quer auf der nächsten Seite]

- 1 ipsos laborantes ut supra, respondit: sunt elapsi ... anni proxime preteriti.
- 2 Interrogatus quot annis recordatur ipse testis respondit quod bene recordatur
- 3 annis ·L·. Interrogatus quot annorum est ipse testis, respondit: sum annorum
- 4 sexaginta.
- 5 Super sero capitulo continente item quod dicta petia terre fuit et stetit dictorum
- 6 comunis et hominum de Madia per annos ·X·, ·XX·, ·XXX·, ·XL· seu tantum
- 7 plus et minus quantum testes dicere voluerunt, dixit hic testis: dico quod
- 8 verum esse quod dicta petia terre fuit et stetit dictorum comunis et homines de
- 9 Madia. Et hoc dixit scire rationibus quas supra dixit super dicto primo
- 10 capitulo.
- 11 Super tertio capitulo dixit illud idem quod dixit super dictis primo et secundo
- 12 capitulis.
- 13 Super quarto capitulo continente item quod dictus Mazinus consul suo nomine
- 14 et nomine dictorum comunis et hominum de Madia investivit dictum Lafrancum
- 15 de dicta petia terre, dixit hic testis verum esse quod dictus Mazinus
- 16 consul anno isto de mense madii vel iunii investivit dictum Lafrancum
- 17 Cozam in publica vicinancia nomine dicti comunis de dicta petia terre.
- 18 Interrogatus quomodo scit predicta, respondit: ego scio quia vidi et
- 19 presens eram in dicta vicinancia.

Quer zur Seite

- 1 Processo testimoniale costruito per causa d'una peza in falcio tra la Comune
- 2 di Maggia e Verigeno, i quali testimoni dicono che il territorio di Maggia confina
- 3 al Riale della Valle Noserà ossia della Colletta e fino al buchio di detta Valle,
- 4 letto da me Giovanni Antonio Vanoni di Verigeno li 2 Gennaio 1845 e Giudice di 1°
- 5 istanza di Valle maggia.
- 6 Alte Signatur (19./20. Jh.): B

unten auf der Seite

Andere Anmerkung aus dem 19./20. Jh.: Maggia.

1 **S**up qno capto gmeto Item q dicitur Lafraco laborant cum
 2 petra tce ante q dictu fiam fuisse gductu Dico hic no
 3 Dico uox ee q b laborant dicta petra tce dicitur
 4 Lafraco an q dictu fiam fuisse gductu. Interrogare q hie
 5 et quomz illud scio Rndic ego mdi laborerem quod ipe
 6 fecit uidelicet claudenda dicit petra tce tam no mdi
 7 ipm laborare. B q eto ipe laborant. Interrogare quo tpe
 8 uidit dictu laborerem Rndic ego uid ano isto de mite
 9 mady z Jun. Interrogare quo tpe fuit gductu cum fiam
 10 Rndic ego cedo q fuit gductu de mite septu p pte
 11 ut angu.

12 **S**up sexto capto gmeto Item q de pto omib z singl
 13 est publica uox z fama. Dico nichil scire.

14 **S**up aliis ppetibz interrogare interrogare fuit hic testis
 15 B nichil dno quod pmetur ad questioem

16 Die man .xxij. decem eode ano.

17 **C**atholico no q Langona de madia tis q un co uolant
 18 danda lectis ei flis tunclo. z capto. Sup imo capto
 19 gmeto. In pmo q dea petra tce e cois z homin
 20 ptoz de madia Dico hic no dico q b scio deam

1 Super quinto capitulo continente item quod dictus Lafrancus laboravit dictam
2 petiam terre ante quam dictum fenum fuisset combustum, dixit hic testis:
3 dico verum esse quod bene laboravit dictam petiam terre dictus
4 Lafrancus ante quam dictum fenum fuisset combustum. Interrogatus qualiter
5 et quomodo illud scit, respondit: ego vidi laborerium quod ipse
6 fecit videlicet claudendam dicte petia terre, tamen non vidi
7 ipsum laborare. Sed pro certo ipse laboravit. Interrogatus quo tempore
8 vidit dictum laborerium, respondit: ego vidi anno isto de mense
9 madii et iunii. Interrogatus quo tempore fuit combustum dictum fenum,
10 respondit: ego credo quod fuit combustum de mense septembris proxime preteriti
11 vel augusti.

12 Super sexto capitulo continente item quod de predictis omnibus et singulis
13 est publica vox et fama, dixit nichil scire.
14 § Super aliis specialibus interrogationibus interrogatus fuit hic testis
15 sed nichil dixit quod pertineat ad questionem.

16 Die martis ·XXIII· decembris eodem anno.

17 § Alcherius notarius de Lavigana de Madia testis iuratus de veritate
18 dicenda, lectis ei suprascriptis titulo et capitulis. Super primo capitulo
19 continente in primis quod dicta petia terre est comunis et hominum
20 predictorum de Madia, dixit hic testis: dico quod bene scio dictam

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

7
 tram. Et dico qd postq̄ recorder dicta peria t̄re est cor̄s et bonu
 de madia. Indrogat quom̄ et quatu illud sc̄i. Respondit ego
 sc̄o qd m̄d̄ colligi salicos et ligna et buscare et buson qd ostendat
 ubi de m̄ dicta peria t̄re p̄ h̄os et madia. Indrogat ut
 specificec noia illor̄ quos m̄d̄ colligē salicos et buscare et
 face ligna m̄ dicta peria t̄re. Respondit ego m̄d̄ agnesimam
 sorore moresy de pasquano de madia et plures alias p̄sonas
 de madia de q̄bus nō recorder colligē salicos et face ligna
 m̄ dicta peria t̄re. Indrogat h̄o t̄is quatu est qd m̄d̄ p̄dam
 sorore moresy et alias p̄sonas face ligna m̄ dicta peria t̄re.
 Respondit qd m̄d̄ amo p̄ p̄to de istis dieb̄.

Sup̄ p̄to capto ḡm̄to. Itē qd dicta peria t̄re fuit et sc̄it
 dictor̄ cor̄s Thom̄ de madia p̄ anos .x. .xx. .xxx. et
 t̄atu plus et min̄ quatu t̄os ac̄e uolunt. D̄no h̄o testis
 dico qd postq̄ recorder fuit dicta peria t̄re et sc̄it cor̄s et
 Thom̄ de madia sine ulla ḡr̄atione. Indrogat h̄o t̄is
 quom̄ illud sc̄i. Respondit ego sc̄o qd m̄d̄ am .xiiij. ut t̄a de
 mense augi ut sepe t̄m̄ quidi h̄os de madia colligē ligna
 que d̄uat flum̄ m̄ ḡlarea flum̄ iuxta eam peria t̄re
 t̄atu quatu t̄onet ip̄a peria t̄re m̄d̄ quos m̄d̄ ḡm̄t̄m̄

1 terram. Et dico quod postquam recordor dicta petia terre est comunis et homines
2 de Madia. Interrogatus quomodo et qualiter illud scit, respondit: ego
3 scio quia vidi colligi salices et ligna et buscare in busco qui consueverat
4 ibi esse in dicta petia terre per homines de Madia. Interrogatus ut
5 specificet nomina illorum quos vidit colligere salices et buscare et
6 facere ligna in dicta petia terre, respondit: ego vidi Agnesinam
7 sororem Moresii de Pasquario de Madia et plures alias personas
8 de Madia de quibus non recordor colligere salices et facere ligna
9 in dicta petia terre. Interrogatus hic testis, quantum est quod vidit predictam
10 sororem Moresii et alias personas facere ligna in dicta petia terre,
11 respondit quod vidit anno proxime preterito de istis diebus.

12 Super secundo capitulo continente item quod dicta petia terre fuit et stetit
13 dictorum comunis et hominum de Madia per annos ·X·, ·XX·, ·XXX·, ·XL· et
14 tantum plus et minus quantum testes dicere voluerunt, dixit hic testis:
15 dico quod postquam recordor fuit dicta petia terre et stetit comunis et
16 hominum de Madia sine ulla contradictione. Interrogatus hic testis
17 quomodo illud scit, respondit: ego scio quia sunt iam anni ·XIII· vel circa de
18 mense augusti vel septembris quod vidi homines de Madia colligere ligna
19 que duxerat flumen in glaream fluminis iuxta dictam petiam terre
20 tantum quantum tenet ipsa petia terre, inter quos vidi Guilielmum

1 arboribus et planis aliis vicinis de Madia de q̄ no recordor.
 2 Interrogat hic t̄s quot annis recordat. Respondit annis .xxv.
 3 t̄s recordor. Interrogat hic t̄s quot annos ip̄e habet. Respondit
 4 annos .xl. Interrogat hic t̄s quom̄ scit q̄ ab annis .xiii. vel
 5 dicta petia t̄c fuit et scit d̄cor̄ d̄s h̄om̄ de Madia
 6 Respondit ego scio q̄ und̄ semp̄ q̄ h̄icos d̄s de Madia
 7 colligeb̄ ibi ligna que dicebat dictu fl̄m̄ sine ulla ḡuctos.
 8 **S**up̄ t̄ro cap̄to ḡm̄eto. It̄ q̄ dicta petia t̄c fuit t̄ta et poss̄a
 9 et p̄dictos d̄s et h̄icos de Madia p̄ annos .x. .xx. .xxx. .xl.
 10 et t̄cu plus et minus quatuordecim voluit t̄c. Dixit hic t̄s
 11 dico q̄ und̄ q̄ dictu d̄c tenuit et possedit d̄am̄ petia t̄c
 12 videlicet q̄ p̄ d̄i et p̄ d̄m̄ h̄icos de Madia ibi colligeb̄
 13 ligna et pasoulam̄ cu uaris in dicta petia t̄c et ḡm̄et
 14 testis simit̄ pasoulam̄ postq̄ ego recordor ut sup̄ d̄p̄i sup̄
 15 d̄co secūdo cap̄to
 16 **S**up̄ quarto cap̄to ḡm̄eto. It̄ q̄ d̄ctus Mazyn̄ d̄s̄t̄ suo
 17 noie et noie d̄cor̄ d̄s et h̄om̄ de Madia inuestiuit dictam̄
 18 lafricu de dicta petia t̄c. Dixit hic t̄s. Dico q̄ d̄ict̄
 19 consulti t̄s inuestiuit dictu lafricu noie p̄co de dicta petia

1 Arditiōnis et plures alios vicinos de Madia de quibus non recordor.
2 Interrogatus hic testis quot annis recordatur, respondit: annis ·XXV·
3 bene recordor. Interrogatus hic testis quot annos ipse habet, respondit
4 annos ·XL·. Interrogatus hic testis quomodo scit quod ab annis ·XIII· retro
5 dicta petia terre fuerit et steterit dictorum comunis et hominum de Madia,
6 respondit: ego scio quia vidi semper quod homines comunis de Madia
7 colligerunt ibi ligna que ducebat dictum flumen sine ulla contradictione.
8 Super tertio capitulo continente item quod dicta petia terre fuit tenta et possessa
9 per predictos comune et homines de Madia per annos ·X·, ·XX·, ·XXX·, ·XL·
10 et tantum plus et minus quantum dicere voluerunt testes, dixit hic testis:
11 dico quod vidi quod dictum comune tenuit et possedit dictam petiam terre
12 videlicet quod pro comuni et pro diviso homines de Madia ibi colligerunt
13 ligna et pasculaverunt cum vacis in dicta petia terre et egomet
14 testis similiter pasculavi postquam ego recordor ut supra dixi super
15 dicto secundo capitulo.
16 Super quarto capitulo continente item quod dictus Mazinus consul suo
17 nomine et nomine dictorum comunis et hominum de Madia investivit dictum
18 Lafrancum de dicta petia terre, dixit hic testis: dico quod dictus
19 consul bene investivit dictum Lafrancum nomine predicto de dicta petia

tre. Et cogomet tunc creadam dicta muesturam. Et fuit ano
 isto de mite marcy sicut incedo. Sed no habeo nec in die
 nec in seny. Et habeo imbuturam

Sup quinto capitulo genete. Item q dicitur lafricus laborant
 dicta petra tunc ante q dictu fuit fuisse gustu. Dico
 hic no uerq de q dco lafricus laborant dicta petra tunc
 ante q dictu fuit fuisse gustu. Et h scio gaudi eu
 regare fuit in ipa petra tunc et canare. cu una sapa et
 seminare multu et rapas ano isto. unde hoc regare de
 mense iud ut augu et seminare q mite iun; Indogt
 quado fuit gustu dictu fuit. Ponder fuit gustu q
 dicto mite augu anno isto ut ccedo.

Sup sexto capitulo genete. Item q de pdas omibz et singlis
 est pua uoy et fama. Dico hic no dico q pblia eu
 et coru in loco madia. q dicta tunc est na coru et bonu
 de madia sicut alio tunc res

Sup specialibz interrogatoribz fuit interrogato dco tunc
 Sed nichil sup q pnuat ad que pcedem

- 1 terre. Et egomet testis tradavi dictam investituram. Et fuit anno
- 2 isto de mense marcii sicut intendo, sed non habeo menti bene diem
- 3 nec mensem. Et bene habeo imbreviaturam.
- 4 Super quinto capitulo continente item quod dictus Lafrancus laboravit
- 5 dictam petiam terre ante quam dictum fenum fuisset combustum, dixit
- 6 hic testis verum esse quod dictus Lafrancus laboravit dictam petiam terre
- 7 ante quam dictum fenum fuisset combustum. Et hoc scio quia vidi eum
- 8 segare fenum in ipsa petia terre et cavare cum una sapa et
- 9 seminare milleum et rapas ano isto, videlicet segare de
- 10 mense iulii vel augusti et seminare de mense iunii. Interrogatus
- 11 quando fuit combustum dictum fenum, respondit: fuit combustum de
- 12 dicto mense augusti anno isto ut credo.
- 13 Super sexto capitulo continente item quod de predictis omnibus et singulis
- 14 est publica vox et fama, dixit hic testis: dico quod publice dicitur
- 15 et comuniter in loco Madia quod dicta terra est ita comunis et hominum
- 16 de Madia sicut alie sue res.
- 17 § Super specialibus interrogationibus fuit interrogatus dictus testis
- 18 sed nichil dixit quod pertineat ad questionem.

1
1b
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

1322

¹⁸
 MCCCXXY. Die lune p^{ri}mi. Jan.
 Martino de Moratto & Magistro Martino de Moratto & Magistro Martino de Moratto
 Martinus de Moratto & Magister Martinus de Moratto & Magister Martinus de Moratto
 et filii tunc & capite. In p^{ri}mo capite continetur In p^{ri}mo
 q^{uod} dicta petra t^{er}re est dictorum eor^{um} & hominum de Madia. Dicit
 hic t^{er}re. Dico q^{uod} t^{er}re scio t^{er}ram petra t^{er}re & iacet in Salogio
 de Madia ubi dicit meus Salogio de Madia p^{ro}pe Jurisoblu.
 Et dico q^{uod} ip^sa petra t^{er}re est eor^{um} eor^{um} & hominum de Madia.
 Inveo q^{uod} hic t^{er}re quoniam & quatuor p^{ar}tes q^{uod} dicta petra t^{er}re sit
 dictorum eor^{um} & hominum de Madia. Respondit hic t^{er}re ego scio q^{uod}
 ego t^{er}re iam aptam strata p^{ro} coe de Madia que strata est
 iuxta dicta petra t^{er}re p^{ro} p^{ro}. Et scio q^{uod} nos de Madia
 tenemus ip^sam petra t^{er}re p^{ro} mea.
 In p^{ri}mo capite continetur In p^{ri}mo q^{uod} dicta petra t^{er}re fuit & p^{ro}ter
 eor^{um} eor^{um} & hominum de Madia p^{ro} annos .x. .xx. .xxx. .xl. seu
 tantu plus & minus quatuordecim nolunt t^{er}re. Respondit hic
 t^{er}re Dico q^{uod} t^{er}re est usq^{ue} q^{uod} nos de Madia tenemus ip^sam
 petra t^{er}re p^{ro} mea. Et usq^{ue} lecto sibi dicto capite. Dicit
 dico q^{uod} t^{er}re est usq^{ue} & illi de Virizino faciunt nobis de
 Madia t^{er}re & p^{ro} p^{ro}
 In p^{ri}mo capite continetur In p^{ri}mo q^{uod} dicta petra t^{er}re fuit tota et

1^a MCCCXXII · Die lune · XVIII · ianuarii.

2 § Martinus de Muralto de Madia testis iuratus de veritate dicenda, lectis^b

3 ei suprascriptis titulo et capitulis. Super primo capitulo continente in primis

4 quod dicta petia terre est dictorum comunis et hominum de Madia, dixit

5 hic testis: dico quod bene scio dictam petiam terre et iacet in salegio

6 de Madia ubi dicitur intus Salegios de Madia prope Introbium.

7 Et dico quod ipsa petia terre est dictorum comunis et hominum de Madia.

8 Interrogatus hic testis quomodo et qualiter scit quod dicta petia terre sit

9 dictorum comunis et hominum de Madia, respondit hic testis: ego scio quia

10 ego testis iam aptavi stratam per comune de Madia que strata est

11 iuxta dictam petiam terre pluries. Et scio quia nos de Madia

12 tenemus ipsam petiam terre pro nostra.

13 Super sero capitulo continente item quod dicta petia terre fuit et stetit

14 dictorum comunis et hominum de Madia per annos ·X·, ·XX·, ·XXX·, ·XL· seu

15 tantum plus et minus quantum dicere voluerunt testes, respondit hic

16 testis: dico quod bene est verum quod nos de Madia tenemus ipsam

17 petiam terre pro nostra. Et iterum lecto sibi dicto capitulo, dixit:

18 dico quod ita est verum et illi de Virizino faciunt nobis de

19 Madia tortum et sopergium.

20 Super tertio capitulo continente item quod dicta petia terre fuit tenta et

a Von späterer Hand links oben „1322“, oben in der Mitte „18“

b Über der ersten Textzeile eine italienisch Übersetzung: „Martino de Muralto di Maggia testino giorato de dire la verita“

1 possessa p̄ p̄dictos t̄os & h̄ores de Madia p̄ annos .x. .xx.
 2 xxx. xl. & tantu p̄t̄is & m̄ij̄ quatu t̄os t̄ico uolunt
 3 Dixit h̄ic t̄is dico q̄ nos de Madia laboramus d̄am p̄t̄e
 4 t̄ice longis op̄ibus & sp̄am tenemus p̄ n̄ra. Et ut p̄ dicto p̄t̄e
 5 dicto capite. Dixit h̄ic s̄. Dixit hoc quod p̄t̄o d̄ hoc
 6 Indegat h̄ic t̄is ut sp̄ificet quatu & quom̄ ip̄i de
 7 Madia laboramus dicta p̄t̄e t̄ice. Respondit h̄ic t̄is q̄ laboramus
 8 t̄at̄is indol̄it q̄ m̄en̄ ad p̄scentiam̄ cū d̄st̄is m̄ d̄a p̄t̄e
 9 t̄ice h̄ores de Madia t̄aq̄ m̄ d̄a sp̄is ōis p̄st̄a recordor.
 10 Et p̄t̄o q̄a ego t̄is mult̄os d̄m̄p̄i meas d̄st̄as ad
 11 p̄scentiam̄ m̄ dicta p̄t̄e t̄ice & m̄ d̄i alios meos d̄m̄os
 12 uolunt̄ s̄m̄it̄ p̄scentari cū d̄st̄is. B̄ n̄o recordor t̄is
 13 nota ill̄os meos d̄m̄os d̄ Madia quos m̄ d̄i p̄scentari
 14 cū d̄st̄is t̄ d̄a p̄t̄e t̄ice. B̄ p̄t̄o h̄ores d̄ Madia p̄ t̄ice
 15 q̄ uolunt̄ p̄scentari t̄ dicta p̄t̄e t̄ice & p̄t̄o p̄scentari
 16 p̄st̄a recordor. Indegat h̄ic t̄is quom̄ t̄is recordor
 17 Respondit q̄ recordor annis. L. ut d̄a. Indegat
 18 h̄ic t̄is quom̄ t̄is est. Respondit ego cedo q̄ m̄ij̄
 19 p̄t̄um̄ p̄p̄aḡa t̄is

1 possessa per predictos comune et homines de Madia per annos ·X·, ·XX·,
2 ·XXX·, ·XL· et tantum plus et minus quantum testes dicere voluerunt,
3 dixit hic testis: dico quod nos de Madia laboravimus dictam petiam
4 terre longis temporibus et ipsam tenemus pro nostra. Et iterum lecto sibi
5 dicto capitulo, dixit hic testis: dixi hoc quod scio de hoc.
6 Interrogatus hic testis ut specificet qualiter et quomodo ipsi de
7 Madia laboraverunt dictam petiam terre, respondit hic testis quod laboraverunt
8 taliter videlicet quod iverunt ad pasculandum cum bestiis in dicta petia
9 terre homines de Madia tamquam in terra ipsius comunis postquam recordor.
10 Et hoc scio quia ego testis multotiens duxi meas bestias ad
11 pasculandum in dicta petia terre et vidi alios meos vicinos
12 ibidem similiter pasculari cum bestiis, sed non recordor bene
13 nomine illorum meorum vicinorum de Madia quos vidi pasculari
14 cum bestiis in dicta petia terre. Sed pur homines de Madia per comune
15 qui voluerunt pasculaverunt in dicta petia terre et potuerunt pascolare
16 postquam recordor. Interrogatus hic testis quot annis recordatur,
17 respondit quod recordatur annis ·L· vel circa. Interrogatus
18 hic testis quot annoum est, respondit: ego credo quod sim
19 plurium sexaginta annorum.

1 **S**up quarto capto ganete. Item q̄ dicitur Chazm̄ q̄ fuit suo
 2 noie & noie dictor̄ cor̄s & Bonm̄ de Madia inuestiuit bonm̄
 3 Lafracum de dicta petra t̄ce. Dixit hic t̄s q̄ t̄c̄ uer̄ q̄
 4 dicitur cost̄ noie s̄c̄o inuestiuit s̄c̄m Lafracu de dicta petra
 5 t̄ce. Et s̄ dixit s̄c̄e q̄a erat p̄sens quādo inuestiuit.
 6 Interrogat hic t̄s ut specificet q̄bus ano m̄se & die
 7 facta fuit s̄c̄a inuestit̄a. Respondit non recordor de ano n̄
 8 mense n̄ die s̄ facta fuit de t̄p̄r̄ fernand. Interrogat
 9 hic t̄s ubi & q̄bus p̄sentibz facta fuit ip̄a inuestit̄a. Respondit
 10 q̄ facta fuit in placea loci d̄ Madia in publica uicinat̄a
 11 more solito quoc̄ata.

12 **S**up quo capto ganete. Item q̄ dicitur Lafracus laborauit
 13 dicta petra t̄ce ante q̄ d̄ctū fern̄ fuisse q̄d̄stū. Dixit
 14 hic t̄s q̄ t̄c̄ est uer̄ q̄ d̄ctus Lafracus laborauit dictam petram
 15 t̄ce ante q̄ d̄ctū fern̄ fuisse q̄d̄stū. Interrogat quom̄
 16 quātū illud sc̄it. Respondit ego sc̄o q̄a uidi ip̄m Lafracu
 17 anno p̄t̄e p̄t̄e de m̄se mady ut t̄c̄a laborare in dicta petra
 18 t̄ce s̄c̄o d̄ct̄o claudere dictam petra t̄ce. Et q̄a uidi postea
 19 q̄ d̄ctus Lafracus flebat & dicebat q̄ t̄c̄a de Virizino

1 Super quarto capitulo continente item quod dictus Mazinus consul suo
2 nomine et nomine dictorum comunis et hominum de Madia investivit dictum
3 Lafrancum de dicta petia terre, dixit hic testis bene esse verum quod
4 dictus consul nomine suprascripto investivit suprascriptum Lafrancum de dicta petia
5 terre. Et hoc dixit scire quia erat presens quando investivit.
6 Interrogatus hic testis ut specificet quibus anno mense et die
7 facta fuit suprascripta investitura, respondit: non recordor de anno nec
8 mense nec die, sed facta fuit de tempore fenandi. Interrogatus
9 hic testis ubi et quibus presentibus facta fuit ipsa investitura, respondit
10 quod facta fuit in platea loci de Madia in publica viciniantia
11 more solito convocata.
12 Super quinto capitulo continente item quod dictus Lafrancus laboravit
13 dictam petiam terre ante quam dictum fenum fuisset combustum, dixit
14 hic testis: bene est verum quod dictus Lafrancus laboravit dictam petiam
15 terre ante quam dictum fenum fuisset combustum. Interrogatus quomodo et
16 qualiter illud scit, respondit: ego scio quia vidi ipsum Lafrancum
17 anno proxime preterito de mense madii vel circa laborare in dicta petia
18 terre videlicet claudere dictam petiam terre, et quia vidi postea
19 quod dictus Lafrancus flebat et dicebat quod dicti de Virizino

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

gbererat fenu quod regular in sta petra tice & queda sua
ferantia.

Sup Sexto capite guncto. Item q de pda omib & singlis est
pua uox & fama. Dns hic tis nescio qd sit pua uox &
fama. B dico qd tis est fama qd ipam, beam tenuis & tenens
p nra.

Indogat si ipse tis est doctus ut rogar dicit hoc testimonij
Rendit non.

Indogat si hic tis sit pffiam ut ^{in hac} capimur ca Rendit
ego habem capimur si amittet dicta tice p cor de madia p mea
rata pter alid non habeo capimur

Indogat hic tis qua ptem uellet obtine Rendit ego uelle
q cor de madia uicere qd ipam petra tice tenet p sua
ipm ote

Dreuenis .xij. febr eode anno.

Jacobz Brano huj de madia tis uicere de uitate dicenda
Lectis a pto tunc & capto. Sup pmo capite s
lecto p ordinem. Dns hic tis tis pno beam beam &
uacet in ducato de madia ubi dicit in palgio notondo
Et dico qd sta petra tice est tis edoz cor & hom de madia.

1 comburerant fenum quod segaverat in dicta petia terre et quedam sua
2 ferramenta.

3 Super sexto capitulo continente item quod de predictis omnibus et singulis est
4 publica vox et fama, dixit hic testis: nescio quid sit publica vox et
5 fama, sed dico quod bene est fama ^aol^a quod ipsam terram tenuimus et tenemus
6 pro nostra.

7 § Interrogatus si ipse testis est doctus vel rogatus dicere hoc testimonium,
8 respondit: non.

9 § Interrogatus si hic testis habet proficuum vel dampnum in hac causa, respondit:
10 ego haberem dampnum si amitteretur dicta terra per comune de Madia pro mea
11 rata parte aliter non habeo dampnum.

12 § Interrogatus hic testis quam partem vellet obtinere, respondit: ego vellem
13 quod comune de Madia vinceret quia ipsam petiam terre tenet pro sua
14 ipsum comune.

15 Die veneris ·XII· februarii eodem anno.

16 § Jacobus Bianchinus de Madia testis iuratus de veritate dicenda
17 lectis ei suprascriptis titulo et capitulis. Super primo capitulo sibi
18 lecto per ordinem, dixit hic testis: bene scio dictam terram et
19 iacet in territorio de Madia ubi dicitur in Salegio rotondo.

20 Et dico quod dicta petia terre est bene dictorum comunis et hominum de Madia.

a *über fama*

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

Interrogat hie tibi quatuor et quomodo scit quod dicta peca tice
 sit auctor eorum et hinc de madia Respondit ego scio quia
 unde quod cor et hinc de madia aptauerunt serata per cor et sunt
 tunc tunc iuxta sine per medium dicta peca tice. Et scio
 quia ipsi hinc de madia colligerunt per cor auxilios ductos per
 plures mades et fratres de vallempessa in dicta peca tice
 sine gratia aliam aliam persone. Et scio quia ipse cor
 et hinc tunc postquam recorder tamen et possider dicta
 peca tice. Interrogat hie tibi quatuor et quomodo scit quod
 dicta cor et hinc de madia aptauerunt per cor serata per medium
 dicta peca tice. Et quatuor scit quod colligerunt auxilios in dicta
 peca tice. Et quatuor scit quod tamen et possider dictam peca
 tice tunc tunc postquam recordat et quod faciendo tamen et possider
 et per que modum et de cuius precepto aptauerunt dictam seratam
 et colligerunt auxilios per cor ut suspenderit Respondit hie
 tibi ego scio quod aptauerunt serata ut suspenderit per cor quia
 quibus serate sunt de aptate motum precepta coribus
 plures locum per auctores ipsius plures quod aptauerunt serata per
 sua dictoria. Et ego tibi unde plures et sunt plures ad aptandam
 serata per dictam de precepto cor et hinc de madia per plures tice

1 Interrogatus hic testis qualiter et quomodo scit quod dicta petia terre
2 sit dictorum comunis et hominum de Madia, respondit: ego scio quia
3 vidi quod comune et hominum de Madia aptaverunt stratam per comune per suum
4 territorium iuxta sive per medium dicte petie terre. Et scio
5 quia ipsi homines de Madia colligerunt per comune cuxollos ductos per
6 flumen Madie et riale de valle Nuxera in dicta petia terre
7 sine contradictione alicuius persone. Et scio quia ipsum comune
8 et homines semper postquam recordor tenuerunt et possiderunt dictam
9 petiam terre. Interrogatus hic testis qualiter et quomodo scit quod
10 dictum comune et homines de Madia aptaverunt per comune stratam per medium
11 dictam petiam terre, et qualiter scit quod colligerent cuxollos in dicta
12 petia terre, et qualiter scit quod tenuerunt et possiderunt dictam petiam
13 terre semper postquam recordatur et quid faciendo tenuerunt et possiderunt,
14 et per quem modum et de cuius precepto aptaverunt dictam stratam
15 et colligerunt cuxollos per comune ut supra dixit, respondit hic
16 testis: ego scio quod aptaverunt stratam ut supra dixi per comune quia
17 quando strate sunt deaptate mittuntur precepta comunibus
18 plebis Locarni per rectores ipsius plebis quod aptentur strate per sua
19 territoria. Et ego testis vidi pluries et fui pluries ad aptandum
20 stratam predictam de precepto facto comuni et hominibus de Madia per predictos rectores,

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19

Quo precepto facto mi ego et una cu plibz aliis meis. Quibus
 de precepto costat de madia ad apta dnm. Acta strata tam mltosq
 sup non habeo mri qbz annis mltis ut dicti nec quos aptata
 fuit dicta strata. nec habeo mri nora. Suedioz nec Rectorz
 nec qstia de quoz precepto fuit aptata. nec habeo mri
 quatu. Sic. Et una vice aptam dom strata cu fano de
 Campitio usq ad dnm de valle mixere. Et sic q
 colliger auxellos p coe r da peria tce ga ego tis fui
 ad colligendu ipos auxellos cu aliis meis Quibus plibus
 duodecim una vice r habui mea ptem ipoz auxelloz mri
 sunt plures. Septe annis pte pte B no recordor de
 mense nec die. Et sic q tenuer r possiderit dom saliz
 ga mdi teneri r possideri possit recordor p huc modum
 uidelicet aptado strata r colligedo auxellos ut supscripi.
 Item pasculando cu bestis r colligendo salices r duto
 salicio. Interrogat si coe de madia tenuit bestias p da
 ipra cu gbus pasce dom saligui. Rndit no. B
 singlos plone de madia tenuer bestias cu gbus pasculand
 dom saligui. Interrogat si dom coe de madia ut siglos

1 quo precepto facto ivi ego testis una cum pluribus aliis meis vicinis
2 de precepto consulis de Madia ad aptandum dictam stratam, tamen interrogatus
3 dixit non habeo menti quibus annis mensibus vel diebus nec quotiens aptata
4 fuerit dicta strata. Nec habeo menti nomina vicariorum nec rectorum
5 nec consulum de quorum precepto fuit aptata nec habeo menti
6 quantum sit. Sed una vice aptavi dictam stratam cum Zano de
7 Campillis usque ad rivum de valle Nuxere. Et scio quod
8 colligerunt cuxollos per comune in dicta petia terre quia ego testis fui
9 ad colligendum ipsos cuxollos cum aliis meis vicinis pluribus
10 duodecim una vice et habui meam partem ipsorum cuxollorum nunc
11 sunt plures septem annis proxime preteritis sed non recordor de
12 mense nec die. Et scio quod tenuerunt et possiderunt dictum salegium
13 quia vidi teneri et possideri postquam recordor per hunc modum
14 videlicet aptando stratam et colligendo cuxollos ut supra dixi.
15 Item pasculando cum bestiis et colligendo salices in dicto
16 salegio. Interrogatus si comune de Madia tenuit bestias per dicta
17 tempora cum quibus pasceret dictum salegium, respondit: non, sed
18 singulares persone de Madia tenuerunt bestias cum quibus pasculaverunt
19 dictum salegium. Interrogatus si dictum comune de Madia vel singulares

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

p[er]one ip[s]ius co[mm]is collige[n]t salices in dicta p[ar]te p[er]tra h[ab]e
 Rendit co[m]p[er]tis colligi & m[er]it[is] alios meos vicinos collige[n]t
 in ip[s]a p[ar]te t[ame]n salices sine gradat[i]o[n]e alia[n]t p[er]one
 Indagat h[ic] t[er]tis quot annis recordat. Rendit recordor
 annis .xl. A t[er]m[in]o indagat[ur] sup[er] habeo b[er] annos .l.
 Sup[er] p[ri]mo capite sibi lecto p[er] ordi[n]e. Dux h[ic] t[er]tis
 b[er] dux p[ri]mo hoc quod scio.
 Sup[er] t[er]cio dux finit[ur] se duxisse p[ri]mo sup[er] p[ri]mo capite
 hoc quod ip[s]e scit
 Sup[er] quarto capite sibi lecto p[er] ordi[n]e Dux h[ic] t[er]tis b[er]
 est u[er]o p[er] datus mag[ist]r[us] co[n]sul[is] suo no[m]i[n]e & no[m]i[n]e d[omi]ni co[m]m[un]is
 et ho[m]i[n]u[m] de Madia investit[ur] dom[us] lafracu de dicta p[ar]te
 t[er]re. Et h[ic] scio q[uo]d fuit p[re]sens ubi investit[ur]. Indagat
 h[ic] t[er]tis ubi & quo anno & quo m[en]se & quo die & q[ua]nt[um]
 p[re]sens b[er] & p[er] que mod[us] investit[ur] dicta lafracu no[m]i[n]e
 ip[s]ius co[m]m[un]is. Rendit fuit anno p[er] p[ro]p[ri]o. B[er] non recordor
 quo m[en]se nec quo die & fuit investit[ur] in publica
 uicinia quecunq[ue] in platea de Madia ad dom[us] tabulo
 more solito p[er] d[omi]n[u]m co[n]sule[m] suo & no[m]i[n]e p[ro]p[ri]o & p[re]sens fuit
 p[re]sens. Et dux p[er] fuit investit[ur] ad quatuor annos p[er]

1 persone ipsius comunis colligerunt salices in dicta petia terre,
2 respondit: ego testis collegi et vidi alios meos vicinos colligere
3 in ipsa petia terre salices sine contradictione alicuius persone.
4 Interrogatus hic testis quot annis recordatur, respondit: recordor
5 annis ·XL·. Et item interrogatus, dixit: habeo bene annos ·L·.
6 Super secundo capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis:
7 bene dixi superius hoc quod scio.
8 Super tertio dixit similiter se dixisse superius super primo capitulo
9 hoc quod ipse scit.
10 Super quarto capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: bene
11 est verum quod dictus Mazinus consul suo nomine et nomine dictorum comunis
12 et hominum de Madia investivit dictum Lafrancum de dicta petia
13 terre. Et hoc scio quia fui presens ubi investivit. Interrogatus
14 hic testis ubi et quo anno et quo mense et quo die et quibus
15 presentibus et per quem modum investivit dictum Lafrancum nomine
16 ipsius comunis, respondit: fuit anno proxime preterito, sed non recordor
17 quo mense nec quo die, et fuit investitus in publica
18 vicinancia convocata in platea de Madia ad sonum tabule
19 more solito per dictum consulem suo et nomine suprascripto et predictis fui
20 presens. Et dixit quod fuit investitus ad quatuor annos pro

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

facto dand dicto die .viii. .xxiiij. quolibet anno.

Supra quinto capitulo sibi lecto p ordine. Dicitur hic. Et sic
 uere qd ipse lafractu laborante dicta peria tunc ante q
 fieri pcedit fuisse qd dicitur. Interrogat hic tunc quatuor
 et quomodo sicut pcedit. Respondit ego scio qd ego tunc in di
 dictu lafractu laborante dictam peria tunc in dicto regatam
 fieri in ipsa peria tunc anno p pcedit de mense augi. Et in di
 fieri amogratu in dicta tunc. Et postea post octidies ut
 tunc in di in quibus dicti fieri qd dicitur.

Supra sexto capitulo de uoce et fama. Dicitur hic tunc nescio
 qd sit publica uox et fama.

Supra septimo interrogatorio interrogatus fuit dictus testis
 sibi nichil dicit quod pcedat ad questionem.

Iste die uenit .xij. febr.

Madia de Cantone de Madia tunc in uoce de uitate dicta
 tunc et sibi titulo et capitulo. Supra primo capitulo sibi
 lecto p ordine. Dicitur hic tunc. Et sic scio dictam peria tunc
 et uoce in cantone de Madia ubi dicit in statuto notandum.
 Et dico qd sic potest pcedere et est uere qd dicta peria tunc
 est uoce et homin de Madia. Interrogat hic tunc quatuor et

- 1 ficto dando dicto comuni imperialium ·XXIII· qualibet anno.
- 2 Super quinto capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: est bene
- 3 verum quod ipse Lafrancus laboravit dictam petiam terre ante quam
- 4 fenum predictum fuisset combustum. Interrogatus hic testis qualiter
- 5 et quomodo scit predicta, respondit: ego scio quia ego testis vidi
- 6 dictum Lafrancum laborantem dictam petiam terre videlicet segantem
- 7 fenum in ipsa petia terre anno proxime preterito de mense augusti. Et vidi
- 8 fenum amogiatum in dicta terra. Et postea post octo dies vel
- 9 circa vidi mugios dicti feni combustos.
- 10 Super sexto capitulo de voce et fama dixit hic testis: nescio
- 11 quid sit publica vox et fama.
- 12 Super specialibus interrogationibus interrogatus fuit dictus testis
- 13 sed nichil dixit quod pertineat ad questionem.
- 14 Suprascripto die veneris ·XII· februarii.
- 15 § Madius de Cantono de Madia testis iuratus de veritate dicenda,
- 16 lectis ei suprascriptis titulo et capitulis. Super primo capitulo sibi
- 17 lecto per ordinem dixit hic testis: bene scio dictam petiam terre
- 18 et iacet in territorio de Madia ubi dicitur in Salegio rotondo.
- 19 Et dico quod bene potest probare et est verum quod dictam petiam terre
- 20 est comunis et hominum de Madia. Interrogatus hic testis qualiter et

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19

quom̄ scit q̄ dicta p̄cia t̄re est cōis & hom̄ de Madia
 Rōndit ego scio q̄ ego t̄is cū aliis meis vicinis collegi
 curcollos in dicta p̄cia t̄re Et scio q̄ ego t̄is una cū
 Johane de Campido aptam p̄cias & mūdā p̄rata usq̄
 ad riuū q̄ uenit infra de Ballenoseve ad riuū inferiorē
 Et scio q̄ dicitur Joh̄s dicebat in testi q̄ debent p̄sonas
 aptare & mūdare tam p̄rata usq̄ ad dictū riuū q̄
 ibi usq̄ erat cōis de Madia

¶ In p̄mo capitulo p̄dicto p̄ ordina. Dico hic t̄is. Dico
 q̄ annis p̄dictis p̄ p̄tis ḡbus ego recordor dictū cōis de
 Madia tenuit & possedit dicta p̄cia t̄re sine ḡratia alicui
 p̄sone. Inducatur hic t̄is quatuor & quom̄ scit p̄dicta
 et q̄ faciendū dictū cōis tenuit & possedit tam p̄cia t̄re
 p̄ dicta t̄ra. Rōndit ego scio q̄ a m̄di tenuit & possedit
 p̄ dicta t̄ra. videlicet aptando & mūdando p̄rata & colligendo
 curcollos & pasculando cū bestias in dicta p̄cia t̄re. Inducatur
 hic t̄is si dictū cōis tenuit bestias p̄ dicta t̄ra cū ḡbus
 pascat eam p̄cia t̄re. Rōndit no. B. singulis p̄sone
 de Madia pasculauerit cū bestias eorū tam p̄cia t̄re. Et

1 quomodo scit quod dicta petia terre est comunis et hominum de Madia,
2 respondit: ego scio quia ego testis cum aliis meis vicinis collegi
3 cuxollos in dicta petia terre. Et scio quia ego testis una cum
4 Johane de Campillis aptavi pluries et mundavi stratam usque
5 ad rivum qui venit infra de valle Nosere ad rivum inferiorem.
6 Et scio quod dictus Johannes dicebat mihi testi quod deberem secure
7 aptare et mundare dictam stratam usque ad dictum rivum quia
8 illuc usque erat comunis de Madia.
9 Super secundo capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: dico
10 quod annis sedecim proxime preteritis quibus ego recordor dictum comune de
11 Madia tenuit et possedit dictam petiam terre sine contradictione alicuius
12 persone. Interrogatus hic testis qualiter et quomodo scit predicta
13 et quid faciendo dictum comune tenuit et possedit dictam petiam terre
14 per dicta tempora, respondit: ego scio quia vidi tenere et possidere
15 per dicta tempora, videlicet aptando et mundando stratam et colligendo
16 cuxollos et pasculando cum bestiis in dicta petia terre. Interrogatus
17 hic testis si dictum comune tenuit bestias per dicta tempora cum quibus
18 pasceret dictam petiam terre, respondit: non, sed singulares persone
19 de Madia pasculaverunt cum bestiis eorum dictam petiam terre. Et

1 ego tunc pasculam cum meis bestijs ibidem et inter alios meos
 2 duos in suis bestijs pasculam. Interrogare sic tunc per
 3 que modo videtur colligi auxillos. et de ista colligi
 4 ipos auxillos per eos in dicta terra. Respondit dico quod quando
 5 auxilli fuerint tres homines de curia magis sufficientes
 6 optinent auxillos existentes in dicta curia. et de
 7 partem ipsorum auxillos aliquando sex homines de curia simul
 8 una partem - ut plures. et aliquando alios sex ut plures
 9 una alia partem - et sic procedunt. et glab. vadit ad
 10 colligendum sua parte. et ego tunc iam colligi auxillos
 11 in dicto palatio per istum modum.
 12 Item interrogat si dicta curia de curia optinent per eos
 13 dicta strata. et de eul precepta optinent. Respondit - optinent
 14 per eos in dicto modo. videlicet quod homines balthamade vadit
 15 et redit per dicta strata - et quando vident quod de curia
 16 dicta strata. Dicit tunc vicario istis locum quod faciat
 17 optari stratas. et tunc vicarius ipso contem. mittit precepta
 18 sua quod optent strate. et ego tunc fui presentis in dicto
 19 uno annu ut tres ubi consul de curia cui non no
 20 habeo mor. etc. quod facta erat precepta quod optarent stratas.

1 ego testis pasculavi cum meis bestiis ibidem et vidi alios meos
2 vicinos cum suis bestiis pascolare. Interrogatus hic testis per
3 quem modum vidit collegi cuxollos et si dictum comune collegit
4 ipsos cuxollos per comune in dicta terra, respondit: dico quod quando
5 cuxolli ducuntur tres homines de Madia magis sufficientes
6 compartiuntur cuxollos existentes in territorio de Madia, et dant
7 partem ipsorum cuxollorum aliquando sex hominibus de Madia simul
8 unam partem vel pluribus, et aliquando aliis sex vel pluribus
9 unam aliam partem et sic partiuntur. Et quilibet vadunt ad
10 colligendum suam sortem, et ego testis iam collegi cuxollos
11 in dicto salegio per istum modum.

12 Item interrogatus si dictum comune de Madia aptavit per comune
13 dictam stratam et de cuius precepto aptavit, respondit: aptavit
14 per comune in hunc modum videlicet quod homines vallis Madie vadunt
15 et redeunt per dictam stratam, et quando vident quod est deaptata
16 dicta strata, dicunt domino vicario plebis Locarni quod faciat
17 aptari stratas. Et tunc vicarius ipsius comunitatis mittit precepta
18 sua quod aptentur strate. Et ego testis fui presens modo sunt
19 duo anni vel tres ubi consul de Madia cuius nomen non
20 habeo menti dixit quod factum erat ei preceptum quod aptaret stratas

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

per tunc... de... . Et tunc fuit aptata per... . Ego tunc
fui in... meis... ad aptandum... strata usque
ad... . Tunc me rogavit... nescio quomodo
foret ille... q' pcepit... nec quo in se... nec quo
die nec quo anno... audidit... q' pda strata fuit
aptata. B. p'nc fuit aptata... ut... .

Supra tunc
Supra quarto capitulo sibi lecto per ordinem... .
potest... . Et tunc lecto sibi dicto capitulo... .

Supra quinto capitulo sibi lecto per ordinem... .
illud... . Et tunc... q' regavit... annuunt... .
fuit in dicta... tunc... postea fuit... .
Et sic... q' illud... regavit... annuunt... .
lafratu... . Et postea... ipse... .

Indicavit... . Et postea... .
dictu... anno... . Et postea... .
ipse... . Et postea... .
Et recorder... . Et pda... .
Et reddendo... .

1 per territorium de Madia. Et tunc fuit aptata per comune et ego testis
2 fui cum aliis meis vicinis ad aptandum dictam stratam usque
3 ad predictum rivum. Tamen interrogatus, dixit: nescio qui
4 foret ille vicarius qui precepit nec quo mense nec quo
5 die nec quo anno predicta audiverim et predicta strata fuerit
6 aptata, sed pur fuit aptata ut supra dixi.
7 Super tertio. ---
8 Super quarto capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: bene
9 potest probare si vult, et iterum lecto sibi dicto capitulo, dixit
10 bene potest illud facere per annum qui cursus est.
11 Super quinto capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: bene potest
12 illud probare et est bene verum quod segavit et amugiavit dictum
13 fenum in dicta petia terre et postea fuit combustum dictum fenum.
14 Et hoc scio quia vidi segari et amugiari dictum fenum per dictum
15 Lafrancum. Et postea vidi ipsum fenum combustum.
16 Interrogatus dixit: vidi dictum Lafrancum segantem et amugiantem
17 dictum fenum anno proxime preterito de mense augusti et postea vidi
18 ipsum fenum combustum de post plures dies quorum numerum non
19 bene recordor. Et predicta vidi veniendo ad mercatum de Locarno
20 et redeundo quia dicta petia terre est prope stratam.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

Sup sexto capite Dixit hic tunc nescio qd sit publica
uox et fama.

Indrogat hinc quot amos ht. Hinc tunc.

Sup specialibus questionibus indrogat hic tunc nichil aliud
quod ptinet ad questionem.

Die Sab. xij. febr. anno pcc.

Magr Belonus de Madia tunc iurat de iurante dicta dicto
et suis titulis et capitulis Sup pmo capite sibi lecto et
ordino Dixit hic tunc in dicto dictam terram et qua fuit
potius ignis et feno et raet et dicitur de Madia ubi
dicit in statuto notando ppe Jacobum. A quo qd tunc
possunt pbare qd tunc est uerq qd dicta petia tunc est
dictor eor et hom de Madia. Indrogat quatu et quonq
sunt qd dicta petia tunc sit dictor eor et hom de Madia
Rendit ego scio qd postq ego recorder dictu eor et
hones ipius eor de Madia tamen et possiden dictam petia
tunc iudicior qd colligen auxillos dictos in ea petiam
tunc et ipa petia tunc. et aptauer strata magis et infra q
sit dicta petia tunc iudicior usq ad finem de Saltemisano.
ut de collenis. a quo finem in finem et tunc eor de Madia.

1 Super sexto capitulo dixit hic testis: nescio quid sit publica

2 vox et fama.

3 Interrogatus hic testis quot annos habet, respondit triginta.

4 Super specialibus questionibus interrogatus hic testis nichil dixit

5 quod pertineat ad questionem.

6 Die sabati ·XIII· februarii anno predicto.

7 § Martinus Belonus de Madia testis iuratus de veritate dicenda, lectis

8 ei suprascriptis titulo et capitulis. Super primo capitulo sibi lecto per

9 ordinem dixit hic testis: bene scio dictam terram in qua fuit

10 positus ignis in feno et iacet in territorio de Madia ubi

11 dicitur in Salegio rotondo prope Introbium. Et dico quod bene

12 possunt probare quia bene est verum quod dicta petia terre est

13 dictorum comunis et hominum de Madia. Interrogatus qualiter et quomodo

14 scit quod dicta petia terre sit dictorum comunis et hominum de Madia,

15 respondit: ego scio quia postquam ego recordor dictum comune et

16 homines ipsius comunis de Madia tenuerunt et possiderunt dictam petiam

17 terre videlicet quod colligerunt cuxollos ductos in eam petiam

18 terre in ipsa petia terre. Et aptaverunt stratam magis in infra quam

19 sit dicta petia terre videlicet usque ad rivum de valle Nuxera

20 vel de Colletis a quo rivo in sursum est territorium comunis de Madia,

1 et dicta peria tice est ad dicto Luno in fursum. Indrogat si coe
 2 de Madia collegit auxollos p coe in dicta peria tice ut fuer
 3 singulis p sone ipius cois q colliger. Respondit q colliger
 4 p coe. Indrogat p quem modum colliger p coe et quatu
 5 scilicet q colliger p coe. Respondit ego scio q colliger p coe
 6 ga quando uenit plene aquaz et ducunt auxolla Vicini de
 7 Madia faciunt Vicinaria in platea de Madia ad ponu tabulo.
 8 more solito et in dicta Vicinaria optinent iud Vicinos
 9 auxollos ductos in dicta de Madia ipi Vicini cois ad
 10 Portum. Ita q in una pte dicti Vicinoy uenit aliq ex dictis
 11 Vicinis ptes ad colligendum et in alia pte ab eis et ego tunc
 12 fui bis ut ter in dicta Vicinaria ad optinendum dictos auxollos
 13 p istum modum et uenit in testa et quibusda aliis meis
 14 canonesis de Madia in ptem ad colligendum auxollos q
 15 exat in dicta peria tice. Et ego tunc una cu istis meis
 16 canonesis collegi auxollos duabz vicibz p istum modum in
 17 dicto ptegru. Tunc dicit indrogat non habeo tunc me
 18 quibus anno nec quibus diebus pta uicini fieri et colligunt
 19 ptes auxollos. B. fuit de Julio ut augo ut Sept

1 et dicta petia terre est a dicto rivo in sursum. Interrogatus si comune
2 de Madia collegit cuxollos per comune in dicta petia terre vel fuerunt
3 singulares persone ipsius comunis qui colligerunt, respondit quod colligerunt
4 per comune. Interrogatus per quam modum colligerunt per comune et qualiter
5 scit quod colligerunt per comune, respondit: ego scio quod colligerunt per comune
6 quia quando veniunt plene aquarum et ducuntur cuxolli, vicini de
7 Madia faciunt vicinantiam in platea de Madia ad sonum tabule
8 more solito et in dicta vicinantia compartiuntur inter vicinos
9 cuxollos ductos in territorio de Madia ipsi vicini comuniter ad
10 sortem, ita quod in una parte dicti territorii venit aliquibus ex dictis
11 vicinis sors ad colligendum et in alia parte aliis. Et ego testis
12 fui bis vel ter in dicta vicinantia ad compartiendum dictos cuxollos
13 per istum modum, et venit mihi testi et quibusdam aliis meis
14 cantonesiis de Madia in partem ad colligendum cuxollos qui
15 erant in dicta petia terre. Et ego testis una cum suprascriptis meis
16 cantonesiis collegi cuxollos duabus vicibus per istum modum in
17 dicto salegio. Tamen dixit interrogatus: non habeo bene menti
18 quibus annis nec quibus diebus predicta viderim fieri et collegerem
19 predictos cuxollos. Sed fuit de iullio vel augusto vel septembre.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

Interrogat quatuor et quomodo scit quod dicta esse aptavit servata
magis in infra quam in supra et peria hinc et per que modum fuit
aptata per eos. Respondit ego scio quia ego tunc fuit ut
nisi ad aptandum dicta servata cum aliis meis manibus per eos
in hunc modum fideliter quod quod servate sunt deceptate per
aliqua aliamia. Rectoribus istis locum meum precepta sua
cor de madia ut aptet servatas per sua ditiona et sic mittere
quod faciat alios cor. Et ego tunc fuit iam consul ipso cor
fideliter anno. m. cccc. xlvij. et feci aptari eam
periam per eos de precepto dicitur tunc peris quod tunc erat fideliter
in obsequio de fineno. Fideliter quod facto in deo precepto
noie dicit cor. habui manibus meos simul ad viciniam
in platea de madia ad somnabile more solito et ibi
per me manibus meos ut perim aptaret periam servata et
perim alias perias per cor. Et per hunc modum in deo fieri
et aptare perias quas. Interrogat quatuor est quod
collegit prima meo auxilios in dicta peria hinc et quatuor
est quod aptavit seu in deo aptaret eam servata prima meo
Respondit non habeo tunc meo. Et dico quod postquam recordari
est semper aptata servata ita usque

1 Interrogatus qualiter et quomodo scit quod dictum comune aptaverit stratam
2 magis in infra quam sit dicta petia terre et per quem modum fuit
3 aptata per comune, respondit: ego scio quia ego testis fui vel
4 misi ad aptandum dictam stratam cum aliis meis vicinis per comune
5 in hunc modum, videlicet quod quando strate sunt deaptate per
6 aliqua diluvia rectores plebis Locarni mittunt precepta sua
7 comuni de Madia ut aptet stratas per sua territoria, et sic intendo
8 quod faciat aliis comunibus. Et ego testis fui iam consul ipsius comunis
9 videlicet anno curso ·MCCCXVIII· et feci aptari dictam
10 stratam per comune de precepto vicarii dicte plebis qui tunc erat videlicet
11 domini Obicionis de Furno, videlicet quod facto mihi dicto precepto
12 nomine dicti comunis habui vicinos meos simul ad vicinantiam
13 in platea de Madia ad sonum tabule more solito et ibi
14 precepi vicinis meis ut partim aptarent predictam stratam et
15 partim alias stratas predicti comunis. Et per hunc modum vidi fieri
16 et aptari pluries quater. Interrogatus quantum est quod
17 collegit prima vice cuxollos in dicta petia terre et quantum
18 est quod aptavit seu vidit aptari dictam stratam prima vice,
19 respondit: non habeo bene menti, sed dico quod postquam recordor
20 est semper aptata strata illuc usque.

1 **S**up dco capitulo sibi lecto p ordine Dni hie tū. Duxi
 2 sup pmo q postq recorder dictū oō tenuit & possedit dcam
 3 petia tū colligendo axillos & aptato parata ut sup dixi.
 4 Et dco sicut sup isto capto. B uigo tantū dicitur
 5 q possidet pascuandū cū bestias in dicto pascuo sine gōno
 6 hominū de Virizino. Interogate. Si dictū oō tenuit p dicta
 7 tūca bestias cū gōno pascuaret dictam petia tū. Et dco
 8 non. B hōes de Madia tenuer bestias cū gōno pascuandū
 9 dictam petia tū. Et ego tū misi meas bestias & mē
 10 alios meos vacuos mēte ad pascuandū in dicta petia
 11 tū temp postq recorder. Et mē dco bestias pascuatas
 12 in ipa tū cūdo & redendo q parata que est in dictam
 13 petia tū mē dco qm uocabam ad mēcatū locū &
 14 redibam Madia.

15 Interogate dicit recorder tū anos xl. & habeo tū cō
 16 annos quinquagū.

17 **S**up dco capto sibi lecto p ordine Dni hie tū. Duxi
 18 supius hoc quod dco de hoc.

1 Super secundo capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: dixi
2 super primo quod postquam recordor dictum comune tenuit et possedit dictam
3 petiam terre colligendo cuxollos et aptando stratam ut supra dixi,
4 et dico similiter super isto capitulo. Sed iungo tantum videlicet
5 quod possiderunt pasculando cum bestiis in dicto salegio sine contradictione
6 hominum de Virizino. Interrogatus si dictum comune tenuit per dicta
7 tempora bestias cum quibus pascularet dictam petiam terre, respondit:
8 non, sed homines de Madia tenuerunt bestias cum quibus pasculaverunt
9 dictam petiam terre. Et ego testis misi meas bestias et vidi
10 alios meos vicinos mittere ad pasculandum in dicta petia
11 terre semper postquam recordor. Et vidi dictas bestias pascolare
12 in ipsa terra eundo et redeundo per stratam que est iuxta dictam
13 petiam terre, videlicet quando veniebam ad mercatum Locarni et
14 redibam Madiam.
15 Interrogatus dixit: recordor bene annos ·XL· et habeo bene circa
16 annos quinquaginta.
17 Super tertio capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: dixi
18 superius hoc quod scio de hoc.

1 **S**up quarto capitulo sibi lecto p ordine - Dico hic tis - by
 2 audiri a vicinis meis - q dicitur Magis inuestunt dno
 3 lafracu coza de dicta peria tice.

4 **S**up quinto capitulo sibi lecto p ordine - Dico hic tis - Dico
 5 qd amo p pto de msc augi - uenendo q ueniam ad mdatu
 6 de Locan su alio ptab meis vicinis quos no habeo by mti
 7 p potam que e iupota dicta peria tice sicut dictu lafracu
 8 laboratam in dicta peria tice videlicet Rogate ferru. et
 9 postea mti dicitu ferru gustu. Et pda mti de pda
 10 msc augi. nescio tam by specificare des qz h miam.

11 **S**up sexto capitulo de uoce et fama Dico hic tis - nescio
 12 qd factu sit dicitu p uox et fama

13 **I**ndegat hic tis qua ptem uellet obtine in hac ca
 14 **R**endit uellem qd obtinet illa pars q fit meliorem
 15 rariorem videlicet ois d Madia qd habet meliorem
 16 rariorem

17 **S**up alio indogatoris indogant nichil dicit quod
 18 ptineat ad questionem

- 1 Super quarto capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: bene
- 2 audivi a vicinis meis quod dictus Mazinus investivit dictum
- 3 Lafrancum Cozam de dicta petia terre.
- 4 Super quinto capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: dico
- 5 quod anno proxime preterito de mense augusti veniendo quod veniebam ad mercatum
- 6 de Locarno cum aliis pluribus meis vicinis quos non habeo bene menti
- 7 per stratam que est iuxta dictam petiam terre, vidi dictum Lafrancum
- 8 laborantem in dicta petia terre videlicet segantem fenum. Et
- 9 postea vidi dictum fenum combustum. Et predicta vidi de predicto
- 10 mense augusti, nescio tamen bene specificare dies quibus hoc viderim.
- 11 Super sexto capitulo de voce et fama, dixit hic testis: nescio
- 12 quid sit dictu publica vox et fama.
- 13 Interrogatus hic testis, quam partem vellet obtinere in hac causa,
- 14 respondit: vellem quod obtineret illa pars que habet meliorem
- 15 rationem videlicet comune de Madia quia habet meliorem
- 16 rationem.
- 17 Super aliis interrogationibus interrogatus nichil dixit quod
- 18 pertineat ad questionem.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19

pro die Sabi . xij . febr .
 Madus de Blenio de Madia nos unum de iudice diocesis
 leoris et pro uento et capite . ^{de loco} Sup primo capite p ordine
 Dux hic nos in pro dicta peria tre et dicit ibi in
 fategio rotondo . Et dicit qd by accidit qd dicta peria tre
 sit dictor cor et homin de Madia ga ego nos quando
 era pmo puer aptam parata magis in infra qd dicta
 peria tre uidelicet usq ad finem inferiorum de collens .
 Et antegores mei dicunt eu gbus aptata dany parata
 dicit in testa unde puer et siquo tpr cor de Madia
 uenerit ad brigia tu potis testificari qd hucusq
 uidelicet usq ad dictu finem est cor et homin de Madia .
 Inducatur qd fuerit ita qd dicit peria uba pro .
 Hinc nos sum dicit . Et fuerit Zan de campilis
 de Madia et Barogel de Sta de Madia
 Sup po capite sibi loco p ordine Dux hic testis
 Ego nos ram p mea tpra colligi curio dos et per
 buscu in dia peria tre sine alia uctarior . Et nos
 loco sibi de capite Dux sic est nos ut duxi

1 Suprascripto die sabati ·XIII· februarii.

2 § Madius de Blenio de Madia testis iuratus de veritate dicenda,

3 lectis ei suprascriptis titulo et capitulis. Super primo capitulo sibi lecto per ordinem

4 dixit hic testis: bene scio dictam petiam terre et dicitur ibi in

5 Salegio rotondo. Et dico quod bene credo quod dicta petia terre

6 sit dictorum comunis et hominum de Madia quia ego testis quando

7 eram parvus puer aptavi stratam magis in infra quam est dicta

8 petia terre videlicet usque ad rivum inferiorem de Colletis,

9 et antequiores mei vicini cum quibus aptabam dictam stratam

10 dixerunt mihi testi: vide puer, si quo tempore comune de Madia

11 veniret ad brigam tu poteris testificari quod huc usque

12 videlicet usque ad dictum rivum est comunis et hominum de Madia.

13 Interrogatus qui fuerunt illi qui dixerunt predicta verba suprascripto testi,

14 respondit: non sunt vivi sed fuerunt Zanus de Campillis

15 de Madia et Barogius de Berta de Madia.

16 Super sero capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis:

17 ego testis iam per mea tempora collegi cuxollos et feci

18 buscum in dicta petia terre sine aliqua vetatione. Et iterum

19 lecto sibi dicto capitulo, dixit: sic est verum ut dixi.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18

In primo capitulo sibi lecto p ordine. Dico hie tra by e uero
 qd dicta peria tunc est tunc et possessa postq ego recordor
 p cor de madia. Sicut hie qd pasculam nos q madia
 cu bestis et collegimur auxillos in dca peria tunc semper
 postq recordor p tpra pasculandi et p tpra p q collegimur
 auxilla in dicta peria tunc et ego tunc pasculam in tunc
 cu bestis meis in dca peria tunc et in dca tunc meis
 tunc pasculam tunc cu bestis in dca tunc tunc
 in dca que est cor de madia. Et iam plus collegi
 auxillos in dicta peria tunc quos ego etiam a dca cor
 de madia. Indegat hie tunc p dictu cor de madia
 tunc p dca tpra bestias cu qd pascit dca tunc
 tunc p dca tunc p tunc tunc bestias cu qd pascit
 tunc peria tunc. Indegat hie tunc quatuor et quoniam
 tunc qd dicta peria tunc p dictu cor de madia tunc
 ego tunc qd pasculam tunc tunc tunc tunc postq ego recordor
 ut p dca tunc. Indegat p dictu cor collegi auxillos
 p cor in dca peria tunc et p que modu collegi tunc

- 1 Super tertio capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: bene est verum
2 quod dicta petia terre est tenta et possessa postquam ego recordor
3 per comune de Madia videlicet quod pasculavimus nos de Madia
4 cum bestiis et collegimus cuxollos in dicta petia terre semper
5 postquam recordor per tempora pasculandi et per tempora per que erant^a
6 cuxolli in dicta petia terre. Et ego testis pasculavi multotiens
7 cum bestiis meis in dicta petia terre et vidi alios meos
8 vicinos pascolare similiter cum bestiis in dicta terra tamquam
9 in terra que est comunis de Madia. Et iam pluries collegi
10 cuxollos in dicta petia terre quos ego emeram a dicto comuni
11 de Madia. Interrogatus hic testis si dictum comune de Madia
12 tenuit per dicta tempora bestias cum quibus pasceret dictam terram,
13 respondit: non sed singulares persone tenebant bestias cum quibus pascula-
14 bant dictam petiam terre. Interrogatus hic testis qualiter et quomodo
15 scit quod dicta petia terre sit dicti comunis de Madia, respondit:
16 ego scio quia pasculavimus et tenuimus eam postquam ego recordor
17 ut supra dixi. Interrogatus si dictum comune collegit cuxollos
18 per comune in dicta petia terre et per quem modum collegit, respondit:

a "erant" über dem durchgestrichenen Wort "colleguntur"

1 uidi colligi p̄ hunc modum videlicet aliquando quando erat cingoli
 2 in magna quantitate congregabantur .xx. ut tunc ex vicinis de
 3 coris quidam ad colligendum in dicta petra tunc et in aliis vicinis
 4 dicta coris . Et quando erat paucior dabant ad incatū . Et
 5 ego tunc iam enim ad incatū cingolos dicta petra tunc una
 6 uide . Sed non habeo mei p̄ quanto . Et aliud incatū in di ficia
 7 platea in publica vicinaria coris de Madia in platea de Madia
 8 more solito quocata . Sed non ^{debeo} mei quatu sit q̄ ego uidi
 9 fieri p̄tā . nec quous annis in his ut dicta facta fuerunt
 10 p̄tā . Sed tunc fuerunt p̄ illa opera p̄ que uerebat cingoli .
 11 **S**up̄ quarto capite fidelitatis p̄ ordinem Dni hunc tunc . Est
 12 uerq̄ q̄ dictus magis consilii in publica vicinaria de Madia
 13 quocata in platea de Madia ad formā tabule more solito
 14 investitū suo nore et nore de coris dictū Raffraou Coza
 15 de dicta petra tunc . Investitū quatu et quoni illud sit
 16 et quatu est q̄ investitū eum et quous anno in his
 17 et de investitū cu in sup̄ . Rendat ego p̄tā

1 vidi colligi per hunc modum videlicet aliquando quando erant cuxolli
2 in magna quantitate congregabantur ·XX· vel circa ex vicinis dicti
3 comunis qui ibant ad colligendum in dicta petia terre et in aliis viganis
4 dicti comunis. Et quando erant pauci dabantur ad incantum. Et
5 ego testis iam emi ad incantum cuxollos dicte petie terre una
6 vice, sed non habeo menti pro quanto. Et illud incantum vidi fieri
7 pluries publica vicinantia comunis de Madia in platea de Madia
8 more solito convocata. Sed non habeo bene menti quantum sit quod ego vidi
9 fieri predicta nec quibus annis mensibus vel diebus facta fuerint
10 predicta, sed tamen fiebant per illa tempora per que veniebant cuxolli.
11 Super quarto capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: est
12 verum quod dictus Mazinus consul in publica vicinantia de Madia
13 convocata in platea de Madia ad sonum tabule more solito
14 investivit suo nomine et nomine dicti comunis dictum Lafrancum Cozam
15 de dicta petia terre. Interrogatus qualiter et quomodo illud scit
16 et quantum est quod investivit eum et quibus anno mense
17 et die investivit eum ut supra dixit, respondit: ego scio

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17

ga etiam p[ro]p[ri]o in dicta vicinaria et in di[ct]o cum inuestitur
et fuit p[ro]p[ri]a una carta. Et fuit anno p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o q[ui] n[on] fuit

In[ter] ut m[er]it[um] - De die n[on] recordor

Sup[er] quinto cap[itu]lo sibi lecto p[er] ord[em] me[um] Dix[er]it hic t[er]m[in]o
ego in di[ct]o f[er]m[in]o in m[er]ito et postea in di[ct]o ip[s]i f[er]m[in]o
q[ui] d[omi]n[u]m - Et utp[ro] lecto sibi dicto cap[itu]lo Dix[er]it
sibi una camana in dicta p[ar]te t[er]re - qua[m] ip[s]e fecerat
ut credo - que camana bona erat ad standu[m] me[um]
ad t[er]ra[m].

Sup[er] sexto cap[itu]lo de voce et fama Dix[er]it hic t[er]m[in]o n[on] fuit
q[uo]d sit publica vox et fama. Et utp[ro] p[ro]p[ri]a t[er]ra est
ma.

Indogant hic t[er]m[in]o - quot annis recordat[ur] - Respondit
ego recordor t[er]m[in]o annis t[er]m[in]o. Indogant hic t[er]m[in]o q[ui]t
annos t[er]m[in]o. Respondit ego habeo t[er]m[in]o annos xl.

Sup[er] p[ro]p[ri]o m[er]ito m[er]ito fuit m[er]ito hic t[er]m[in]o.
Et nihil est quod p[ro]p[ri]o ad que p[ro]p[ri]o

- 1 quia eram presens in dicta vicinancia et vidi eum investiri
- 2 et fuit facta una carta. Et fuit anno proxime preterito de mense
- 3 iunii vel madii, de die non recordor.
- 4 Super quinto capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis:
- 5 ego vidi fenum in mugio et postea vidi ipsum fenum
- 6 combustum. Et iterum lecto sibi dicto capitulo, dixit:
- 7 vidi unam camanam in dicta petia terre quam ipse fecerat
- 8 ut credo, que camana bona erat ad standum intus
- 9 ad tectum.
- 10 Super sexto capitulo de voce et fama, dixit hic testis: nescio
- 11 quid sit publica vox et fama. Sed est verum quod dicta terra est
- 12 nostra.
- 13 Interrogatus hic testis quot annis recordatur, respondit:
- 14 ego recordor bene annis triginta. Interrogatus hic testis quot
- 15 annos habet, respondit: ego habeo bene annos ·XL·.
- 16 Super specialibus interrogationibus fuit interrogatus hic testis
- 17 sed nihil dixit quod pertineat ad questionem.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18

18 die febr. xij. febr.

Laurentius abbas Barogij de madia tunc unatq de iudicio dicitur
lectis et fuis tunc et capitulis. Et sup dicto capitulo primo sibi
lecto p ordine. Dixit hic tunc tunc sicut dicta petra tunc
et iacet ubi dicit in Salegio rotundis. Et dicit q dca
petra tunc tunc est dictor cons et homin de madia. Indegat
hic tunc quatu et quom sicut q dca petra tunc sicut dca
cons et homin de madia. Respondit ego sicut q laboravi
in dicta petra tunc solus et cu compagna ad petitionem dca
cons ptus septies p mea tpra. Videlicet q collegi auxilios
et optum auxilios in dicta petra tunc sicut faciunt.

Continatio.

Sup sicut capitulo sibi lecto p ordine Dixit hic tunc dca q
anno .xxv. pp ptus gbus ego recordor dca petra tunc
sicut et fuit dictor cons et homin de madia. Indegat
quatu sicut q dca petra tunc sicut dca cons et homin
de madia .xxv. anno pp ptus. Respondit ego sicut q ego
tunc pasculam cu meis bestis in dicta petra tunc et

1 Suprascripto die sabati ·XIII· februarii.

2 § Laurentius Alberti Barogii de Madia testis iuratus de veritate dicenda,
3 lectis ei suprascriptis titulo et capitulis. Super dicto capitulo primo sibi
4 lecto per ordinem, dixit hic testis: bene scio dictam petiam terre
5 et iacet ubi dicitur in Salegio rotondo. Et dico quod dicta
6 petia terre bene est dictorum comunis et hominum de Madia. Interrogatus
7 hic testis qualiter et quomodo scit quod dicta petia terre sit dictorum
8 comunis et hominum de Madia, respondit: ego scio quia laboravi
9 in dicta petia terre solus et cum compaignia ad petitionem dicti
10 comunis plures septies per mea tempora, videlicet quod collegi cuxollos
11 et compartivi cuxollos in dicta petia terre sicut faciunt
12 vicinantie.

13 Super secundo capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: dico quod
14 annis ·XXV· proxime preteritis quibus ego recordor dicta petia terre
15 stetit et fuit dictorum comunis et hominum de Madia. Interrogatus
16 qualiter scit quod dicta petia terre steterit dictorum comunis et hominum
17 de Madia ·XXV· annis proxime preteritis, respondit: ego scio quia ego
18 testis pasculavi cum meis bestiis in dicta petia terre et numquam

1 fuit in gradibus. et collegi saluos quando erat. et fieri
 2 ligna. et nunc fuit in gradibus. et ga in d. aptari
 3 servata usque ad finem de Saltenosere sine de collectis
 4 p. dictu. coe de madia p. lico ter. et ego iam aptam
 5 eam servata p. coe meo cu. p. lico abis. Unde dicitur q.
 6 consules coe p. lico q. sunt p. op. p. p. p. q. aptam
 7 servate p. lico de madia. quando sunt de aptate. p. no
 8 recorder quatu. sit q. dicta servata fuit aptata p. lico
 9 modum.
 10 **S**up. etia. capta. p. lico lecto p. ordine. Dixit hic no. et
 11 in. uero q. dicta p. lico fuit tona. et possessa p. coe
 12 et. hores de madia. xx. ans. q. lico recorder. Indroge
 13 hores no. quatu. et quom. p. lico. q. fuit possessa p. lico
 14 coe et. hores de madia p. lico ans. xv. Et. nunc
 15 ego p. lico. ga. un. vltio. in. lico. p. lico. fuit. et. dregam
 16 vltio. onzollando. et. faciendo. saluos. et. p. lico. et.
 17 nunc. fuit. in. gradibus. et. faciendo. p. lico.

1 fuit mihi contradictum. Et collegi salices quando erant. Et feci
2 ligna et numquam fuit mihi contradictum. Et quia vidi aptari
3 stratam usque ad rivum de valle Nosere sive de Colletis
4 per dictum comune de Madia pluries ter. Et ego iam aptavi
5 eam stratam pro comuni meo cum pluribus aliis, videlicet quod
6 consules comunis predicti qui sunt per tempora precipiunt quod aptentur
7 strate per territorio de Madia, quando sunt deaptate. Sed non
8 recordor quantum sit quod dicta strata fuerit aptata per dictum
9 modum.

10 Super tertio capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: est
11 bene verum quod dicta petia terre fuit tenta et possessa per comune
12 et homines de Madia ·XXV· annis quibus recordor. Interrogatus
13 hic testis qualiter et quomodo scit quod fuerit possessa per dictum
14 comune et homines de Madia predictis annis ·XXV·, respondit:
15 ego scio quia ivi illuc in dictam petiam terre et bregavi
16 illic cuxollando et faciendo salices et pasculando et
17 numquam fuit mihi contradictum et faciendo fenum.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19

Sup quarto capitulo supra dicto per ordine. Dico hic testis
 credo quod dictus lafractus fuit minister ad dictos
 Magistro consule suo nomine et nomine dicti consule de dicta parte
 tunc quia ipse lafractus dicitur in quodam carta minister
 Sup quinto capitulo supra dicto per ordine. Dico hic testis. In
 potest hoc facere quia ego tunc anno pro pro de mense in
 die non in recordor. Sed credo quod fuit de auge ueniendo
 quod uenitam locum. unde dicitur lafractus laborato in dicta
 parte tunc videlicet monasterium dicta tunc et tractante
 ipsam tunc ad grossam. Et postea in die de eodem tempore fuit
 amogratu in dicta parte tunc. Et post aliquot dies in die
 ipse fuit in ante. Sed non recordor quous diebus. Sed
 fuit de auge ut dixit pro pro
 Indagat hic tunc quot annos habet. Respondit habeo
 annos triginta annos ut triginta annos
 Sup sexto capitulo de uoce et fama. Dico hic testis. nescio
 quod sit publica uox et fama
 Sup septimo capitulo interrogatoribus fuit interrogatus hic testis. In nichil
 tunc quod pertinet ad questionem.

- 1 Super quarto capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis:
- 2 credo bene quod dictus Lafrancus fuerit investitus a dicto
- 3 Mazino consule suo nomine et nomine dicti comunis de dicta petia
- 4 terre quia ipse Lafrancus dixit mihi quod habet cartam investiture.
- 5 Super quinto capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: bene
- 6 potest hoc facere quia ego testis anno proxime preterito de mense nec
- 7 die non bene recordor, sed credo quod fuerit de augusto veniendo
- 8 quod veniebam Locarnum, vidi dictum Lafrancum laborantem in dicta
- 9 petia terre videlicet mondantem dictam terram et trahentem
- 10 ipsam terram ad giosam. Et postea vidi de dicto tempore fenum
- 11 amogiatum in dicta petia terre. Et post aliquot dies vidi
- 12 ipsum fenum in cinere, sed non recordor quibus diebus, sed
- 13 fuit de augusto vel septembre proxime preteritis.
- 14 Interrogatus hic testis quot annos habet, respondit: habeo
- 15 annos triginta duos vel triginta tres.
- 16 Super sexto capitulo de voce et fama, dixit hic testis: nescio
- 17 quid sit publica vox et fama.
- 18 § Super specialibus interrogationibus fuit interrogatus hic testis, sed nichil
- 19 dixit quod pertineat ad questionem.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18

Die lune .xv. febr. .ano .mccc. .xxii.

Jacobus Zam gffi de madia. his uncat de iuritate dicenda
 Petrus et suis titulo et capitulo. Dup primo capitulo e
 petro p ordine. Dup hic no bi suo dicta tiam et
 rater ubi dicit in primo patagio rotundo videlicet illa i
 qua fuit petrus ignis in fieri. Et dico qd postq ego
 recordor dicti coc et hoies de madia tenuer eciam
 petra tice p sua. Interrogat hic tis p que modum
 tenuer dicti coc et hoies de madia dicta tiam p sua p
 dicta tiam qdus recordat. Respondit tenuer p modu
 ga dicta tiam est ipso coc et hom de madia et est q
 duonore ipso coc. Interrogat quatu et quom pet
 q dicta tiam sit coc et hom de madia et de duonore
 ipso coc. Respondit ego sic ga tenuer p sua et
 audim ab antiquorib de madia videlicet annis maiorib
 de madia qd ipam petram tice tenuer p sua. Et audim
 fieri a dimitia de patagia de madia qd qdam part eius
 missat iam cum ad parcelandu mltu i sta petra tice.

1 Die lune ·XV· februarii anno predicto.
2 § Jacobus Zani Grossi de Madia testis iuratus de veritate dicenda,
3 lectis ei suprascriptis titulo et capitulis. Super primo capitulo sibi
4 lecto per ordinem, dixit hic testis: bene scio dictam terram et
5 iacet ubi dicitur in somo Salegio rotondo, videlicet illa in
6 qua fuit positus ignis in feno. Et dico quod postquam ego
7 recordor dicti comune et homines de Madia tenuerunt dictam
8 petiam terre pro sua. Interrogatus hic testis per quem modum
9 tenuerunt dicti comune et homines de Madia dictam terram pro sua per
10 dicta tempora quibus recordatur, respondit: tenuerunt per modum
11 quia dicta terra est ipsorum comunis et hominum de Madia et est de
12 vicinore ipsius comunis. Interrogatus qualiter et quomodo scit
13 quod dicta terra sit dictorum comunis et hominum de Madia et de vicinore
14 ipsius comunis, respondit: ego scio quia tenuerunt pro sua et
15 audivi ab antiquioribus de Madia videlicet a nostris maioribus
16 de Madia quod ipsam petiam terre tenuerunt pro sua. Et audivi
17 heri a Divitia de Valegia de Madia quod condam pater eius
18 miserat iam eam ad sarcelandum mileum in dicta petia terre.

1 **S**up secundo capitulo sibi lecto p ordine. Dixit hic tunc. Dico
 2 q postea recorder dicta pecunia tunc stetit in manibus eius de Madia
 3 sine aliqua uetatione. Interrogat hic tunc p que modo dicta
 4 pecunia tunc stetit in manibus dicti eius de Madia postea ipse
 5 recordat sine aliqua uetatione. Respondit. tamen p modum
 6 q est sua sicut alia sua tunc. Et aliam ut supius dixi
 7 annis maioribus antiquioribus de Madia. q est sua.

8 **S**up tertio capitulo sibi lecto p ordine. Dixit hic tunc. Dico q
 9 postea recorder. non recorder q fuit uetario aliqua de dicta
 10 pecunia tunc. Et uter lecto sibi dicto capitulo. Dixit illud idem.
 11 Interrogat hic tunc quot annis recordat. Respondit. nescio.

12 **S**up quarto capitulo sibi lecto p ordinem dixit hic tunc. Et est
 13 uerum q pater Maximus Consul suo nomine et nomine eius et
 14 hominum de Madia. inuestiuit dictam lafractu Coza de pecunia
 15 tunc pda. Et hoc factum fuit p presentibus ubi facta fuit dicta
 16 inuestitura. Interrogat p que modo inuestiuit dictam lafractu.
 17 dictus consul. suo et nomine eius et hominum de Madia. et ubi
 18 et quibus anno. m^o d^o c^o et quibus presentibus inuestiuit eum

1 Super secundo capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: dico
2 quod postquam recordor dicta petia terre stetit in manibus comunis de Madia
3 sine aliqua vetatione. Interrogatus hic testis per quem modum dicta
4 petia terre stetit in manibus dicti comunis de Madia postquam ipse
5 recordatur sine aliqua vetatione, respondit: tenuerunt per modum
6 quia est sua sicut alia sua terra. Et audivi ut superius dixi
7 a nostris maioribus antiquioribus de Madia, quod est sua.
8 Super tertio capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: dico quod
9 postquam recordor non recordor quod fuerit vetatio aliqua de dicta
10 petia terre. Et iterum lecto sibi dicto capitulo, dixit illud idem.
11 Interrogatus hic testis quot annis recordatur, respondit: nescio.
12 Super quarto capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: bene est
13 verum quod suprascriptus Mazinus consul suo nomine et nomine comunis et
14 hominum de Madia investivit dictum Lafrancum Cozam de petia
15 terre predicta et hoc scio quia fui presens ubi facta fuit dicta
16 investitura. Interrogatus per quem modum investivit dictum Lafrancum
17 dictus consul suo et nomine comunis et hominum de Madia et ubi
18 et quibus anno mense et die et quibus presentibus investivit eum

1 in sup. Respondit investitur p^{re}sentis Consul p^{re}sentis lafraco
 2 ny placita de madia i publica vicinaria r^ode ad p^{re}sentem
 3 tabule quocata more solito, sicut investitur alie coantur
 4 noie ip^{re}sentis cois q^uerentibus vicinis existens i ipsa
 5 vicinaria. Et fuit ano pp p^{re}sentis de m^ore madia ut Juny
 6 B non recordor de die. Et intendo q^u alib noie q^u madia
 7 tradantur investitur deo p^{re}sentis t^{er}re.

8 **S**up q^uo capitulo sibi lecto p^{re}sentis ordine. D^{ic}o hic t^{er}re
 9 q^u est uer^u q^u dicitur lafraco laboravit deam p^{re}sentis
 10 t^{er}re ante q^u dicitur f^uerit f^uerit q^u dicitur dicitur q^u
 11 clausit z mandavit deam p^{re}sentis t^{er}re.

12 Indegat^{ur} hic t^{er}re quatuor p^{re}sentis q^u clausit z mandavit
 13 deam p^{re}sentis t^{er}re ut sup^{er} dicitur. Respondit ego p^{re}sentis q^u
 14 uidi ipsam t^{er}ram mandata z clausa ut a longe. Et
 15 dicebat q^u ip^{re}sentis lafraco mandavit z clauserat

16 **S**up sexto capitulo sibi lecto p^{re}sentis ordine. D^{ic}o hic t^{er}re
 17 nescio q^u sit publica uox z fama

1 ut supra, respondit: investivit predictus consul predictum Lafrancum
2 in platea de Madia in publica viciniantia ibidem ad sonum
3 tabule convocata more solito, sicut investiuntur alie comunantie
4 nomine ipsius comunis consentientibus vicinis existentibus in ipsa
5 viciniantia. Et fuit anno proxime preterito de mense madii vel iunii
6 sed non recordor de die. Et intendo quod Alcherius notarius de Madia
7 tradaverit investituram dicte petie terre.
8 Super quinto capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis:
9 bene est verum quod dictus Lafrancus laboravit dictam petiam
10 terre ante quam dictum fenum foret combustum videlicet quod
11 clausit et mondavit dictam petiam terre.
12 Interrogatus hic testis qualiter scit quod clausit et mondavit
13 dictam petiam terre ut supra dixit, respondit: ego scio quia
14 vidi ipsam terram mondatam et clausam a longe, et
15 dicebatur quod ipse Lafrancus mondaverat et clauserat.
16 Super sexto capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis:
17 nescio quid sit publica vox et fama.

^{Prohibet}
 1 ^{Sup} interrogatoribus & questionibus fuit interrogatus sic
 2 si nichil dixerit quod pertineat ad questionem
 3 pro die lune .xv. febru.
 4 Ego Johannes Jacobi de laquila de Madia iuravit de veritate dicta
 5 factis et factis titulis & capitulis. ^{Sup} primo capitulo sibi
 6 lecto per ordine dicitur hic sic in scio deam petra tres
 7 qua fuit portus ignis in fano & iacet ubi dicitur in palegio
 8 rotondo. Et dico quod mei maiores de Madia dixerunt
 9 in quod tenuerunt deam tream per sua. Et ego testor fin una
 10 vice ad aptatum strata usque ad riuum inferiorem de
 11 valle nosse una cum Gualtero Andronis de Madia. Et
 12 dicitur. Gualtero dicitur in quod usque ad dictum riuum erat
 13 coris de Madia. & illuc usque debebat aptari strata per
 14 ipsum coris. Et incep lecto sibi dicto capitulo. Dico dico
 15 quod dictus Gualtero dicitur in quod ut superius dicitur
 16 quando dicebantur valle per valle madia. Et tunc fuit
 17 precepta coris, ut quilibet coris aptaret strata sup suo

1 Super specialibus interrogationibus et questionibus fuit interrogatus hic testis

2 sed nichil dixit quod pertineat ad questionem.

3 Suprascripto die lune ·XV· februarii.

4 § Zaninus Jacobi de Lasilva de Madia testis iuratus de veritate dicenda,

5 lectis ei suprascriptis titulo et capitulis. Super primo capitulo sibi

6 lecto per ordinem dixit hic testis: bene scio dictam petiam terre in

7 qua fuit positus ignis in feno et iacet ubi dicitur in Salegio

8 rotondo. Et dico quod mei maiores de Madia dixerunt

9 mihi quod tenuerunt dictam terram pro sua. Et ego testis fui una

10 vice ad aptandum stratam usque ad rivum inferiorem de

11 valle Nosere una cum Guilielmo Ardizonis de Madia, et

12 dictus Guilielmus dixit mihi quod usque ad dictum rivum erat

13 comunis de Madia, et illuc usque debebat aptari strata per

14 ipsum comune. Et iterum lecto sibi dicto capitulo dixit: dico

15 quod dictus Guilielmus bene dixit mihi ut supra dixi videlicet

16 quando ducebantur balle per vallem Madiam, et tunc fiebant

17 precepta comunibus ut quodlibet comune aptaret stratam super suo.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17

Et dico qd fin postea cu pto amitto ad aptandam domum
strata una alia uice.

Sup pto capto sibi lecto p ordine Dico hic tis - Dico
qd recordor tibi anno .xxxv. et magis autem qd dicta terra
uotaret p heredes de uirgino. Et mei maiores dictas
qd colligebat saltes in dicta peria tice et non gauderet
eis. Et itop lecto sibi dicto capto - Dico tibi uerum
de illis rebus qd dicunt qd uideri possunt in terra in dicta
peria tice.

Sup tto capto sibi lecto p ordine Dico hic testis
Dico qd non uotauerit nobis dicta de uirgino dictam
peria tice postq ego recordor p me. Et itop lecto
sibi dicto capto - Dico illud idem

Sup quarto capto sibi lecto p ordine Dico hic testis
tibi est uesp qd dictus magis consilii suo nomine et nomine
eius et hominum de Madia inuestiunt domum lafractu de
dicta peria tice. Indecogit p que modum inuestiunt

- 1 Et dico quod fui postea cum suprascripto Guilielmo ad aptandum dictam
2 stratam una alia vice.
- 3 Super secundo capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: dico
4 quod recordor bene annis ·XXXV· et numquam audivi quod dicta terra
5 vetaretur per homines de Virizino. Et mei maiores dicebant
6 quod colligebant salices in dicta petia terre et non contradicebatur
7 eis. Et iterum lecto sibi dicto capitulo, dixit: bene venient
8 de illis testibus qui dicent quod viderunt poni mileum in dicta
9 petia terre.
- 10 Super tertio capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis:
11 dico quod non vetaverunt nobis dicti de Virizino dictam
12 petiam terre postquam ego recordor nisi nunc. Et iterum lecto
13 sibi dicto capitulo, dixit illud idem.
- 14 Super quarto capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis:
15 bene est verum quod dictus Mazinus consul suo nomine et nomine
16 comunis et hominum de Madia investivit dictum Lafrancum de
17 dicta petia terre. Interrogatus per quem modum investivit

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19

dictum Lafrauco noie sicut ut supradixit. Respondit qd
investiuit eum dictus Confut. noie sicut in publica incantia
quocata in platea de Madia ad formam tabule more solito.
et ego sum p[re]sens in dicta vicinacia ubi facta sunt dicta
investita. Indecogant dixit dico qd p[re]dicta fuerunt
anno p[re]p[ro] p[ro] de m[ese] mady ut Juny de die no[n] recordor.

Sup[er] primo capitulo sibi lecto p[er] ordine. Dixit hic testis
by m[er]idi d[omi]ni p[er]ta t[er]re laborata et clausa. Et by m[er]idi
fenu amogata in dicta p[er]ta t[er]re et postea m[er]idi d[omi]ni
fenu g[ra]bata tam no[n] m[er]idi dictu Lafrauco laboratam.

Sup[er] sexto capitulo sibi lecto p[er] ordine. Dixit hic testis
n[on] scio qd sic publica vox et fama
Indecogant hic testis quot annos h[ab]et. Respondit quadragesima.
Sup[er] specialibus questionibus indecogant nichil dixit
qd p[ro]mear ad questionem

Ho die lune .xv. febr.

Lafrauco Maga de Madia. Ho meate de iudice dicenda
lectis et sicut t[er]re et capitulis. Sup[er] primo capitulo
sibi lecto p[er] ordine. Dixit hic testis. Et no[n] scio dicta p[er]ta

1 dictum Lafrancum nomine suprascripto ut supra dixit, respondit quod
2 investivit eum dictus consul nomine suprascripto in publica viciniantia
3 convocata in platea de Madia ad sonum tabule more solito,
4 et ego fui presens in dicta viciniantia ubi facta fuit dicta
5 investitura. Interrogatus dixit: dico quod predicta fuerunt
6 anno proxime preterito de mense madii vel iunii de die non recordor.
7 Super quinto capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis:
8 bene vidi dictam petiam terre laboratam et clausam et bene vidi
9 fenum amogiatum in dicta petia terre, et postea vidi dictum
10 fenum combustum, tamen non vidi dictum Lafrancum laborantem.
11 Super sexto capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis:
12 nescio quid sit publica vox et fama.
13 Interrogatus hic testis quot annos habet, respondit quadraginta.
14 Super specialibus questionibus interrogatus nichil dixit
15 quod pertineat ad questionem.
16 Suprascripto die lune ·XV· februarii.
17 § Lafrancus Maza de Madia testis iuratus de veritate dicenda,
18 lectis ei suprascriptis titulo et capitulis. Super primo capitulo
19 sibi lecto per ordinem dixit hic testis: bene scio dictam petiam

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

tunc in qua fuit ponus ignis in feno. et iacet ubi
 dicitur in Catalogo Rotondo. Et dico quod tunc coeditur quod
 tunc possit istud probare et intendit quod dicitur peria dicitur per
 doctoribus et hominibus de madia. Et hoc intendit quia ego tunc
 apertam strata cum Johanne de Capellis una vice et
 una alia vice cum Gualtero andersonis de madia usque ad
 finem de collis et una vice fuit ad prendenda ligna
 in glarea Catalogi rotondi cum Johanne de Capellis
 Supra dicto capitulo ubi licet per ordine. Dico hic tunc
 ego habeo tunc annos quadraginta et recordor tunc annos
 triginta. Et tunc annis triginta dictu coeditur de madia
 tenuit deam peria tunc per sua. Indrogant hic tunc
 quatuor et quomodo scit quod dictu coeditur tenuit deam deam
 per sua et per quo modo tenuit per sua deis tunc tunc
 Respondit ego tunc quia ego tunc colligi ligna et laboram
 in dicta peria tunc et apertam strata ut supra dicitur
 sine aliqua gradatione

1 terre in qua fuit positus ignis in feno et iacet ubi
2 dicitur in Salegio rotondo. Et dico quod bene credo quod
3 bene possit illud probare et intendo quod dicta petia terre sit
4 dictorum comunis et hominum de Madia. Et hoc intendo quia ego testis
5 aptavi stratam cum Johane de Campellis una vice et
6 una alia vice cum Guilielmo Ardizonis de Madia usque ad
7 rivum de Colletis et una vice fui ad partiendum ligna
8 in glarea Salegii rotundi cum Johane de Campellis.
9 Super secundo capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis:
10 ego habeo bene annos quadraginta et recordor bene annis
11 triginta. Et dictis annis triginta dictum comune de Madia
12 tenuit dictam petiam terre pro sua. Interrogatus hic testis
13 qualiter et quomodo scit quod dictum comune tenuerit dictam terram
14 pro sua et per quem modum tenuit pro sua dictis temporibus,
15 respondit: ego scio quia ego testis collegi ligna et laboravi
16 in dicta petia terre et aptavi stratam ut superius dixi
17 sine aliqua contradictione.

1 **S**up^o tercio capitulo sibi lecto p^o ordine Dixit hic t^o Dico
 2 q^o postq^o recordor nos de Madia tenuim^o & possedim^o
 3 dictam pecia t^oe videlicet q^o ego t^os fui ad colligenda
 4 ligna in dicta pecia t^oe & aptam strata ut sup^o dixi &
 5 nunq^o fuit in contradic^o

6 **S**up^o quarto capitulo sibi lecto p^o ordine Dixit hic t^o
 7 Ego eram p^ossens i publica vicinacia de Madia i platea
 8 de Madia ubi dictus Mazim^o inuestavit dictu^o laffrancu^o
 9 de dicta pecia t^oe. B^o non recordor quo die n^o quo m^ose,
 10 B^o fuit ano p^o p^o ante q^o ueniet herba.

11 **S**up^o quinto capitulo sibi lecto p^o ordine Dixit hic t^o Dico
 12 q^o uno mane sicut uerebam^o Locam^o uidebam^o laffrancu^o
 13 laboratem in dicta pecia t^oe videlicet Regate femm^o
 14 Et h^o uide de anno p^o p^o de m^ose augi de die no recordor.
 15 Et postea uide q^o uidebam^o fuisse portum igno ubi
 16 uidebant^o fuisse augu^o fem^o.

17 **S**up^o sexto capitulo de publica uoce & forma Dixit hic

- 1 Super tertio capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: dico
- 2 quod postquam recordor nos de Madia tenuimus et possedimus
- 3 dictam petiam terre, videlicet quod ego testis fui ad colligendum
- 4 ligna in dicta petia terre et aptavi stratam ut supra dixi et
- 5 numquam fuit mihi contradictum.
- 6 Super quarto capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis:
- 7 ego eram presens in publica vicinancia de Madia in platea
- 8 de Madia ubi dictus Mazinus investivit dictum Lafrancum
- 9 de dicta petia terre, sed non recordor quo die nec quo mense
- 10 sed fuit anno proxime preterito ante quam veniret herba.
- 11 Super quinto capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: dico
- 12 quod uno mane sicut veniebam Locarnum vidi dictum Lafrancum
- 13 laborantem in dicta petia terre videlicet segantem fenum.
- 14 Et hoc vidi de anno proxime preterito de mense augusti de die non recordor.
- 15 Et postea vidi quod videbatur fuisse positum ignem ubi
- 16 videbantur fuisse mugii feni.
- 17 Super sexto capitulo de publica voce et fama, dixit hic

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17

testis nescio qd sit publica vox & fama
 Sup specialibz questionibz interrogat nichil dicit
 quod pertinet ad questionem
 Die man . xviij . festi anno paco .
 Marchesino Siculo de Madia his iurac de iurac
 dicenda lectis et suis titulis et capitulis Sup primo
 capitulo sibi lecto p ordine . Dicit hic his qd dicit
 dicitur petra tice in qua fuit portus ignis in feno &
 iacet ubi dicit in Saligno . Et dicit qd ipa petra tice
 est dictor cois & homin de Madia . Interrogat qd
 et quomodo sit qd dicta petra tice sit cois & homin de
 Madia . Respondit ego scio qd postea sciri andare
 in dicta petra tice laborare arari & messonari p
 dictu coe de Madia . Interrogat p que modu in dicta
 dicta petra tice laborare arari & messonari p domum
 coe de Madia . Respondit ego in dicta laborare arari
 et messonari p heros q accipiebatur ad fictu dictam

1 testis: nescio quid sit publica vox et fama.

2 Super specialibus questionibus interrogatus nichil dixit

3 quod pertineat ad questionem.

4 Die martis ·XVI· februarii anno predicto.

5 § Marchesius Vidolonus de Madia testis iuratus de veritate

6 dicenda, lectis ei suprascriptis titulo et capitulis. Super primo

7 capitulo sibi lecto per ordinem dixit hic testis: bene scio

8 dictam petiam terre in qua fuit positus ignis in feno et

9 iacet ubi dicitur in Salegiis. Et dico quod ipsa petia terre

10 bene est dictorum comunis et hominum de Madia. Interrogatus qualiter

11 et quomodo scit quod dicta petia terre sit comunis et hominum de

12 Madia respondit: ego scio quia postquam scivi andare

13 vidi dictam petiam terre laborari, arari et messionari per

14 dictum comune de Madia. Interrogatus per quem modum vidit

15 dictam petiam terre laborari, arari et messionari per dictum

16 comune de Madia, respondit: ego vidi laborari et arari

17 et messionari per homines qui accipiebant ad fictum dictam

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17

petra tre a dicto coi. Inducant ne specifiet noia
 illor q accepit ad fictu dictam petra tre a dicto coi
 et p que modu accepit ad fictu ad ipso coi ipam
 petra tre. Sicut ego recordor q Maza pncipal
 de Madia / et qdam lafraco Coza de Madia pater
 istius lafraco Coze de Madia q modo iure tenent
 dicta tream ad fictu a dicto coi et iud eos laboraver
 in dicta petra tre in dolo arare / et messonare
 iure. Et tenent ad fictu ipam petra tre a dicto coi
 p modu p que tenent a dicto coi ad fictu
 Sicut q data sunt eis p ipam coi ad incantum.
 Inducant hie eis quatuor scilicet et quom q ipi Maza et
 lafraco tenent ipam petra tre ad fictu a dicto coi. Et
 p que modum ipam coi dedit ipam petra tre eis ad
 fictu ad incantum. Sicut ego scio q ad iudiciu dei
 a meis maioribus de Madia quos noia no habeo et
 mei in istu modu Sicut nos investimus p dicitur

- 1 petiam terre a dicto comuni. Interrogatus ut specificet nomina
- 2 illorum quia acceperunt ad fictum dictam petiam terre a dicto comuni
- 3 et per quem modum acceperunt ad fictum ab ipso comuni ipsam
- 4 petiam terre, respondit: ego recordor quod Maza Pernigarius
- 5 de Madia et condam Lafrancus Coza de Madia pater
- 6 istius Lafranci Coze de Madia qui modo vivit tenuerunt
- 7 dictam terram ad fictum a dicto comuni et vidi eos laborare
- 8 in dicta petia terre, videlicet arare et messonare
- 9 mileum, et tenebant ad fictum ipsam petiam terre a dicto comuni
- 10 per modum per quem tenentur alie comunancie dicti comunis ad fictum
- 11 videlicet quod data fuit eis per ipsum comune ad incantum.
- 12 Interrogatus hic testis qualiter scit et quomodo quod ipsi Maza et
- 13 Lafrancus tenerent ipsam petiam terre ad fictum a dicto comuni, et
- 14 per quem modum ipsum comune dedit ipsam petiam terre eis ad
- 15 fictum ad incantum, respondit: ego scio quia audivi dici
- 16 a meis maioribus de Madia quorum nomina non habeo bene
- 17 menti in istum modum videlicet: nos investivimus predictam

1

peria tunc talibz & talibz. Indecogant quatuor est qd

2

in die p'dicos oraza & lafracu laborare deam peria

3

tunc ut sup'dicit vendit possunt ee ann. xl. ut

4

ita. Indecogant quomz p'ca qd dicta peria tunc

5

fuit arata & messonata a diebus annis xl. cō p'

6

dem cōe. Vendit multa laboraverū & e messonaverū

7

quos noscunt a diebus.

8

Sup' p'o capitulo sibi lecto p'ordane eorū sic f'is. Dico

9

q' annis xl. q'bz ego recordor, ego in die pasentare

10

dem peria tunc cu bestias p' dem cōe de orada tunc

11

aliqua ueracione in diebus usq' ad finem vallis noscere.

12

Indecogant p'dictu cōe de orada tenuit bestias p' cōe

13

p' dicta t'p'ra cu g'bus pasentaret dem peria tunc vendit

14

non s' singulis p' hunc de orada tenebat bestias cu

15

g'bus pasentabat quado volebat dem peria tunc & ego

16

tunc in die p'ncos de orada cu eorū bestias pasentare &

- 1 petiam terre talibus et talibus. Interrogatus quantum est quod
2 vidit predictos Mazam et Lafrancum laborare dictam petiam
3 terre ut supra dixit, respondit: possunt esse anni ·XL· vel
4 circa. Interrogatus quomodo scit quod dicta petia terre
5 fuerit arata et messionata a dictis annis ·XL· citra per
6 dictum comune, respondit: multi laboraverunt et messionaverunt
7 quos nescirem bene dicere.
- 8 Super sero capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: dico
9 quod annis ·XL· quibus ego recordor ego vidi pascolari
10 dictam petiam terre cum bestiis per dictum comune de Madia sine
11 aliqua vetatione videlicet usque ad rivum vallis Noxere.
- 12 Interrogatus si dictum comune de Madia tenuit bestias per comune
13 per dicta tempora cum quibus pascularet dictam petiam terre, respondit:
14 non, sed singulares persone de Madia tenebant bestias cum
15 quibus pasculabant quando volebant dictam petiam terre. Et ego
16 vidi plures de Madia cum eorum bestiis pascolare in

1 dicta petra tunc in hunc . et magis audiri nec sciri q
 2 forent pignuerati in dicta petra tunc . Interrogat hic
 3 tunc quot annos . Respondit ego habeo bene annos
 4 Quinquaginta et plus
 5 **S**up tunc capitulo sibi lecto per ordinem . Dicit hic tunc
 6 ego dico qd ab anno Quadragesima cum in dictam petra
 7 tunc teneri et possideri per dictos eos et heredes de Madia
 8 videlicet qd in dictam eam laboraverit ut supradicti sup dicto
 9 primo capitulo . Et in dictis heredes de Madia pascentur cum eorum
 10 bestias in dicta petra tunc quando voluerit ut supradicti sup
 11 dicto primo capitulo . Et ego tunc veni ad aptitudinem forata cum
 12 Zano de Campitris et Adolo de Campitris et Madia
 13 eius patre .
 14 **S**up quarto capitulo sibi lecto per ordinem . Dicit hic tunc
 15 tunc audiri a vicinis meis qd dicta petra tunc data
 16 erat ad fructu suo lafraco coze . Et tunc lecto sibi
 17 tunc capitulo . Dicit est forte usq annos qd hoc audimus dici .

- 1 dicta petia terre multotiens et numquam audivi nec scivi quod
- 2 forent pignerati in dicta petia terre. Interrogatus hic
- 3 testis quot annos habet, respondit: ego habeo bene annos
- 4 quinquaginta et plus.
- 5 Super tertio capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis:
- 6 ego dico quod ab annis quadraginta citra vidi dictam petiam
- 7 terre teneri et possideri per dictos comune et homines de Madia
- 8 videlicet quod vidi eam laborari ut supra dixi super dicto
- 9 primo capitulo, et vidi homines de Madia pascolare cum eorum
- 10 bestiis in dicta petia terre quando voluerunt ut supra dixi super
- 11 dicto secundo capitulo. Et ego testis veni ad aptandum stratam cum
- 12 Zano de Campillis et Vidolo de Campillis de Madia
- 13 eius patre.
- 14 Super quarto capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis:
- 15 bene audivi a vicinis meis quod dicta petia terre data
- 16 erat ad fictum dicto Lafranco Coze. Et iterum lecto sibi
- 17 dicto capitulo, dixit: est forte unus annus quod hoc audivi dici.

1 **S**up quinto capto sibi lecto p ordine. **S**up hie hie **S**
2 audiri a vicinis meis quos nescio **S**u noiaa q d
3 lafraco **S**u laborant doam petra tice. ante q dicta fenu
4 foret q dicitur

5 **S**up sexto capto de voce & fama. **S**up hie hie
6 nescio qd sit publica vox & fama

7 **S**up specialibz medicogatoribz. **S**unt medicogator
8 nichil dicit qd pincat ad questionem

9 **S**to sic man. **S**u. **S**u. **S**u.

10 **S**ordobus Zam d' Campitlis de Madia hie unat de
11 dicitur dicitur lectis et hie unat & capto. **S**up
12 pmo capto sibi lecto p ordine. **S**up hie hie **S**u
13 dicta petra tice in qua sunt portus regis in feno
14 et raocet in satogno ppe iacobum. **S**u dicit q ego
15 hie ad alio capite loci de Madia & q illi de Madia
16 dicit q est sua. **S**u de Virizino dicit dicit q
17 est sua. **S**u nescio omi sit da petra tice. **S**u dicit

1 Super quinto capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: bene
2 audivi a vicinis meis quos nescio bene nominari quod dictus
3 Lafrancus bene laboravit dictam petiam terre ante quam dictum fenum
4 foret combustum.

5 Super sexto capitulo de voce et fama dixit hic testis:
6 nescio quid sit publica vox et fama.

7 Super specialibus interrogationibus fuit interrogatus sed
8 nichil dixit quod pertineat ad questionem.

9 Suprascripto die martis ·XVI· februarii.

10 § Vidolus Zani de Campillis de Madia testis iuratus de
11 veritate dicenda, lectis ei suprascriptis titulo et capitulis. Super
12 primo capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: bene scio
13 dictam petiam terre in qua fuit positus ignis in feno
14 et iacet in salegiis prope Introbium. Et dico quod ego
15 sto ab alio capite loci de Madia et quod illi de Madia
16 dicunt quod est sua. Et illi de Virizino similiter dicunt quod
17 est sua. Sed nescio cuius sit dicta petia terre videlicet

utrum sit illud de Madia, an illud de Virizino —

Sup secundo capitulo sibi lecto per ordinem dicitur ut sup primo.

Sup tertio capitulo sibi lecto per ordinem dicitur hic testis

dicitur dicitur hoc quod scio de hoc. —

Sup quarto capitulo sibi lecto per ordinem dicitur hic testis

ego fui presentis in vicinaria civitatis de Madia convocata

ad sonum tabule in platea de Madia more solito ubi

factus quidam tuus consilium dicitur civitatis dedit ad fictum

etiam peria. tunc dicitur Lafranco coze. nomine civitatis de Madia.

videlicet de notitate vicinorum existentium in dicta vicinaria.

Indrogat quibus anno die et mense datus quidam dedit

ad fictum periam peria tunc per Lafranco et per vicinaria

Respondit fuit. anno pro pro. sed non recordor quod mense

nec quo die foret. —

Sup quinto capitulo sibi lecto per ordinem dicitur hic testis

ego credo tunc quod in dicta periam factum in vicinio. et iterum

lecto de secundo capitulo dicitur illud idem —

- 1 utrum sit illorum de Madia an illorum de Virizino.
- 2 Super secundo capitulo sibi lecto per ordinem, dixit ut super primo.
- 3 Super tertio capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis:
- 4 dixi superius hoc quod scio de hoc.
- 5 Super quarto capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis:
- 6 ego fui presens in viciniantia comunis de Madia convocata
- 7 ad sonum tabule in platea de Madia more solito ubi
- 8 dictus Mazinus tunc consul dicti comunis dedit ad fictum
- 9 dictam petiam terre dicto Lafranco Coze nomine comunis de Madia,
- 10 videlicet de voluntate vicinorum existentium in dicta viciniantia.
- 11 Interrogatus quibus anno die et mense dictus Mazinus dedit
- 12 ad fictum suprascriptam petiam terre suprascripto Lafranco in suprascripta viciniantia,
- 13 respondit: fuit anno proxime preterito sed non recordor quo mense
- 14 nec quo die foret.
- 15 Super quinto capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis:
- 16 ego credo bene quod viderem partem feni in mugio. Et iterum
- 17 lecto sibi dicto capitulo dixit illud idem.

1 **S**up sexto capitulo de uoce & fama. Dixi, nescio qd

2 sit publica uox & fama

3 **S**up peccatis medicatores fuit medicant hic tis.

4 **B** nichil sup qd ptinet ad questionem

5 Die mart. xvij. febr. ano p^{mo}.

6 **J**annes Rubens de la Riba de Madia, tis unat de uitate

7 dicenda latus et p^{mo} titulo & capitulo. **S**up p^{mo} capitulo

8 tibi lecto p^o ordinem. Dixit hic tis bⁿ p^o deo d^o p^o p^o

9 t^o in qua fuit p^o d^o regis in feno & uacet ubi dicit

10 in Salgrio rotundo & dicit qd una uice facto p^ocepto

11 cor & dicit de Madia qd debent aptare stratas p^o p^o

12 t^o in uidehor t^o p^o quo ducbant dalle p^o d^o Madia

13 . ego tis fuit p^o d^o & uidehor d^o de Madia more

14 solito quocara & p^o d^o de Madia ubi fuit d^o p^o

15 con dicit d^o qd fuit erat qd fuit. om^o nom^o non habeo m^o

16 qd uacet p^o d^o d^o d^o de Madia ad aptand^o stratas

17 uisus conu & atq^o uisus atq^o p^o d^o de Madia

- 1 Super sexto capitulo de voce et fama, dixit: nescio quid
- 2 sit publica vox et fama.
- 3 Super specialibus interrogationibus fuit interrogatus hic testis
- 4 sed nichil dixit quod pertineat ad questionem.
- 5 Die mercurii ·XVII· februarii anno predicto.
- 6 § Zanus Rubeus de Lasilva de Madia testis iuratus de veritate
- 7 dicenda, lectis ei suprascriptis titulo et capitulis. Super primo capitulo
- 8 sibi lecto per ordinem dixit hic testis: bene scio dictam petiam
- 9 terre in qua fuit positus ignis in feno et iacet ubi dicitur
- 10 in Salegio rotondo. Et dico quod una vice facto precepto
- 11 comuni et hominibus de Madia quod deberent aptare stratas per suum
- 12 territorium, videlicet tempore quo ducebantur balle per vallem Madiam,
- 13 ego testis fui presens in viciniantia comunis de Madia more
- 14 solito convocata in platea de Madia ubi fuit dictum per
- 15 consulem dicti comunis qui tunc erat consul cuius nomen non habeo menti
- 16 quod irent pars dictorum vicinorum de Madia ad aptandum stratam
- 17 versus Conum et alii versus alias partes dicti terratorii de Madia.

1 Et tunc ego tunc una cum Zano & Campitis de Madia
 2 et pluribus aliis de Madia usque ad octo ex ipso vicinis
 3 quorum nomina non recordor inquam & aptamini Stratum
 4 videlicet usque ad Linum Sathis Noxam Tunc de Colters.
 5 Et dictus Zano dicit quod pariter dicitur quod
 6 usque ad dictum finem erat comitatus de Madia. Et ego tunc
 7 cum per meos duos collegi satatos & pasculam cum
 8 bestibus meis in dicta parva terra & inquam solum aliquam
 9 mendam. Et tunc ego tunc una cum collegi curculos inquam
 10 dicta parva terra una cum pluribus aliis meis vicinis. Et
 11 itere lecto sibi lecto capite Dux duxi hoc quod
 12 videri & quod scio
 13 **D**ux sibi capite sibi lecto per ordinem duxi hoc tunc
 14 nescio respondere.
 15 **D**ux sibi capite sibi lecto per ordinem duxi hoc tunc
 16 dico quod ante tunc ego recordor de comitatu & domo
 17 de Madia tamen & possidem domum parvam tunc. Et audiri

- 1 Et tunc ego testis una cum Zano de Campillis de Madia
- 2 et pluribus aliis de Madia usque ad octo ex ipsis vicinis
- 3 quorum nomina non recordor ivimus et aptavimus stratam
- 4 videlicet usque ad rivum vallis Noxere sive de Colletis.
- 5 Et dictus Zanus dixit quod pater suus sibi dixerat quod
- 6 usque ad dictum rivum erat comunis de Madia. Et ego testis
- 7 iam per meos dies collegi salices et pasculavi cum
- 8 bestiis meis in dicta petia terre et numquam solvi aliquam
- 9 mendam. Et item ego testis una vice collegi cuxollos iuxta
- 10 dictam petiam terre una cum pluribus aliis meis vicinis. Et
- 11 iterum lecto sibi dicto capitulo dixit: dixi hoc quod
- 12 vidi et quod scio.
- 13 Super secundo capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: illic
- 14 nescio respondere.
- 15 Super tertio capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis:
- 16 dico quod annis triginta quibus ego recordor dicti comuni et homines
- 17 de Madia tenuerunt et possiderunt dictam petiam terre. Et audivi

1 ad amicos de Madia qd tenent & possident dicta petra
 2 tre ptes alios maiorez ptes. Interrogans quatuor
 3 hic tunc quatuor & quomodo scilicet qd dicti tunc & hunc de
 4 Madia tenent & possident domum petra tre tunc
 5 contra amos qd ipse recordat. Respondit ego scio p
 6 illas rationes quas supradixi sup primo capitulo videlicet
 7 qd fuit ad aptitudinem strata usqz ad dictam domum datus
 8 noscitur sine de collectis. Et fuit ad colligendum curatorem
 9 iuxta domum petra tre. Et collegi pastores. Et pascuntur
 10 oues bestias in dicta petra tre. Et in qd solui munda in
 11 andini limitationem aliqua.

12 **S**up quanto capitulo sibi lecto p ordinem. Dup hic tunc
 13 ego fuit ptes in publica curia dei coris qd quocumque
 14 erat in placita de Madia more solito ubi dicitur magis
 15 colu p suo nomine & nomine dicitur coris & hunc de Madia
 16 inuestituram domi lafracu de dicta petra tre. Et in tunc
 17 qd aliter de Langrana modo de Madia tradaret

1 ab antiquis de Madia quod tenuerunt et possiderunt dictam petiam
2 terre pluribus aliis maioribus temporibus. Interrogatus
3 hic testis qualiter et quomodo scit quod dicti comune et homines de
4 Madia tenuerint et possederint dictam petiam terre dictis
5 triginta annis quibus ipse recordatur, respondit: ego scio per
6 illas rationes quas supra dixi super primo capitulo, videlicet
7 quod fui ad aptandum stratam usque ad dictum rivum vallis
8 Noxere sive de Colletis. Et fui ad colligendum cuxollos
9 iuxta dictam petiam terre. Et collegi salices. Et pasculavi
10 cum bestiis in dicta petia terre. Et numquam solvi mendam nec
11 audivi lamentationem aliquam.
12 Super quarto capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis:
13 ego fui presens in publica vicinancia dicti comunis que convocata
14 erat in platea de Madia more solito ubi dictis Mazinus
15 consul suo nomine et nomine dictorum comunis et hominum de Madia
16 investivit dictum Lafrancum de dicta petia terre. Et intendo
17 quod Alcherius de Lavigana notarius de Madia tradaret

1 cartam dicte muestre. Interrogat quibus anno mase & die
 2 facta fuit dicta muestra. Respondit fuit de mense Junij
 3 anni pp̄ p̄ri. Sed non recordor - quo die.

4 **S**up̄ quocapto sibi lecto p̄ ordinis D̄p̄ h̄ic t̄is ego
 5 vidi dom̄ lafraon laboratorem in dicta petra t̄re videlicet
 6 mordante ipam petra t̄re cu uno rastello. Et vidi fem̄
 7 in dicta petra t̄re. Et vidi eum rastellatorem dom̄ fem̄. &
 8 vidi dictu fem̄ amogratu. Et postea vidi p̄ dictu fem̄
 9 videlicet ubi erat unguis dicti fem̄ erat gustu. Et p̄ dicta
 10 vidi se m̄se septem̄ ut d̄nḡ am pp̄ p̄ri. Sed nescio.
 11 quibus diebus.

12 **S**up̄ sexto capto de publica voce & fama D̄p̄ h̄ic t̄is
 13 nescio qd̄ sit hoc dictu.

14 **S**up̄ spectatis interrogatis fuit interrogat h̄ic t̄is
 15 sed nichil dixit quod p̄tineat ad questionem.

16 f̄lo die m̄mo. x̄dy. fed̄n.

17 **M**oreximus ex̄m̄ d̄nḡ de Madia t̄is unat̄ de unat̄
 18 dicenda t̄is et s̄is t̄is & capto. **S**up̄ dicto p̄mo

- 1 cartam dicte investiture. Interrogatus quibus anno, mense et die
2 facta fuit dicta investitura, respondit: fuit de mense iunii
3 anni proxime preteriti, sed non recordor quo die.
4 Super quinto capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: ego
5 vidi dictum Lafrancum laborantem in dicta petia terre videlicet
6 mondantem ipsam petiam terre cum uno rastello. Et vidi fenum
7 in dicta petia terre. Et vidi eum rastellantem dictum fenum, et
8 vidi dictum fenum amogiatum. Et postea vidi quod dictum fenum
9 videlicet ubi erant mugii dicti feni erat combustum. Et predicta
10 vidi de mense septembris vel augusti anni proxime preteriti, sed nescio
11 quibus diebus.
12 Super sexto capitulo de publica voce et fama, dixit hic testis:
13 nescio quid sit hoc dictu.
14 Super specialibus interrogationibus fuit interrogatus hic testis
15 sed nichil dixit quod pertineat ad questionem.
16 Suprascripto die mercurii ·XVII· februarii.
17 § Morexius Martini Vallegie de Madia testis iuratus de veritate
18 dicenda, lectis ei suprascriptis titulo et capitulis. Super dicto primo

1 capto Dno. In scio dictam petra tre. Et andini a
 2 patre meo qd aptant strata usqz ad riuum de medio.
 3 Et andini qd dicta tra est cois petri d' Madia. Et
 4 andini dom' Lafraco Coza dicitur qd ipse et pat' ed
 5 ram laborantur dicta petra tre. Et dicebat qd debet
 6 dari sibi ad finem dicta petra tre. Et andini qd Zamus
 7 de Campillis de Madia dno' finis fuis una uice qua
 8 colligebantur oingolla qd usqz ad dictu riuu de medio
 9 erat dicti cois d' Madia. Et andini qd hores de d'ingimo
 10 uoluer' una uice face' mmen et clande' costum' qd est
 11 msta dicta petra tre et riu de Madia uerauer' eis et
 12 fecer' ipm mmen que fecerat.

13 **S**up' p' capto sibi lecto p' ordine Dno' d'ic' t'is - ego
 14 andini a dno' Lafraco Coza qd cois de Madia semp
 15 tenuit p' sua dom' petra tre

16 **S**up' dno' capto sibi lecto p' ordine Dno' d'ic' t'is - ego
 17 andini ab antige de Madia et a dicto Lafraco Coza qd

1 capitulo dixit: bene scio dictam petiam terre, et audivi a
2 patre meo quod aptavit stratam usque ad rivum de Medio.
3 Et audivi quod dicta terra est comunis predicti de Madia. Et
4 audivi dictum Lafrancum Cozam dicentem quod ipse et pater eius
5 iam laboraverant dictam petiam terre. Et dicebat quod deberet
6 dari sibi ad fictum dicta petia terre. Et audivi quod Zanus
7 de Campillis de Madia dixit filiis suis una vice qua
8 colligebantur cuxolli quod usque ad dictum rivum de Medio
9 erat dicti comunis de Madia. Et audivi quod homines de Virizino
10 voluerunt una vice facere murum et claudere costam que est
11 iuxta dictam petiam terre et illi de Madia vetaverunt eis et
12 fregerunt ipsum murum quem fecerant.
13 Super sero capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: ego
14 audivi a dicto Lafranco Coza quod comune de Madia semper
15 tenuit pro sua dictam petiam terre.
16 Super tertio capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: ego
17 audivi ab antiquis de Madia et a dicto Lafranco Coza quod

1 semp tamen & possiden eam p[er] p[er] h[er]edes & co[er]e
 2 de madia
 3 **S**up[er] quarto capitulo p[ro]bi lecto p[ro] ordine - Dix[er]u[n]t h[ic] testis
 4 ego t[em]p[or]e s[un]t p[re]sens a[n]no p[ro] p[ro] de m[er]ito n[on] d[icit] non
 5 recordor in q[ui]s[us] co[n]s[ul]to de madia - quocirco i[n] p[re]s[en]tia &
 6 madia ad s[un]t tabule - more solite - ubi d[icit] q[uo]d mag[ist]r[us]
 7 co[n]s[ul]t[us] s[un]t no[n]e & no[n]e d[icit]o[r] co[n]s[ul]to & homin[um] & madia
 8 investit d[icit]u[r] lafracu[rum] co[n]s[ul]to de d[icit]a p[er]tia t[em]p[or]e - ad
 9 quatuor u[er]o ad quinq[ue] a[n]nos - B[er] n[on] scio q[ui] quato facto
 10 nec q[ui] tradidit carta investit sine s[un]t a lafracu[rum]
 11 de Langana de madia - no[n]e
 12 **S**up[er] quinto capitulo Dix[er]u[n]t h[ic] testis - non in d[icit]u[r] d[icit]u[r] lafracu[rum]
 13 laborat[ur] d[icit]a p[er]tia t[em]p[or]e - B[er] t[em]p[or]e d[icit]u[r] q[uo]d laborant[ur].
 14 Et t[em]p[or]e in d[icit]u[r] s[un]t & quogio - Et t[em]p[or]e in d[icit]u[r] s[un]t s[un]t q[ui]s[us]t[us].
 15 **S**up[er] sexto capitulo de voce & fama - Dix[er]u[n]t h[ic] testis
 16 n[on] scio q[ui] s[un]t d[icit]u[r] p[ro]p[ri]a uox & fama
 17 **S**up[er] p[ro]p[ri]a i[n]d[er]ogant s[un]t i[n]d[er]ogant - B[er] m[er]ito d[icit]u[r]
 18 quod p[ro]p[ri]a ad quogio

1 semper tenuerunt et possiderunt dictam petiam terre predicti homines et comune

2 de Madia.

3 Super quarto capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis:

4 ego testis fui presens anno proxime preterito de mense nec die non

5 recordor in consilio comunis de Madia convocato in platea de

6 Madia ad sonum tabule more solito ubi dictus Mazinus

7 consul suo nomine et nomine dictorum comunis et hominum de Madia

8 investivit dictum Lafrancum Cozam de dicta petia terre ad

9 quatuor vel ad quinque annos. Sed nescio pro quanto ficto

10 nec quis tradaret cartam investiture sive fuit Alcherius

11 de Lavigana de Madia notarius.

12 Super quinto capitulo dixit hic testis: non vidi dictum Lafrancum

13 laborantem dictam petiam terre, sed bene dicebatur quod laboravit.

14 Et bene vidi fenum in mugio. Et bene vidi dictum fenum combustum.

15 Super sexto capitulo de voce et fama, dixit hic testis:

16 nescio quid sit dictu publica vox et fama.

17 Super specialibus interrogationibus fuit interrogatus, sed nichil dixit

18 quod pertineat ad questionem.

30

pro die meum. Edy. febru.

1

2 **B**urgus de Campitis de Madia tunc inuicem de uitate

3 dicenda lectis et pro titulo capitulo. **S**up primo

4 capitulo sibi lecto per ordine. **D**ix hic tunc. **S**icut

5 domus petra tunc et dicit in salogis pro Introitu.

6 **E**t dicit quod audiam a meis maioribus quod dicta petra tunc

7 est eorum et hominum de Madia.

8 **S**up secundo capitulo sibi lecto per ordine. **D**ix hic tunc. **S**icut

9 possunt probare aliquid scilicet primo sic eis tortu. **E**t

10 uerum lecto sibi dicto capitulo. **D**ix aliquid idem.

11 **S**up tertio capitulo sibi lecto per ordine. **D**ix hic tunc. **S**icut

12 quod meo recordari est uerum quod dicti eorum et homines de Madia

13 tenent et possident domum petra tunc. **E**t audiam a meis

14 maioribus quod tenent et possident. **I**nterrogat quatuor et

15 quomodo scit quod sic uerum quod dicti eorum et homines de Madia

16 tenent et possident domum petra tunc per typam quod recordari

17 **R**espondit. **N**escio aliquid in sicut dicit.

18 **S**up quarto capitulo sibi lecto per ordine. **D**ix hic tunc.

- 1 Suprascripto die mercurii ·XVII· februarii.
- 2 § Burgus de Campilis de Madia testis iuratus de veritate
- 3 dicenda, lectis ei suprascriptis titulo et capitulis. Super primo
- 4 capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: bene scio
- 5 dictam petiam terre et dicitur in Salegiis prope Introbum.
- 6 Et dico quod audivi a meis maioribus quod dicta petia terre
- 7 est comunis et hominum de Madia.
- 8 Super sero capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: bene
- 9 possunt probare illud secure si non fit eis tortum. Et
- 10 iterum lecto sibi dicto capitulo, dixit illud idem.
- 11 Super tertio capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: dico
- 12 quod meo recordari est verum quod dicti comune et homines de Madia
- 13 tenuerunt et possiderunt dictam petiam terre. Et audivi a meis
- 14 maioribus quod tenuerunt et possiderunt. Interrogatus qualiter et
- 15 quomodo scit quod sit verum quod dicti comune et homines de Madia
- 16 tenuerunt et possiderunt dictam petiam terre per tempora quibus recordatur,
- 17 respondit: nescio aliud nisi sicut dicitur.
- 18 Super quarto capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis:

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17

ego fui p[re]sens in g[ra]dia de madia, quocirca ad som[m] tabule
 in placita de madia more solito ad investendu[m] dictum
 lafracum de dicta pecia t[er]re una cu[m] madino consule et
 alijs vicinis existentib[us] ad ip[s]u[m] g[ra]dia[m], no[m]i[n]e d[omi]ni r[ati]o[n]is.
 Et al[ia]m no[m]i[n]e q[uo]d madia tradant ip[s]am caneta[m] et
 fuit investit[us] ad quinq[ue] annos. Interrogat[us] hic testis
 quibus anno m[en]se et die p[er]ta[m] investita[m] facta fuit Bondar
 nescio p[ro]p[ter] q[uo]d quando facta fuit. Sed credo q[uo]d fuit facta
 anno d[omi]ni m[en]se

Omnino quos capit[us] sibi lecto p[ro] ordine. D[omi]n[u]s hic testis
 b[er]n[ard]us est u[er]o q[uo]d d[omi]n[u]s lafracus laboravit d[omi]nam pecia[m]
 t[er]re ante q[uo]d dicta fenu[m] foret q[uo]d d[omi]n[u]s. Et d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s ga
 m[en]di dictu[m] lafracu[m] modante d[omi]nam pecia[m] t[er]re et otandete
 eam pecia[m] t[er]re. Et postea m[en]di fenu[m] g[ra]dia[m] et dicta
 pecia[m] t[er]re et dicta otandete g[ra]dia[m] in p[ar]te et in p[ar]te
 non. Interrogat[us] quibus anno m[en]se et die m[en]di
 dictu[m] lafracu[m] modante et otandete d[omi]nam pecia[m]

- 1 ego fui presens in consilio de Madia convocato ad sonum tabule
- 2 in platea de Madia more solito ad investiendum dictum
- 3 Lafrancum de dicta petia terre una cum Mazino consule et
- 4 aliis vicinis existentibus ad ipsum consilium nomine dicti comunis.
- 5 Et Alcherius notarius de Madia tradavit ipsam cartam et
- 6 fuit investitus ad quinque annos. Interrogatus ^ahic testis^a
- 7 quibus anno, mense et die predicta investitura facta fuit, respondit:
- 8 nescio pro certo quando facta fuerit, sed credo quod fuerit facta
- 9 anno proxime preterito.
- 10 Super quinto capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis:
- 11 bene est verum quod dictus Lafrancus laboravit dictam petiam
- 12 terre ante quam dictum fenum foret combustum. Et hoc scio quia
- 13 vidi dictum Lafrancum mondantem dictam petiam terre et claudentem
- 14 eam petiam terre. Et postea vidi fenum combustum in dicta
- 15 petia terre et dictam claudendam combustam in parte et in parte
- 16 non. Interrogatus quibus anno mensibus et diebus vidit
- 17 dictum Lafrancum mondantem et claudentem dictam petiam

a gestrichen

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17

tunc. Et nunc ego in a. omni laborato ut sup. m. 31
 estate p. p. a. - B. nescio q. bus mensib. nec q. b. a.
 Indrogare. sup. m. d. i. e. u. t. u. f. a. m. q. b. i. s. t. u. d. e. t. p. r. e.
 Panoti Stolomei p. p. t. i.
 O. sup. Sexto capto de publica voce & fama. sup.
 hic t. i. o. n. e. s. c. i. o. r. i. l. l. u. d. d. i. c. i. t.
 O. sup. p. r. e. a. t. i. o. n. e. m. e. d. r. o. g. a. t. o. r. u. m. f. i. n. t. m. e. d. r. o. g. a. t. u. r. h. i. c. t. i. o.
 B. m. o. d. i. t. d. i. c. i. t. q. u. o. d. p. t. i. n. e. a. t. a. d. q. u. e. s. t. i. o. n. e. m.
 D. i. c. e. n. s. i. s. s. u. m. p. f. e. b. r. e. e. o. d. e. m. a. n. o.
 E. J. a. m. y. s. d. e. C. a. m. p. r. i. t. i. s. d. e. m. a. d. i. a. t. i. s. i. n. n. a. t. d. e. u. r. a. t. e.
 d. i. c. e. n. d. a. - l. e. c. t. u. s. e. i. s. t. i. s. u. r. d. i. t. u. s. & c. a. p. i. t. u. s. O. sup. p. r. i. m. o.
 c. a. p. i. t. u. s. s. i. b. i. l. e. c. t. o. p. o. r. d. i. n. e. d. i. c. i. t. h. i. c. t. i. o. n. e. s. c. i. o. d. e. a. n. t. i. q. u. a.
 t. r. a. m. i. n. q. u. a. f. i. n. t. p. o. t. u. s. r. e. m. i. s. i. s. i. n. f. e. r. i. o. A. d. d. i. c. o. - q. u. o. d.
 r. e. c. o. r. d. o. r. h. i. c. d. e. c. e. n. t. a. n. i. s. q. u. o. d. m. e. o. r. e. c. o. r. d. a. r. i. a. n. d. i. n. g.
 p. r. i. m. o. d. i. c. i. t. - q. u. o. d. d. i. c. t. a. p. e. t. i. a. t. r. e. e. s. t. t. e. t. a. & p. o. s. s. e. s. s. a. p. r. o.
 d. e. o. s. o. r. t. e. & h. o. i. e. s. d. e. m. a. d. i. a. A. d. a. n. d. i. n. g. d. i. c. i. t. a. d. d. o. m. i. n. o.
 h. o. i. e. s. d. e. m. a. d. i. a. A. d. a. n. d. i. n. g. q. u. o. d. i. t. e. d. e. d. o. m. i. n. o. u. o. l. u. i. t.

1 terre, respondit: ego vidi eum laborantem ut supra in
2 estate proxime preterita, sed nescio quibus mensibus nec quibus diebus.
3 Interrogatus dixit: vidi dictum fenum combustum de tempore
4 sancti Bartolomei proxime preteriti.
5 Super sexto capitulo de publica voce et fama, dixit
6 hic testis: nescio illud dicere.
7 Super specialibus interrogationibus fuit interrogatus hic testis
8 sed nichil dixit quod pertineat ad questionem.

9 Die veneris ·XVIII· februarii eodem anno.

10 § Zaninus de Campillis de Madia testis iuratus de veritate
11 dicenda, lectis ei suprascriptis titulo et capitulis. Super primo
12 capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis: bene scio dictam
13 terram in qua fuit positus ignis in feno. Et dico quod
14 recordor bene decem annis et quod meo recordari audivi
15 semper dici quod dicta petia terre est tenta et possessa per
16 dictos comune et homines de Madia. Et hoc audivi dici a bonis
17 hominibus de Madia. Et audivi quod illi de Virizino voluerunt

1 una vice facere murum unum ad riale[m] vallis Noxere, et
2 quod illi de Madia vetaverunt eis et diruerunt dictum murum, et
3 iterum .lecto sibi dicto capitulo, dixit: nescio aliud pro
4 certo nisi quod audivi quod illi de Madia tenuerunt et possiderunt
5 dictam terram [faci]endo salices et cuxollos.
6 Super sero capitulo dixit ut super primo.
7 Super tertio capitulo dixit ut super primo.
8 Super quarto capitulo sibi lecto per ordinem, dixit hic testis:
9 dico quod .ego fui presens quando dictus Mazinus consul in publico
10 consilio comunis convocato more solito in platea
11 de Madia ad sonum tabule investivit dictum Lafrancum
12 Cozam de dicta [petia] terre de parabola dicti consilii nomine
13 suo et dicti comunis de Madia. Et fuit investitus ad quinque
14 annos vel circa, [et] fuit investitus pro soldis ·IIII· quolibet
15 anno. Et Alcherius de Lavigana de Madia tradavit cartam
16 dicte investiture. Interrogatus quibus anno mense et die
17 facta fuit [dicta] investitura ut supra dixit, respondit: fuit

Ernst Rosser

Madia versus Virizinum 1321/1322

Protokoll der Zeugenaussagen in einem Streitfall um
Weiderechte in den Auenwäldern der Maggia

Persone

Persone Fasciculus A - Virizino

- 1r12 Alcherio Zugni de Virizino
- 1r21 Jacobinus filius condam Bini de Vegno
- 2r2 Anricus Zugni de Virizino
- 2v3 condam Zugnio patre meo
- 2v4 condam Gulielmo Belono
- 3r16 Martinus filius condam Jacobi Teste de Virizino
- 3v16 Alcherius Zugni consul comunis et hominum de Virizino
- 3v18 Guilielmono de Rizerio de Cavargno qui stat Virizini
- 4r12 Lafrancus de Breno qui mortuus est quod tunc erat consul comunis et hominum de Virizino
- 4r14 condam Antonio Muti de Mogeno qui tunc stabat Virizini
- 4v11 condam Zugnium de Varcino
- 5v5 Jacominus de Camanis de Virizino
- 6r12 Guliemus de Virizino tunc consul
- 6r13 Alcherius Zugni de Virizino
- 6v1 Alcherius Zugni consul de Virizino
- 6v4 Guilielmum Rizerii de Virizino
- 7v2 Guilielmus de Gueldis de Virizino
- 7v15 condam Madius de Gueldis pater meus
- 8r20 Guliemum de Virizino tunc consulem
- 8v3 Alcherio Zugni de Virizino
- 8v7 condam Lafrancus de Breno tunc consul de Virizino

8v8	condam Antonium Muti de Mogeno qui stabat Virizini
9r18	Guilielmus Gisle de Virizino
10v18	condam Lafrancus de Breno tunc consul comunis et hominum de Virizino
11r1	condam Antonium Muti de Mogeno de Virizino
11r4	Guiliemus consul de Virizino
11r5	Alcherium de Varcino
11r8	Alcherius Zugni tunc consul dicti loci de Virizino
11r10	Guilielmonum Rizerii de Virizino
11r19	Guilielmus de Virizino
12r11	condam Lafrancum de Breno tunc consulem dicti comunis
12r12	condam Antonio Muti de Mogeno qui stabat Virizini
12r16	Madium de Gueldis tunc consulem de Virizino
13v2	Martinus Rubens de Virizino
13v14	Madium de Gueldis tunc consulem comunis et hominum de Virizino
14v17	Lafrancum de Breno tunc consulem comunis de Virizino
14v18	condam Antonio Muti de Mogeno que stabat Virizini
15r4	Alcherius Zugni tunc consul dicti comunis de Virizino
15r7	Guilielmo Rizerii de Virizino
15r14	condam Madius de Gueldis
15r14	Mafeus de Virizino
15r14	Martinus Belonus
15r18	Alcherio de Lavigana de Madia
15r18	Adamo Grosso ambobus de Madia

15r19	Gulielmo Prevedi de Gordavio
15v12	Martinus de Aninente de loco Mogeno
16r12	Antonium Romezii Muti de Mogeno qui mortuus est qui stabat Virizini
17v2	Lafrancus filius condam Guidonis Muti de Mogeno
18r2	condam Antonio Muti de Mogeno qui tunc stabat Virizinii
18r12	Jacobinus de Sizanico de Pedemonte
18v21	Martinus Zugni de Varcino de Virizino
19r19	condam nomine Barogius de Madia
19r21	condam Zugnius de Varcino pater meus [Martini]
19r21	Guilielmus Belonus de Varcino
19v1	Barogius [de Madia]
19b1sr11	Bineto de Vegnio
19b1sr17	Martino Belono de Virizino
19b1sr17	Lafranco Jacobi Muti de Mogeno de Varcino
19b1sv1	condam Antonio Muti de Mogeno
19b1sv4	Alcherio Zugni de Varcino
19b1sv7	Alcherio Zugni de Virizino
19b1sv7	Guilliemo Rizerii
19b1sv11	condam nomine Guilielmus Pastor
20r13	Adam Lafranci de Virizino
21r20	Antonio Muti de Mogeno
21v1	Bineto filio condam Bini de Vegnio
21v4	Antonio Muti de Mogeno

21v7	Guilielmono Rizerii de Virizino
22r14	Martinus Belonus de Varcino de Virizino
22v16	Lafrancus Mutus de Varcino qui mortuus est
23r1	Lafranco [Muti]
23r10	Antoniatio Muti de Mogeno qui stabat Vinzini
23r13	Jacobus dictus Binetus filius condam Bini qui stabat Virizini
23r15	Alcherio Zugni de Virizino
24r2	Alcherii Zugni de Virizino
24v11	Jacobino dicto Bineto de Bino de Vegnio qui tunc stabat Virizini
24v16	Antonio Muti de Mogeno qui tunc stabat Virizini
25r2	Martino Belono
25r4	Alcherio Zugni de Virizino
25r8	suprascripto Alcherio [Zugni]
25v2	Adam de Pasquario de Gordavio
26r10	condam Zugnio de Varcino de Virizino
26v7	Zaninus de Pasquario de Contono
27r9	Jacobus Monacus de Gordavio
27v2	Ardizonus Monacus de Lodino
28r13	Guilielmus Pizalus de Mogeno

Personae Fasciculus B - Madia

2r3	dictum Lafrancum
2v8	Adam Anrici de Madia
3v1	dictus Mazinus consul
4r6	Guilielmus de Cantono de Madia
4r15	condam Lafrancum Cozam de Madia
4r15	condam Barogium de Pasquario de Madia
4r17	condam Lafrancus et Barogius
5v2	Guilielmus Minoli Pernigarii de Madia
5v12	condam Barogium de Madia
5v12	condam Vidolum de Campellio de Madia
6v17	Alcherius notarius de Lavigana de Madia
7r7	Agnesinam sororem Moresii de Pasquario de Madia
7r9	predictam sororem Moresii
7r20	Guilielmum Arditionis
8v2	Martinus de Muralto de Madia
10r16	Jacobus Bianchinus de Madia
11r6	Zano de Campillis
12r15	Madius de Cantono de Madia
12v4	Johane de Campillis
14r7	Martinus Belonus de Madia

15v11	domini Obicionis de Furno [vicarii plebis Locarni]
16v2	Madius de Blenio de Madia
16v14	Zanus de Campillis de Madia
16v14	Barogius de Berta de Madia
17v14	dictum Lafrancum Cozam
18v2	Laurentius Alberti Barogii de Madia
20r2	Jacobus Zani Grossi de Madia
20r17	Divitia de Valegia de Madia
21v4	Zaninus Jacobi de Lasilva de Madia
21v11	Guilielmo Ardizonis de Madia
22v17	Lafrancus Maza de Madia
23r5	Johane de Capellis
23r6	Guilielmo Ardizonis de Madia
24r5	Marchesius Vidolonus de Madia
24v4	Maza Pernigarius de Madia
24v4	condam Lafrancus Coza de Madia pater istius Lafranci Coze de Madia
25v12	Zano de Campillis
25v12	Vidolo de Campillis de Madia, eius patre
26r10	Vidolus Zani de Campillis de Madia
27r6	Zanus Rubeus de Lasilva de Madia
27v1	Zano de Campillis de Madia

Personae Fasciculus B - Madia**Virizino vs Madia 1321/1322**

27v17	Zano de Campillis de Madia
28r17	Alcherius de Lavigan
28r17	Morexius Martini Vallegie de Madia
29r6	Zanus de Campillis de Madia
29v10	Alcherius de Lavigana de Madia
30r2	Burgus de Campilis de Madia
30v3	Mazino consule
30v5	Alcherius notarius de Madia
31r10	Zaninus de Campillis de Madia
31v15	Alcherius de Lavigana de Madia

Ernst Rosser

Madia versus Virizinum 1321/1322

Protokoll der Zeugenaussagen in einem Streitfall um
Weiderechte in den Auenwäldern der Maggia

Loci

Loci Fasciculus A - Virizino

Virizino	<i>Aurigeno</i>	<i>Virizino</i> Virizino kommt praktisch auf jeder Seite mehrmals vor, wird deshalb nicht jedesmal aufgeführt. Erscheint oft als "comune et homines de Virizino".	1r8
Madia	<i>Maggia</i>	<i>Madia</i> Madia wird ebenfalls so häufig erwähnt, dass eine Auflistung hier keinen Sinn macht. Oft auch "comune et homines de Madia" oder einfach "illi de Madia" genannt.	1r12
Aniente		<i>Martinus de Aninente</i>	15v12
Breno		<i>Lafrancus de Breno quod tunc erat consul comunis et hominum de Virizino</i>	4r11
Camanis		<i>Jacominus de Camanis de Virizino</i>	5v5
Campo pastoris		<i>in dicto salegio de Virizino ubi dicitur in Campo pastoris</i> Das Streitobjekt wird von praktisch jedem Zeugen ein- oder mehrmals genannt	2r7
Cavargno	<i>Cavergno</i>	<i>Guilielmono de Rizerio de Cavargno</i>	3v18
Contono	<i>Contone</i>	<i>Zaninus de Pasquario de Contono</i>	26v7
Folla / Lafolla (<i>Riale / Rivo</i>)		<i>dicta terra est a riali de Folla inferius versus Virizinum, quem riale audiui semper dici esse terminum inter territorium comunis et hominum de Madia et territorium comunis et hominum de Virizino.</i> 4v5 6r2 7v18 16v12 17r11 18r19,21 18v5 20v4 21v11 25r13 27v8 9r3	1v1
Gordavio	<i>Gordevio</i>	<i>Guilermo Prevedi de Gordavio</i> <i>Adam de Pasquario de Gordavio</i> <i>Jacobus Monacus de Gordavio</i>	15r19 25v2 27r9
Lagesia (<i>froa de</i>)		<i>a froa de Lagesia infra</i> 18v5	18r19
Lavizera	<i>Lavizzara</i>	<i>per homines de Lavizera et alios de valle Madia qui vadunt et veniunt per stratam</i>	19bv
Locarno	<i>Locarno</i>	<i>veniendo Locarnum</i> 17v15 <i>aptaverunt stratam de precepto regiminis comunitatis plebis Locarni et Scone</i> <i>de precepto domini potestatis et regimins Locarni</i>	17r1 20v3 21v13
Lodino	<i>Lodano</i>	<i>Ardizonus Monacus de Lodino</i>	27v2
Madie (<i>flumen</i>)	<i>Maggia</i>	<i>non potuerunt transire flumen Madie</i> 4r4	1v7
Madia (<i>valle</i>)	<i>Maggia</i>	<i>quando balle ducebantur per vallem Madiam</i>	21v11
Mogeno	<i>Moghegno</i>	<i>condam Antonio Muti de Mogeno qui tunc stabat Virizini</i> <i>Martinus de Aninente de loco Mogeno</i> <i>quod salegium est propinquum loco Mogeno circa medium miliare</i>	4r14 15v12 17v15
Pasquario		<i>Zaninus de Pasquario de Contono</i>	26v7
Pedemonte	<i>Pedemonte</i>	<i>Jacobinus de Sizanico de Pedemonte</i>	18r12
Scona	<i>Ascona</i>	<i>aptaverunt stratam de precepto regiminis comunitatis plebis Locarni et Scone</i>	20v3
Sizanico		<i>Jacobinus de Sizanico</i>	18r12

Loci Fasciculus A - Virizino

Virizino vs Madia 1321/1322

Varcino	?	<i>condam Zugnium de Varcino</i> <i>Guilielmus Belonus de Varcino</i> <i>Lafranco Jacobi Muti de Mogeno de Varcino</i>	4v10 19r22 19br18
Vegno Vegnio	<i>Avegno</i>	<i>Bineto de Vegnio</i> <i>Jacobino dicto Bineto de Bino de Vegnio qui tunc stabat Virizini</i> <i>Bineto filio condam Bini de Vegnio</i>	19br11 24v11 20r1

Loci Fasciculus B - Madia

Madia	<i>Maggia</i>	<i>Madia</i> Madia kommt praktisch auf jeder Seite mehrmals vor, wird deshalb nicht jedesmal aufgeführt. Erscheint oft als "comune et homines de Madia".	1r2
Virizino	<i>Aurigeno</i>	<i>Virizino</i> Virizino wird ebenfalls so häufig erwähnt, dass eine Auflistung hier keinen Sinn macht. Oft auch "comune et homines de Virizino" oder einfach "illi de Virizino".	1r15
Campillis		<i>in dicta petia Campillis usque ad rivum de valle Nuxere</i> <i>Zanus de Campillis de Madia</i> 25v12	11r7 16v15
Cantono		<i>Guilielmus de Cantono de Madia</i>	4r6
rivus / vallis Colletis	<i>Valle Noxera</i>	<i>usque ad rivum de valle Nuxera vel de Colletis a quo rivo in sursum</i> <i>est territorium comunis de Madia</i> <i>ad rivum inferiorem de Colletis</i> <i>usque ad rivum vallis Noxere sive de Colletis</i> 28r7	14r19 16v8 27v4
Conum	<i>Coglio</i>	<i>ad aptandum stratam versus Conum</i>	27r16
Introbium	<i>Antröbi (Maggia)</i>	<i>ubi dicitur in Salegio rotondo prope Introbium</i> <i>in Salegiis prope Introbium</i>	14r11 30r5
Lavigana		<i>Alcherius notarius de Lavigana de Madia</i> 28r17	6v17
Locarno	<i>Locarno</i>	<i>veniendo ad mercatum de Locarno</i> <i>veniendo quod veniebam Locarnum</i>	13v19 19v7
Madia (platea)	<i>Maggia</i>	<i>in publica viciniantia convocata in platea de Madia</i> 14v7 22v2 27r13 28r13 30v1	11v18 9v10
Madia (vallis)	<i>Maggia</i>	<i>quo ducebantur balle per vallem Madiam</i>	27r12
Nuxere (rivo / valle)	<i>la vall Nosgéra (Maggia)</i>	<i>in dicta petia Campillis usque ad rivum de valle Nuxere</i> <i>usque ad rivum de valle Nosere sive de Colletis</i> <i>usque ad rivum inferiorem de valle Nosere</i> <i>usque ad rivum vallis Noxere</i>	11r7 19r3 21v10 25r5
Salegio rotondo		<i>ubi dicitur in Salegio rotondo prope Introbium</i> <i>dicitur ibi in Salegio rotondo</i> <i>ubi dicitur in somo Salegio rotondo</i> 21v8	14r11 16v5 20r5
Virizino (platea)	<i>Aurigeno</i>	<i>in platea loci de Madia in publica viciniantia more solito convocata</i>	9v10

Ernst Rosser

Virizinum versus Madia 1321/1322

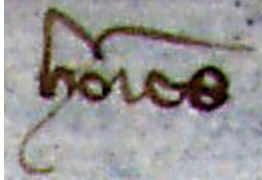
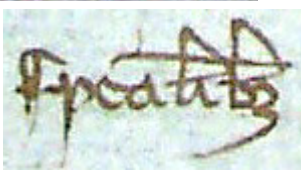

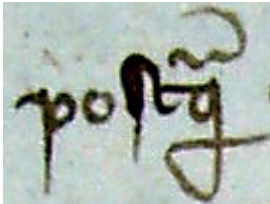
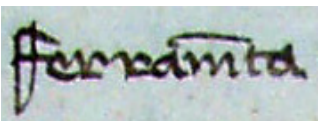
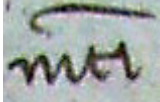
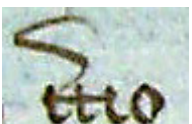

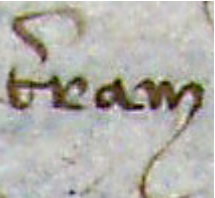
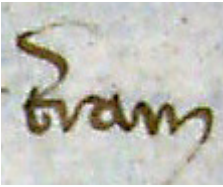
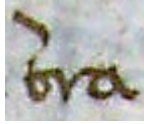
Protokoll der Zeugenaussagen in einem Streitfall um
Weiderechte in den Auenwäldern der Maggia

Abbreviature

Inhaltsverzeichnis

Abbreviature generales	285
Terminationes	287
Verba	288
Numeri	301
Pecunia	302
Dies et Menses	303
Nomina	305
Littere	306

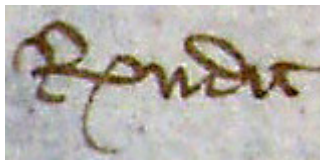
Abbreviature generales

	(Überstrich)	comunis allgemeines Kürzungszeichen	A1r 1	
	(Überstrich)	homines allgemeines Kürzungszeichen	A1r 1	
	(Überstrich)	specialibus allgemeines Kürzungszeichen	A1v 21	
	(Überstrich)	testis allgemeines Kürzungszeichen	A4r 1	
		am (postquam)	A3v 8	
		dum (pasculandum)	A6v 13	
		en (fermenta)	B10r 2	
		en (mti – menti)	B11r 3	
		er (tertio)	A1v 14	
		er (territorium)	A1v 2	
			er (terram / terra)	A1r 2

er (voluerunt / dicere)

A1v 12

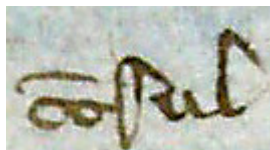
espo (**res**pondit)

A1r 10

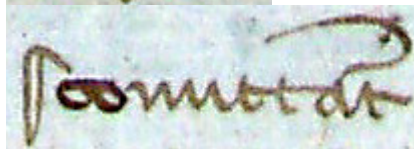
m (**cum**)

A1r 2

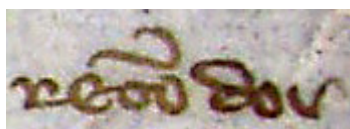
n (**con**sul)

A1r 11

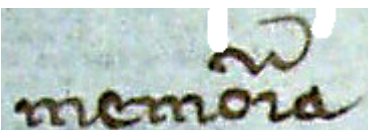
nt (scmittant)
(eigentlich nur Überstrich für "n")

A6v 20

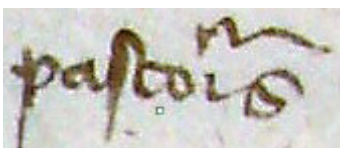
r (reco)rdor)

A1r 10

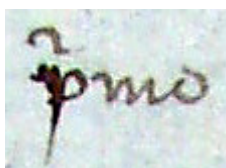
r (memoria)

A1v 11

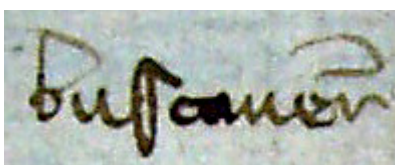
r (pastoris)

A13v 9

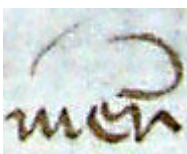
ri (pno)mo)

A2r 3

unt (buscaverunt)

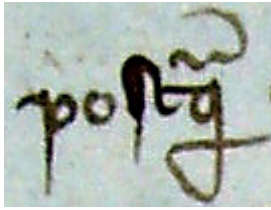
A1r 9

unt (men)iverunt)

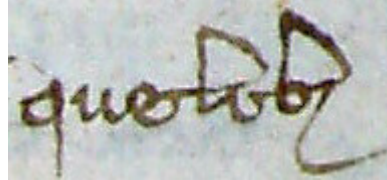
A6v 16

Terminationes

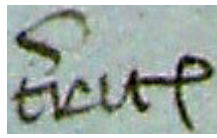
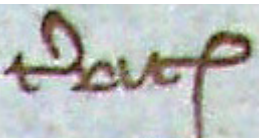
qam - *postquam*

A3v 3

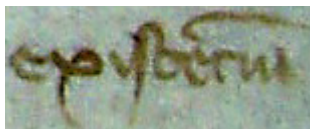
et - *videlicet*, *quolibet*

A3v 3

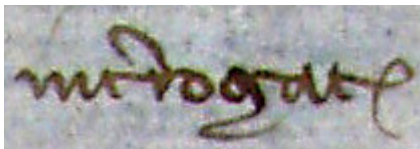
orium - *territorium*

A1v 2

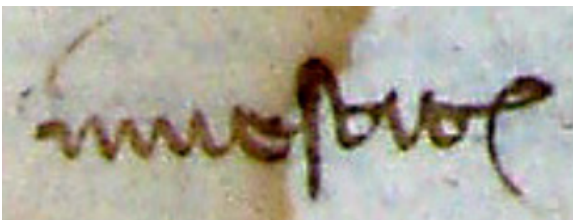
tium - *existentium*

A6r 14

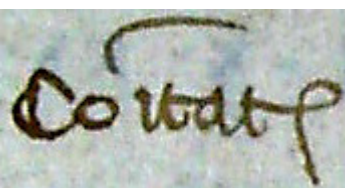
us - *interrogatus*

A1r 2

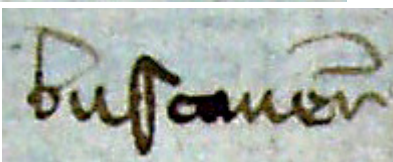
us - *investitus*

A6r 17

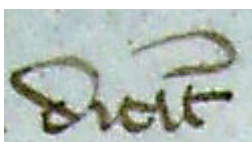
is - *comunitatis*

B1r 10

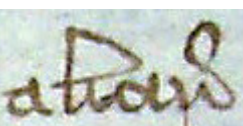
unt - *buscaverunt*

A1r 9

ur - *dicitur*

A3v 7

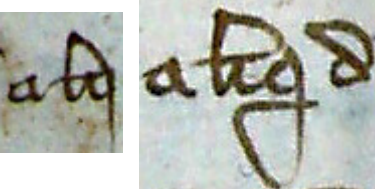
ius - *alicuius*

A1v 11

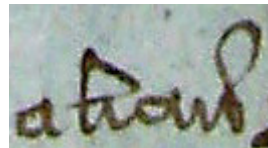
Verba

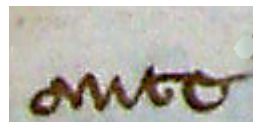
accusati A16r 6

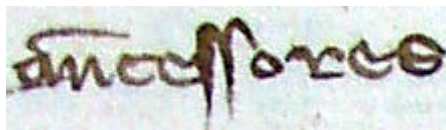
alii, aliquid A10r 19

alicuius A2r 21

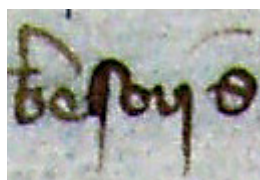
ante A12r 16

antecessores A2r 5

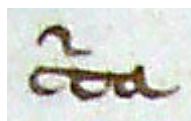
bene A5r 9

bestiis A1r 2

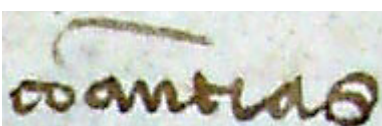
causa A19v 11

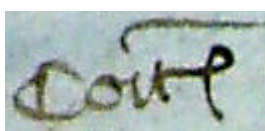
circa B25r 4

citra A2v 9

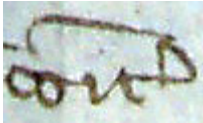
comunantias A20v 9

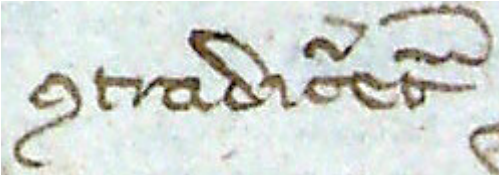
comunitatis B13r 17

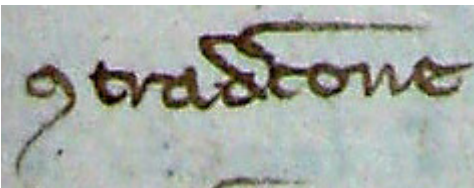
comunis, comuniter A1r 1

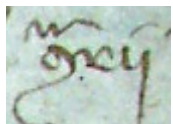
comuniter A8r 18

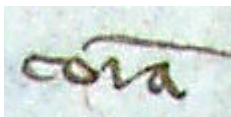
contradiceretur A2v 16

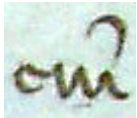
contradictione A2r 21

contrarii A10r 4

comunia A8v 3

cuius A5r 7

cum A1r 2

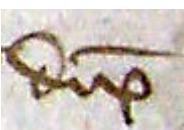
de A2v

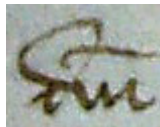
dicitur A4v 6, 7r 7

dicta A4r 8

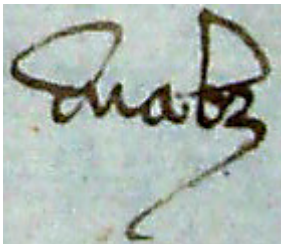

dixit B1r 12

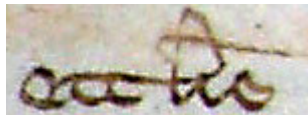
domino, domini

B13r 16, A8v 13

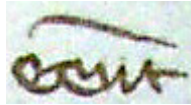
duabus

A12r 11

ecclesie

27v 9

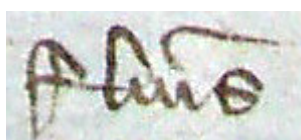
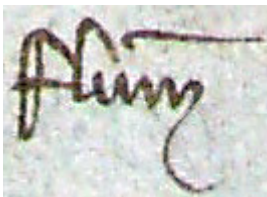
esse / essent

A3v 4, 17r 4

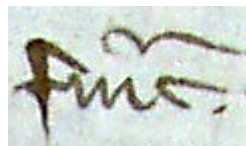
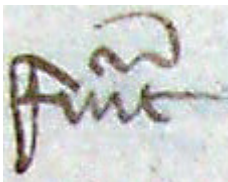
est

B14r 20

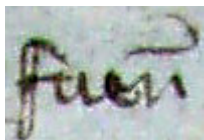
flumen, fluminis

B7r 19

fuerint

A12r 7

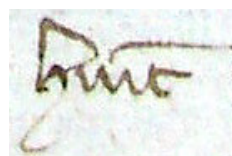
fuerunt

A4v 1

habet

A5r 5

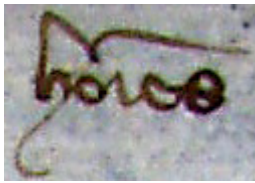
habuit

A7v 21

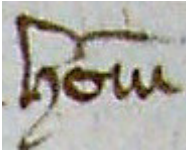

hoc

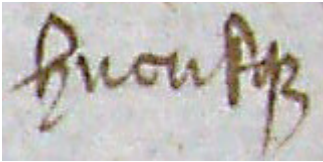
A4r 6

homines A1r 1

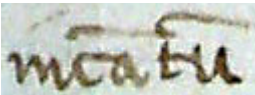
hominum B4r 19

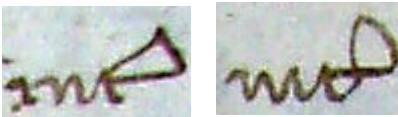
hucusque A11v 11

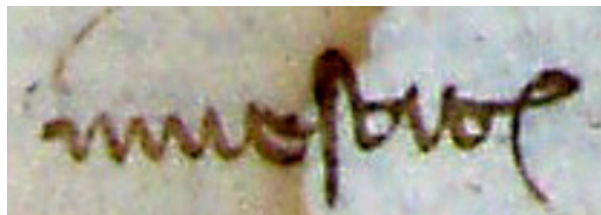
ignis A9r 4

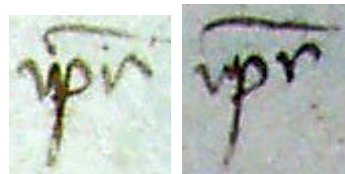
incantum A3v 15

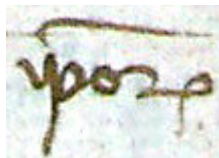
inter A1v 2

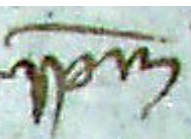
investitus A6r 17

imperialibus, imperialium A14r 7, B12r 1

ipsorum A1r 17

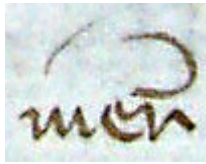
ipsum A13r 4

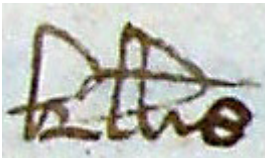
item A8r 4

iterum A12v 19

iverunt A6v 16

kallendis A8r 10

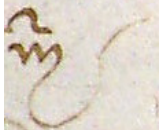
libre/a A8r 11

Locarnum, Locarni A17r 1

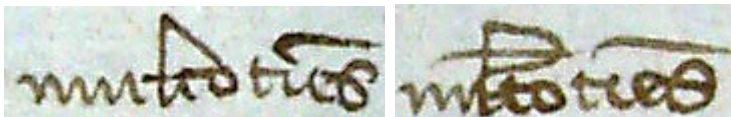
mense, mensem A4r 17, 6r 18

mihi (m i) A7v 15

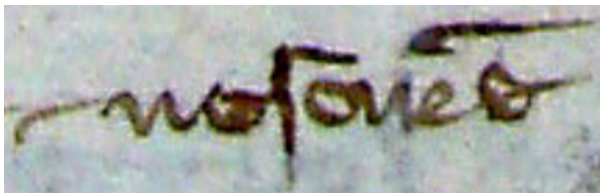
modo A11r 2

multotiens A2v 15

nec A3v 16

nescirem A6r 18

nisi A15v 5

nomine A3v 17

nomibus A1r 17

non B4v 4

nostra B8v 12

nostro / nostris A14v 9

notarius B21r 6

novorum A8r 11

numquam A2v 2

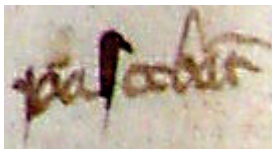
occasione A16r 11

omni A4v 18

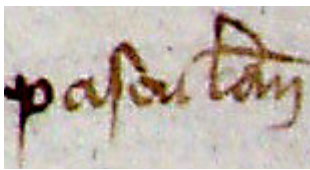
omnibus A23r 9

parabola A6v 2

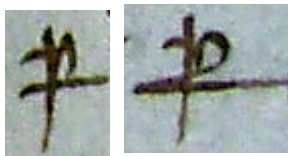
parte A13r 14

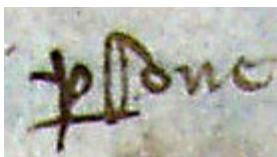
pascatur A2v 20

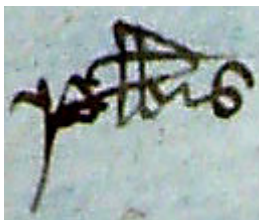
pasculandum A6v16

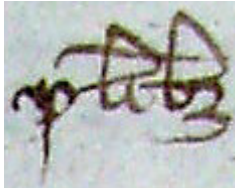
per A4r 8

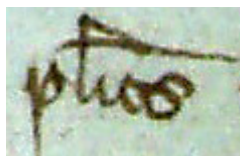
persone A1r 4

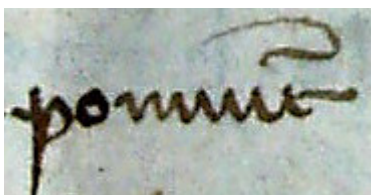
plebis B13r 16

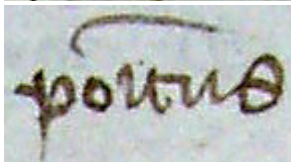
pluribus A2v 4

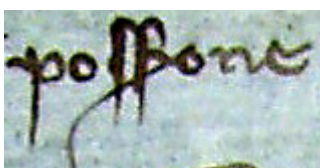
pluries A5r 14

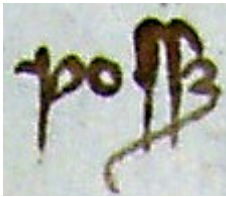
ponuntur A8v 12

positus A2v 7

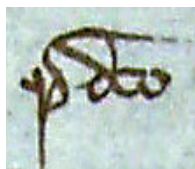
possessione A1v 5

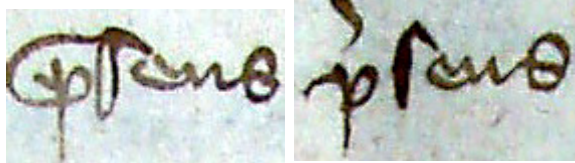
posset A4r 5

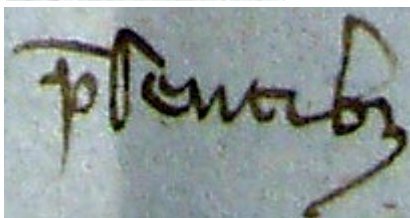
pre A19bv 10

predicto A1r 10

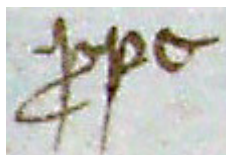
presens A3r 5

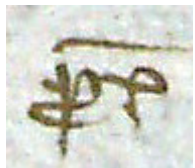
presentibus A4r 18

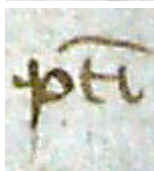
pro A4v 4

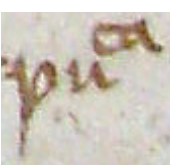
prope A12v 10

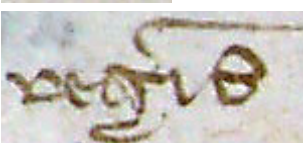
proxime A1r 15

preteriti A1r 15

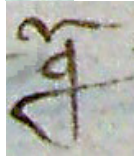
publica A3v 20

regiminis A21v 13

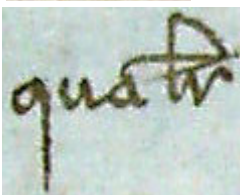
qua A5v 13

quam A7r 4

quando A15v 16

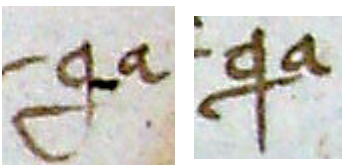
qualiter A3v 4

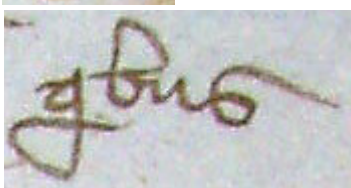
que A1v 16

qui 4v 5

quia A2v 13

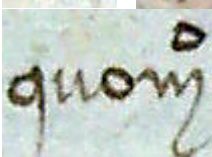
quibus A2v 4

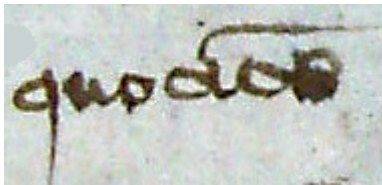
quid A3r 10

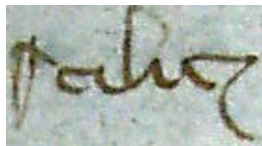
quod A1r 4

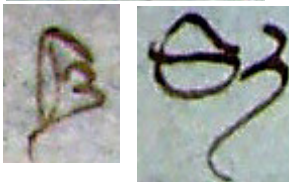
quomodo A2v 13

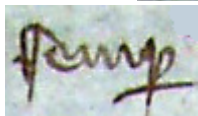
quotiens A10r 13

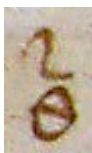
scilicet A28v 10

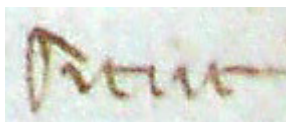
sed A1r 1

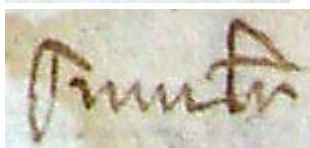
semper A1r 2

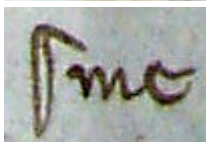
sibi A11r 13

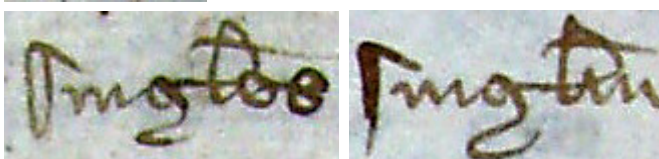
sicut A12r 20

similiter A4v 21

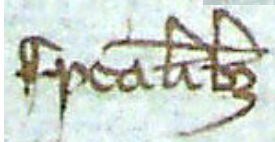
sine A2r 21

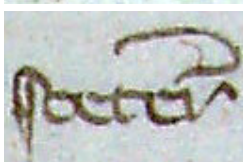
singulares / singularium A1r 4, 17v 12

solidus, solidis A3v 19

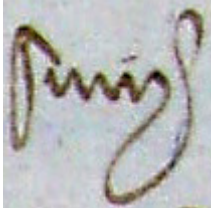
specialibus A1v 21

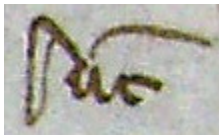
steterunt A2v 8

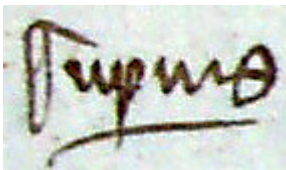
steti A11v 11

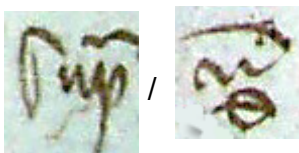
sumus 24v 5

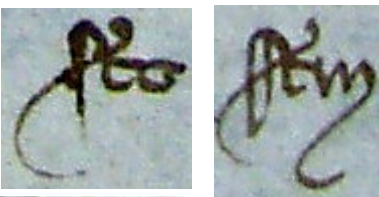
sunt A4v 16

superius A5r 10

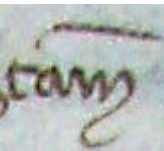
supra A5r 10, 15v 20

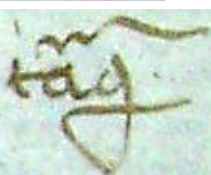
suprascripto / tum A3r 19

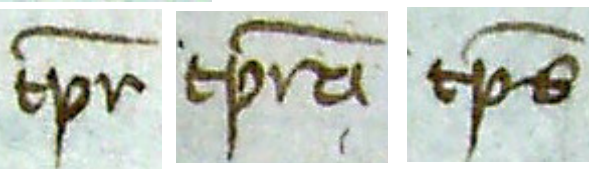
suum A11v 19

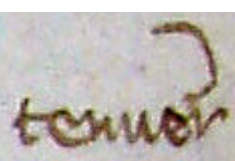
tamen A4v 1

tamquam B17r 8

tempore, tempora, tempus A4v 15

tenuerunt A2v 10

terminus A4v 8

territorium A4v 5

territorio A5v 12

territorium B14r 20

testis A1r 9

totiens A10r 13

transiri A4v 5

unquam A3r 4

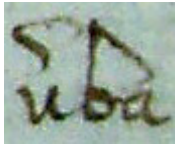
unum A4v 4

unus A4v 4

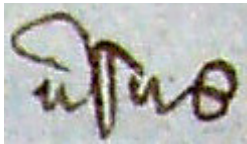
usque A2v 9

Abbreviature

Virizino vs Madia 1321/1322

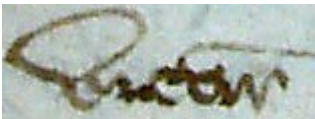
verba A9R 14

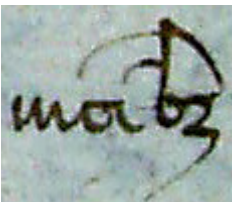
versus A4v 7

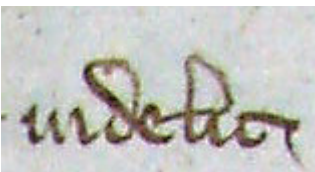
verum A7r 11

vicarii A8v 13

vicibus A12r 11

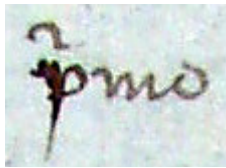

videlicet A3v 3

volunt A4V 18

Numeri

primo

A2r 3

secundo

A1v 9

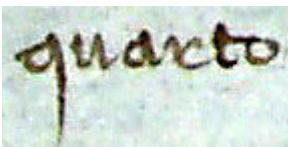
sero

A2r 19

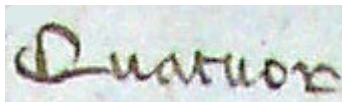
tertio

A1v 14

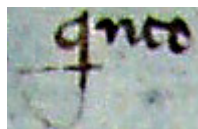
quarto

A1v 18

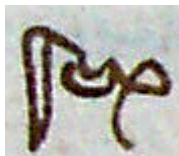
quatuor

A11r 2

quinto

B6v 1

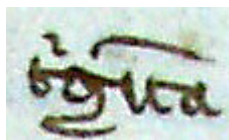
sex

A12r 11

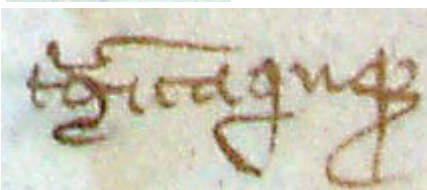
octo

A3v 19

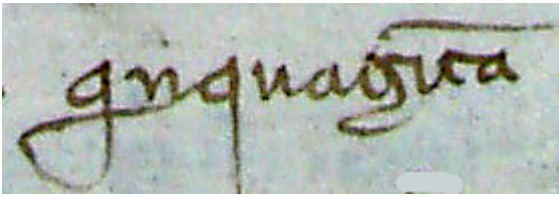
triginta

A2r 7

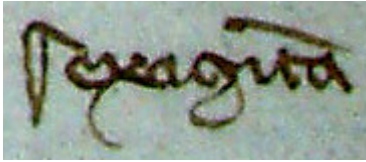
triginta quinque / trigintaquinque

A8r 21

quingenta

A13r 19

sexaginta

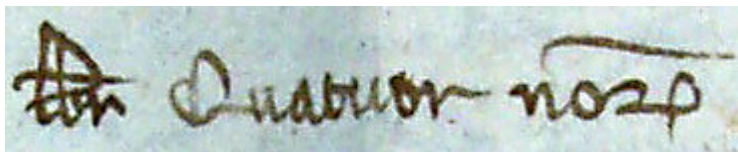
A13r 19

Pecunia

libra

A8r 11

libre quatuor novorum

A8r

solidis

Dies et menses

(dies) dominicus, lune, martis, mercurii, iovis, veneris, sabati

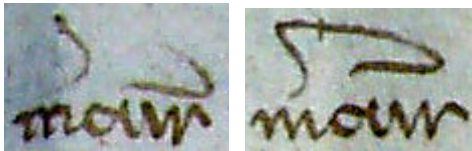
lune

A18v 20

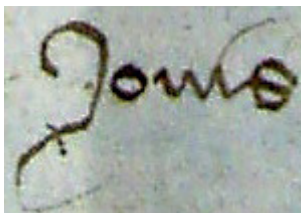
martis

A2r 1

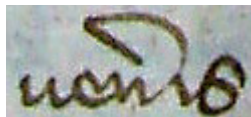
mercurii

A5v 4

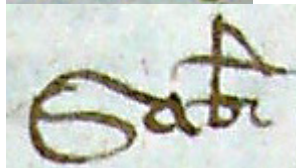
iovis

A9r 17

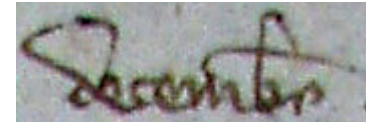
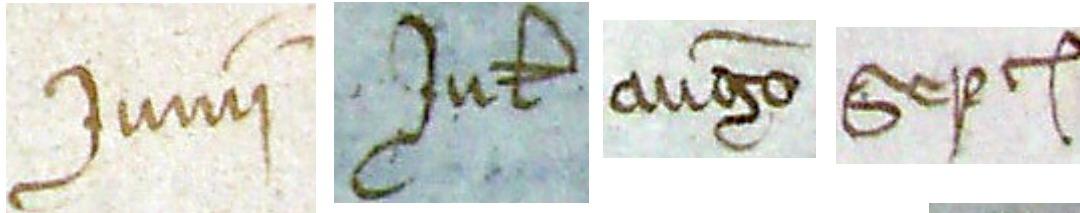
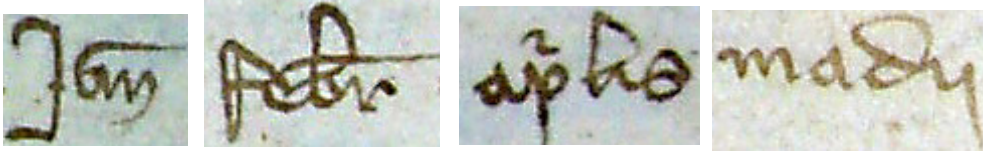
veneris

A11r 18

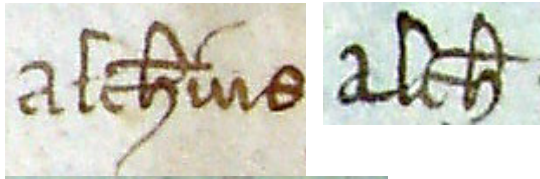
sabati

B2v 7

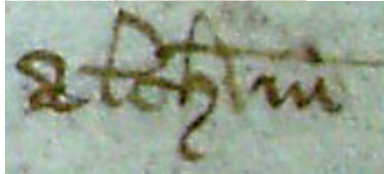

- ianuarus, ianuarii
- februarus, februarii
- martius,
- aprilis,
- maius,
- iunius, iunii
- iulius
- augustus
- september, -bris
- october, -bris
- november, -bris
- december, -bris

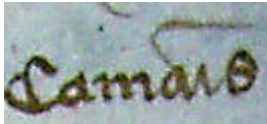
Nomina

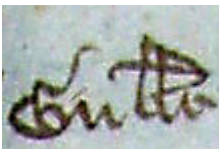
Alcherius, Alcherium A3v 16

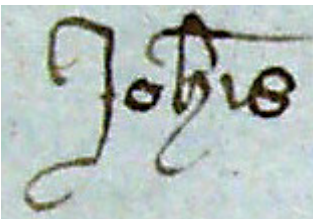
Breno A4r 12

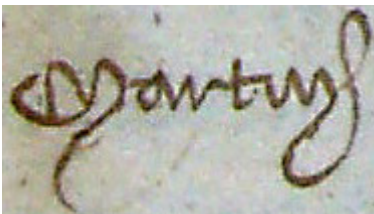
Camanis A5v 5

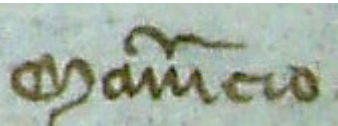
Gullielmo A2v 4

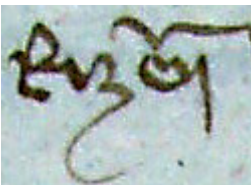
Johannis B2r 10

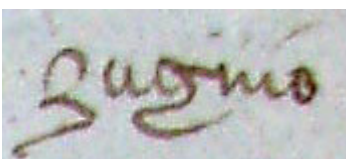
Martinus A3r 16

Mauricio A8v 13

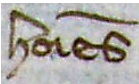

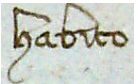
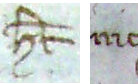
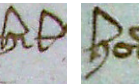

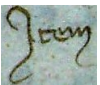
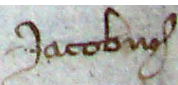
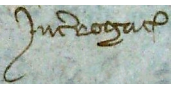
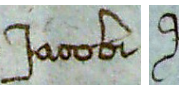
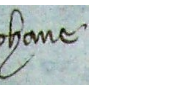

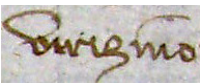

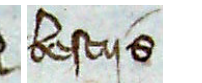

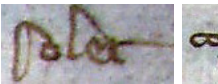
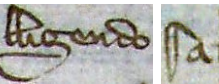
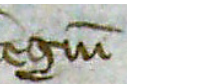

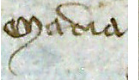
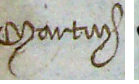
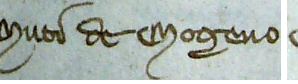
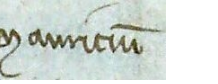

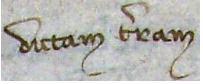
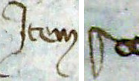
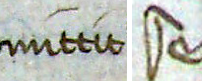

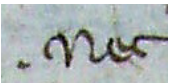
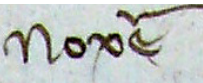

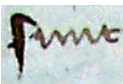

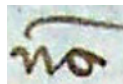
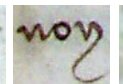
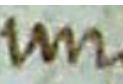

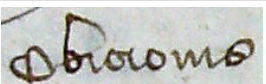

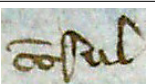
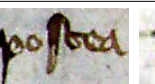

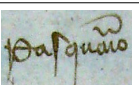

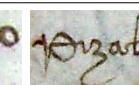
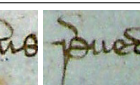
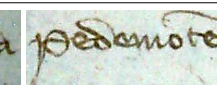
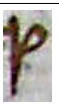

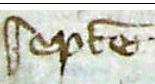
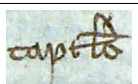
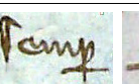
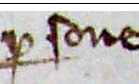
Rizerii A6v 5

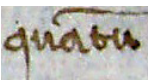
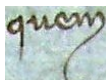
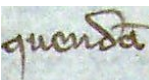

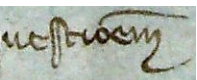

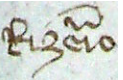
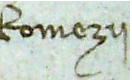
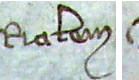
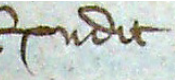

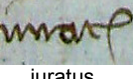

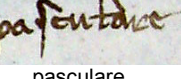

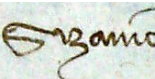

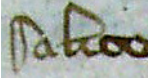
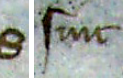

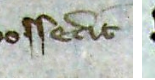
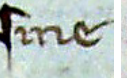
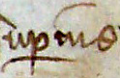

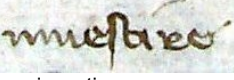
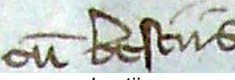
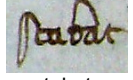

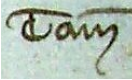
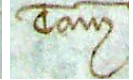
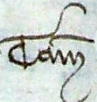

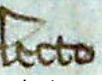

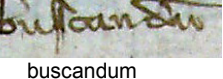

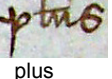

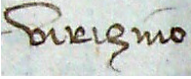

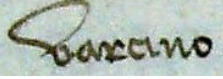
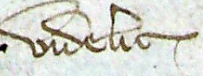

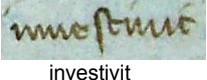

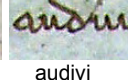

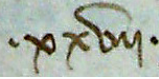

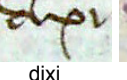

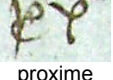

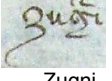
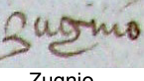
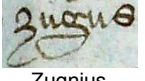
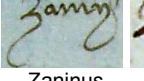

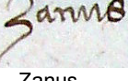

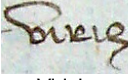

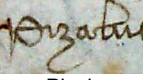
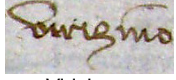

Zugnio A2v 3

Littere

	A	 Anricus Antonius Alcherius
	a	 pasculaverunt dictam fabulare tempora
	B	 Belono Breno Belonus Barogius
	b	 buscando singularibus quibus vocabatur
	C	 Cavargno Camano Contono
	c	 scomittit licentiat salices comune
	D	 Die Die . De . Dixit
	d	 dicti Adamo dedit de
	E	 Et Et Eodem Et
	e	 de salices ego tensare exstat
	(F fehlt) f	 fictum fuit facere fortiam fine
	G	 Gueldis Guilielmus Gisle Gordavio
	g	 magnum salegio interrogatus ego

	(H fehlt) h	 <p>homines hic habito habet nichil hodie</p>
	I, J	 <p>Item Jakobinus Interrogatus Jacobi Johane</p>
	i (j fehlt)	 <p>Virizino ignis fuit ubi bestiis</p>
	(K fehlt) k	 <p>kallendis (Der Buchstabe k kommt einzig im (gekürzten) Wort kallendis vor)</p>
	L	 <p>Lafrancus Lafolla Rialis de Lafolla</p>
	l	 <p>licentiat solet colligendo salegium</p>
	M	 <p>Madia Martinus Muti de Mogeno (St.) Mauricium</p>
	m	 <p>dictam terram Item scomittit semel fictum auf der ersten Seite des Textes werden 68 m eingesetzt – 51 mal geschrieben als Strich.</p>
	N	 <p>. Nec Noxere</p>
	n	 <p>sunt in in minus non non una</p>
	O	 <p>Obicionis Octubri</p>
	o	 <p>consul postea octo dico loci hoc</p>
	P	 <p>Pasquario Petro Pizalus Prevedi Pedemonte</p>
	p	 <p>possidere septem capitulo semper persone</p>

	(Q fehlt) q	 quantum quem quendam quod usque questionem
	R	 Rubeus Rizerio Romezii Rialem Respondit
	r	 ordine iuratus recordor pascolare
	S	 Super Sizanico Salvo Scone
	s	 salices sint scio possedit sine superius
	st	 est investire cum bestiis stabat isto
	T	 Tamen Tamen Tamen
	t	 dicta vetat tanto testes lecto
	(U fehlt) v = u	 tenuit buscandum aliunde plus
	V	 Virizino Vegno 5 Varcino . Videlicet
	v = v	 investivit vidi audivi nivus vel
	X	 20 27
	x	 dixit dixi vox exstat uxor proxime
	Z	 Zugni Zugnio Zugnius Zaninus Zani Zanus
	z	 Virizino Mazinus Cozam Pizalus Virizino

Universität Zürich

Historisches Seminar der Universität Zürich:
Ernst Rosser, Dr. Paolo Ostinelli

28.05.2012

Virizino versus Madia 1321/1322